

VITA ACADEMICA

2024 NR 1-2 (118-119)

STYCZEŃ-CZERWIEC

Biuletyn informacyjny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

ISSN 1842-2244

*Doktorat honoris causa dla ks. prof. Jerzego Szymika
w 15-lecie podniesienia PAT do rangi UPJPII*

*Rektorzy krakowskich i małopolskich uczelni
z wizytą w Watykanie*

W numerze

Z życia uczelni

Wydarzyło się	3
Wydział Nauk o Komunikacji – nowy, siódmy wydział na UPJPII	7
Ks. prof. dr hab. Robert Tyrała ponownie wybrany rektorem UPJPII	9
Rektor UPJPII wręczył nominacje czworgu prorektorom 13 VI 2024	9
Doktorat honoris causa dla ks. prof. Jerzego Szymika w 15-lecie podniesienia PAT do rangi UPJPII 19 VI 2024	12
Promocje akademickie 11 I 2024	17
10. rocznica kanonizacji Jana Pawła II w Bazylice św. Piotra w Rzymie z udziałem rektora UPJPII ks. prof. Roberta Tyrały 27 IV 2024	19
Beatyfikacja ks. Michała Rapacza z udziałem UPJPII	20
Papież spotkał się w Rzymie z przedstawicielami uczelni katolickich z całego świata. W audyencji uczestniczył rektor UPJPII 19 I 2024	22
Spotkanie inauguracyjne prace Zespołu ds. Krytycznego Wydania Dzieł Kaznodziejskich Karola Wojtyły	23
Posiedzenie Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa	25
Posiedzenie KRUP w Opolu z udziałem rektora UPJPII 7–9 III 2024	27
Kard. Stanisław Dziwisz z wizytą na budowie Kampusu Jana Pawła II 27 V 2024 ..	28
Minister prof. Maria Mrówczyńska z wizytą na budowie Kampusu Jana Pawła II 19 IV 2024	31
Wspólnota akademicka UPJPII z modlitwą zawierzenia na Jasnej Górze 17 III 2024	33
„Św. Jadwiga – Król”. W katedrze na Wawelu wręczono indeksy UPJPII laureatom konkursu 6 VI 2024	34
Pierwsze posiedzenie nowej Rady Muzeum Dom Rodzinny Jana Pawła II w Wadowicach z udziałem rektora UPJPII 7 III 2024	36
Sztandar Rycerzy Kolumba UPJPII z wizerunkiem św. J.S. Pelczara, pobłogosławiony w Przemyślu, dotarł do uczelni 14 IV 2024	37
Ruszył projekt „Skarbczyk Archiwów Zakonnych”, łącząc tradycję z innowacją w odkrywaniu „pereł archiwistyki”	39
Dr Paweł Krokosz uczestnikiem prac Polsko-Kazachstańskiej Komisji Historycznej	41
Nauka to sztuka. Festiwal Nauki i Sztuki w Krakowie 16–18 V 2024	42
Poświęcenie nowych pomieszczeń sekretariatu IDMiKS przy ul. Franciszkańskiej 1 20 III 2024	44
Drogami Jana Pawła II – wizyta rektorów krakowskich i małopolskich uczelni (KRSWK) w Rzymie 2–4 IV 2024	45
Ostatnie posiedzenie Senatu UPJPII kadencji 2020–2024 24 VI 2024	48
Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół UPJPII podsumowało projekt medialny 25 VI 2024	50

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Redakcja
31-002 Kraków, ul. Kanoniczna 25
tel. +48 12 8898 516
e-mail: marta.mastylo@upjp2.edu.pl

Redaktor naczelna: Marta Mastyło
Redakcja językowa: Katarzyna Kastelik
DTP: Justyna Kastelik
Zdjęcie na okładce: UPJPII

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych
oraz zastrzega sobie prawo do skrótów
i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto.....
Nakład 200 egz., ISSN 1842-2244

Wydawca: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Wydawnictwo Naukowe

„Autorytet. Dar i świadectwo”. Wieczór pamięci Księdza Profesora Michała Drożdża w IDMiKS	53
Final XI Interdyscyplinarnych Warsztatów Filozoficznych dla Młodzieży 27 IV 2024	54
Wystawa <i>Arduous Road to Statehood at the End of Imperial Rule. The case of Poland: Sacrifice – Cooperation – Tradition</i> – wyraz współpracy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie z Bethlehem University w murach Biblioteki UPJPII	55

Konferencje

Królowa Jadwiga. 650-lecie urodzin 7 VI 2024	57
Konferencja z okazji 100-lecia IFCU w Rzymie z udziałem rektora UPJPII 18–19 I 2024	61
<i>Kościół i kultura</i> – sympozjum w Rzymie zorganizowane przez UPJPII	62
Sympozjum naukowo-duszpasterskie, współorganizowane przez UPJPII, częścią Kongresu Eucharystycznego 1 VI 2024	67
Obchody 100-lecia Polskiego Towarzystwa Teologicznego	69
Wykład otwarty kard. Grzegorza Rysia <i>Dialog Kościoła z judaizmem</i> w ramach programu „Akademia Sprawiedliwych”	70
Kościół w ujęciu historyczno-prawnym	72
Sens metafizyki/ontologii. Przedmiot, metoda, koncepcja, uzasadnienie, krytyka ..	73
Biblia i społeczeństwo III. Człowiek, jego tożsamość i misja. Podziękowania dla ks. dr. hab. Stanisława Wronki 24 V 2024	75
Media, etyka i bezpieczeństwo. Wyzwania współczesnych mediów w krajach Trójmorza	75
XVIII Konferencja Naukowa Etyki Mediów <i>Troska o media – troski mediów</i> w hołdzie ks. prof. Michałowi Drożdżowi	76
Służba chorem wyzwaniem dla współczesnego świata	78
Lew Karsawin: droga rosyjskiego filozofa na Litwie	80
Trzy kobiety. Trzy drogi. Patriotyzm jako misja Uniwersytetu	82

Sukcesy	85
---------------	----

Goście i nowi partnerzy

Podpisane porozumienia między Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, Archiwum i Biblioteką Krakowskiej Kapituły Katedralnej oraz Narodowym Instytutem Fryderyka Chopina w Warszawie	93
Konsul Generalna Słowacji z wizytą na UPJPII 15 V 2024	94
Rycerze Kolumba z wizytami na UPJPII 21 i 29 V 2024	94
Prof. dr hab. Wiesław Delimat gościem Kurmangazy Kazakh National Conservatory 21 II 2024	95
Spotkanie zespołu projektowego Artificial Intelligence for Studies and Support in Higher Education (AISS) Kowno 23–24 V 2024	96

Erasmus+

ERASMUS+	97
Uniwersytet w Coimbrze – wyjazd pracowników administracji w ramach Erasmus+ Staff Mobility For Training	98
Studenci UPJPII w International Max Reger Organ Academy	89

Uniwersytet Trzeciego Wieku

Spotkanie opłatkowe studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII	100
Droga krzyżowa słuchaczy UTW	101
Rozważania biblijne „Święci wyjaśniają Biblię”	102
Uroczyste zakończenie roku akademickiego 2023/2024	103
Uniwersytet UTW pielgrzymuje do Kęt, do św. Jana Kantego	104

Studenci i doktoranci

III Ogólnopolska Konferencja Kół Naukowych Razem czy osobno? Perspektywy międzypokoleniowej współpracy – rozwój dzieci, dorosłych i starszych	107
X Ogólnopolski Tydzień Pracy Socjalnej na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie	108
III Konkurs Nagroda Młodych Dziennikarzy	110
Media UPJPII w czasie pandemii. Wyzwania – wczoraj i dziś	111
<i>Kolędy polskie w opracowaniach chóralnych</i> wyśpiewali studenci muzyki kościelnej. Jest kontynuacja!	114
Wyjazd naukowy słuchaczy podyplomowych studiów z monodii liturgicznej do Włoch	115
Dotknij serca, daj nadzieję! Studenci tworzą ogród sensoryczny dla dzieci z niepełnosprawnościami	116

Odeszli od nas	117
----------------------	-----

Recenzje	120
----------------	-----

wydarzyło się

- **11 stycznia 2024** Promocje akademickie
- **11 stycznia 2024** *Czy ustrój liberalno-konstytucyjny sprostą wyzwaniom współczesności?* – sesja otwarta Akademii Sprawiedliwych
- **16 stycznia 2024** Spotkanie opłatkowe słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku
- **17 stycznia 2024** 27. Dzień Judaizmu w Kościele katolickim
- **17 stycznia 2024** Posiedzenie Rady Naukowej KEP z udziałem rektora i dziekanów wydziałów teologicznych UPJPII
- **18–19 stycznia 2024** Konferencja z okazji 100-lecia IFCU w Rzymie z udziałem rektora UPJPII
- **18–23 stycznia 2024** #Odważ się być Mądrym#Sapere Aude! – wykłady online organizowane przez Wydział Filozoficzny UPJPII w Krakowie
- **18–25 stycznia 2024** Krakowski Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan
- **19 stycznia 2024** Spotkanie papieża Franciszka w Rzymie z przedstawicielami uczelni katolickich z całego świata, m.in. z uczestniczącym w audycji rektorem UPJPII
- **22 stycznia 2024** *Usłysz i bądź usłyszany* – warsztaty dla rodziców nastolatków organizowane przez UPJPII w Krakowie wraz ze Stowarzyszeniem Mediatorów Rodzinnych
- **24 stycznia 2024** Konferencja *Rozwój usług społecznych na rzecz włączenia społecznego osób z niepełnosprawnością*
- **24 stycznia 2024** Koncert *Kolędy polskie w opracowaniach chóralnych* w kościele św. Marka, koncert bożonarodzeniowy Studentów i Pedagogów Instytutu Muzyki Kościelnej UPJPII
- **24 stycznia 2024** *Jak stworzyć dobry związek?* – spotkanie zorganizowane przez Koło Naukowe Studentów Pedagogiki i Nauk o Rodzinie UPJPII
- **25 stycznia 2024** *Porozumienie rodzicielskie* – spotkanie dla rozstających się rodziców w ramach Tygodnia Mediacji Rodzinnej współorganizowane przez Katedrę Polityki Społecznej i Pracy Socjalnej UPJPII w Krakowie
- **25 stycznia 2024** Spotkanie autorskie z ks. dr. hab. Grzegorzem Godawą, prof. UPJPII połączone z promocją książki *Pedagogia bliskości międzyludzkiej*
- **27 stycznia 2024** XXIV Dzień Islamu w Kościele katolickim w Polsce
- **28 stycznia 2024** *Kolęduj z nami!* – koncert kolęd w kościele garnizonowym pw. św. Agnieszki w wykonaniu chóru UPJPII „Psalmodia” i chóru Szkół Sióstr Prezentek w Krakowie „Spontan”
- **14–16 lutego 2024** Ks. prof. dr hab. Józef Stala z cyklem wystąpień w Pałacu Prezydenckim w Warszawie podejmujących aktualne wyzwania antropologiczno-teologiczne
- **21 lutego 2024** Prof. dr hab. Wiesław Delimat gościem Kurmangazy Kazakh National Conservatory
- **22 lutego 2024** Obchody 100-lecia Polskiego Towarzystwa Teologicznego
- **22 lutego 2024** Premiera pierwszego odcinka serii – projekt „Skarbczyk Archiwów Zakonnych”, łączący tradycję z innowacją w odkrywaniu „pereł archiwistyki”
- **26 lutego 2024** Posiedzenie Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa na UPJPII
- **28 lutego 2024** Spotkanie promujące książkę *Ksiądz Łukasz Kamyskowski – teolog dialogu*
- **29 lutego 2024** *Cyber-zniewolenie – realia uzależnień od świata cyfrowego* – wykład Bogny Białeckiej – piąty wykład otwarty Konwersatorium transdyscyplinarnego *Toksykologia przestrzeni społecznej* w ramach cyklu „Psychologia Open”
- **29 lutego 2024** *Sztuka i wiara. Programy ikonograficzne Sewilli w XVII i XVIII wieku* – spotkanie promujące nową publikację ks. prof. Andrzeja Witko
- **1–3 marca 2024** Konferencja *Lev Karsavin: The Way of the Russian Philosopher in Lithuania* współorganizowana w Wilnie przez Wydział Filozoficzny UPJPII
- **4–5 marca 2024** Międzynarodowe sympozjum z cyklu „XV editio Cracoviensis Cogitationis Ecclesialis”: *Kościół i kultura (La Chiesa e la cultura)* zorganizowane w Rzymie przez UPJPII w Krakowie wraz z Instytutem Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu
- **7 marca 2024** Pierwsze posiedzenie nowej Rady Muzeum Dom Rodzinny Jana Pawła II w Wadowicach z udziałem rektora UPJPII
- **7–9 marca 2024** Posiedzenie KRUP w Opolu z udziałem rektora UPJPII
- **9 marca 2024** Sympozjum biblijne *Biblia Księgą Wiary* (online), zorganizowane przez Instytut Teologiczny Archidiecezji Lwowskiej obrządku łac. im. św. abp. Józefa Bilczewskiego we Lwowie-Brzuchowicach oraz Instytut Nauk Biblijnych Wydziału Teologicznego UPJPII

wydarzyło się

- **10–12 marca 2024** *Mówi Duch do Kościoła* – Akademickie Rekolekcje Wielkopostne
- **12 marca 2024** Koncert pasyjny chóru „Psalmodia” i Scholae Gregorianae Sancti Ioannis Pauli II w kościele garnizonowym pw. św. Agnieszki
- **14 marca 2024** Akademicka Droga Krzyżowa ulicami Starego Miasta
- **14 marca 2024** Spotkanie z prof. Zbigniewem Stawrowskim zorganizowane przez Studencko-Doktoranckie Koło Naukowe „Phronesis” oraz Koło Naukowe Studentów Filozofii UPJPII
- **14–15 marca 2024** Międzynarodowa konferencja *Wiara i Naród*
- **17 marca 2024** Wspólnota akademicka UPJPII z modlitwą zawierzenia na Jasnej Górze
- **18–22 marca 2024** X Ogólnopolski Tydzień Pracy Socjalnej na UPJPII
- **19 marca 2024** Podpisane porozumienia między Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, Archiwum i Biblioteką Krakowskiej Kapituły Katedralnej i Narodowym Instytutem Fryderyka Chopina w Warszawie
- **20 marca 2024** Poświęcenie nowych pomieszczeń sekretariatu IDMKS przy ul. Franciszkańskiej 1
- **21 marca 2024** Dzień Świadomości na Temat Zespołu Downa z działaniami Instytutu Rodziny, Pedagogiki i Pracy Socjalnej
- **21 marca 2024** *Diagnoza społeczna a rekomendacje prawne – czy naprawdę jesteśmy bezradni?* – wykład mec. Pawła Kuglarza i Szymona Pękali – siódmy wykład otwarty Konwersatorium transdyscyplinarnego *Toksykologia przestrzeni społecznej* w ramach cyklu „Psychologia Open”
- **21 marca 2024** Droga krzyżowa Uniwersytetu Trzeciego Wieku
- **23 marca 2024** *Jodłowa – wydarzenia i ludzie. Wybrane zagadnienia z dziejów miejscowości* – sesja naukowa i promocja książki ks. prof. Bogdana Stanaszka
- **25 marca 2024** Przedsięwzięte spotkanie pracowników UPJPII
- **27 marca 2024** Konferencja *Problemy adaptacyjne młodzieży w rzeczywistości transhumanistycznej*
- **28 marca 2024** Ks. prof. Wojciech Żyzak otrzymuje akt powołania na członka nowo powstałej Rady Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej
- **2–4 kwietnia 2024** Drogami Jana Pawła II – wizyta rektorów krakowskich i małopolskich uczelni (KRSWK) w Rzymie
- **11 kwietnia 2024** Seminarium *Sport dostępny, czyli jaki?* zorganizowane przez Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Zrzeszenie Na Rzecz Studentów z Niepełnosprawnościami
- **12 kwietnia 2024** „Trzy kobiety. Trzy drogi. Patriotyzm jako misja Uniwersytetu” – inauguracja projektu SAIP UPJPII
- **12 kwietnia 2024** Konferencja *Kompas Dialogu* z udziałem UPJPII
- **12–14 kwietnia 2024** Ogólnopolskie Forum Liderów Duszpasterstw Akademickich na UPJPII
- **15 kwietnia 2024** Ponowne powierzenie przez Senat, podczas wyborczego posiedzenia, ks. prof. dr. hab. Robertowi Tyrale stanowiska rektora UPJPII
- **14 kwietnia 2024** Sztandar Rycerzy Kolumba UPJPII z wizerunkiem św. Józefa Sebastiana Pelczara pobłogosławiony w Przemyślu i przekazany UPJPII
- **17 kwietnia 2024** Spotkanie z Przemkiem Kossakowskim w ramach XV Tygodnia Ekonomii Społecznej
- **17 kwietnia 2024** *Julian z Toledo, koniec świata Wizygotów i początek doktryny o czyszczeniu* – wykład prof. dr. hab. Dariusza Kasprzaka OFM-Cap zorganizowany w ramach cyklu „Starożytność chrześcijańska” przez Katedrę Historii Starożytnej i Średniowiecznej WHiDK UPJPII
- **19 kwietnia 2024** Minister prof. Maria Mrówczyńska z wizytą na budowie Kampusu Jana Pawła II
- **20–24 maja 2024** Dni Kariery. Warsztaty i prelekcje dla studentów UPJPII
- **22–23 kwietnia 2024** Lekcje otwarte i spotkania z wykładowcami Instytutu Muzyki Kościelnej
- **22–26 kwietnia 2024** Test Week z Biurem Karier dla studentów UPJPII
- **23 kwietnia 2024** Wykład prof. Dariusza von Güttner Sporzyńskiego z Australian Catholic University
- **23 kwietnia 2024** Nieszpory ku czci św. Wojciecha zorganizowane przez Koło Naukowe Congaudeant Instytutu Muzyki Kościelnej UPJPII
- **23–24 kwietnia 2024** 5th International Conference of Media for Man *Media Ethics as a Guarantee of Human Security. Threats and Challenges in the Three Seas Countries*
- **25 kwietnia 2024** *Epistemologia demokracji i toksyczność mediów* – wykład prof. W. Juliana Korab-Karpowicza – ósmy wykład otwarty Konwersatorium transdyscyplinarnego *Toksykologia przestrzeni społecznej* w ramach cyklu „Psychologia Open”

wydarzyło się

- **25 kwietnia 2024** Wykład na UTW *Mąż chwiejny, niestały we wszystkich swych drogach* z cyklu „Święci wyjaśniają Biblię”
- **26 kwietnia 2024** Wykład otwarty JE ks. kard. Grzegorza Rysia *Dialog Kościoła z judaizmem* w ramach programu Akademia Sprawiedliwych
- **26 kwietnia 2024** Krakowsko-Częstochowskie Spotkania Młodych Historyków zorganizowane przez Koło Naukowe Europy Wschodniej UPJPII w Krakowie oraz Studencko-Doktoranckie Koło Naukowe Historyków Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie
- **27 kwietnia 2024** 10. rocznica kanonizacji Jana Pawła II w Bazylice św. Piotra w Rzymie z udziałem rektora UPJPII ks. prof. Roberta Tyręły
- **27 kwietnia 2024** Erygowanie Wydziału Nauk o Komunikacji dekretem Dykasterii ds. Kultury i Edukacji Stolicy Apostolskiej
- **27 kwietnia 2024** Finał ogólnopolskiego konkursu w ramach XI Interdyscyplinarnych Warsztatów Filozoficznych dla Młodzieży
- **28 kwietnia – 3 maja 2024** Wyjazd naukowy słuchaczy podyplomowych studiów z monodii liturgicznej do Włoch
- **8 maja 2024** Oficjalne ogłoszenie przez władze UPJPII powołania Wydziału Nauk o Komunikacji – nowego, siódmego wydziału na UPJPII
- **9 maja 2024** Symposium naukowe *Hermeneutyka w drodze*
- **9–10 maja 2024** 26. Krakowska Konferencja Metodologiczna *Teologia ewolucyjna: narzędzia – problemy – hipotezy* zorganizowana przez Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych w Krakowie, Katedrę Filozofii Boga, Filozofii Religii i Psychologii Religii UPJPII i Katedrę Filozofii Przyrody UPJPII
- **10 maja 2024** Sesja poświęcona pamięci ks. prof. dr. hab. Jana Wala w 82. rocznicę urodzin
- **10 maja 2024** Dni Otwarte Funduszy Europejskich na UPJPII
- **12 maja 2024** Uroczystości św. Stanisława BM z udziałem UPJPII
- **13 maja 2024** VI Wieczór łaciński *Ecce gratum ver – Wiosna, ach to ty!*
- **14 maja 2024** Studencka sesja naukowa *Święci na nasze czasy* zorganizowana przez Koło Naukowe Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej oraz Katedrę Charytologii, Mariologii i Sakramentologii Wydziału Teologicznego UPJPII
- **14 maja 2024** Koncert w wykonaniu studentów i pedagogów Instytutu Muzyki Kościelnej w kościele św. Marka
- **15 maja 2024** XIII Gala Finałowa Konkursu Nagroda Młodych Dziennikarzy im. Bartka Zdunka
- **15–19 maja 2024** The 2nd International Conference “Philosophy of Religion in the East and West” – konferencja z cyklu „Krakow Meetings” współorganizowana przez Wydział Filozoficzny UPJPII, odbywająca się w Almaty (Kazachstan), z udziałem s. prof. Terezy Obolevich
- **16 maja 2024** *Trudna droga do państwowości po upadku rządów imperialnych: przypadek Polski. Poświęcenie, współpraca, tradycja* – nowa wystawa w gmachu Biblioteki Głównej UPJPII
- **16–18 maja 2024** Festiwal Nauki i Sztuki w Krakowie oraz Dni Otwarte UPJPII
- **17 maja 2024** Spotkanie w rektoracie z potomkami jednej z najstarszych krakowskich rodzin w związku z wydaniem publikacji *Rodzina Czernych herbu Nowina w średniowieczu i w czasach nowożytnych. Studium kariery autorstwa J. Brzegowego*
- **20 maja 2024** *Księgi „Status animarum” źródłem poznania dziejów społeczności lokalnych w XIX i XX wieku* – wykład ks. prof. dr. hab. Józefa Mareckiego
- **22 maja 2024** IV International Conference “Education in the Family – Family in Education” – konferencja współorganizowana przez Instytut Rodziny, Pedagogiki i Pracy Socjalnej WNS UPJPII, odbywająca się w Zadarze (Chorwacja), z udziałem ks. prof. UPJPII Grzegorza Godawy
- **22 maja 2024** *Między zdrowiem i chorobą. 50 lat psychologicznych badań nad zdrowiem w hematologii* – jubileuszowe sympozjum
- **22 maja 2024** Wykład ks. Łukasza Ostruszki *Nauczanie społeczne w kościele protestanckim* w ramach wykładów „Chrześcijańska Nauka Społeczna” organizowanych przez Instytut Historii UPJPII
- **22–23 maja 2024** XVIII Konferencja Etyki Mediów *Troska o media – troski mediów. Ks. prof. Michał Drożdż in memoriam*
- **23 maja 2024** *Jak aborcja truje serca i umysły* – wykład prof. dr. hab. Bogdana Chazana – dziewiąty wykład otwarty Konwersatorium transdyscyplinarnego *Toksykologia przestrzeni społecznej* w ramach cyklu „Psychologia Open”
- **23–24 maja 2024** Spotkanie zespołu projektowego Artificial Intelligence for Studies and Support in Higher Education (AISS), Kowno
- **24 maja 2024** Spotkanie inaugurujące prace Zespołu ds. Krytycznego Wydania Dzieł Kaznodziejskich Karola Wojtyły
- **24 maja 2024** *Biblia i społeczeństwo III. Człowiek, jego tożsamość i misja* – konferencja z okazji 45. rocznicy ogłoszenia encykliki św. Jana Pawła II *Redemptor hominis*
- **24 maja 2024** Konferencja *Biblia i społeczeństwo III. Człowiek, jego tożsamość i misja* i podziękowania dla ks. dr. hab. Stanisława Wronki

wydarzyło się

- **25 maja 2024** “Women and Spirituality” International Scientific Conference (online) – konferencja współorganizowana przez Wydział Teologiczny UPJPII z udziałem ks. prof. Wojciecha Zyzaka
- **27 maja 2024** Kard. Stanisław Dziwisz z wizytą na budowie Kampusu Jana Pawła II
- **29 maja 2024** Sympozjum online *Media w obliczu prawdy – prawda obliczem mediów*
- **31 maja – 8 czerwca 2024** Obchody 650. rocznicy urodzin św. królowej Jadwigi
- **1 czerwca 2024** Sympozjum naukowo-duszpasterskie współorganizowane przez UPJPII częścią Kongresu Eucharystycznego
- **2 czerwca 2024** XVII Święto Dziękczynienia w Świątyni Opatrzności Bożej w Warszawie z udziałem UPJPII
- **3 czerwca 2024** Jubileuszowe święto – 25 lat istnienia UWM w Olsztynie oraz posiedzenie KRUP z udziałem rektora UPJPII
- **4, 11, 26 czerwca 2024** Kurs *Śpiew benewentański i zwoje Exultet* Thomasa Forrest Kelly’ego z Uniwersytetu Harvarda. Zajęcia online
- **5 czerwca 2024** *Matrona z Perge – na czele podwójnego klasztoru w Konstantynopolu* – wykład dr Kamilli Twardowskiej, trzeci z cyklu wykładów w ramach seminarium naukowego „Starożytność chrześcijańska” organizowany przez Katedrę Historii Starożytnej i Średniowiecznej WHiDK UPJPII
- **6 czerwca 2024** Konferencja *Męstwo i odwaga w wyznawaniu wiary w kontekście życia świętego Józefa Sebastiana Pelczara*
- **6 czerwca 2024** „Św. Jadwiga – Król”. W katedrze na Wawelu wręczono indeksy UPJPII laureatom VII Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o Złote Lili Jadwigi Andegaweńskiej
- **6–7 VI 2024** Konferencja *Sens metafizyki/ontologii. Przedmiot, metoda, koncepcja, uzasadnienie, krytyka przy merytorycznej współpracy i patronacie Wydziału Filozoficznego UPJPII*
- **7 czerwca 2024** Konferencja *Królowa Jadwiga. 650-lecie urodzin*
- **10 czerwca 2024** Konferencja *Razem czy osobno? Perspektywy między-pokoleniowej współpracy – rozwój dzieci, dorosłych i starszych* organizowana przez Koło Naukowe Studentów Pracy Socjalnej UPJPII, Instytut Rodziny, Pedagogiki i Pracy Socjalnej WNS UPJPII w ramach III Ogólnopolskiej Konferencji Kół Naukowych
- **10 czerwca 2024** X Konferencja z cyklu „Newmanalia”
- **10–11 czerwca 2024** Ogólnopolska konferencja naukowa *Kościół w ujęciu historyczno-prawnym* zorganizowana przez Szkołę Doktorską na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, Samorząd Doktorantów Uniwersytetu Papieskiego, Studentko-Doktoranckie Koło Naukowe „Phronesis” oraz Societas Scientifica Iuris Canonici
- **11 czerwca 2024** Konferencja *Człowiek wobec zagrożeń współczesnego świata*
- **12–14 czerwca 2024** Conference “Nicolas Berdyaev and Russian Philosophy in the West” – konferencja z cyklu „Krakow Meetings” współorganizowana przez Wydział Filozoficzny UPJPII
- **13 czerwca 2024** Rektor UPJPII poinformował o nominacjach dla czworga prorektorów: prof. UPJPII Małgorzaty Dudy, ks. dr. hab. Andrzeja Kieliana, ks. prof. Tomasza Rozkruta i ks. prof. UPJPII Antoniego Świerczka
- **15 czerwca 2024** Beatyfikacja ks. Michała Rapacza z udziałem UPJPII
- **17 czerwca 2024** Zakończenie roku akademickiego 2023/2024 na Uniwersytecie Trzeciego Wieku
- **17–18 czerwca 2024** Konferencja *Służba chorym wyzwaniem dla współczesnego świata*
- **19 czerwca 2024** Uroczystość 15-lecia podniesienia Papieskiej Akademii Teologicznej do rangi Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie
- **19 czerwca 2024** Doktorat honoris causa dla ks. prof. Jerzego Szymika w 15-lecie podniesienia PAT do rangi UPJPII
- **19 czerwca 2024** Koncert *Najjaśniejsza Trójco* chóru „Psalmodia”
- **25 czerwca 2024** Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół UPJPII podsumowało projekt medialny „Co warto wiedzieć o mediach i komunikacji?”
- **25 czerwca 2024** Pielgrzymka Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII do Kęt, do św. Jana Kantego
- **27 czerwca 2024** „Dotknij serca, daj nadzieję!” – akcja charytatywna studentów Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej dla utworzenia ogrodu sensorycznego dla dzieci z niepełnosprawnościami ■

Wydział Nauk o Komunikacji – nowy, siódmy wydział na UPJPII!

Władze UPJPII oficjalnie ogłosiły powołanie nowego wydziału uczelni 8 maja 2024 r. podczas uroczystego spotkania w sali senackiej UPJPII przy ul. Kanoniczej 25.

Wydział Nauk o Komunikacji został erygowany dekretem Dykasterii ds. Kultury i Edukacji Stolicy Apostolskiej w dniu 27 kwietnia 2024 r., w 10. rocznicę kanonizacji papieża Jana Pawła II. Decyzję watykańskiej dykasterii podpisał jej prefekt kard. José Tolentino Calaña de Mendonça oraz sekretarz prał. Giovanni Cesare Pagazzi. Dekret wręczył właśnie 8 maja rektorowi uczelni ks. prof. Robertowi Tyrale abp prof. Marek Jędraszewski, Wielki Kanclerz UPJPII. Chwilę później, w sali senackiej, w obecności m.in. dziekanów wydziałów, odczytano treść dekretu, ogłaszając tym samym rozpoczęcie funkcjonowania nowo powstałego wydziału.

Do powstania Wydziału Nauk o Komunikacji przyczynił się abp prof. Marek Jędraszewski, a pomysłodawcą jego utworzenia był śp. ks. prof. Michał Drożdż, inicjator, współtwórca i wieloletni dyrektor Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej, a następnie dziekan Wydziału Nauk Społecznych UPJPII.

15 lat temu, 11 stycznia 2009 r., Kongregacja ds. Edukacji Katolickiej Stolicy Apostolskiej erygowała Wydział Nauk Społecznych, z którego obecnie wyłonił się nowy – Wydział Nauk o Komunikacji. Na nowo powołanym wydziale prowadzone będą badania z dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach, a także kierunki kształcenia:

- **dziennikarstwo i komunikacja społeczna** (studia pierwszego i drugiego stopnia w trybie stacjonarnym),
- **digital media – kreatywność, analiza, zarządzanie** (studia pierwszego stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym),
- **komunikowanie promocyjno-wizerunkowe – reklama, branding, public relations** (studia drugiego stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym).

Pracownicy naukowcy nowego wydziału zostali wydzieleni z dotychczasowego Wydziału Nauk Społecznych, z Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej UPJPII. Są to medioznawcy, dziennikarze praktycy, badacze mediów i komunikacji społecznej. Jest to najliczniejszy wydział uczelni (ok. 800 studentów), o studiowanie na którym podczas rekrutacji ubiega się wielokrotnie większa liczba absolwentów szkół średnich, niż pozwalają na to limity przyjęć, konieczne do zapewnienia jak najlepszych warunków kształcenia. Wydział dysponuje specjalistycznym Akademickim Centrum Medialnym z nowoczesnymi studiami i laboratoriami dla celów naukowo-badawczych i dydaktycznych. W ostatniej

ewaluacji Wydział Nauk Społecznych otrzymał kategorię B+ i prowadzi studia doktoranckie w Szkole Doktorskiej z dyscypliny nauki o komunikacji i mediach.

„Dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie jest to ewidentny rozwój. A fakt, że powołanie nowego wydziału nastąpiło w dniu związanym z naszym patronem, wskazuje na Jego stałą obecność pomiędzy nami. Jest to także spełnienie misji, którą uniwersytet od 1397 r. wypełnia dla Ojczyzny i Kościoła, wierny swojemu zawołaniu «Idźcie i nauczajcie». Jestem przekonany, że to jest także wejście w ewangeliczny dialog ze współczesnym światem na wzór naszego patrona, który otwierał się na każdego człowieka. Papież Franciszek z okazji 625. rocznicy Wydziału Teologicznego przypominał nam: «Wierni wielowiekowej tradycji, odczytujcie znaki czasu, podejmujcie z odwagą nowe wyzwania, aby skutecznie nieść je współczesnemu człowiekowi i światu. (...) Niech wasz Uniwersytet będzie miejscem formacji nowych pokoleń chrześcijan (...). Niech będzie wspólnotą, w której zdobywanie wiedzy łączy się z promocją szacunku dla każdego człowieka». A to, myślę, wzorem dotychczasowego kształcenia w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII, będzie wspaniale realizowane i rozwijane” – mówi rektor UPJPII ks. prof. dr hab. Robert Tyrała. ■

Ks. prof. dr hab. Robert Tyrała ponownie wybrany rektorem UPJPII

Senat Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie podczas wyborczego posiedzenia, które odbyło się 15 kwietnia 2024 r., ponownie powierzył stanowisko rektora Uniwersytetu ks. prof. dr hab. Robertowi Tyrale (uchwała nr 28/2024 Senatu UPJPII).

Następnie wybór został zatwierdzony przez Dykasterię ds. Kultury i Edukacji Stolicy Apostolskiej, co miało miejsce 3 maja 2024 r. w uroczystość Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski. Decyzja ta stanowi potwierdzenie wyboru przez najwyższe władze kościelne. 14 maja 2024 r. decyzję tę przekazał Wielki Kanclerz Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie abp Marek Jędraszewski. Nowa kadencja ks. prof. Roberta Tyrały na stanowisku rektora ma rozpocząć się 1 września 2024 r. i potrwa do 31 sierpnia 2028 r. Okres ten będzie czasem kontynuacji dotychczasowej działalności i realizacji strategicznych planów rozwoju Uniwersytetu m.in. dotyczących budowy Kampusu Jana Pawła II, podkreślając jego rolę w kształceniu i formowaniu przyszłych pokoleń w duchu katolickiej nauki i wartości chrześcijańskich. ■

Rektor UPJPII wręczył nominacje czworgu prorektorom

13 VI 2024

Wczwartek 13 czerwca 2024 r. Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Robert Tyrała wręczył nominacje czworgu **prorektorom na lata 2024–2028. Nową kadencję będą pełnić od 1 września br.** W spotkaniu, które odbyło się w sali senackiej rektoratu przy ul. Kanoniczej 25, oprócz nominowanych, uczestniczyli dziekani wszystkich wydziałów, kanclerz i kwestor UPJPII.

- Pełnienie funkcji **prorektora ds. studenckich i dydaktyki UPJPII** Rektor ponownie powierzył **dr hab. Małgorzacie Dudzie, prof. UPJPII**, która tym samym będzie ją sprawować przez kolejną kadencję, do 2028 r.
- Funkcję **prorektora ds. nauki** pełnić będzie przez kolejną kadencję **ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut**.
- **Prorektorem ds. polityki kadrowej i promocji** pozostaje na kolejną kadencję **ks. dr hab. Antoni Świerczek, prof. UPJPII**.

Troju prorektorom Rektor UPJPII podziękował za dotychczasową owocną pracę dla dobra uczelni.

- Rektor UPJPII wręczył również nominację **ks. dr hab. Andrzejowi Kielianowi**, który przez najbliższe cztery lata pełnić będzie nowo powołaną funkcję **prorektora ds. umiędzynarodowienia**. Ks. Kielian otrzymał również nominację na **dyrektora Szkoły Doktorskiej**.

Rozmowa z ks. dr. hab. Andrzejem Kielianem, prorektorem ds. umiędzynarodowienia i dyrektorem Szkoły Doktorskiej

Ks. dr hab. Andrzej Kielian: To na pewno jest nowe wyzwanie, które stawia przede mną dużo znaków zapytania. Tak co do samej roli, jaką przyjdzie mi pełnić, jak również co do samego charakteru pracy w trudnych niekiedy czasach, które niosą przeróżne zmiany, jakie obserwujemy w otoczeniu społecznym, a do których musimy się dostosować. Przez ostatnie 2 lata, kiedy byłem kierownikiem kierunku teologia, miałem okazję poznać od wewnątrz zasady funkcjonowania administracji uczelni, więc na pewno był to też taki dobry czas, który mógł służyć przygotowaniu do nowych zadań, które zostały mi obecnie powierzone, a co jest przejawem ogromnego zaufania, jakim zostałem obdarowany. Mam nadzieję, że będzie to służyło i studentom, i pracownikom Uniwersytetu.

Marta Mastyló: Będzie się Ksiądz zajmował umiędzynarodowieniem uczelni. W jakim kierunku powinno ono podążać?

Umiędzynarodowienie to jest w ogóle przyszłość, to znaczy usieciowienie i wejście w głębszą współpracę z innymi tego typu instytucjami, czy to uczelniami, czy placówkami badawczymi. Chodzi tu też o wdrożenia i naukę dobrych praktyk, przełożenie wiedzy na praktykę, czy współpracę z otoczeniem społecznym. Myślę, że dzisiaj jesteśmy na etapie takiego rozwoju społecznego, że trudno, abyśmy swoimi osiągnięciami nie chwalili się na zewnątrz i nie korzystali z dobrych praktyk, które są w innych krajach, czy na innych placówkach uniwersyteckich, dydaktycznych, badawczych. Będę chciał w możliwie wszelkich kierunkach, we współpracy z poszczególnymi dziekanami, kierownikami dyscyplin i naszym Biurem Współpracy Międzynarodowej realizować tę politykę, która była do tej pory, rozszerzając ją o możliwie nowe kierunki.

Został mianowany Ksiądz również dyrektorem Szkoły Doktorskiej, którą to funkcję do tej pory sprawuje ks. prof. Tomasz Rozkrut, a jej pierwszym dyrektorem był przez pierwszy rok działalności ks. prof. Robert Tyrała, wówczas prorektor UPJPII. Na ile znajoma to już Księdzu płaszczyzna działania?

Na pewno wielką pracę włożył obecny rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała, który rozpoczynał funkcjonowanie Szkoły Doktorskiej, później, w ciągu ostatnich czterech lat, ksiądz prorektor Tomasz Rozkrut. Na pewno na bazie ich doświadczeń będę chciał budować dalszy kształt tej Szkoły, bazując na tym, co udało się osiągnąć, zwracając uwagę przede wszystkim na te kryteria, według których jesteśmy oceniani, żeby ta ocena wypadła jak najlepiej dla całej uczelni.

A jak zapatruje się Ksiądz na współpracę z Kolegium Rectorskim? Dotychczasowi prorektorzy pozostają na swych stanowiskach na kolejną kadencję, a więc będziecie pracować razem dla rozwoju uczelni od 1 września br.

Bardzo pozytywnie i energetycznie. Myślę, że to jest dynamiczny zarząd uczelni, ludzie, którzy chcą wciąż zdobywać jakieś nowe kierunki, nowe wyzwania, rozwijać uczelnię i myślę, że to będzie dobra i zgodna, spójna współpraca.

Bardzo dziękuję za rozmowę, życząc wielu sukcesów i satysfakcji z podejmowanych nowych zadań.

Ks. dr hab. Andrzej Kielian urodził się 29 września 1977 r. w Krakowie. Uczęszczał do szkoły podstawowej nr 1 w Nowym Targu, a następnie do I Liceum Ogólnokształcące im. Seweryna Goszczyńskiego w Nowym Targu, które ukończył egzaminem dojrzałości w 1996 r. Po maturze wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Krakowie. Jest absolwentem Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, gdzie ukończył studia w 2002 r. W tym samym roku otrzymał święcenia kapłańskie z rąk kard. Franciszka Macharskiego. Pracę doktorską zatytułowaną *Modele nauczania religii rzymskokatolickiej w krajach europejskich* obronił 8 lipca 2009 r. Została opublikowana w 2010 r. przez wydawnictwo UNUM w Krakowie. Na tej podstawie uzyskał dyplom doktora nauk teologicznych w zakresie katechetyki, zatwierdzony przez Radę Wydziału Teologicznego PAT dnia 25 września 2009 r.

Od 1 października 2009 r. jest zatrudniony na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie na stanowisku asystenta w Katedrze Katechetyki. W 2013 r. został awansowany na stanowisko adiunkta w tej samej katedrze. Do dzisiaj Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie jest pierwszym i jedynym miejscem zatrudnienia, z którym związana jest praca naukowo-badawcza, naukowo-dydaktyczna oraz organizacyjna ks. dr. hab. Andrzeja Kieliana. W latach 2004–2012 był pracownikiem, a od 2017 do 2021 r. dyrektorem Wydziału Katechetycznego Kurii Metropolitalnej w Krakowie. Stopień doktora habilitowanego uzyskał w 2022 r. na podstawie monografii *Przyszłość nauczania religii. Kontekst kultury cyfrowej, nowa dydaktyka i wskazania dla tworzenia podręczników*.

Jest współautorem (wraz z ks. prof. dr. hab. Tadeuszem Panusiem) anglojęzycznej monografii *The Perspectives of Catechesis in Europe* (Kraków 2010). Do pozostałych publikacji naukowych należy zaliczyć jedenaście rozdziałów w monografiach naukowych. Opracowania dotyczyły zarówno zagadnień związanych z metodyką nauczania religii, konstrukcją podręczników do religii, jak i aspektów prawnych edukacji religijnej w Unii Europejskiej.

Jest także autorem dwunastu artykułów opublikowanych w czasopiśmie recenzowanych. Ich tematyka była związana zarówno z katechezą szkolną, jak i parafialną wraz z opisem otoczenia społecznego, szans i zagrożeń stojących przed uczniami oraz procesem wychowania religijnego dokonującego się w obszarze oddziaływania rodziny, szkoły, środowiska parafialnego oraz społecznego, a szczególnie rówieśniczego. W tym kontekście zainteresowania ks. Kieliana poszerzyły się o system pedagogiczny Marii Montessori i metodę wychowania religijnego, zwaną Katechezą Dobrego Pasterza, jaka została opracowana i wdrożona w ramach szkół Montessori. Zaowocowało to powstaniem Polskiego Stowarzyszenia Katechezy Dobrego Pasterza.

Od 2010 r. uczestniczy także w pracach zespołu nauczycieli religii opracowujących podręczniki dla poszczególnych poziomów edukacji. W skład zespołu powołanego przez ks. prof. dr. hab. Tadeusza Panusia weszli m.in. mgr Adam Berski, dr Renata Chrzanowska (2010–2015), dr Ewelina Maniecka, s. mgr Anna Pawłowska, mgr Edyta Chojcka i mgr Anna Kubik-Sajka. Efektem prac stało się wydanie dwóch pełnych serii katechizmów dla przedszkola, szkoły podstawowej do podstawy programowej z 2010 r. oraz do programu KWK KEP z 2018 r. i do autorskiego programu dla klas V–VIII szkoły podstawowej *Bóg jest wśród nas*. Wydawcą podręczników jest Wydawnictwo św. Stanisława BM w Krakowie. Są to materiały ogólnopolskie, przeznaczone dla przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych, z zachowaniem praw biskupów diecezjalnych. Łącznie w tym projekcie wydane zostały 63 pozycje (podręczniki ucznia, ćwiczenia, karty pracy, poradniki metodyczne). Ks. Kielian jest także współredaktorem materiałów służących do przygotowania kandydatów do bierzmowania *Pociąg do świętości. Stacja bierzmowanie*.

Wygłosił dziewięć referatów podczas konferencji międzynarodowych, w tym pięć w języku angielskim. Z kolei dwadzieścia pięć prezentacji miało miejsce w czasie konferencji i spotkań krajowych. Współpracuje z kilkoma czasopismami jako recenzent artykułów: „Acta educationis”, „Theologos”, „Journal of Religious Education”, „Youth”, „Religions”, „Education”, „Sustainability”, „Collectanea Theologica”, „Social Sciences”. Oprócz wspomnianego wyżej Polskiego Stowarzyszenia Katechezy Dobrego Pasterza, którego jest współzałożycielem i był pierwszym przewodniczącym, należy także do następujących organizacji naukowych: Stowarzyszenie Katechetyków Polskich (od 15.09.2012 r.) oraz Polskie Towarzystwo Teologiczne (od 23.02.2010 r.).

Od 2013 r. jest koordynatorem odpowiedzialnym merytorycznie i dokumentacyjnie za przebieg przygotowania pedagogicznego na Wydziale Teologicznym UPJPII. W latach 2022–2024 pełnił funkcję kierownika kierunku teologia na Wydziale Teologicznym UPJPII.

Pełny wykaz publikacji naukowych na profilu Academia.edu. ■

Doktorat honoris causa dla ks. prof. Jerzego Szymika w 15-lecie podniesienia PAT do rangi UPJPII

19 VI 2024

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Grzegorz Finowski

Ks. prof. Jerzy Szymik doktorem honoris causa Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Kard. Stanisław Dziwisz laureatem nagrody „Amici Universitatis”. Wręczenie medali „Zasłużony dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie” – uroczystość z okazji 15-lecia podniesienia Papieskiej Akademii Teologicznej do rangi Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

„Dla naszego Uniwersytetu Papieskiego ten dzień to 15-lecie decyzji papieża Benedykta XVI o podniesieniu Papieskiej Akademii Teologicznej do rangi papieskiego uniwersytetu. Ten fakt miał miejsce dokładnie 19 czerwca 2009 r. Gdy kilka lat później byliśmy w Castel Gandolfo 4 lipca 2015 r. i wręczaliśmy temu Ojcu i Dobremu Pasterzowi współczesnego Kościoła doktorat honoris causa, on, dziękując za to nadanie, powiedział wówczas do nas: *«Cieszę się przede wszystkim, że w ten sposób jeszcze bardziej pogłębił się mój związek z Polską, z Krakowem, z ojczyzną naszego wielkiego św. Jana Pawła II. Bez niego bowiem trudno sobie nawet wyobrazić moją drogę duchową i teologiczną»*. Przekaz tych słów sprawia, że jeszcze mocniej czujemy jego wśród nas obecność i tym bardziej uświadamiamy sobie znaczenie tamtych wydarzeń” – mówił rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Robert Tyrała na rozpoczęcie jubileuszowej uroczystości w Auli Biblioteki Głównej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie na os. Ruczaj, zarazem w miejscu budowy Kampusu Jana Pawła II. „Wszystko to stawia nas w orbicie tych dwóch wielkich papieży naszych czasów” – skłonił Rektor, przechodząc do części programu uroczystości, kiedy to żegnano pracowników odchodzących na emeryturę. Medalem „Zasłużony dla UPJPII” zostali uhonorowani: mgr Stanisława Bujakowska, o. prof. Romuald Kośła OFM i ks. prof. Jan Orzeszyna.

Następnie, po raz pierwszy w historii, została wręczona nagroda „Amici Universitatis”, przyznawana przez Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół UPJPII najwybitniejszym osobowościom UPJPII, a w tym przypadku Przyjacielowi Uniwersytetu. Pierwszym laureatem został kard. Stanisław Dziwisz.

Jak powiedziała w laudacji prezes Stowarzyszenia Klaudia Cymanow-Sosin, nagroda została przyznana „postaci ze wszech miar związanej z życiem akademickim, kulturalnym, społecznym i religijnym naszej Alma Mater. Ideę nagrody «Amici Universitatis» rozumiemy szeroko jako wyraz wdzięczności dla Przyjaciela osób należących do wspólnoty Uniwersytetu, ale i, w czasie obecnego dynamicznego rozwoju, jako symbol wielkiego uznania dla Osoby, która wspiera całą instytucję, jaką jest Uniwersytet”.

Podkreśliła, że nagroda ta wręczana jest w miejscu symbolicznym, gdzie wznoszą się mury Kampusu Jana Pawła II, z myślą o ludziach nauki i wiary, którzy tu będą realizować uniwersytecką ideę poszukiwania prawdy. Jest to dzieło, które od samego początku wspiera z wielką troską i życzliwością, i właśnie z przyjaźnią kard. Stanisław Dziwisz. „To właśnie obecność Księdza Kardynała sprawia, że takie wartości, jak: szczerość, lojalność, mądre towarzyszenie, pomoc w potrzebie i wreszcie zaufanie, rodzi przyjaźń między ludźmi uniwersytetu a Księdzem Kardynałem” – mówiła prezes Stowarzyszenia, przywołując zarazem słowa św. Teresy z Avila: „Wspaniałym środkiem, aby cieszyć się Bogiem, jest przyjaźń z jego przyjaciółmi”.

Kardynał, dziękując za uhonorowanie nagrodą, zwrócił uwagę, że „spotkał go wielki przywilej życia i pracy u boku giganta wiary, jakim był patron Uniwersytetu, u boku którego przyszło Kardynałowi przez bez mała 40 lat służyć Kościołowi krakowskiemu i Stolicy Apostolskiej”. Przypomniął drogę uczelni do zyskania miana uniwersytetu, która niekiedy była trudna i wyboista, zwłaszcza w czasach komunizmu. Przez rok 1974, kiedy to papież zatwierdził nieistniejący wówczas oficjalnie Wydział Teologiczny, „uruchamiając tym samym proces przemian, którego – jak powiedział Kardynał – nie można już było zatrzymać”. Zwłaszcza że papieska uczelnia zawsze bardzo leżała na sercu Jana Pawła II, który w grudniu 1981 r. powołał Papieską Akademię Teologiczną, a Benedykt XVI 19 czerwca 2009 r. przemianował ją na uniwersytet. Tym samym, co podkreślił kard. Dziwisz, spełnił się testament Jana Pawła II, „który zawsze troszczył się o dzieło królowej Jadwigi, jako założycielki Wydziału Teologicznego w Uniwersytecie Krakowskim”.

Kulminacyjnym punktem programu była uroczysta promocja 33. doktora honoris causa uczelni – ks. prof. Jerzego Szymika, teologa, duszpasterza w archidiecezji katowickiej i poety. Autora ponad 50 książek i setek artykułów. O którym w recenzji pisał ks. prof. Robert Tyrała: „Ks. Szymik zasługuje na tytuł doktora honoris causa za swój wkład w rozwijanie chrześcijańskiej kultury i nauki, jako *człowiek wiary i kultury*. Jego praca wpisuje się w misję Jana Pawła II, by kultura była narzędziem wychowywania człowieka i promowania pokoju na świecie”.

W laudacji o. prof. dr hab. Jarosław Kupczak OP wskazał liczne dokonania ks. prof. dr hab. Jerzego Szymika na polu naukowym, publicystycznym, teologicznym i literackim. Jednak, jak zauważył, wyliczanie tytułów i nagród nie odda w pełni osiągnięć Laureata honorowego doktoratu. „Książd Profesor zawsze inspiruje do świeżego spojrzenia na swoje prace i pytania, które stawia” – zauważył laudator. Zwrócił uwagę, że ks. Szymik uczył się od najlepszych. Jego pierwszym przewodnikiem i promotorem pracy doktorskiej był ks. prof. biskup Alfons Nossol. Drugim mistrzem był Czesław Miłosz, inspirujący go do poszukiwania form literackich, które „nie byłyby znaną poezją ani znaną prozą”. Trzecim wielkim mistrzem był Joseph Ratzinger (od 2005 papież Benedykt XVI), którego prace ks. Szymik przetłumaczył na język polski. Te relacje mistrz – uczeń ks. prof. Szymik przeniósł na swoje stosunki ze studentami na Uniwersytecie Śląskim. Jego zaangażowanie i troska o studentów są owocem ciężkiej pracy i poświęcenia.

Laudator stwierdził, że żyjemy w czasach nadmiaru, szczególnie słów, które często niczego nie komunikują. W tym kontekście szacunek ks. Szymika do słowa, jego prostota i precyzja, są godne podziwu. Poeci mają dziś ważne zadanie: szukać słów, które prawdziwie opisują rzeczywistość Boga i człowieka. Twórczość ks. prof. Szymika rodzi się z miłości do ludzi i ich codziennych spraw. W wierszu *Przez szybę starbusia* wyznaje: „Chcę dla nich tylko dobra i nic nie jest w tym wierszu prawdziwsze”. To – zdaniem o. Kupczaka – motto pracy twórczej: poetyckiej i literackiej, kapłańskiej i teologicznej Laureata, a także auto-definicja Kościoła, który powinien unikać „fałszywego języka, a tak może się stać, gdy kokietując świat, zapomina o Chrystusie”.

„Ks. Profesor Szymik nie planuje transferu, nie tylko z powodu wieku. Jest stąd, z Pszowa i Katowic, ze Śląska, z Polski. W jego przypadku, tak jak w przypadku największych synów polskiej ziemi, nie oznacza to prowincjonalności, kołtuństwa, zamkniętego umysłu. Wprost przeciwnie. Dopiero będąc stąd, z konkretnego miejsca, można być prawdziwie uniwersalnym” – zaznaczył ks. Kupczak.

Określił Laureata mianem Teologa Słowa, podnosząc „ważny problem słów w Kościele, które tracą swoją moc. Słowa bez mocy, słowa niepotrzebne, słowa nieskuteczne i nieprawdziwe, *mowa-trawa*, a czasami słowa raniące i bez mocy uzdrawiania. Można popatrzeć na pracę dzisiejszego laureata jako na wysiłek przywracania mocy, dostojności, prawdziwości i piękna ludzkim słowom poprzez odnoszenie ich do *«Słowa, które było u Boga»*” – zakończył ks. Jarosław Kupczak.

„Kraków to miasto mojej formacji i moich studiów, a Papieski Wydział Teologiczny lat 70. ubiegłego wieku to fakultet, gdzie uzyskałem moje pierwsze magisterium, nieuznane przez peerelowskie państwo. I teraz, pół wieku później, to czerwcowe święto w królewskim mieście, ze św. Janem Pawłem II na sztandarze. Dziękuję więc, dziękuję” – powiedział nowy doktor honoris causa Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. „Najbliższą mi dewizę teologii, opis jej właściwego zadania, zawdzięczam Ryszardowi od św. Wiktora, który w dwunastowiecznym Paryżu, tak uczył adeptów teologii: *«Zawsze szukajcie Jego oblicza»*. To mój niepodważalny priorytet. Było i jest mi daleko z jednej strony do racjo-

nalistycznego wysuszenia teologii, czyli do typowo gnostyckiej absolutyzacji nauki, do technokracji, zwłaszcza cyfrowej, grantowo-procedurowej i tym podobne. Zaś z drugiej strony jest mi daleko do fideizmu, do spirytualistycznego odlotu od rozumu i od inkarnacyjnego ciężaru teologii, konkretnie tego, co katolickie. Staralem się zawsze o istotną i ścisłą więź uprawianej przeze mnie teologii z kulturą i sztuką” – wyjaśniał ks. prof. Szymik, jak mówił, pomny przestrogi swojego najważniejszego teologicznego nauczyciela, Benedykta XVI: „Teolog, który nie kocha sztuki, poezji, muzyki, może być niebezpieczny. Taka ślepotą i głuchota na piękno nie jest czymś drugorzędym, bo odbija się ona w sposób nieuchronny w jego teologii”.

Diagnoza postawiona współczesnemu światu przez Księdza Profesora mało powiedzieć, że nie jest optymistyczna: „Wiemy, czym jest cancel culture wobec spraw Boskich. Doświadczamy skutków, takich jak: cierpienie i atrofia sensu, rozpad więzi społecznych. Współczesna kultura epatuje prowokacją, dekadencją i destrukcją. Co to znaczy dla «teologa kochającego sztukę»? Jaką postawę przyjąć? Dlaczego wiara chrześcijańska prawie nie dociera do człowieka Zachodu? Nietzsche mówił: «Chrześcijaństwo jako przemocowy program Jezusa, głoszony mową nienawiści, skutkuje powstaniem amoralnej religii i zdeprawowanego Kościoła». Nauka odsłoniła miałość chrześcijaństwa, które nie da się pogodzić z racjonalnością nowoczesności. Należy emancypować człowieka od Boga i usunąć Go z publicznego życia. Kościół jest zły z istoty, dlatego należy go odesłać do lamusa. W ewolucyjnie rozumianym świecie normy moralne należy wynegocjować przez głosowanie. System się domyka, ponieważ zideologizowana wolność prowadzi do autodestrukcji”.

Ks. Szymik zapytany w późniejszym wywiadzie, czy świat i współczesna kultura rzeczywiście aż tak bardzo według niego noszą znamiona prowokacji, turpizmu, nihilizmu, destrukcji, rozpacz, którymi epatują? A w tym wszystkim znajduje się człowiek „racjonalnie produkowany”, doskonały, dążący do życia coraz wyższej jakości, będącym pasmem wyłącznie

przyjemności, gdy „dla zmęczonych życiem – eutanazja”, odpowiedział: „A proszę zadać kłam choćby jednemu z moich twierdzeń...” Jaką więc przyjąć postawę? „Jeśli ludzkość ma istnieć i trwać, Bóg nie może zniknąć z pola widzenia” – podpowiada Laureat doktoratu honoris causa. „Naszym zadaniem jest zachować świat wrażliwy na Boga i uratować bliźnich dla Sprawy Wiary. Jak pisał Benedykt XVI: *«Bóg może przyjść na powrót do ludzi tylko przez ludzi, którzy zostali dotknięci przez Boga»*. Potrzebujemy kultury opartej na teologii stworzenia, Wcielenia i Paschy (...). Jeśli ludzkość ma przetrwać, musi wrócić do Chrystusowego paradygmatu, do samego Chrystusa. Jak pisał John Senior: *«Celem uczelni jest doprowadzenie nas do Tego, od którego się oddaliliśmy»*”.

Na koniec przywołał taką oto wizję: „W azjatyckiej Troadzie św. Paweł miał nocne widzenie: *«Jakiś Macedończyk [czyli Europejczyk] stanął przed nim i błagał go: Przeprowadź się do Macedonii [czyli do Europy] i pomóż nam!»* (Dz 16, 9). Właśnie to robimy jako uczniowie Chrystusa: przepławiamy się przez ciemne morze epoki, by pomóc Europie i jej kulturze” – zakończył wykład ks. prof. Szymik.

W uroczystości wzięli udział również m.in. abp Adrian Galbas, metropolita katowicki, abp Wiktor Skworec, metropolita senior archidiecezji katowickiej, prof. Ryszard Koziołek, rektor Uniwersytetu Śląskiego, przedstawiciele korpusu dyplomatycznego.

Rozmowa z ks. prof. dr. hab. Jerzym Szymikiem, doktorem *honoris causa* Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Marta Mastyló: Jesteśmy tutaj, w Krakowie, na Uniwersytecie Papieskim, gdzie podczas uroczystości nadania Księdzu Profesorowi doktoratu honoris causa tak pięknie Ksiądz Profesor wskazał, że to jest środowisko Księdza Profesora marzeń. Chodzi o związki z Krakowem?

Ks. prof. dr. hab. Jerzy Szymik: Zwrot „środowisko marzeń” miał dwa wektory, dwa poziomy. Jeden jest ściśle krakowski i polega na tym, że jako świeży maturzysta zacząłem studia w 1972 r. w Krakowie w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym, w gmachu, który moja diecezja wybudowała w Krakowie i ono się znajdowało (budynek znajduje się tam nadal, tylko zmienił przeznaczenie i właściciela) przy Alei Mickiewicza 3. Spędziłem więc w Krakowie siedem lat życia w latach siedemdziesiątych, słuchając wykładów krakowskich i śląskich teologów, chodząc do krakowskich kościołów, teatrów i muzeów, słuchając kard. Wojtyły przy ołtarzach procesji Bożego Ciała, pisząc pracę magisterską w Bibliotece Jagiellońskiej, korzystając z zasobów duchowych i naukowych środowiska filozoficzno-teologicznego Krakowa. To był wówczas Papieski Wydział Teologiczny. Dzisiejsza uroczystość była więc dla mnie jakąś cudowną klamrą spinającą moje naukowe początki z zaszczytnym tytułem doktora honoris causa. Droga wiodła z Krakowa do Krakowa...

Można zatem, niczego nie ujmując faktom, powiedzieć, że Ksiądz Profesor studiował na naszej uczelni, bo przecież to cały czas jest jedna i ta sama linia, ta wywodząca się aż z Wydziału Teologicznego powołanego przez królową Jadwigę.

Oczywiście, że tak! A drugi poziom „środowiska marzeń” to skład osobowy publiczności wypełniającej szczerze aulę... Moi biskupi, władze Wydziału Teologicznego UŚ, sam rektor Uniwersytetu Śląskiego, koledzy z rocznika – księża, wierni z mojej rodzinnej parafii, moi uczniowie, ludzie, których katechizuję aktualnie na katechezie dorosłych, wielu znajomych i przyjaciół z bardzo różnych sektorów życia, rodzina najbliższa. Czyli reprezentanci właściwie wszystkich światów, z których jestem i dla których żyję, pracuję.

Jak ważny jest dla Księdza Profesora tytuł nadany w tym miejscu? Doktorat honoris causa przyznany przez Uniwersytet Papieski, który został powołany przez Jana Pawła II, przemianowany przez Benedykta XVI, a historycznie utworzony przez królową Jadwigę, co dodatkowo zaakcentujemy, obchodziliśmy bowiem niedawno 650. rocznicę jej urodzin.

Dla mnie jest czymś ogromnie ważnym. Bo będąc czymś doniosłym, przychodzi do mnie zupełnie z zewnątrz – nigdy i w żaden sposób o coś takiego nie zabiegałem. A przychodząc do mnie, w gruncie rzeczy prostego chłopaka z Pszowa, stale tak o sobie myślę, zupełnie z zewnątrz, zdaje się być tym samym sygnałem z wysoka, może z bardzo wysoka. Czyli jakbym usłyszał zachętę: idź tą swoją drogą dalej, nie bój się.

Widziałam, z jaką ogromną serdecznością, ale i wdzięcznością zwracają się do Księdza Profesora ci wszyscy Księdza przyjaciele, znajomi, sąsiedzi, którzy przyjechali aż ze Śląska, by uczestniczyć w tej uroczystości. Trzeba ludziom dużo dawać z siebie, aby oni odpłacali taką piękną przyjaźnią.

Najkrócej: kocham ich wszystkich. Z wzajemnością. I nie jest to żadna amerykańska klisza, ale prawda naszych relacji.

Niezbýt dobrą diagnozę Ksiądz Profesor stawia temu światu... Choć rzeczywiście trudno się z tym nie zgodzić.

Proszę mi pokazać jedno zdanie z tej diagnozy, które nie jest prawdziwe.

Czego się trzymać, żeby się w tej niełatwej rzeczywistości odnaleźć?

Raczej kogo: Jezusa Chrystusa. Prawdziwego Jezusa Chrystusa, czyli kościelnego. Druga część wykładu była receptą na diagnozę postawioną w pierwszej. Recepta składa się tu z trzech filarów: teologii stworzenia, teologii Wcielenia, teologii Paschy. One, sumując, nazywają się właśnie Jezus Chrystus. Jan Paweł II, patron waszego Uniwersytetu, zachęcał świat sobie współczesny: „Otwórzcie drzwi Chrystusowi”. I to jest dokładnie pójsie po tej samej linii. Bez otwarcia drzwi Jemu – nic się nie uda. To znaczy nie uda się naprawić naszego życia, naszego świata, naszej ojczyzny.

Wydaje się, że tak wielu zatrząskuje te drzwi coraz chętniej. A tu trzeba by szukać drogi prawdy.

Próbowałem nakreślić jakąś wizję, pewien projekt. Natomiast jak to przełożyć na konkret życia, duszpasterstwa, duchowości społecznej, indywidualnej itp. – to zadanie dla innych.

Czy teologia może być poezją? Chyba nieliczni te pojęcia łączą.

Niestety, niewielu łączy. Niektórzy teologowie podejrzewają, że jest w poezji jakaś zasadnicza nieostrość pojęciowa. Że nie da się językiem poetyckim precyzyjnie wyłuszczyć i rozwiązać teologicznego problemu. Albo że przeważa tu uczucie nad rozumem, co jest szkodliwe dla teologii – nauki. Inni podejrzewają, że poezja może być koniem trojańskim, przez który się będzie wlewał do Kościoła, do teologii, ściek świata (rozumiejąc świat negatywnie, w sensie jaki jest obecny w pismach Janowych). Jeszcze inni się na niej po prostu nie znają i instynktownie boją się nieznanego. Ale powiem Pani, że wśród teologów jest więcej poetów, niż się potocznie myśli. Że niemało moich kolegów, choć nie piszą oni wierszy, ma wyobraźnię, która jest w swej istocie poetycka, symboliczna, metaforyczna, eksperymentująca ze słowem. Jeżeli nazwiemy poetami tylko tych, którzy piszą i publikują wiersze, to takich teologów rzeczywiście nie jest wielu, ale jeżeli chodzi o obecność poezji szeroko rozumianej we wnętrzu teologicznych tekstów, to jest już pod tym względem lepiej.

Przywołał Ksiądz Profesor w wykładzie słowa Ojca Świętego Benedykta XVI odnoszące się do teologii (to również jeden z ulubionych cytatów rektora UPJPII, chętnie go przypomina): „Teolog, który nie kocha sztuki, poezji, muzyki, może być niebezpieczny. Taka ślepotą i głuchota na piękno nie jest czymś drugorzędnym, bo odbija się ona w sposób nieuchronny w jego teologii”.

Tak, Benedykt stawia taką tezę, że w niektórych tekstach teologicznych nie jest do wyczytania miłość piękna. I że jest to z ogromną szkodą dla nauki o Pięknym Bogu.

Podsumowując, przede wszystkim trzeba iść drogą Chrystusa. Nie bać się piękna i nie oddalać od kultury.

Kultura bez wiary sobie nie poradzi, to po pierwsze. Teologia bez kultury sobie nie poradzi, Kościół bez kultury sobie nie poradzi, to po drugie. Dlatego, że rzeczywistość jest ufundowana na paradygmacie inkarnacyjnym. Na Wcielonym Synu Bożym, Logosie. Czyli Bóg, żeby nas zbawić, wcielił się. Dlatego Kościół i jego teologia muszą ten Boski Ruch naśladować: wejść w ciało kultury, dokonać inkulturacji.

Ksiądz Profesor, kończąc swój wykład, zacytował słowa Johna Seniora: „Celem uczelni, jak każdego ludzkiego przedsięwzięcia, jest doprowadzenie nas do Tego, od którego się oddaliliśmy”. Ta uroczystość odbywała się na terenie nowo budowanego Kampusu Jana Pawła II, w którym kształcenie prowadzone będzie właśnie w takim duchu, czyli zgodnie z misją kościelnej uczelni.

Patrząc na to wspaniałe przedsięwzięcie, całej wspólnoty Uniwersytetu Papieskiego życzę sukcesu tej inwestycji! Życzę także wielkich sukcesów we wszelkich innych dziedzinach. Miejcie studentów, którzy chcieliby się uczyć pod sztandarami Jana Pawła II, a na najgłębszym poziomie bądźcie wierni prawdzie Chrystusa, to was przeniesie ponad wszelkimi przepaściami naszej epoki. Przecież to do nas, do Kościoła i jego teologii, wołają od dwóch tysięcy lat: „Przeprawcie się i pomóżcie nam!” (Dz 16, 9).

Bardzo dziękuję za rozmowę. ■

Promocje akademickie

11 I 2024

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Maciej Gradowski

Pochodem akademickim z dziedzińca Collegium Maius do kolegiaty uniwersyteckiej św. Anny rozpoczęły się 11 stycznia 2024 r. uroczyste promocje akademickie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Promocje akademickie to jedno z najważniejszych wydarzeń w kalendarium wyższej uczelni. Uniwersytet jest bowiem miejscem rozwoju myślenia, zdobywania wiedzy, dążenia ku mądrości, jest miejscem pracy naukowej i badawczej, czego efekty w postaci zdobywanych stopni naukowych widać najwyraźniej właśnie podczas takiego wydarzenia, jak to, które przeżywali promowani dziś doktorzy, doktorzy habilitowani i profesorowie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Wydarzenie miało miejsce w 627. rocznicę erygowania Wydziału Teologicznego na Uniwersytecie Krakowskim, z którego wywodzi się dzisiejszy UPJPII. Nieco wcześniej (24 grudnia) przypadała też kolejna, jakże ważna dla UPJPII, i w ogóle dla akademickiego świata, 550. rocznica śmierci św. Jana Kantego, patrona profesorów, nauczycieli, studentów, uczącej się młodzieży. Dla uczczenia Jego osoby, z dziedzińca Collegium Maius, gdzie znajduje się dawna cela i kaplica św. Jana Kantego, wyruszył rano do kolegiaty św. Anny pochód promowanych doktorów, pracowników naukowych z dziekanami wydziałów i władzami UPJPII. Przeszedł on

ulicą św. Anny do kolegiaty, gdzie chwilę później odprawiona została Msza św. pod przewodnictwem bpa Janusza Mastalskiego, którą koncelebrował m.in. bp Roman Pindel.

Rektor UPJPII ks. prof. dr hab. Robert Tyrała w słowie przed rozpoczęciem Eucharystii przywołał postać św. Jana z Kęt, pełnego oddania Bogu i ludziom, co potwierdzał swoją „pokorą, czystym życiem i miłosierdziem. (...) Jan Kanty, nadal po tylu latach, jest dla nas przykładem i wezwaniem do naśladowania. Dla nas, akademików, byśmy ten wzór doskonałego mistrza naśladowali w wiedzy i świętości życia. Nasz Uniwersytet będzie bogaty tymi właśnie cnotami wiedzy i mądrości, ale także prawości i świętości codziennego życia. Bowiem tak jak on chcemy mieć Boga w sercu i na ustach” – mówił rektor UPJPII.

Do misji uniwersytetu i osoby św. Jana Kantego nawiązał też bp Janusz Mastalski, akcentując w słowach wygłoszonej homilii, że uniwersytet zrodził się z poszukiwania prawdy, całej, pełnej prawdy o ludzkim istnieniu. I tak jak Bóg czyni nas świadkami swojej bezwzględnej miłości, jaką darzy nas samych, tak św. Jan Kanty, potrafiący odczytywać znaki czasu, zostawił nam swoje wskazania – 4M (mądrość, miłosierdzie, miłość, modlitwę). „Mądrość oczekuje, abyśmy mieli pomysł na siebie i innych. Co mogę zrobić jako człowiek, jako profesor?” – stawiał pytania bp Mastalski.

Na przykładzie czynów św. Jana z Kęt mówił o koniecznej wrażliwości na drugiego człowieka, o wierności przesłaniu miłosierdzia, o tworzeniu dobrych relacji na uczelni, o koniecznej tolerancji dla inności poglądów i myślenia. „Możemy wypromować wielu magistrów, doktorów, profesorów, ale jak nie będziemy miłośnikami, to będzie wyłącznie kariera”. Natomiast mówiąc o miłości, homileta wspominał *Konstytucję apostolską o uniwersytetach katolickich Ex corde Ecclesiae*, ogłoszoną przez Jana Pawła II w 1990 r., przekonując, że nie wchodzi się w prawdę, której poszukiwanie jest celem i misją każdego uniwersytetu, inaczej jak tylko przez miłość. Mowa była także o wadze modlitwy, czego tak gorliwy przykład daje nam św. Jan Kanty.

„Życzę abyśmy byli uniwersytetem wiernym, pięknym, mądrym, pełnym miłosierdzia i miłości, ale również rozmodlonym” – w imieniu Arcybiskupa, Wielkiego Kanclerza UPJPII życzył bp Janusz Mastalski społeczności akademickiej UPJPII. Na koniec przywołał słowa Benedykta XVI, które papież wypowiedział w Pradze na Uniwersytecie Karola w 2009 r.: „Uniwersytet poprzez posługę, która po-

lega na podtrzymywaniu kulturowych i duchowych wartości społecznych oraz wdrożeniu wkładów w ich tworzenie, wzbogaca intelektualne dziedzictwo narodu oraz umacnia podstawy jego przyszłego rozwoju”. Bierzmy za to odpowiedzialność – zakończył Biskup.

Po Mszy św. nastąpiła uroczystość promocji akademickich. Wręczone zostały dyplomy 52 doktorom w dyscyplinach naukowych: nauki teologiczne, filozofia, historia, nauki socjologiczne, nauki o komunikacji społecznej i mediach, a także 2 doktorom habilitowanym w dyscyplinach nauki teologiczne i filozofia oraz 2 profesorom uczelni z Wydziału Teologicznego.

Rektor UPJPII poinformował, że w roku 2023 z rąk Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy tytuły profesora nauk teologicznych w dyscyplinie nauki teologiczne otrzymali ks. prof. dr hab. Jan Dziedzic oraz ks. prof. dr hab. Andrzej Muszala.

Pełna lista promowanych:

<https://upjp2.edu.pl/aktualnosci/promocje-akademickie-na-upjpii-11-i-2024-2466.html> ■

10. rocznica kanonizacji Jana Pawła II w Bazylice św. Piotra w Rzymie z udziałem rektora UPJPII ks. prof. Roberta Tyrały

27 IV 2024

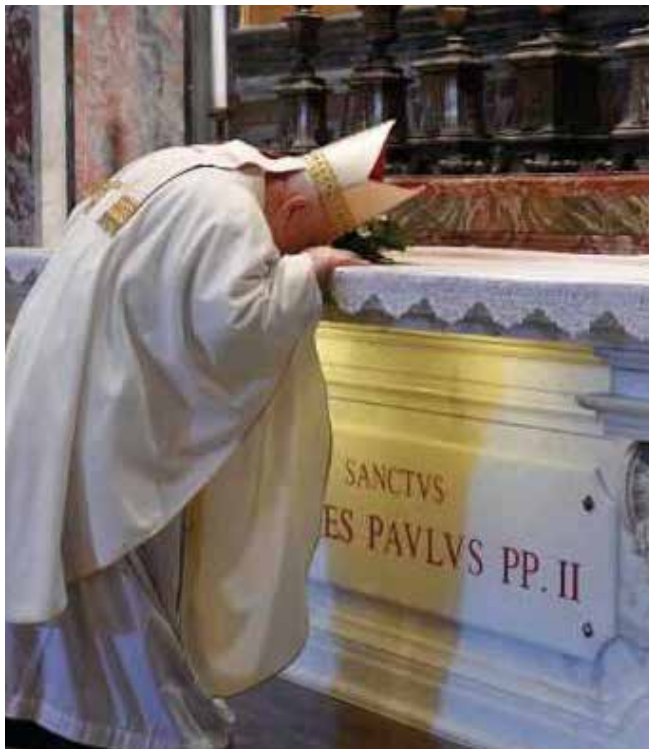
źródło: Vatican News

Przy udziale tysięcy wiernych, w tym wielu Polaków, w Bazylice św. Piotra w Watykanie odbyła się Msza św. z okazji 10. rocznicy kanonizacji Jana Pawła II. Przewodniczył jej kard. Giovanni Battista Re, dziekan Kolegium Kardynalskiego. Homilię wygłosił kard. Angelo Comastri, emerytowany archiprezbiter bazyliki watykańskiej, który podkreślił, że Jan Paweł II aktywnie występował w obronie pokoju, rodziny i życia ludzkiego. Był odważny w epoce lęku, wołał o pokój, mając doświadczenie wojny, wspierał rodziny jako najcenniejszy skarb ludzkości, bronił godności życia ludzkiego od poczęcia do naturalnej śmierci, przyjaciel młodzieży i człowiek głęboko maryjny. „Jan Paweł II powinien zostać doceniony za niemałe zasługi: był człowiekiem odważnym w epoce wielkich lęków; był człowiekiem zdecydowanym i konsekwentnym... w epoce kompromisów i programowego niezdecydowania” – mówił kard. Comastri, który wyraźnie zaakcentował, że Jan Paweł II odważnie bronił pokoju, gdy szalały wichry wojny: „Któż nie pamięta odwagi jego powtarzanych i żarliwych apeli, nawet gdy ich nie słuchano? Papież Franciszek kontynuuje dziś to żarliwe i niesłuchane wołanie o pokój”.

Wśród koncelebransów był kard. Stanisław Dziwisz, przez wiele lat sekretarz Papieża Polaka, który tego dnia obchodził swoje 85. urodziny. W koncelebrze uczestni-

czyli również m.in. ks. prof. dr hab. Robert Tyrała, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, i ks. prof. dr hab. Mirosław Kalinowski, rektor KUL, dla których uroczystość miała wymiar tym większy, że oba prowadzone przez magnificencje uniwersytety – krakowski i lubelski noszą imię Jana Pawła II.

Kardynał Stanisław Dziwisz był najbliższym świadkiem życia Jana Pawła II. Przez 12 lat pełnił posługę sekretarza i kapelana metropolity krakowskiego Karola Wojtyły, następnie przez 27 lat był sekretarzem papieża. Stąd niezwykle cenne były jego słowa wypowiedziane w Bazylice św. Piotra. Dziękując wszystkim uczestnikom obchodów 10. rocznicy kanonizacji św. Jana Pawła II, którzy zgromadzili się w watykańskiej bazylice, mówił: „Podczas Eucharystii dziękowaliśmy przede wszystkim Bogu za to, że podarował nam Pasterza na wzór Serca Jezusowego, który z wiarą i odwagą przewodził Kościołowi, wprowadzając go w trzecie tysiąclecie”. W imieniu wszystkich, którzy kochają św. Jana Pawła II, wyraził wdzięczność papieżom: Benedyktowi XVI, który otworzył drogę do beatyfikacji Papieża Polaka, oraz Franciszkowi, który dokładnie 10 lat temu ogłosił go świętym. „Dziękujemy Bogu za owoce wiary, nadziei i miłości, które przyniosła, które nadal przynosi Kościołowi świętość Jana Pawła II. Niech jego świadectwo pomaga nam zawsze

otwierać drzwi Chrystusowi” – podkreślił kard. Stanisław Dziwisz.

Uroczystości w Bazylice św. Piotra zakończyła modlitwa przy grobie św. Jana Pawła II, którą poprowadził metropolita krakowski senior. Kardynał złożył w kaplicy św. Sebastiana bukiet białych róż.

27 kwietnia 2014 r. Jan Paweł II został ogłoszony świętym wraz z Janem XXIII. Uroczystości przewodniczył wówczas papież Franciszek. Na placu św. Piotra obecny był również papież senior, Benedykt XVI. Z tego powodu z czasem nazwano tę Mszę „Mszą czterech papieży”. ■

Beatyfikacja ks. Michała Rapacza z udziałem UPJPII

źródło: Biuro Prasowe Archidiecezji Krakowskiej

W sobotę 15 czerwca 2024 r. w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach odbyła się uroczystość beatyfikacyjna ks. Michała Rapacza. W ceremonii uczestniczył watykański wysłannik, kard. Marcello Semeraro, prefekt Dykasterii Spraw Kanonizacyjnych, który w imieniu Ojca Świętego odczytał list apostolski, w którym papież Franciszek swoją władzą zezwala, aby „Czcigodny Sługa Boży Michał Rapacz, prezbiter diecezjalny, męczennik, pasterz według Serca Chrystusa, wierny i szlachetny świadek Ewangelii aż do daru z własnego życia, był odtąd nazywany błogosławionym, oraz aby co roku jego wspomnienie mogło być obchodzone dwunastego maja, w dniu jego narodzin dla nieba”.

W uroczystości uczestniczył rektor UPJPII wraz z prorektorami i dziekanami Wydziałów.

Ks. Michał Rapacz, proboszcz z małopolskich Płok został zamordowany przez komunistycznych bojówkarzy 12 maja 1946 r. Kościół katolicki wyniósł ks. Rapacza na ołtarze jako męczennika czasów komunizmu.

„Dzisiaj, w kontekście zakończenia Kongresu Eucharystycznego, celebracji sakramentu, który jest wielkim da-

rem Bożego Miłosierdzia, do szeregu świętych i błogosławionych, którzy zaszczytili Kościół krakowski od czasów św. Stanisława, dodajemy świadectwo Michała Rapacza, kapłana i męczennika. Jego dzisiejsza beatyfikacja jest znakiem pocieszenia od Boga, w czasach naznaczonych ranami zadawanymi przez przemoc i wojnę toczącą się w wielu częściach świata, a nawet niedaleko stąd” – mówił w czasie homilii kard. Marcello Semeraro.

Prefekt Dykasterii Spraw Kanonizacyjnych szczególne pozdrowienia skierował do młodych, aby „całym sobą przyjęli Ewangelię Jezusa, tak jak to uczynił błogosławiony ksiądz Michał Rapacz”. Zwracając się bezpośrednio do kapłanów, Kardynał zaznaczył, że nowy Błogosławiony zachęca do wiary w moc Eucharystii, „jedynej, dzięki której każdy z nas może stawać się z każdym dniem coraz bardziej, takim jakim on był pasterzem według Serca Chrystusa, wiernym i szlachetnym świadkiem Ewangelii aż do ofiary z własnego życia”.

Na zakończenie liturgii abp Marek Jędraszewski skierował słowa podziękowań. Zwrócił w nich uwagę na sutannę bł. ks. Michała Rapacza widoczną na obrazie beatyfikacyj-

nym. Zaznaczył, że mówi ona o „pracy, cierpieniu i męczeńskiej śmierci” ks. Michała, przypomina sutannę bł. ks. Jerzego Popiełuszki, a także wskazuje na „długi szereg księży prześladowanych, więzionych, maltretowanych, a nawet zamordowanych przez komunistów jeszcze przed drugą wojną światową, w czasie jej trwania, a także po jej zakończeniu”.

W czasie procesji z relikwiami śpiewano inwokację do bł. Michała Rapacza, prezbitera i męczennika oraz pieśń ze słowami ks. Artura Czepiela i muzyką ks. Grzegorza Lenarta (Instytut Muzyki Kościelnej UPJPII) – kapłanów Archidiecezji Krakowskiej.

Michał Rapacz urodził się 16 września 1904 r. w Tenczynie k. Myślenic. Rodzice, Jan i Marianna, prowadzili gospodarstwo rolne. Michał ukończył szkołę ludową i gimnazjum. W 1926 r. wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Krakowie i rozpoczął studia na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, którego kontynuatorką była Papieska Akademia Teologiczna, a od 2009 r. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. Święcenia kapłańskie przyjął 1 lutego 1931 r. z rąk abp. Adama Stefana Sapiehy w kolegiacie św. Anny w Krakowie. Następnie, jako wikariusz, służył w Płokach i Rajczy, a później został proboszczem w Płokach, gdzie pozostał do śmierci. Znany z gorliwości w pracy duszpasterskiej, angażował się w katechizację, udzielanie sakramentów i organizację życia parafialnego.

Po II wojnie światowej jego działalność nie podobała się komunistom. Mimo ostrzeżeń o zagrożeniu życia zdecydował się pozostać z wiernymi. Komunistyczni bojówkarze zamordowali go nocą z 11 na 12 maja 1946 r. Został pochowany w Lubniu, a w 1980 r. przeniesiono jego szczątki do kościoła w Płokach.

Powojenna sytuacja polityczna w Polsce, przejawy dyskryminacji i prześladowania Kościoła i represje wobec wierzących nie pozwoliły na szybkie rozpoczęcie procesu kanonizacyjnego. Dopiero w latach 1986–87 krakowski biskup pomocniczy Julian Groblicki, zachęcony przez papieża Jana Pawła II, rozpoczął gromadzenie dokumentów i zbieranie świadectw w sprawie męczeńskiej śmierci ks. Rapacza. 23 stycznia 1993 r. arcybiskup krakowski kard. Franciszek Macharski poprosił Kongregację Spraw Kanonizacyjnych w Rzymie o wyrażenie zgody na prowadzenie procesu. 29 września 2005 r. arcybiskup krakowski kard. Stanisław Dziwisz na nowo podjął postępowanie. Zostało ono zamknięte przez arcybiskupa krakowskiego Marka Jędraszewskiego 30 czerwca 2017 r. Dekret o błogosławieństwie ks. Michała Rapacza papież Franciszek podpisał 24 stycznia 2024 r. ■

Papież spotkał się w Rzymie z przedstawicielami uczelni katolickich z całego świata. W audyencji uczestniczył rektor UPJPII

19 | 2024

źródło: ks. Paweł Ryteł-Andrianik, Krzysztof Dudek SJ, Vatican News

Papież Franciszek podczas audyencji zwrócił się do uczestników obchodów stulecia Międzynarodowej Federacji Uniwersytetów Katolickich, dziękując za ich wkład i podkreślając znaczenie katolickich uniwersytetów w komunikowaniu wiedzy i wartości humanistycznych. Papież podziękował za spotkanie i całe dobro, jakie czynią uniwersytety, a są nimi: „siew nauki, Bożego Słowa i prawdziwego humanizmu”. Podkreślił, że tożsamość tych uniwersytetów nie wynika tylko z ich wyznaniowego charakteru, ale także z promowania humanizmu i poszanowania ludzkich wartości. Wskazał na potrzebę współpracy między uniwersytetami katolickimi, zachęcając do pracy online w porozumiewaniu się między tymi uczelniami, których jest na świecie prawie 2 tysiące. Podkreślił zwłaszcza konieczność współpracy w nadziei, jedności i harmonii, przeciwstawiając się obojętności, polaryzacji i konfliktom.

Przypomniął, że „Federacja – jak pisał Pius XII – powstała «po najstraszliwszej wojnie»”, jako instrument przyczyniający się do „pojednania i kształtowania pokoju i miłości między ludźmi (List apostolski *Catholicas studiorum universitates*, 27 lipca 1949). Niestety, nadal obchodzimy to stulecie w wojennym scenariuszu, trzeciej wojnie światowej w kawałkach.

Dlatego istotne jest, aby uniwersytety katolickie były głównymi bohaterami w budowaniu kultury pokoju, w jej wielu wymiarach, które należy rozpatrywać w sposób interdyscyplinarny”. Papież przypomina, że katolickie uniwersytety powstały „z serca Kościoła” i powinny być wyrazem miłości Boga do człowieka.

Zwraca uwagę na niebezpieczeństwa komercjalizacji edukacji i konieczność przeciwdziałania biurokracji oraz funkcjonalizmowi w uniwersytetach katolickich. Program edukacyjny nie opiera się tylko na doskonałym programie, sprawnym zestawie narzędzi czy dobrym zarządzaniu biznesem, papież Franciszek podkreśla, że „na uniwersytecie musi pulsować pasja, musi być wspólne poszukiwanie prawdy, horyzontu sensu, a wszystko musi być przeżywane we wspólnocie wiedzy, w której można odczuć niemal na własnej skórze hojność miłości”.

Jak dalej wyjaśnia, „nie wystarczy przyznawanie tytułów akademickich ani proponowanie konkurencyjnych karier; „[...] konieczne jest promowanie odkrywania owocnych powołań, inspirowanie ścieżek autentycznego życia i włączanie wkładu każdej osoby w twórczą dynamikę wspólnoty”. Papież podkreśla znaczenie duchowej inteligencji, a także

potrzebę odpowiedzialnego podejścia do nowych technologii i wyzwań współczesnego świata. Apeluje o odwagę w stawianiu czoła wyzwaniom. Zachęca do kontynuowania misji uniwersytetów katolickich w służbie społeczności, nauki i dialogu międzykulturowego i międzypokoleniowego „w trosce o nasz wspólny dom, w wizji ekologii integralnej, która daje skuteczną odpowiedź na wołanie ziemi i wołanie ubogich”.

Na zakończenie papież Franciszek wyraził wdzięczność za pracę uczelni katolickich i prosił o modlitwę, błogosławiąc zebranych.

Polscy rektorzy zapytani tuż po audiencji u papieża Franciszka w Watykanie (Vatican News) o to, co najważniejsze było dla nich w wysłuchanym przemówieniu, zgodnie zaznaczają, że Franciszek wskazuje zwłaszcza na ludzki wymiar zarówno pracy naukowej, jak i funkcjonowania społeczności uczelnianej.

Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. Robert Tyrała zaznacza, iż audiencja z papieżem miała bardzo spontaniczny charakter. „Jak dobry ojciec spotkał się z nami, każdemu podał rękę i błogosławił”. Jak dodaje, Franciszek dziękował za wszystko, co uniwersytety czynią dla rozkrzewienia wiary, podkreślając, że kluczowa jest troska o człowieka.

Jak wskazuje rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II ks. prof. Mirosław Kalinowski, „stulecie Międzynarodowej Federacji Katolickich Uniwersytetów przypomina przede wszystkim przesłanie związane z utworzeniem tej organizacji, tzn. «sieć i pojednanie». Związek ten powstał po I wojnie światowej, gdy świat był bardzo mocno podzielony i taki aspekt wybrzmiewa znacząco również dzisiaj”. Jak dodaje, „obrazy członków federacji pokazały, że istnieje potrzeba integracji środowisk z różnych kontynentów”. ■

Spotkanie inaugurujące prace Zespołu ds. Krytycznego Wydania Dzieł Kaznodziejskich Karola Wojtyły

źródło: IDMJP2

WInstytucie Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II w Krakowie w dniu 24 maja 2024 r. odbyło się spotkanie inaugurujące prace Zespołu ds. Krytycznego Wydania Dzieł Kaznodziejskich Karola Wojtyły. Spotkanie otworzył ks. prof. Robert Tyrała, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, oraz ks. Sebastian Kozyra, dyrektor Instytut Dialogu Międzykulturowego Krakowie. Ks. prof. Kazimierz Panuś, przewodniczący Komitetu Naukowego Homiletycznego, a zarazem kierownik projektu, podkreślał, że przedsięwzięcie zostało wysoko ocenione przez ekspertów Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki na każdym etapie ewaluacji. Publikację wszystkich kazań bp. Wojtyły, aż do jego wyboru na Stolicę Piotrową, przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie zaplanowano następująco:

- Karol Wojtyła, *Dzieła kaznodziejskie*, tom I: *Kazania i przemówienia 1958–1964*, oprac. ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś
- Karol Wojtyła, *Dzieła kaznodziejskie*, tom II: *Kazania i przemówienia 1964–1967*, oprac. ks. dr Krzysztof Porosło

- Karol Wojtyła, *Dzieła kaznodziejskie*, tom III: *Kazania i przemówienia 1967–1970*, oprac. dr Joanna Hałaczkiwicz
 - Karol Wojtyła, *Dzieła kaznodziejskie*, tom IV: *Kazania i przemówienia 1971–1975*, oprac. prof. dr hab. Marek Skwara
 - Karol Wojtyła, *Dzieła kaznodziejskie*, tom V: *Kazania i przemówienia 1976–1978*, oprac. prof. dr hab. Janusz Gruchała
 - Karol Wojtyła, *Dzieła kaznodziejskie*, tom VI: *Rozważania rekolekcyjne i konferencje 1958–1978*, oprac. ks. dr hab. Witold Ostafiński
- Kazania, po części nigdy dotąd niepublikowane, stanowią wciąż aktualny drogowskaz dla współczesnych i przyszłych pokoleń.
- Projekt realizowany w ramach programu pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” ogłoszonego

komunikatem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 maja 2022 r. o ustanowieniu programu i naborze wniosków wraz z ogłoszonymi zmianami, na podstawie art. 376 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.).

Nazwa zadania: Dzieła kaznodziejskie Karola Wojtyły. Wartość finansowania lub dofinansowania i całkowita wartość zadania: 1 282 329,00 zł. Data podpisania umowy o finansowanie lub dofinansowanie zadania: 2024-05-13

Krótki opis projektu: Krytyczne opracowanie dzieł kaznodziejskich Karola Wojtyły – projekt naukowy realizowany we współpracy z Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Publikacja będzie obejmować spuściznę kaznodziejską Karola Wojtyły z lat 1958–1978. ■

Posiedzenie Rady Naukowej KEP z udziałem rektora i dziekanów wydziałów teologicznych UPJPII

źródło, zdjęcie: BP KEP

W dniu 17 stycznia 2024 r. odbyło się spotkanie Rady Naukowej Konferencji Episkopatu Polski, której przewodniczył abp Marek Jędraszewski. W obradach uczestniczyli przedstawiciele świata akademickiego, w tym rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Robert Tyrała oraz dziekani wydziałów teologicznych UPJPII z Krakowa i Tarnowa: ks. prof. dr hab. Jan Dziedzic i ks. dr hab. Marek Kluz, prof. UPJPII.

Głównymi tematami dyskusji były: proces nauczania na wyższych uczelniach kościelnych, synodalność w kontekście refleksji teologicznej oraz kwestie związane z czasopismami naukowymi. Obrady skupiły się na dwóch blokach tematycznych. Pierwszy dotyczył działalności i wyzwań wydziałów oraz uczelni katolickich, w tym procesu akredytacji

kierunków, takich jak: teologia, prawo kanoniczne, filozofia chrześcijańska i nauki o rodzinie. Drugim istotnym aspektem dyskusji był trwający Synod o synodalności, który stanowi wyzwanie dla refleksji teologicznej. Podkreślono znaczenie udziału wydziałów teologicznych w tej refleksji, jak również w programie duszpasterskim Kościoła.

Rada Naukowa Konferencji Episkopatu Polski, złożona z rektorów i dziekanów uczelni katolickich, ma za zadanie dbać o funkcjonowanie uczelni kościelnych oraz wydziałów teologicznych w ramach prawa państwowego, zachowując przy tym ich tożsamość kościelną. Doroczne spotkanie Rady stanowi okazję do podsumowania osiągnięć akademickiego roku. ■

Posiedzenie Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Grzegorz Finowski

26 lutego 2024 r. w siedzibie rektoratu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie odbyło się posiedzenie Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa. Miało ono szczególny charakter z uwagi na pożegnanie i podziękowanie złożone przez rektorów prezydentowi Krakowa prof. Jackowi Majchrowskiemu za lata „fantastycznej” współpracy z uczelniami, jak podsumował ją przewodniczący Kolegium prof. Jacek Popiel, rektor UJ, przekazując Prezydentowi kopię XVI-wiecznego *Kodeksu Baltazara Behema* w geście uznania dla wysiłków na rzecz rozwoju edukacji oraz wspierania misji krakowskich uczelni. Dar to

piękna kopia jednego z najcenniejszych polskich zabytków rękopiśmiennych, który zawiera odpisy przywilejów i statutów m. Krakowa, rotę przysięg i ustawy cechów krakowskich, a podarowany został przez Behema radzie miejskiej Krakowa w roku 1505. Oryginał jest pieczołowicie przechowywany w Bibliotece Jagiellońskiej.

Prof. Popiel nadmienił, że prof. Jacek Majchrowski, „o czym może nie wszyscy wiedzą, jest wybitnym znawcą II Rzeczypospolitej, dokumentującym jej historię, a książki, które pisał dla osób, które zajmują się tym tematem, są czymś fundamentalnym i chciałbym, żeby o tym nie zapominać,

pamiętając jedynie o czasie prezydentury Pana Profesora” – mówił przewodniczący Kolegium Rektorów. Przypomniął, że dobrze wspomina tę współpracę, poczynając od 1996 r., gdy zetknęły się ich drogi – rektora Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej i wojewody krakowskiego, które to stanowisko piastował wówczas prof. Majchrowski. Prof. Popiel dziękował za wszystko, co udawało się wspólnie wypracować dzięki otwartości pana Prezydenta na kwestie związane z nauką i edukacją.

„Jesteśmy wdzięczni za świat kultury, jaki wprowadził Pan Prezydent do Krakowa jako urzędu, jako uczestnik niekończącej ilości różnych uroczystości o charakterze samorządowym, rządowym, kulturalnym, artystycznym. Zawsze miałem przekonanie, że mamy człowieka, który jest godnym gospodarzem tego historycznego miejsca” – mówił prof. Popiel.

Gościem Uniwersytetu Papieskiego był także obecny na posiedzeniu rektorów wojewoda małopolski dr inż. Krzysztof Jan Kłęczar, który władze krakowskich uczelni zapewnił o chęci współpracy.

Następnie Strategię Rozwoju Krakowa przedstawił Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa ds. Zrównoważonego Rozwoju Jerzy Muzyk. Budzi ona duże zainteresowanie wśród środowiska akademickiego, w związku z tym stanowiła istotny punkt porządku obrad, podkreślając związek pomiędzy działaniami miasta a jego instytucjami edukacyjnymi.

Rektor UPJPII ks. prof. dr hab. Robert Tyrała zaprosił do udziału w obchodach 650. rocznicy urodzin św. Jadwigi Królowej, które odbywać się będą w dniach 6–8 czerwca 2024 r. Będzie to wyjątkowa okazja do uczczenia dziedzictwa i wartości, które Święta Królowa wniosła dla Krakowa

i całej Polski. To jej, królowi Polski, zawdzięczamy powstanie w 1397 r. Wydziału Teologicznego na Uniwersytecie Jagiellońskim (od niego wywodzi się Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie), a jak zaakcentował prof. Popiel, „dopiero od powołania Wydziału Teologicznego możemy mówić o środowisku akademickim Krakowa”.

Podczas dyskusji na temat nadchodzących wydarzeń omówiono XIX edycję Dni Jana Pawła II, zaplanowanych na listopad 2024 r., Festiwal Nauki i Sztuki oraz tegoroczne Juwenalia Krakowskie.

Spotkanie stanowiło doskonałą platformę do wymiany poglądów i planów na przyszłość, a także do budowania jeszcze silniejszych więzi pomiędzy uczelniami Krakowa, bo że one są, co do tego nikt nie ma wątpliwości. Podkreślił to w krótkim wywiadzie rektor Akademii Górniczo-Hutniczej prof. dr hab. inż. Jerzy Lis: „Naprawdę czujemy związek, więź z wami, z Uniwersytetem Papieskim i pozostałymi uczelniami, choć teoretycznie są to tak bardzo różne obszary działania. Dużo nas jednak łączy – solidarność, przyjaźń, zrozumienie i myślę, że to odczuwamy na każdym kroku, także na tym dzisiejszym spotkaniu naszego Kolegium, które jest pewnym kuriozum w środowisku polskim, bo takich rad, tak blisko współpracujących rektorów nie ma za dużo. Potem z tego wyłaniają się takie czy inne nasze decyzje, wspólne zaangażowanie w różne działania. Akademię Górniczo-Hutniczą łączy ponadto z Uniwersytetem Papieskim św. Jan Paweł II, który jest doktorem honoris causa naszej uczelni i zawsze był takim elementem łączącym różne uczelnie”.

Rektor Lis zaakcentował, że niezwykle ważne jest to, iż krakowskie uczelnie, ich władze, łączy więź duchowa i nie

będzie przesadą, gdy nazwie się to przyjaźnią. A to bardzo ważne w czasach obfitujących w trudne wyzwania. „Te nasze wspólne działania polegają także na wymianie informacji – mówił rektor Jerzy Lis – na wspólnym budowaniu opinii krakowskich w tym trudnym okresie, gdzie mamy zmiany rządu, zmiany polityki, gdzie dużo się dzieje w sferze emocjonalnej. To jest bardzo ważne, że mamy jedno zdanie, chociaż czasami nasze interesy mogą i muszą być różne. Daliśmy się poznać jako jedno środowisko w czasie pandemii, w czasie wojny z Ukrainą, podczas pomocy Ukrainie, tego wszystkiego nie mówi się na co dzień, ale to

się czuje i to jest najważniejsze. Ta więź duchowa też jest ważna. Często dzwoniemy do siebie, wymieniamy się informacjami, niekoniecznie zawodowymi. I to buduje to środowisko akademickie Krakowa, które ma już tyle lat – od św. Jadwigi” – podkreślił rektor AGH.

Spotkanie rektorów na Uniwersytecie Papieskim położyło przekonanie, że współpraca pomiędzy krakowskimi uczelniami będzie jeszcze bardziej owocna, a pomiędzy nimi a władzami miasta kontynuowana, przynosząc dalsze korzyści dla rozwoju społeczności akademickich oraz dla mieszkańców Krakowa. ■

Posiedzenie KRUP w Opolu z udziałem rektora UPJPII

7-9 III 2024

źródło: Forum Akademickie (red. Piotr Kieraciński)

W Opolu obradowali przedstawiciele 21 uczelni z całego kraju. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie reprezentował rektor ks. prof. dr hab. Robert Tyrała. Gospodarzem był obchodzący w tym roku 30-lecie istnienia Uniwersytet Opolski.

Gościem posiedzenia KRUP (Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich) była wiceminister nauki prof. Maria Mrówczyńska, która zapoznała rektorów z najbliższymi planami resortu. Zapowiedziała między innymi, że kolejna ocena jakości działalności naukowej, obejmująca okres 2022–2025, odbędzie się według obecnie obowiązujących zasad. Zapewniła, że do końca tego półrocza zostaną opracowane nowe reguły tworzenia listy czasopism. Zajmuje się tym zespół ekspertów Komisji Ewaluacji Nauki. Sam wykaz ma być opublikowany do końca roku.

Prof. Maria Mrówczyńska przedstawiła także plan na nowelizację ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Będzie ona przebiegać dwuetapowo. Prostsze i pilne zmiany zostaną skierowane do wprowadzenia w pierwszej nowelizacji, do końca czerwca. Propozycje należy zgłaszać do Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego do końca marca. Zgłaszane sugestie mogą dotyczyć też innych ustaw, np. Prawa zamówień publicznych. W ministerstwie przygotowywana jest również nowelizacja ustawy w zakresie studiów podyplomowych – zostaną powiązane z kierunkami kształcenia.

Posiedzenie Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich odbywające się w 35. rocznicę powstania Uniwersytetu Opolskiego uświetniła uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Opolskiego prof. dr hab. Franciszkowi Markowi, pierwszemu wybranemu rektorowi Uniwersytetu Opolskiego. ■

Kard. Stanisław Dziwisz z wizytą na budowie Kampusu Jana Pawła II

27 V 2024

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Grzegorz Finowski

Wizytę kard. Stanisława Dziwisza na terenie budowy Kampusu Jana Pawła II rozpoczęła prezentacja dotychczas wykonanych prac, którą poprowadziła Elżbieta Markiewicz, koordynator ds. realizacji projektu. W Auli Biblioteki Głównej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie Elżbieta Markiewicz przypomniała, że umowa pomiędzy UPJPII a generalnym wykonawcą została zawarta 2 kwietnia ub. roku, a więc już ponad 420 dni trwają aktywne działania wykonawcze nowo budowanej części dydaktyczno-administracyjnej. Poinformowała, że pierwszy etap zostanie zakończony stanem surowym zamkniętym z wszelkimi przyłączeniami instalacyjnymi we wrześniu br. W II etapie realizowane będą prace wykończeniowe i pozostałe instalacyjne, których zakończenie zaplanowano na 2 sierpnia 2025 r.

Dodała, że powierzchnia użytkowa 5-kondygnacyjnego budynku z podziemnym parkingowym to 10,5 tys. m², a wszelkiego typu instalacje są na najwyższym poziomie. Wskazała ponadto, że znajdzie tu też swoje miejsce najnowocześniejsza aula, która akustycznie i wykończeniowo będzie ewenementem w Krakowie. Będzie patio z pomnikiem Jana Pawła II, czyli strefa zielona, przyjazna studentom, zaplanowana tak, by było to miejsce na co dzień tętniące życiem.

„Obecnie na terenie obiektu pracuje ok. 50–60 osób, ale liczba tych osób będzie się sukcesywnie zwiększać, gdyż niebawem ruszą prace związane z montażem elewacji. Już rozpoczęły się te, związane z montażem konstrukcji dachu i samego pokrycia, instalacje zarówno sanitarne, jak i elektryczne, więc w najbliższym czasie prace jeszcze bardziej się zintensyfikują” – mówiła Elżbieta Markiewicz. Na koniec prezentacji pokazany został film z postępu prac budowlanych realizowany z „lotu ptaka”, który robi wrażenie i podkreśla potęgę przedsięwzięcia.

Kard. Stanisław Dziwisz właśnie takiemu wrażeniu uległ. Wyraził podziw i pogratulował, że tyle zdołano zrobić w tak krótkim, dla tej wagi przedsięwzięcia, czasie. Pytał o wiele szczegółów, m.in. o ilość miejsc w nowo budowanej auli (będzie 450), o możliwość wybudowania na terenie kampusu przedszkola, wspominał też o konieczności zbudowania akademika dla studentów. Wyraził radość z planów, by powstał tu obiekt sportowy dostępny także dla mieszkańców okolicznych osiedli i innych mieszkańców Krakowa oraz turystów. Następnie Kardynał wraz z władzami UPJPII i przedstawicielami generalnego wykonawcy udali się na budowę. Na liczne pytania kard. Dziwisza odpowiadał Michał Stachoń, kierownik projektu NDI, Elżbieta Markiewicz,

a także rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała, który gospodarskim gestem wskazywał i opowiadał, co i gdzie będzie się znajdować.

Należy przypomnieć, że kard. Stanisław Dziwisz na terenie obecnie budowanego Kampusu pierwszy raz był już 17 sierpnia 2002 r., towarzysząc Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II, który podczas pielgrzymki do ojczyzny, wracając z Łagiewnik na ul. Franciszkańską, zatrzymał się właśnie tutaj i pobłogosławił to miejsce planowane od początku pod akademicki kampus. Wówczas stał tu budynek obecnej Biblioteki Głównej w stanie surowym zamkniętym z planami rozbudowy kampusu, do czego dochodzi właśnie teraz, po przeszło 20 latach. Kardynał jako pierwszy przekazał też Uniwersytetowi Papieskiemu, z prywatnych oszczędności, znaczną sumę na budowę budynku dydaktycznego, co – jak akcentuje rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała – dało asumpt do rozpoczęcia obecnej budowy i myślenia o niej z pełną determinacją.

Kamień węgielny, który został pobłogosławiony przez abp. Marka Jędraszewskiego, Wielkiego Kanclerza UPJPII i wmurowany 4 listopada 2023 r. w ścianę nowo budowanego budynku, jest także darem kard. Stanisława Dziwisza. To pamiątkowa cegła, która została umieszczona w Drzwiach Świętych Bazyliki św. Piotra w Watykanie pod koniec Nadzwyczajnego Roku Odkupienia (1983–1984), a następnie wydobyta z okazji otwarcia dokonanego przez Ojca Świętego Jana Pawła II na początku Wielkiego Jubileuszu Roku 2000. „On będzie nam wszystkim przypominał (zamontowany przy drzwiach wejściowych do budynku) o naszym Patronie, Wielkim Papieżu Janie Pawle II. Dziękuję Księżę Kardynałowi za ten wymowny dla nas dar” – mówił rektor UPJPII pół roku temu, tego pamiętnego dnia. I dziś władze UPJPII serdecznie dziękowały Kardynałowi za wizytę, zainteresowanie postępami prac budowlanych od początku inwestycji, za ogrom życzliwości i mobilizację do dalszych działań w myśleniu o Kampusie Jana Pawła II na os. Ruczaj w Krakowie.

Rozmowa z Kardynałem Stanisławem Dziwiszem o Kampusie Jana Pawła II podczas wizyty na budowie.

Marta Mastyló: Ojciec Święty Jan Paweł II pobłogosławił to miejsce 17 sierpnia 2002 r., gdy podczas pielgrzymki do ojczyzny przejeżdżał z Łagiewnik na ul. Franciszkańską. Stał tu już wówczas budynek obecnej Biblioteki Głównej UPJPII, wtedy w stanie surowym. Pamięta Ksiądz Kardynał tamten czas?

Kard. Stanisław Dziwisz: Oczywiście, przecież byłem wtedy tutaj.

Czy to dlatego Ksiądz Kardynał tak motywuje do działania, jeśli chodzi o Kampus Jana Pawła II? Takie potwierdzenie potrzeby tych działań jest bardzo ważne dla społeczności akademickiej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Jest też wdzięczność za ofiarę, jaką złożył Ksiądz Kardynał na rozpoczęcie budowy.

Tu nie tyle chodzi o pieniądze, ile o zaangażowanie. Takie pozytywne myślenie, że to jest potrzebne, że środowisko akademickie Krakowa potrzebuje również instytucji kościelnych. Dlatego właśnie, gdy już istniała Papieska Akademia Teologiczna, to trzeba było myśleć dalej – o Uniwersytecie Papieskim. Byłem, gdy papież Jan Paweł II zatwierdzał Akademię, to było w przeddzień wybuchu stanu wojennego. Ale myślą wybiegaliśmy dalej, myślę tu o otoczeniu papieża, do tego momentu, że po akademii przyjdzie czas na uniwersytet. Uniwersytet, o którym wtedy nie mówiliśmy – papieski, ale uniwersytet katolicki.

I rzeczywiście te myśli, plany, intuicje realizują się. Wszystko się powoli udaje osiągnąć.

Tak. Szliśmy więc po tej linii, choć było wiele trudności. W dodatku te trudności spadły na mnie. Dlatego, że nawet w środowiskach kościelnych nie chcieli uniwersytetu kościelnego. Mówiło się, że jest KUL i inne. A my stawaliśmy murem, że to jest wola Ojca Świętego, który już wtedy nie żył, ale to było wykonanie Jego testamentu. Absolutnie, to że to wszystko tu jest, to jest wykonanie testamentu – życzenia Jana Pawła II.

I temu możemy zawdzięczać to, że Ksiądz Kardynał teraz tu jest, że interesuje się tą budową. Interesuje się Uniwersytetem.

Nie tylko ja. Środowisko krakowskie jest bardzo szczęśliwe, zadowolone. Nie wiem, czy wystarczająco pomaga, ale w każdym razie ceni sobie, że tu, w tym miejscu, powstaje taki duży ośrodek akademicki, kościelny, nie tylko dla duchowieństwa, ale także dla ludzi świeckich. Przecież tutaj będą się mogli uczyć, kształtować ludzie, którzy będą liderami, również w życiu chrześcijańskim, kościelnym. A tego nam brakuje ciągle – liderów świeckich. Taki Uniwersytet to jest wielki wkład w wykształcenie duchowieństwa, ale bardzo ważna sprawa – wykształcenie ludzi świeckich.

Potrzeba wzrastająca wraz z postępującą laicyzacją społeczeństwa.

W tych czasach niewątpliwie, ale w każdym razie jest potrzeba ludzi światłych. Uniwersytet ma na celu, jak już wspomniałem, nie tylko kształcenie duchowieństwa, ale myślenie o Kościele, o społeczeństwie, o ludziach, którzy byliby wszechstronnie wykształceni, również od strony religii. Bo nie ma człowieka kulturalnego, który by nie znał wiary. Na pewno będzie uniwersytet otwarty dla wszystkich, nie tylko na katolików i wierzących, ale dla wszystkich poszukujących prawdy.

A dzisiaj, jak ogląda Ksiądz Kardynał to wszystko, co się tutaj dzieje, patrzy na te mury, które się wznoszą, jakie refleksje towarzyszą?

Mówiłem rektorowi i współpracownikom, że jestem pełen podziwu. Gratulacje, że w takim krótkim czasie już powstała taka budowa. No i zapowiada się świetnie. Myślę, że ta budowa odpowie na życzenie społeczeństwa krakowskiego i Kościoła.

Ksiądz Kardynał tu podpowiadał, „podrzucał” kolejne pomysły. Oprócz tego budynku dydaktycznego, administracyjnego co jeszcze ma Ksiądz Kardynał na myśli?

To, co widzimy i co się obecnie buduje, to jest ten trzon. Ale oprócz tego mam nadzieję, że w przyszłości powstaną tu także inne instytucje. Mam na myśli chociażby przedszkole. Tu jest tyle młodych rodzin i dzieci, że dobrze byłoby, żeby przy tym uniwersytecie jeszcze właśnie było przedszkole. Żeby te mamy i rodziny mogły tu przyjść z tymi dziećmi. Żeby one od małego już patrzyły na uniwersytet.

Mowa jest też o obiekcie sportowym. Wspomniał Ksiądz Kardynał o akademiku.

Akademik przy uczelni wyższej jest korzystny i potrzebny. Oczywiście nie da się wszystkiego naraz. Ale myślę, że znajdują się ludzie, znajdują się sponsorzy. Sądzę, że Kościół będzie miał to na myśli, ale mam też nadzieję, że i państwo pomoże, widząc, że jest taka potrzeba, że to jest budowanie przyszłości.

Bardzo dziękuję za rozmowę. ■

Minister prof. Maria Mrówczyńska z wizytą na budowie Kampusu Jana Pawła II

19 IV 2024

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Grzegorz Finowski

Prof. dr hab. inż. Maria Mrówczyńska, podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Alicja Steć, dyrektor Departamentu Programów Naukowych i Inwestycji przyjechały do Krakowa 19 kwietnia 2024 r. z oficjalną wizytą na zaproszenie władz Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. To bardzo szczególny moment dla uczelni, bowiem realizacja kluczowego projektu, czyli budowa Kampusu Jana Pawła II na os. Ruczaj osiągnęła półmetek.

Spotkanie rozpoczęło się w Auli Biblioteki Głównej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przy ul. Bobrzyńskiego 10 od powitania gości przez rektora UPJP II ks. prof. dr. hab. Roberta Tyrałę, który m.in. przybliżył gościom położenie budowanego obecnie kampusu UPJP II, sąsiadującego z kampusem UJ i Akademickim Centrum Komputerowym Cyfronet AGH. Mgr inż. Elżbieta Markiewicz, koordynator ds. realizacji zaprezentowała postęp prac i aktualny stan budowy. Poinformowała, że budowany na 4-hektarowej działce obiekt będzie liczył ponad 10,5 tys. m² powierzchni użytkowej, a jego kubatura osiągnie ponad 61 tys. m³. Stan surowy zamknięty zaplanowano na sierpień 2024 r., a zakończenie II etapu z pracami instalacyjnymi i wykończeniowymi na sierpień 2025 r. Budynek będzie miał 4 kondygnacje i podziemie z garażami.

Z kolei Marcin Majta, BIM Manager w NDI SA, w skrócie omówił kluczową rolę technologii BIM w budowie Kampusu Jana Pawła II – od projektowania, poprzez realizację, aż po zarządzanie obiektem, podkreślając jej wpływ na efektywność i innowacyjność w branży.

Następnie Goście wraz z władzami UPJP II, przedstawicielami firmy wykonawczej NDI SA, koordynatorami prac, kierownikami budowy, pracownikami UPJP II przeszli na teren budowy. Pani Minister z zainteresowaniem oglądała postęp prac na budowie, po której oprowadzał gości m.in. Michał Stachoń, kierownik projektu NDI SA.

Minister prof. Maria Mrówczyńska, zakończywszy obchód po nowo budowanym obiekcie, poproszona o podzielenie się swoją opinią, powiedziała, że odniosła bardzo pozytywne wrażenie. „Jestem mile zaskoczona tym, jak państwo w tak krótkim czasie, bo od rozpoczęcia prac budowlanych minął niewiele ponad rok, wyszli na tak wysoki poziom, bo właściwie już jest wybudowany stan surowy i rzeczywiście widać, że te prace na budowie trwają. Naprawdę robi to ogromne wrażenie” – podkreśliła. „A perspektywnie widząc, że się państwo jako uczelnia rozwijają i mam nadzieję, że ten rozwój będzie dalej kontynuowany”.

Półmetek prac na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie okiem specjalistów z Grupy NDI SA

Na budowie nowego budynku dydaktycznego dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie zaawansowanie pierwszego etapu robót osiągnęło 50 proc. Generalny wykonawca Grupa NDI kończy stan surowy budynku. W najbliższym czasie rozpocznie się realizacja drugiego etapu inwestycji, czyli prac wykończeniowych, instalacji oraz zagospodarowania terenu.

Grupa NDI jest generalnym wykonawcą nowego budynku dydaktycznego wraz z garażem podziemnym dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Projekt polega na budowie nowego, pięciokondygnacyjnego obiektu: czterech kondygnacji naziemnych oraz jednej kondygnacji podziemnej, w których powstaną między innymi aule i sale wykładowe.

Realizacja została podzielona na dwa etapy. Pierwszy obejmuje m.in. roboty ziemne, żelbetowe i konstrukcyjne, pokrycie dachu, montaż fasad zewnętrznych oraz wykonanie elewacji. Drugi etap to prace wykończeniowe wraz z wykonaniem robót instalacji elektrycznej, teletechnicznej i sanitarnej oraz zagospodarowaniem terenu wokół budynku i wykonaniem połączenia z istniejącym budynkiem biblioteki.

Co wykonano do tej pory?

„Dotychczas wykonywaliśmy prace związane z pierwszym etapem inwestycji, którego celem było osiągnięcie stanu surowego zamkniętego. Zaawansowanie robót zbliża się do 50 proc. Prace przy konstrukcji żelbetowej budynku są praktycznie zakończone, podobnie jak prace przy warstwach izolacyjnych części podziemnej oraz częściowo prace przy sieciach w terenie. Wkrótce rozpoczniemy montaż konstrukcji drewnianej, na której będziemy mogli rozpocząć wykonywanie warstw dachowych. Rozpoczęliśmy już przygotowania do montażu fasad szklanych i aluminiowych. Trwają też prace związane z sieciami przy zagospodarowaniu terenu, w tym przy montażu zbiornika retencyjnego w postaci rury o średnicy 1400 mm i długości ponad 200 m” – mówi Michał Stachoń, kierownik projektu z Grupy NDI.

W ostatnim czasie Inwestor potwierdził realizację drugiego etapu robót przez Grupę NDI, czyli prac wykończeniowych, zagospodarowania terenu oraz instalacji. „W przeciągu miesiąca planujemy rozpocząć prace wewnątrz budynku” – dodaje Michał Stachoń. Kluczowym momentem na budowie będzie uzyskanie szczelności całego obiektu, aby móc jak najszybciej rozpocząć montaż wrażliwych materiałów wykończeniowych wewnątrz. Budynek został zaprojektowany z zachowaniem najwyższych parametrów akustycznych, dlatego zastosowane materiały i rozwiązania również muszą być najlepsze.

„Wszystkie detale połączeń oraz montaż muszą być dopracowane i uzgodnione nie tylko z architektem, ale również z akustykiem. Rozmowy prowadzimy w sprawie materiałów murowych oraz fasad. W planach mamy wytłumienie sal dydaktycznych, systemu akustycznego auli, a nawet instalacji wentylacji i klimatyzacji, które również będą podlegały opiniowaniu przez akustyka” – tłumaczy Michał Stachoń, kierownik projektu z Grupy NDI.

Nowoczesna technologia BIM

Na tej budowie zastosowano technologię BIM (Building Information Modeling), a więc modelowanie informacji o budynku. „Największą korzyścią wykorzystania modelu BIM w projekcie jest możliwość przedmiarowania oraz obmiarowania prac wykonanych do tej pory, co zaoszczędza czas kadry budowlanej, w szczególności kierowników robót i pozostałych inżynierów. Dodatkowo możemy szczegółowo pokazać Inwestorowi, kiedy i jakie prace zostały wykonane oraz jakie zakresy będziemy realizować w najbliższej przyszłości. Model BIM pozwala nam również wykryć potencjalne kolizje, zanim wystąpią na budowie” – relacjonuje Marcin Majta, BIM manager z Grupy NDI.

Powierzchnia zabudowy budynku dydaktycznego dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie to ponad 2 800 m², kubatura 61 000 m³, natomiast powierzchnia użytkowa nowego obiektu wyniesie aż 10 538,38 m². ■

Wspólnota akademicka UPJPII z modlitwą zawierzenia na Jasnej Górze

17 III 2024

Wkaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Robert Tyrała zawierzył uczelnię, jej Wielkiego Kanclerza, władze, pracowników, studentów i doktorantów opiece Maryi.

W słowach modlitwy podczas Apelu Jasnogórskiego JM Rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała zwrócił się do Matki Najświętszej w imieniu całej społeczności akademickiej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie:

„Maryjo, Matko nasza, tak bardzo nasza Ojczyzna potrzebuje daru jedności i współpracy nas wszystkich. Naucz nas Matko wzajemnie się słuchać i rozmawiać ze sobą. My jako naród o chrześcijańskich korzeniach mamy wszak wpisane w nasze duchowe DNA troskę o człowieka i jego rozwój. Mamy niejako zapisaną w sercu troskę o życie każdego poczętego dziecka, opiekę nad starszymi i chorymi. (...) Modlimy się o pokój w bliskiej nam Ukrainie, w Ziemi

Świętej i Haiti, i tylu innych miejscach konfliktów zbrojnych, które wynikają z egoizmu, nienawiści i chęci dominacji. Prosimy o dar pokoju dla świata (...)” – mówił dalej Rektor.

Rektor prosił o natchnienia Ducha Bożego w czasie wyborów władz rektorskich dla dobra naszych uczelni wyższych. Prosił też o wstawiennictwo św. Jadwigi Królowej w 650. rocznicę urodzin odnowicielki akademickiego życia w Polsce, którą w tym roku obchodzimy.

Apel Jasnogórski zakończyło pobłogosławienie przez bp. Andrzeja Przybylskiego przedstawicieli UPJPII, a także łączących się duchowo w tej godzinie oraz wszystkich uczestniczących w modlitwie apelowej.

By uczestniczyć we wspólnej modlitwie, wraz z rektorem UPJPII na Jasną Górę przybyli: dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII, prorektor ds. studenckich i dydaktyki; ks. dr hab. Antoni Świerczek, prof. UPJPII, prorektor ds. polityki kadrowej i promocji; ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut, pro-

rektor ds. nauki oraz dyrektor Szkoły Doktorskiej; o. Fidelis Maciołek, kanclerz UPJPII; ks. prof. dr hab. Jan Dziedzic, dziekan Wydziału Teologicznego; ks. prof. dr hab. Jarosław Jagiełło, dziekan Wydziału Filozoficznego; ks. prof. dr hab. Jacek Urban, dziekan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego; ks. dr hab. Sławomir Soczyński, dziekan Wydziału Nauk Społecznych, dr hab. Klaudia Cymanow-Sosin, kierownik Katedry Komunikacji Społecznej i Pro-

mocji Idei IDMiKS, ponadto pracownicy administracji, studenci i przyjaciele UPJPII.

Wspólnota Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie bardzo dziękuje ojcu generałowi Zakonu Paulinów na Jasnej Górze o. Arnoldowi Chrapkowskiemu za wieloletnią życzliwość i niezwykle serdeczne gościnie przedstawicieli Uczelni w murach jasnogórskiego sanktuarium. ■

„Św. Jadwiga – Król”. W katedrze na Wawelu wręczono indeksy UPJPII laureatom konkursu

6 VI 2024

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Grzegorz Finowski

Siedmioro laureatów VII Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o Złote Lilie Jadwigi Andegaweńskiej, przebiegającego w tym roku pod hasłem „Św. Jadwiga – Król”, otrzymało indeksy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Organizowane corocznie wydarzenie – Zjazd Rodziny Szkół św. Jadwigi Królowej – w tym roku ma charakter szczególny. W Krakowie trwają bowiem obchody 650-lecia urodzin św. królowej Jadwigi.

XVIII Ogólnopolski Zjazd Rodziny Szkół św. Jadwigi Królowej rozpoczęła w katedrze wawelskiej Msza św. pod przewodnictwem ks. dr. Pawła Barana, proboszcza parafii archikatedralnej św. Stanisława BM i św. Wacława M, który zwracając się do młodzieży licznie zgromadzonej w katedrze, szczególnie akcentował mądrość i roztropność Jadwigi – króla Polski, podkreślając, że zawsze starała się otaczać ludźmi mądrymi, uczonymi, wśród których szukała dla siebie doradców. Była kobietą „słuchającą”. Najpierw wsłuchiwa-

ła się w bicie serca swojego królestwa, a potem słuchała mądrych rad. Miała dobry kontakt ze swoimi doradcami, dworem, rycerstwem, ale rozmawiała też z ludźmi prostymi. Wszystko to pomagało jej wyciągać odpowiednie wnioski i podejmować właściwe decyzje. Ks. Baran radził młodym ludziom, by uczyli się słuchać.

Po zakończeniu Eucharystii nastąpiło rozdanie nagród w konkursach, w których, jak poinformowała Stanisława Buczek, prezes zarządu Rodziny Szkół św. Jadwigi Królowej, wzięli udział uczniowie ze 150 szkół z całej Polski. Zdobywcy trzech pierwszych miejsc w kategoriach szkół średnich i podstawowych otrzymali Złote, Srebrne i Brązowe Lilie Andegaweńskie.

Siedmioro laureatów VII Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o Złote Lilie Jadwigi Andegaweńskiej, przebiegającego w tym roku pod hasłem „Św. Jadwiga – Król”, otrzymało indeksy uprawniające do podjęcia nauki na wybra-

nych wydziałach Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, które wręczył zwycięzcom ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut, prorektor UPJPII ds. nauki. Pogratulował wszystkim laureatom i zaznaczył, jak to jest ważne, że wydarzenie to odbywa się w tak szczególnym miejscu, jakim jest katedra wawelska, która łączy wszystkich Polaków, świadczy o historii, ale jest też spojrzeniem ku przyszłości. „Życzę wszystkim, którzy sięgnęli do przeszłości, do historii naszej wielkiej Królowej, która stąd rozciąga swoje oblicze nad naszym narodem, Kościołem – mówił ks. prof. T. Rozkrut – aby dalej błogosławiła, wspierała. A my, nabierając od niej mądrości, tej życiowej i tej naukowej, abyśmy śmiało, z młodzieńczym entuzjazmem, z katedry na Wawelu, od św. Jadwigi, ruszyli w przyszłość swoją osobistą, rodzinną, naukową i zawodową”.

Uniwersytet Papieski św. królową Jadwigę darzy szczególną estymą, zawdzięczając jej swoje początki. Uczelnia wywodzi się bowiem z utworzonego przez Królową Wydziału

Teologicznego Uniwersytetu Krakowskiego, dzisiejszego Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Laureaci konkursu otrzymali także indeksy Uniwersytetu Rzeszowskiego, który w 2006 r., z okazji pięciolecia uczelni, na patronkę Uniwersytetu Rzeszowskiego wybrał właśnie św. Jadwigę Andegaweńską.

Pierwsze miejsce w VII Ogólnopolskim Konkursie Wiedzy o Złote Lilie Jadwigi Andegaweńskiej „Św. Jadwiga – Król” w kategorii szkół ponadpodstawowych zdobyli uczniowie Liceum Ogólnokształcącego im. św. Jadwigi Królowej w Białowieży:

Wiktoria Kulasa

Szymon Olszowy

Mateusz Para

Jak powiedziała nam po uroczystości Wiktoria, szanuje i ceni Królową oczywiście za starania czynione w kierunku odnowy Uniwersytetu Krakowskiego, ale też za to, że największą miarę przykładała do nauki i religii i jest niekwestionowanym wzorem dla młodych ludzi. Szymon i Mateusz

dopowiedzieli, że św. Królowa jest im bliska nie wyłącznie z tego względu, że jest patronką szkoły, do której uczęszczają, ale wzięli udział w konkursie z ochotą, gdyż temat pokrywał się z ich zainteresowaniami. Cenią św. Jadwigę za to, że była tak bardzo otwarta dla ludzi, pomagała im, potrafiła w nich dostrzec dobro, a co niezwykle ważne – troszczyła się o rozwój nauki, ponadto potrafiła drogą dyplomatyczną rozwiązywać konflikty, unikając walki zbrojnej.

Drugie miejsce zajęła uczennica I Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki w Starachowicach:

Dominika Gwóźdź

Trzecie miejsce zdobyli uczniowie VI Liceum Ogólnokształcącego im. Z. Herberta w Bełchatowie:

Filip Drygałski

Natalia Rybak

Karol Kocik

Filip, który nie po raz pierwszy startuje w tym konkursie i w ubiegłym roku również zdobył jego laury, mówi: „Najbardziej podziwiamy Jadwigę za to, że była Marią i Martą, że w swoim życiu potrafiła połączyć zarówno postawę czynną, potrafiła działać, odnowiła uniwersytet, założyła szpitale, ale była także osobą kontemplacyjną, bardzo dużo się modliła, wspierała Kościół. Myślę, że w tych czasach jest to szczególnie ważne, także dla młodych ludzi, dla których powinna być wzorem do naśladowania”.

Rozdano także dyplomy i nagrody w II Międzynarodowym Konkursie Plastycznym „Św. Jadwiga – Król”. Nagrody wręczał m.in. konsul generalny Węgier w Krakowie dr Tibor Gerencsér, konsulat węgierski bowiem aktywnie angażuje się w wydarzenia mające uczcić i popularyzować wśród młodych ludzi postać i dzieło św. królowej Jadwigi. ■

Pierwsze posiedzenie nowej Rady Muzeum Dom Rodzinny Jana Pawła II w Wadowicach z udziałem rektora UPJPII

7 III 2024

źródło: Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach

7 marca 2024 r. odbyło się pierwsze posiedzenie nowej kadencji Rady Muzeum Dom Rodzinny Jana Pawła II w Wadowicach wybranej na lata 2023–2027. Podczas posiedzenia wybrano przewodniczącego Rady – Bartosza Kalińskiego, burmistrza Wadowic. Zastępcą przewodniczącego został Rafał Stuglik, radny województwa małopolskiego, przewodniczący Komisji Kultury. Ponadto w obradach uczestniczyli: ks. prof. dr hab. Robert Tyrała, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie; ks. Kanonik Tomasz Szopa, rektor Sanktuarium Świętego

Jana Pawła II w Krakowie; Marek Cieplý, członek Zarządu Powiatu w Wadowicach; Grzegorz Polak, zastępca dyrektora Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego w Warszawie; Tomasz Kosecki, dyrektor Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie; Katarzyna Korzeniowska, pełnomocnik Zarządu ds. muzealnych Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!” w Krakowie oraz ks. kanonik Jarosław Żmija, proboszcz Parafii Ofiarowania Najświętszej Marii Panny w Wadowicach.

Nowi członkowie zatwierdzili sprawozdanie z działalności Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach za rok 2023 oraz pozytywnie zaopiniowali plan na 2024 rok.

Rada Muzeum działająca przy Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach to organ, które-

go zadaniem jest sprawowanie nadzoru nad wypełnianiem przez Muzeum jego powinności wobec zbiorów i społeczeństwa. Rada dokonuje także oceny działalności Muzeum, opiniuje przedkładane przez dyrektora plany działalności oraz plan finansowy. Członkowie Rady pochyłają się także nad sprawozdaniami rocznymi z działalności Muzeum. ■

Sztandar Rycerzy Kolumba UPJPII z wizerunkiem św. J.S. Pelczara, pobłogosławiony w Przemyślu, dotarł do uczelni

14 IV 2024

tekst: Marta Mastyło

zdjęcia: s. Faustiana Konik SłNSJ, Grzegorz Finowski (UPJPII)

14 kwietnia 2024 r. w bazylice archikatedralnej Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Jana Chrzciciela w Przemyślu odprawiona została Msza św. w ramach obchodów 100. rocznicy śmierci św. Józefa Pelczara. Podczas uroczystości poświęcony został sztandar Rady Rycerzy Kolumba Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Jubileuszowej Mszy św. przewodniczył metropolita przemyski ks. abp Adam Szal, a wraz z nim koncelebrowali: ks. abp Józef Michalik, ks. bp Stanisław Jamrozek i ks. bp Krzysztof Chudzio z Przemyśla, ks. abp Henryk Józef Nowacki z Rzeszowa, ks. abp Mieczysław Mokrzycki ze Lwowa, ks. prof. dr hab. Robert Tyrała, rektor UPJPII, ks. dr hab. Witold Ostafiński, prof. UPJPII, kapelan Rady Rycerzy Kolumba nr 18067, której patronuje św. Józef Sebastian

Pelczar, a także ks. prałat Mieczysław Rusin, proboszcz parafii archikatedralnej w Przemyślu, ks. dr Konrad Dyrda, rektor WSD w Przemyślu i kilkudziesięciu kapłanów z archidiecezji przemyskiej i z diecezji rzeszowskiej zaprzyjaźnionych ze Zgromadzeniem Sióstr Sercanek, które uroczystość zorganizowały, a których św. bp Józef Sebastian Pelczar, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego latach 1882–1883, jest inicjatorem i założycielem.

Podczas uroczystości ks. abp Adam Szal poświęcił nowy sztandar Rycerzy Kolumba z wizerunkiem św. Józefa Sebastiana Pelczara oraz dzwon dedykowany św. Józefowi Pelczarowi, który zostanie zawieszony w kaplicy Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu. Sztandar dotarł już na UPJPII i stanął w sali rektoratu przy ul. Kanoniczej 25.

Rozmowa z rektorem UPJPII ks. prof. dr. hab. Robertem Tyrałą.

Marta Mastyło: Inauguracja Rady Rycerzy Kolumba UPJPII miała miejsce w grudniu 2022 r., wtedy to dokonano wyboru zarządu, a tym samym można było mówić o powołaniu pierwszej uniwersyteckiej Rady, nie tylko w Polsce, ale i na świecie. RRK UPJPII nadano numer (światowy) 18067 oraz imię św. Józefa Sebastiana Pelczara. Teraz Ksiądz Rektor wrócił z obchodów 100. rocznicy śmierci św. bp. Józefa Sebastiana Pelczara, które odbywały się w katedrze w Przemyślu, a wraz z Księdzem pojawił się w siedzibie rektoratu UPJPII sztandar RRK UPJPII...

Ks. prof. Robert Tyrała: Nie ja osobiście go przywiozłem, ale uczynili to właśnie Rycerze Kolumba, a ja z radością udzieliłem mu u nas gościny. Chętnie przypomnę tym, którzy może nie wiedzą, że Rycerze Kolumba to organizacja, którą założył ks. Michael McGivney, działający w Stanach Zjednoczonych, dziś błogosławiony, a która służyła dwóm sprawom. Po pierwsze miała pomagać wtedy, kiedy biedni – małżeństwa, rodziny – traciły pracę. Chodziło o to, żeby stworzyć pewną kasę zapomogową, żeby ci ludzie, którzy stracili pracę, mogli dostać pieniądze, by normalnie funkcjonować, nie będąc niczymi „zakładnikami”. Natomiast druga ewidentna i jakże ważna sprawa to formacja, i to formacja mężczyzn. A to jest rzadka sprawa. Bp Wacław Świerżawski mówił nam na seminarijnych wykładach: „Jak przyprowadzisz jednego mężczyznę do Kościoła, to tak jakbyś 10 kobiet przyprowadził, bo kobiety są wspaniałe, zawsze wierzące”. No i ta organizacja jest taką organizacją działającą, bo każdy mężczyzna z natury swojej rzeczywiście musi działać, więc to jest jedna strona, a druga to ta formacja duchowa. Bardzo chciałem, żeby na naszej uczelni była Rada Rycerzy Kolumba, dlatego że wydawało mi się, że to jest świetne dla dojrzałych, dorosłych ludzi. I ta Rada na UPJPII się ukonstytuowała, a obecnie zafundowała sobie nawet, do czego przyczynił się szef tej Rady, Wielki Rycerz, którym jest lek. med. Roman Drażek, ten właśnie sztandar.

Sztandar jest symboliczny, z wizerunkiem św. Józefa Sebastiana Pelczara. Dlaczego Pelczar, i dlaczego to wszystko odbywało się właśnie w Przemyślu? Przemyśl to jest miejsce, gdzie biskup Pelczar był biskupem diecezjalnym, a w tym roku obchodzimy stulecie jego śmierci, dokładnie przypadające dwudziestego ósmego marca. Siostry sercanki zaprosiły na tę uroczystość, ks. arcybiskup, który przewodniczył Mszy św. pobłogosławił sztandar. Bo cała rzecz polega też na tym, że bp Pelczar jest patronem tej naszej uniwersyteckiej Rady. Dla nas, środowiska uniwersyteckiego, to był przede wszystkim rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego. On był niezwykłym rektorem, chociaż pełnił tę funkcję zaledwie przez rok. To jemu przecież zawdzięczamy powstanie klinik przy ul. Kopernika w Krakowie. To z tamtych czasów przecież się wywodzi. W tym się przejawiało jego myślenie perspektywiczne, dalekowzroczne. Rzeczywiście zasłużył się niezwykle, no a potem został biskupem w Przemyślu i tam mamy kolejne znaczące efekty jego działania, ale to już oczywiście jako biskupa. Stąd odwołujemy się do Józefa Sebastiana Pelczara, także w tej Radzie Rycerzy Kolumba UPJPII, ponieważ był to człowiek niezwykły, twórczy, dalekowzroczny, duchowy. Chodziło o to, żeby on był przykładem dla Rycerzy Kolumba na Uniwersytecie Papieskim.

Rada Rycerzy Kolumba Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ma już sztandar, a jakie działania są przewidywane w najbliższej przyszłości?

Właśnie planujemy spotkanie, tu na uniwersytecie, by to doprecyzować. Oczywiście będą mieć tutaj jakieś swoje miejsce na Uniwersytecie, w sensie lokalowym. No i teraz będą to też drzwi otwarte dla wielu młodych mężczyzn, nie tylko naukowców, pracowników administracji, ale także dla studentów. A potem, jak sobie wyobrażam, będą podejmować takie działania, które w sposób naturalny podejmują Rycerze Kolumba w innych miejscach. Oczywiście w parafiach są to odwiedziny chorych, są to spotkania, pomoc ludziom biednym. Teraz na przykład cała akcja Rycerzy Kolumba na Ukrainie, czyli pomoc ludziom, którzy jej potrzebują. Nasza specyfika jest nieco inna, dlatego, skoro się ukonstytuowali i skoro już mają sztandar, to teraz muszą przedstawić nam swoje konkretne działania, oprócz tej sfery duchowej. Ich kapelanem został ks. prof. Witold Ostafiński, no to teraz czekamy z niecierpliwością na spotkanie z zarządem. Będziemy rozmawiać m.in. o tym, w co na Uniwersytecie mogliby się włączyć.

Jaka jest Księdza Rektora rola w tym dziele?

Taka, że ja bardzo chciałem, żeby Rycerze Kolumba byli związani z Uniwersytetem, i w jakimś sensie byłem inspiratorem tej Rady, bardzo chciałem, żeby ona powstała. I rzeczywiście także bardzo chciałem, żeby to właśnie Józef Sebastian Pelczar był patronem tej Rady. Natomiast moje przełożenie jest takie, że jestem jednym z nich, ja też jestem w tej ekipie Rycerzy Kolumba. Jeżdżąc kiedyś wcześniej na zastępstwa, do Kanady zwłaszcza, widziałem ich działania, pomoc dla parafii, dla ludzi i mnie to fascynowało. I uważam, że jest to jeden ze sposobów, także dzisiaj, życia tutaj w Krakowie, gdy powstanie nowy Kampus Jana Pawła II. Oni też mają swoje stroje, pięknie się ubierają, to też czyni klimat. Być może to będzie w przyszłości jakaś wielka pomoc dla organizacji praktycznej na Uniwersytecie.

Dziękuję za rozmowę.

Rada Rycerzy Kolumba Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie skupia 22 członków, w jej skład weszli pracownicy naukowcy i administracyjni UPJPII oraz sympatycy i przyjaciele uczelni. Rada ma stanowić zaplecze naukowe, intelektualne i formacyjne dla Rycerzy Kolumba w Polsce. RRK UPJPII nadano numer (światowy) 18067 oraz imię św. Józefa Sebastiana Pelczara.

Została powołana 9 grudnia 2022 r. Odkonano wówczas zebranie inauguracyjne Rady Rycerzy Kolumba UPJPII, podczas którego dokonano wyboru Zarządu. Wielkim Rycerzem Rady Rycerzy Kolumba UPJPII został lek. med. Roman Drażek, przyjaciel uniwersytetu. Zastępcą – Karol Zawisławski, doktor nauk prawnych, pracownik naukowy Wydziału Prawa Kanonicznego UPJPII. Kanclerzem Rady – dr Karol Petryszak, pracownik naukowy Wydziału Filozoficznego UPJPII. Kapelanem Rady jest ks. dr hab. Witold Ostafiński, prof. UPJPII, a duchowym przewodnikiem rektor UPJPII ks. prof. dr hab. Robert Tyrała.

Jest to pierwsza uniwersytecka Rada Rycerzy Kolumba w Polsce i na świecie. Rady lokalne Rycerzy Kolumba działają w Polsce najczęściej przy parafiach.

Rycerze Kolumba działają w Polsce od 2006 r. Organizacja zrzesza ponad 7 tysięcy mężczyzn (na świecie to ponad 2 mln mężczyzn działających w kilkunastu państwach świata) przy ok. 100 parafiach w całej Polsce i realizujących liczne dzieła miłosierdzia. Organizacja z roku na rok coraz skuteczniej udziela pomocy biednym i potrzebującym. Wśród jej działań są m.in. projekty charytatywne, wydarzenia integrujące lokalną społeczność, inicjatywy formacyjne.

Do Polski Rycerze Kolumba przybyli za namową św. Jana Pawła II i na zaproszenie m.in. kard. Józefa Glempa i kard. Franciszka Macharskiego. Pierwszym Kapelanem Stanowym, czyli duszpasterzem Rycerzy Kolumba w Polsce był śp. kard. Franciszek Macharski. ■

Ruszył projekt „Skarbczyk Archiwów Zakonnych”, łącząc tradycję z innowacją w odkrywaniu „pereł archiwistyki”

tekst: dr Joanna Małocha

zdjęcia: Krzysztof Zamarlik

Projekt „Skarbczyk Archiwów Zakonnych” jest wynikiem współpracy interdyscyplinarnego zespołu pod kierunkiem dr Joanny Małochy z Katedry Archiwistyki Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego. Ta inicjatywa edukacyjna została zainspirowana misją upubliczniania nauki i ma

na celu zaprezentowanie niezwykłych zbiorów archiwalnych zakonów polskich. Stanowi wyjątkową okazję do pogłębienia wiedzy o historii monastycyzmu i jego wpływie na kształtowanie się polskiej tożsamości kulturowej.

Projekt „Skarbczyk Archiwów Zakonnych” to seria dziesięciu filmów popularnonaukowych, które w przystępnej formie przedstawiają bogactwo materiałów zgromadzonych w archiwach wybranych krakowskich klasztorów i domów zakonnych. Pierwszy odcinek serii miał premierę 22 lutego 2024 na uczelnianym kanale YouTube, inaugurując semestr letni. Następne prezentowane są w kolejnych miesiącach.

- Archiwum Polskiej Prowincji Dominikanów
- Archiwum Prowincji Matki Bożej Anielskiej Zakonu Braci Mniejszych
- Archiwum oo. Karmelitów na Piasku
- Archiwum Prowincji Polski Południowej Towarzystwa Jezusowego
- Archiwum Polskiej Prowincji Zakonu Pijarów
- Archiwum Zgromadzenia Księżów Misjonarzy w Krakowie na Stradomiu
- Archiwum Prowincji Krakowskiej Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo

- Archiwum Prowincji Krakowskiej Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu
- Muzeum i Archiwum Marii Angeli Truszkowskiej w Krakowie
- Archiwum Zgromadzenia Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim

Każdy z filmów skupia się na prezentacji charakterystycznych dla danego zasobu archiwaliów, uzupełniając ją o ciekawostki i kontekst historyczny. Dzięki temu nie tylko uwydatnione zostało znaczenie poszczególnych zbiorów, ale także podkreślono rolę, jaką zakony i zgromadzenia odegrały w kształtowaniu polskiej historii i kultury.

Zachęcamy do śledzenia projektu zarówno społeczność akademicką, jak i szeroką publiczność. „Skarbczyk Archiwów Zakonnych” to nie tylko możliwość edukacji i poszerzenia horyzontów wiedzy, ale także szansa na odkrycie niezbadanych zakątków naszego dziedzictwa narodowego. ■

Dr Paweł Krokosz uczestnikiem prac Polsko-Kazachstańskiej Komisji Historycznej

tekst: redakcja

zdjęcia: Muzeum Pamięci Sybiru w Białymstoku

7 czerwca 2024 r. w Muzeum Pamięci Sybiru w Białymstoku odbyło się V Posiedzenie Polsko-Kazachstańskiej Komisji Historycznej, która zainaugurowała swoją działalność w tym samym miejscu niemal równo dwa lata wcześniej, 6 czerwca 2022 r. Jak podkreśla jej przewodniczący prof. dr hab. Wojciech Śleszyński, dyrektor Muzeum Pamięci Sybiru i pracownik naukowy Wydziału Stosunków Naukowych Uniwersytetu w Białymstoku, członek Międzynarodowej Rady Naukowej Kazachstan-Polska, Komisja powstała z inicjatywy białostockiego środowiska naukowego, a jej celem jest prowadzenie badań naukowych w zakresie historii obu narodów, szeroka dyskusja nad nimi i określanie perspektyw długofalowej współpracy w zakresie badań historycznych. W jej pracach, oprócz prof. Wojciecha Śleszyńskiego, uczestniczą znakomici historycy, m.in. dyrektor Instytutu Historii i Etnologii przy Komitecie Nauki Ministerstwa Edukacji i Nauki Republiki Kazachstanu w Ałmaty prof. Ziyabek Kabuldinov, pracownik naukowy Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku dr Dmitrij Panto, kierownik Centrum Projektów Naukowych i Stosowanych, Archiwum Prezydenta Republiki Kazachstanu w Ałmaty prof. Kairat Alimgazinov, zajmujący się badaniem dokumentów przechowywanych w archiwach Polski i Kazachstan odnoszą-

cych się do stosunków między narodami, które połączyła wspólna historia. Rezultaty badań Komisji, zamieszczane w licznych publikacjach naukowych, pozwalają zgłębiać dramatyczne losy zesłańców i deportowanych na obszar Azji Środkowej w XIX i XX w. W czerwcu bieżącego roku do grona uczestników prac Polsko-Kazachstańskiej Komisji Historycznej dołączył także dr Paweł Krokosz, pracownik naukowy Instytutu Historii UPJPII. Fakt ten otwiera pole do przyszłej współpracy naukowej naszej uczelni z Muzeum Pamięci Sybiru w Białymstoku oraz ośrodkami naukowo-badawczymi w Azji Środkowej – Instytutem Historii i Etnologii Akademii Nauk Kazachstanu, a także uzbeckim Państwowym Uniwersytetem w Samarkandzie, którego przedstawiciel prof. Akmal S. Yakubov brał udział w V Posiedzeniu Polsko-Kazachstańskiej Komisji Historycznej w Białymstoku w czerwcu 2024 r. Dr Paweł Krokosz pozostaje w bezpośrednich kontaktach naukowo-organizacyjnych z przedstawicielami wszystkich wymienionych powyżej instytucji, którzy już zgłosili akces publikacji swoich artykułów poświęconych kwestiom historycznym w indeksowanym czasopiśmie naukowym „Textus et Studia” (wykaz czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego – 70 pkt), wydawanym przez UPJPII. ■

Nauka to sztuka. Festiwal Nauki i Sztuki w Krakowie

16–18 V 2024

tekst: Karol Janiga

zdjęcia: Grzegorz Finowski

Dobrze znane są wszystkim słowa papieża Jana Pawła II o tym, że rozum i wiara to dwa skrzydła, na których duch ludzki wznosi się ku poznaniu Prawdy. W myśl przytoczonych słów Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie zaangażował się w 20. krakowski Festiwal Nauki i Sztuki.

Po 5 latach przerwy, spowodowanej pandemią koronawirusa, do Krakowa wrócił Festiwal Nauki i Sztuki, którego tegoroczne hasło brzmiało *Kraków miastem nauki i sztuki*. Patronem festiwalu jest prof. Marian Mięśowicz, uznawany za jednego z najwybitniejszych polskich fizyków, który przez swoją działalność dydaktyczną i autorytet przyczynił się do integracji środowiska naukowego w Krakowie. W dniach 16–18 maja 2024 r. krakowskie uczelnie otworzyły swoje bramy dla wszystkich i zaprosiły do udziału w niezwykłych laboratoriach, warsztatach, debatach i wykładach.

UPJPII dla nauki i sztuki

Wśród 20 krakowskich instytucji organizujących tegoroczną edycję festiwalu znalazł się także Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. W murach papieskiej uczelni nasi goście mogli między innymi uczestniczyć w różnego rodzaju spotkaniach, takich jak np. warsztaty rozpoznawania fake newsów czy porozmawiać ze studentami archiwistyki o technikach konserwacji i dokumentowania rodzinnych pamiątek. Można było zwiedzić Dom Jana Długosza i wsłuchać się w jego przebogatą historię, a także wziąć udział w spotkaniach ze studentami różnych kierunków prowadzonych na uczelni.

Zachwyt technologią

Unikalne doświadczenie w świecie wirtualnej rzeczywistości zapewniło studentom Akademickie Centrum Medialne UPJPII, które wyposażone jest w urządzenia VR i AR. Wśród prezentowanych sprzętów można było korzystać z okularów VIVE Pro, Meta Quest 2 oraz zapoznać się ze starszymi modelami od Google, które nie są już dostępne na rynku.

„Jednym z najciekawszych elementów prezentacji było zastosowanie fotogrametrii do tworzenia hologramów. Proces ten polegał na zeskanowaniu chętniej osoby i przeniesieniu jej wizerunku do wirtualnej rzeczywistości. Dzięki temu można było wytworzyć całą aleję różnokolorowych postaci, zróżnicowanych pod względem kolorystyki i tekstury, co dostarczało zarówno wizualnych wrażeń, jak i edukacyjnych walorów” – powiedział Maciej Gibas, pracownik UPJPII czuwający nad sprzętem w czasie festiwalu.

„Pierwszy raz używam VR-u i jestem trochę zakłopotana. Nie wiem, jak się zachować, ale to mega dziwne, czuję się jakbym totalnie była w innej rzeczywistości. Nie wiem, czy na dłuższą metę byłabym w stanie w ogóle nosić te okulary

[VR], dlatego że już sama nie wiem, co jest prawdziwe, a co nie. Cieszę się, że tutaj przyszłam, bo jest to mój pierwszy raz w świecie wirtualnej rzeczywistości i nie wiem, czy gdziekolwiek indziej miałabym możliwość, żeby tego spróbować. Jest to coś wartego do przeżycia” – skomentowała Natalia, uczestniczka wydarzenia.

Iluzja gumowej ręki

Jednymi z cieszących się największym zainteresowaniem warsztatów były te prowadzone przez studentów psychologii. Uczestnicy mieli okazję zapoznać się z fenomenem iluzji, która uświadamia, jak łatwo oszukać nasz umysł, aby przyjął obiekty zewnętrzne jako własne. Przykładem tego zjawiska było doświadczenie z gumową ręką, podczas którego uczestnicy odczuwali sztuczną rękę jak własną. Zaledwie w kilka minut uczestnicy byli w stanie poczuć, że gumowa ręka jest częścią ich ciała, co wskazuje na niezwykle elastyczność naszego postrzegania rzeczywistości. W tym doświadczeniu ręka uczestnika jest zakrywana, a badacz delikatnie łaskocze i stuka w gumową rękę, która leży przed uczestnikiem. Dość szybko mózg uczestnika zaczyna się mylić. Uczestnicy odczuwają na sobie to, czego doświadcza gumowa replika ręki. Ich mózg zaczyna mieszać fakty, sugerując, że to właśnie ta sztuczna ręka jest ich własną. „Kiedy wolontariuszka jeździła pędzelkiem po mojej ręce i po tej sztucznej, to rzeczywiście w tym momencie zacząłem czuć, że ta gumowa ręka jest moją ręką...” – skomentował uczestnik warsztatów.

Filozofia nie taka obca

Gościem studentów filozofii był prof. Krzysztof Mecha, który wygłosił prelekcję pod tytułem *Obcy – między odpowiedzialnością a wykluczeniem*. Punktem wyjścia wykładu był kontrast pomiędzy dwoma rodzajami myślenia: geopolityką i filozofią spotkania. Pierwszy rodzaj polega na traktowaniu obcych jako części jakiejś grupy (np. plemienia, narodu, cywilizacji). Taki sposób myślenia prowadzi do konfliktów, ponieważ widzi obcych jako zagrożenie dla naszej wspólnoty. Prof. Mech nazywa to wywłaszczeniem, które może być kulturowe, językowe, religijne, ekonomiczne lub fizyczne. Z drugiej strony tego myślenia jest nasza swojskość, która sprawia, że inny człowiek jest jak gdyby lustrem, w którym odbija się nasz własny porządek. Prelegent zakończył przestrogą na temat przemocy języka, która zawsze poprzedza przemoc fizyczną.

Broń XXI wieku

W ramach spotkania ze studentami kierunku archiwistyka, zarządzanie dokumentacją i infobrokerstwo można było wysłuchać wykładu dr hab. Cecylii Kuty o informacji, która jest nieodłącznym elementem życia człowieka, a która stała się towarem w dobie cyfryzacji. Z wykładu uczestnicy

dowiedzieli się, że obecnie informacja jest nie tylko źródłem strategii rozwoju firm, społeczeństw i państw, ale także potężną bronią. Ten, kto wie, jak znaleźć, wyselekcjonować, uporządkować i przetworzyć informacje, nie tylko zdobywa wiedzę, ale może kontrolować innych ludzi, organizacje, firmy, a nawet całe społeczeństwa. Jedna informacja może zniszczyć karierę polityka, doprowadzić do upadku rządu, krachu na giełdzie, a nawet zbrojnego konfliktu. Kiedyś prowadzono wojny o dobra materialne, obecnie toczą się wojny o informacje i przy pomocy informacji. Jak zatem z gęszcza informacji wybrać najważniejsze? Jak nie dać się nabrać na fake newsa? Dlaczego nie zawsze Google, Wikipedia czy

YouTube spełni nasze oczekiwania? Właśnie na te pytania odpowiadali studenci archiwistyki razem z panią profesor. Studenci archiwistyki przedstawiali również techniki konserwacji oraz sposoby dokumentowania rodzinnych pamiątek. Na miejscu można było obejrzeć archiwistyczne skarby znalezione w ich domach.

Pełna mobilizacja

Studenci i pracownicy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie aktywnie zaangażowali się w promocję uniwersytetu podczas festiwalu, a same spotkania były świetną okazją do promocji edukacji i rozwoju naukowego w sposób przystępny i angażujący. ■

Poświęcenie nowych pomieszczeń sekretariatu IDMiKS przy ul. Franciszkańskiej 1

20 III 2024

Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej UPJPII zyskał nowe pomieszczenia biurowe. Po opuszczeniu budynku przy ul. Grodzkiej 40, w którym mieścił się sekretariat Instytutu przez ostatnich 10 lat, biuro zostało przeniesione na parter budynku przy ul. Franciszkańskiej 1. Biorąc pod uwagę, że na wyższych piętrach tego właśnie budynku mieszczą się sale wykładowe i Akademickie Centrum Medialne studenci i sekretariat będą teraz jeszcze bliżej siebie.

Nowe pomieszczenia pobłogosławił i poświęcił rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Robert Tyrała w obecności o. kanclerza Fidelisa Maciołka, dziekana Wydziału Nauk Społecznych ks. dr. hab. Sławomira Soczyńskiego oraz pracowników sekretariatu IDMiKS i rektoratu.

W roku akademickim 2007/2008 przeprowadzony został pierwszy nabór na nowo powstały kierunek dziennikarstwo i komunikacja społeczna, który początkowo stanowił część

Wydziału Teologicznego Papieskiej Akademii Teologicznej. Kierunek od początku prowadzony był stacjonarnie i nie-stacjonarnie. Już pierwszego roku zgłosiło się bardzo dużo kandydatów, stąd oprócz przedstawienia wyników maturalnych wszyscy kandydaci przechodzili rozmowę kwalifikacyjną. W 2009 r. powstał nowy Wydział Nauk Społecznych i Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej znalazł się w jego strukturach. Dziekanem WNS był wówczas ks. prof. Janusz Mastalski, prodziekanem ks. prof. Andrzej Baczyński. Pierwszym dyrektorem i współzałożycielem Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej był ks. prof. Michał Drożdż, współpracując przy tworzeniu Instytutu z dr. hab. Krzysztofem Gurbą, zastępcą dyrektora Instytutu, i ks. prof. A. Baczyńskim.

Wówczas, w 2009 r., sekretariat Instytutu mieścił się przy ul. Kanoniczej 9 wraz z nowym Wydziałem. W 2013 r. przeniósł się na ul. Grodzką 40, który to budynek był „drugim domem” Instytutu, gdzie załatwiane były wszelkie sprawy

biurowe, ale i tworzyły się projekty nowych kierunków, powstawały nowe koncepcje, odbywały się obrony prac licencjackich, magisterskich, doktorskich. Teraz sekretariat zaczyna działać pod swoim nowym adresem – Franciszkańska 1, jednak nie nowym dla całego IDMiKS.

Obecnie Instytut czeka niecierpliwie na wyodrębnienie z Wydziału Nauk Społecznych. Intensywne starania o przekształcenie Instytutu w nowy, samodzielny Wydział czynił zmarły w czerwcu ub. roku ks. prof. Michał Drożdż, nieodżałowany, wieloletni dziekan Wydziału Nauk Społecznych. Obecny dziekan WNS ks. dr hab. Sławomir Soczyński kontynuuje starania o powstanie Wydziału Dziennikarstwa na UPJPII i kolejnego kierunku. Zainteresowanie studiowaniem dziennikarstwa na UPJPII jest każdego roku ogromne. Trudno więc dziwić się, że Instytut nie poprzestaje w wysiłkach, by nieustająco się rozwijać i stawiać czoła wymaganiom dzisiejszych czasów.

Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej UPJPII prowadzi kształcenie na trzech kierunkach studiów:

- **dziennikarstwo i komunikacja społeczna** (studia pierwszego i drugiego stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym),
- **digital media – kreatywność, analiza, zarządzanie** (studia pierwszego stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym),
- **komunikowanie promocyjno-wizerunkowe – reklama, branding, public relations** (studia drugiego stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym).

Instytut tworzy 7 katedr.

Strona internetowa

idmiks-wns.upjp2.edu.pl ■

Drogami Jana Pawła II – wizyta rektorów krakowskich i małopolskich uczelni (KRSWK) w Rzymie

2-4 IV 2024

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Vatican Media (z papieżem Franciszkiem); arch. KRSWK

„Zaczerpnęliśmy ducha «janowopawłowego» i mamy nadzieję nim żyć” – mówi rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. Robert Tyrała, podsumowując kilkudniową wizytę rektorów – przedstawicieli Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa (KRSWK), którzy na zakończenie swoich rektorskich kadencji postanowili odwiedzić Wieczne Miasto z wdzięcznością za wszystko, czego udało się dokonać na krakowskich i małopolskich uczelniach w czasie ostatnich czterech lat.

Podczas wizyty rektorów w Rzymie przypadła 19. rocznica śmierci Jana Pawła II. W tym dniu przedstawiciele

uczelni krakowskich i małopolskich udali się do sanktuarium Matki Bożej Łaskawej na Mentorelli, jednego z najstarszych miejsc kultu maryjnego w Europie, którym od 1857 r. opiekuje się Zgromadzenie Zmartwychwstania Pańskiego.

Sanktuarium znajduje się w Górach Prenestyńskich, na wysokości 1020 m n.p.m., około 65 km na wschód od Rzymu. Kościół i klasztor usytuowane są na wysuniętej skale na wschodnim stoku góry Guadagnolo (1218 m n.p.m.). To właśnie sanktuarium było ulubionym miejscem pielgrzymkowym kard. Karola Wojtyły w czasie jego pobytów w Rzymie. Tutaj również modlił się przed rozpoczęciem konklawe,

podczas którego został wybrany papieżem. Trzynastego dnia swojego pontyfikatu, 29 października 1978 r., Jan Paweł II przybył na Mentorellę. Była to jego pierwsza oficjalna pielgrzymka i wizyta duszpasterska, podczas której wygłosił niezwykle ważne, programowe przemówienie o modlitwie jako najważniejszym zadaniu papieża. Również kard. Joseph Ratzinger wielokrotnie odwiedzał to sanktuarium, a jako papież Benedykt XVI przybył z wizytą prywatną do Pani Mentorellskiej 29 października 2005 r. Tym bardziej tak ważnym przeżyciem była chwila na refleksję w tym miejscu oraz uczestniczenie we Mszy św. w intencji uczelni i studentów Krakowa i Małopolski.

Ważnym wydarzeniem była także wizyta rektorów w Ambasadzie RP przy Stolicy Watykańskiej i spotkanie z ambasadorem Adamem Kwiatkowskim. Omawiane były kwestie związane z nauką i dydaktyką na krakowskich uczelniach, snuto plany współpracy uczelni z ambasadą i instytucjami w Rzymie, aby zapewnić polskim studentom

przestrzeń do rozwoju także w tym rejonie Europy. W podobnym tonie toczyły się rozmowy z ambasadorem Arturem Pollokiem, Stałym Przedstawicielem RP przy FAO, WFP, IFAD w Rzymie oraz przy ONZ.

Przedstawiciele krakowskich i małopolskich uczelni zwiedzili Ogrody Watykańskie i słynne kaplice Watykanu, których tajemnice odkrywał przed nimi ks. dr Krzysztof Marcjanowicz, podsekretarz Dykasterii ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów i ceremoniarz papieski. Następnie był czas na oddanie się modlitwie przy grobie Jana Pawła II w Bazylice św. Piotra.

W środę, 3 kwietnia 2024 r., uczestnicy pielgrzymki wzięli udział w czuwaniu modlitewnym na placu św. Piotra pod przewodnictwem papieża Franciszka. Pozdrawiając pielgrzymów z różnych krajów świata, papież zachęcał do modlitwy o sprawiedliwy pokój dla narodów udręczonych wojną. „W tym wielkanocnym tygodniu niech światło Zmartwychwstałego Pana oświeci nas w naszym dążeniu do

sprawiedliwości i do budowania braterskiego świata” – mówił Ojciec Święty.

Papież Franciszek, poruszając kwestię sprawiedliwości, podkreślił, że dzięki niej każdy jest traktowany zgodnie ze swą wolnością. Sprawiedliwość ma fundamentalne znaczenie dla pokojowego współistnienia. W świecie bez praw nie dałoby się żyć. Bez sprawiedliwości nie ma pokoju. Gdy sprawiedliwość nie jest przestrzegana, rodzą się konflikty i sankcjonuje się nadużycia władzy silniejszego nad słabszym. Ale sprawiedliwość dotyczy też codziennego życia każdego z nas. Człowiek sprawiedliwy szanuje prawo, dba nie tylko o swój własny dobrobyt, lecz pragnie dobra całego społeczeństwa, czuwa nad swoim zachowaniem, by nie szkodziło innym. Jeśli popełnił błąd, przeprasza. W niektórych sytuacjach jest w stanie nawet poświęcić osobiste dobro.

Następnie Ojciec Święty pozdrowił Polaków: „Pozdrawiam serdecznie Polaków. Przypadająca w najbliższych dniach niedziela Bożego Miłosierdzia przypomina nam o przesłaniu przekazanym za pośrednictwem św. Faustyny Kowalskiej. Nigdy nie powątpiewajmy o Bożej miłości, lecz wytrwale i z ufnością zawierzamy Panu nasze życie i świat, prosząc go szczególnie o sprawiedliwy pokój dla dręczonych przez wojnę narodów. Z serca wam błogosławieństwo”.

Spotykając się z grupami, które przybyły z całego świata na modlitewne czuwanie, papież Franciszek podjechał także do przedstawicieli uczelni Krakowa i Małopolski. Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. Robert Tyrała w imieniu wszystkich uczestników pielgrzymki wręczył Ojcu Świętemu kopię obrazu Jana Matejki przedstawiającego św. królową Jadwigę. „Tłumaczyłem, że 650 lat urodzin Jadwigi, które w tym roku przeżywamy w Krakowie, jest dla nas niezwykle ważnym impulsem do działania. To właśnie na niej, na mądrości tej kobiety opieramy tak wiele, bo przecież to ona poprosiła papieża o Wydział Teologiczny.

A potem rzeczywiście uczelnia stała się Uniwersytetem Jagiellońskim. Można było mówić o tym, że tak naprawdę wszystkie nasze krakowskie uczelnie małopolskie pochodzą od tej właśnie jednej. I to jest to, co papież od razu zrozumiał, mówiąc do nas: «Macie za zadanie wychowywać, edukować i siał», a na końcu dodał: «I bądźcie cierpliwi». Myślę, że to jest dla nas niezwykle ważne. Podziękował za naszą pracę, udzielił nam błogosławieństwa, a my podziękowaliśmy mu za spotkanie” – mówi rektor UPJPII.

Z wdzięcznością wspominane jest także nawiedzenie kościoła św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Rzymie, zwanego również „kościółem polskim”, Msza św. i niezwykle życzliwe przyjęcie gości przez ks. prałata Pawła Ptasznika, wieloletniego współpracownika Jana Pawła II, byłego pracownika Sekretariatu Stanu Stolicy Apostolskiej, obecnie rektora kościoła św. Stanisława w Rzymie, a także przez posługujących w parafii księży na czele z ks. Tomaszem Jaroszem, administratorem kościoła i hospicjum św. Stanisława BM w Rzymie oraz przez siostry sercanki.

Bardzo miłe było też spotkanie z Valentiną Alazraki Crastich, meksykańską dziennikarską, watykanistką, której Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie nadał tytuł doktora honoris causa w 2023 r.

Jak podkreślają rektorzy, wyjazd był ważny także dlatego, że udowodnił po raz kolejny, iż krakowskie i małopolskie uczelnie, mimo tak różnych profili, mają bardzo wiele punktów stycznych, a rektorzy świetnie zdają sobie sprawę z tego, że razem można więcej i lepiej, że w jedności siła.

„Pielgrzymka do grobu Jana Pawła II, do jego relikwii, dla wielu rektorów uczelni krakowskich to było wielkie wydarzenie, przede wszystkim dlatego, że byliśmy razem przy Janie Pawle II, spotkaliśmy się z papieżem Franciszkiem, udaliśmy się śladami Jana Pawła II na Mentorellę, gdzie sam chętnie oddawał się modlitwie i nas jej uczył. Wizyta

w Ogrodach Watykańskich, wizyta w Pałacu Apostolskim, to wszystko było jak oddech świeżego powietrza. Ja myślę, że to dla nas, dla uczelni, którymi kierujemy bardzo ważne. Zacerpnęliśmy ducha «janowopawłowego» i mamy nadzieję nim żyć» – powiedział, podsumowując wyjazd rektor UPJPiI ks. prof. Robert Tyrała.

Wśród uczestników pielgrzymki do Rzymu byli: rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Robert Tyrała, rektor Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie prof. dr hab. inż. Jerzy Lis, rektor Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki prof. dr hab. inż. Andrzej Szarata, rektor Uniwersytetu Rolniczego, inspirator pielgrzymki do Rzymu, dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK, rektor

Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu dr Bianka Godlewska-Dzioboń, rektor Uniwersytetu Ignatianum o. dr hab. Tomasz Homa SJ, prof. UIK. Uniwersytet Jagielloński reprezentował prof. dr hab. Jarosław Górniak, prorektor ds. rozwoju. Ponadto uczestniczyli w pielgrzymce prorektorzy UPJPiI: dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPiI, prorektor ds. studenckich i dydaktyki; ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut, prorektor ds. nauki i dyrektor Szkoły Doktorskiej; ks. dr hab. Antoni Świerczek, prof. UPJPiI, prorektor ds. polityki kadrowej i promocji; o. Fidelis Maciołek, kanclerz UPJPiI; Małgorzata Siecińska, sekretarz KRSWK; Małgorzata Chudzio z Biura Rektora UPJPiI i Marta Mastyló, rzecznik prasowy UPJPiI. ■

Ostatnie posiedzenie Senatu UPJPiI kadencji 2020–2024

24 VI 2024

tekst, zdjęcia: Marta Mastyló, Justyna Kastelik

Wydarzenia tego dnia poprzedziła Msza św. w intencji wspólnoty akademickiej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, sprawowana w kaplicy uniwersyteckiej pod przewodnictwem rektora UPJPiI ks. prof. dr hab. Roberta Tyrały. Ks. prof. dr hab. Jacek Urban w słowach homilii nawiązał do ewangelii z czytań tego dnia, przywołującej narodziny św. Jana Chrzciciela. „Jest ona przepętniona emocjami (...), ale jednocześnie to właśnie sprawia, że ta dzisiejsza ewangelia jest taka rodzinna, przepętniona mocą rozmaitych uczuć, jak to w rodzinie. Narodziny św. Jana są zwyczajne, a zarazem niezwykłe, św. Jan to potwierdzi, gdy dojdzie do pełnoletności. Módlmy się o rodzinność przeżywaną każdego dnia naszego życia w domu czy na uniwersytecie. Módlmy się także o to, abyśmy to, co nam powierzono, dobrze wypełnili, niezależnie od tego, czy nasze życie jest bardzo medialne, czy też bardzo zwyczajne” – mówił ks. prof. Urban. Podczas Mszy św. modlono się także w intencjach zmarłych pracowników, przyjaciół oraz członków rodzin pracowników, którzy odeszli w kończącym się roku akademickim.

Obrady Senatu poprzedziło wręczenie przez rektora UPJPiI ks. prof. Roberta Tyrały dyplomu na stanowisko profesora UPJPiI dr. hab. Marcinowi Majewskiemu z Wydziału Teologicznego. Zatwierdzono też członków Rad dyscyplin naukowych na kadencję 2024–2028. Z uwagi na ostatnie w tym roku akademickim posiedzenie Senatu rektor UPJPiI wobec wszystkich Senatorów wyraził wdzięczność za całoroczną współpracę. Przypomniwał ostatnie uroczystości i podziękował za udział w obchodach 650. rocznicy urodzin św. królowej Jadwigi oraz w 15-leciu podniesienia PAT do rangi uniwersytetu. Podziękował także Stowarzyszeniu Absolwentów i Przyjaciół UPJPiI za decyzję uhonorowania kard. Stanisława Dziwisza pierwszą nagrodą przyznaną

w historii SAIp. Przypomniwał pożegnanie pracowników odchodzących na emeryturę, jak również kulminacyjne wydarzenie tejże uroczystości – wręczenie doktoratu honoris causa ks. prof. Jerzemu Szymikowi.

Po obradach miało miejsce spotkanie wieńczące obecną kadencję Senatu. Rektor i prorektorzy dziękowali zwłaszcza dziekanom wydziałów i kierownikom dyscyplin, którzy zakończyli swoją kadencję w Senacie. Rektor dziękował za wszelkie wspólne działania. „A to nie jest łatwe. Jesteśmy indywidualistami, często niestety, wszyscy jak tu jesteśmy, co jest naturalne i dlatego tak bardzo ważne jest to, że potrafimy unieść się ponad to i potrafimy, i chcemy być rzeczywiście we wspólnocie” – mówił Rektor. „Dziękuję za trud poniesiony przez lata tym, którzy o to dobro wspólne dbali. To jesteście państwo właśnie wy, którzy byliście siłą napędową całego uniwersytetu. Nieraz nachodziła mnie refleksja, że jedynie właśnie w takiej wspólnocie, przy czym wcale nie chodzi mi o to, żebyśmy musieli myśleć i głosować tak samo podczas obrad Senatu, nade wszystko wiem, że kierujemy się dobrem innych ludzi, którzy w jakiś sposób zostali nam powierzeni. I dziękuję za to, że tak bardzo czułem tę wspólnotę przez cztery lata, niejednokrotnie w chwilach bardzo trudnych – przecież przeżyliśmy pandemię, rozpoczęcie wojny, mieliśmy różne doświadczenia, a jednocześnie pozostaliśmy razem. To że rozpoczęliśmy budowę Kampusu Jana Pawła II, to jest oczywiście także państwa zasługa i dziękuję, że przykładaliście do tego w taki sposób swoją rękę”.

Rektor podziękował kończącym kadencję Senatorom, którzy kończą także swoje dziekańskie kadencje: ks. prof. dr hab. Markowi Kluzowi, dziekanowi Wydziału Teologicznego Sekcja w Tarnowie (m.in. za to, że, jak powiedział rektor ks. Robert Tyrała, „walczył o jedność pomiędzy Krakowem a Tarnowem”, ks. prof. dr. hab. Jarosławowi Jagielle, dzieka-

nowi Wydziału Filozoficznego („za to, że był jak matka i jak ojciec tego Wydziału, bo tak bardzo o niego dbał, żeby był zjednoczony, i sprawił, że filozofia jest mocna na uczelni, także poprzez wprowadzoną w ostatnich latach psychologię, a to przecież pomysł i dzieło właśnie księdza dziekana, podobnie jak studia nad cywilizacjami, które już niebawem zostaną uruchomione na UPJPII”. Dziękował ks. prof. dr. hab. Janowi Dziedzicowi, dziekanowi Wydziału Teologicznego, a zarazem kierownikowi Uniwersytetu Trzeciego Wieku: „Księżę dziekanie, jesteś siłą tego Uniwersytetu i nie tylko Uniwersytetu Trzeciego Wieku, który skądinąd nie wyobrażam sobie, by mógł być w jakichś innych rękach. UTW to jedno księdza dziekana dzieło, ale to także trudny temat uporządkowania Wydziału Teologicznego, bo ostatnie lata, to nie był łatwy czas”.

Ks. prof. dr. hab. Jackowi Urbanowi, dziekanowi Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego dziękował Rektor, prosząc, by nie poprzestawał na dbaniu o Archiwum UPJPII i Archiwum Arcybiskupa Eugeniusza Baziaka w Krakowie, „bo Uniwersytet takiej pomocy księdza profesora potrzebuje. Zwłaszcza, że ks. kard. Stanisław Dziwisz zdecydował,

że wszystkie sprawy związane z Janem Pawłem II, ale także kard. Dziwiszem przechodzą i będą w gestii Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Bardzo się z tego cieszę – mówił dalej Rektor – bo to dla nas jest skarb, a kto to lepiej uporządkuje jak nie ksiądz prof. Jacek Urban?”. Rektor podziękował za te osiem lat, kiedy ks. prof. Urban był dziekanem ks. rektora, będącego pracownikiem naukowym WHiDK. Podziękował za wsparcie, dobre rady, motywację do wielu działań.

Ks. prof. Robert Tyrała pogratulował i podziękował także kończącym kadencję kierownikom dyscyplin: dr. hab. Stanisławowi Sorysowi, prof. UPJPII, kierownikowi dyscypliny nauki o rodzinie oraz ks. dr. hab. Dariuszowi Taborowi, prof. UPJPII, kierownikowi dyscypliny nauki o sztuce. Podziękował również mgr lic. Justynie Kastelik z Biura Promocji reprezentującej przez ostatnie cztery lata pracowników administracji i biblioteki.

Rektor UPJPII życzył wszystkim udanego wypoczynku, by z nowymi siłami wkroczyć po wakacjach w nowy rok akademicki 2024/2025. ■

Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół UPJPII podsumowało projekt medialny

25 VI 2024

tekst i zdjęcia: SAiP UPJPII

Trzy w jednym – uroczystość rozdania certyfikatów w 80-godzinny szkoleniu w ramach projektu „Co warto wiedzieć o mediach i komunikacji?” organizowanym przez Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie; promowanie idei przez naukowców oraz dzielenie się doświadczeniami szkoleniowymi przez wykwalifikowanych liderów.

24 czerwca 2024 r. w Lektorium UPJPII przy ul. Bernardyńskiej 3 odbyło się uroczyste spotkanie Zarządu Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół UPJPII z władzami uczelni, wykładowcami, uczestnikami szkoleń i sympatykami. Rozpoczynając spotkanie, dr hab. Klaudia Cymanow-Sosin, prezes SAiP, powitała zebranych gości na czele z ks. prof. dr. hab. Robertem Tyrałą, rektorem UPJPII i prorektorem dr hab. Małgorzatą Dudą, prof. UPJPII oraz ks. dr. hab. Andrzejem Kielianem. Zaznaczyła, że jednym z celów tej uroczystości jest podsumowanie projektu „Co warto wiedzieć o mediach i komunikacji”, który był prowadzony od marca do czerwca br. w ramach działań statutowych SAiP.

Czworo wykładowców z dyscypliny nauk o komunikacji społecznej i mediów, zarządzania i jakości oraz ekonomii przeprowadziło cykl szkoleń z zakresu kompetencji komunikacyjnych, społecznych i zarządczych. Uczestnicy szkolenia, do którego zostali zakwalifikowani studenci, doktoranci, członkowie kół naukowych i samorządu oraz wolontariusze,

wzięli udział w projekcie, którego darczyńcą jest Fundacja Orlen, a celem poszerzanie kompetencji komunikacyjnych i zarządczych.

Po powitaniu zebranych gości głos zabrali wykładowcy, którzy podzielili się swoimi spostrzeżeniami na temat ich roli, a także specyfiki miejsca oraz wyjątkowości społeczności akademickiej UPJPII, z którą mieli szansę pracować. Dr Piotr Cymanow MBA, który odpowiadał za moduł zarządczy, zaznaczył, że niewątpliwym walorem grupy uczestniczącej w szkoleniu było ich otwarcie na aspekt praktyczny, na wdrożenia oraz łączenie wiedzy akademickiej z przestrzenią zawodową. Dr Łukasz Paluch MBA, potwierdzając tę opinię, dodał, iż liczy na kolejne pomysły zarządu SAiP i ciąg dalszy tego typu współpracy między dyscyplinami i jednostkami naukowymi oraz organizacjami działającymi na rzecz Uniwersytetu.

Z kolei w części podziękowań zabrali głos sami uczestnicy. Pokazali licznie przybyłym na tę uroczystość autorom produkcji filmowej, która przypominała najważniejsze wydarzenia z projektu, a trójka z uczestników zabrała głos w imieniu kół naukowych, rad studenckich oraz studentów. Każdy z aktywnych uczestników otrzymał z rąk JM Księdza Rektora Roberta Tyrały oraz Klaudii Cymanow-Sosin, prezes SAiP certyfikat uczestnictwa oraz w ramach indywidualnych konsultacji także pisemne rekomendacje.

W drugiej części spotkania cenną nagrodą dla młodych było także nawiązanie kontaktu z certyfikowanymi liderami, którzy ukończyli na naszej uczelni szkolenie Integral Leadership Development Program. Słowo pozdrowienia skierowała do nich dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII, prorektor ds. studenckich i dydaktyki. W gronie zaproszonych przez aktywnie uczestniczącą w szkoleniu Klaudię Cymanow-Sosin byli: ks. dr hab. Andrzej Kielian; dr hab. Cezary Kałużny, prof. UPJPII; dr Maciej Radej; dr Marcin Cholewa; o. dr Grzegorz Zakrzewski; dr Joanna Małocha; dr Marcin Grala; dr Jakub Synowiec; dyrektor Wydawnictwa Naukowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie Sebastian Wojnowski; s. Anna Kopińska; mgr Iwona Bąk; mgr Katarzyna Kudelka; mgr Marta Limburska; mgr Tomasz Kniaź oraz mgr lic. Łukasz Rzepka. Dzięki zintensyfikowanemu szkoleniu udało się nie tylko osiągnąć cele

naukowe i projektowe, ale także zintegrować społeczność naukową i administracyjną UPJPII, a także zawiązać trwałą wspólnotę, czego przykładem jest grupa „Dwa skrzydła”, której nazwa pochodzi od Instytutu „Two Wings”, prowadzącego szkolenie.

W imieniu wszystkich uczestników głos zabrał ks. dr hab. Andrzej Kielian, który optymistycznie spoglądał w przyszłość, widząc w takich inicjatywach szansę na rozwój Uniwersytetu. Te dwa skrzydła, do których nawiązują pomysłodawcy, to – w ramach idei promowanych w UPJPII – wiara i rozum, które razem mogą nieść człowieka ku nowym przestrzeniom intelektualnym i sferze uniwersalnych wartości. W związku z tym faktem do udziału w spotkaniu zostali zaproszeni także dziekan Wydziału Nauk o Komunikacji oraz wszyscy członkowie Katedry Komunikacji Społecznej i Promocji Idei na Wydziale Nauk o Komunikacji, której

kierownikiem jest pełniąca funkcję prezes SAiP Klaudia Cymanow-Sosin, a także Piotr Studnicki, ks. dr Seweryn Puchała, dr Hanna Wesołowska-Starze, mgr Jolanta Kogut oraz mgr Magdalena Tarsa.

Znakomita większość zaproszonych gości, którym pozwoliły na to obowiązki zawodowe, mogła uczestniczyć w uroczystej części spotkania. Był to także czas podsumowań, któremu sprzyjał powoli dobiegający końca roku

akademicki 2023/24, który był dla SAiP czasem rozwoju i nabywania nowych doświadczeń. Na koniec prezes SAiP podziękowała wszystkim obecnym, pozdrowiła osoby, które przesyłały liczne wyrazy życzliwości drogą pocztową, przekazała uczestnikom spotkania najnowszą książkę, której patronuje SAiP, a która jest pokłosiem projektu i nosi tytuł *Media przyszłości – wybrane aspekty komunikacyjne, ekonomiczne i edukacyjne*.

Przemówienia uczestników szkolenia, przewodniczących Rady Kół Naukowych „Co warto wiedzieć o mediach i komunikacji”

Rafał Szwarc „Od indywidualnej substancji natury rozumnej, jak definiował człowieka Boecjusz, do współczesnych rynków kapitałowych i obliczania oprocentowania lokat – taką drogę przeszliśmy od marca do czerwca 2024 r. dzięki Pani Profesor Klaudii Cymanow-Sosin. Zaczęliśmy od człowieka, a konkretnie od nas samych. Najpierw «poznaj samego siebie», jak głosił napis na frontonie delfickiej świątyni. Na samym początku poznaliśmy zatem nasz temperament i predyspozycje do funkcjonowania w grupie. Kto jest liderem, kto trendsetterem, kto followersem, a kto budowniczym mostów.

Później przyszła pora na opisanie naszych reakcji na wydarzenia medialne, skandale, wypadki, krachy i sukcesy. Co za nimi stoi i jak na nie szybko, ale przede wszystkim mądrze, reagować. Kiedy już wiedzieliśmy, jak zarządzać wizerunkiem, zajęliśmy się rozpoznawaniem manipulacji. Jak w gąszczu wielu komunikatów i relacji z tego samego wydarzenia odnaleźć prawdę, zachować niezależność i nie sformatować swojego myślenia według zamierzeń autorów artykułów. Później dowiedzieliśmy się, jak pozyskiwać fundusze na nasze projekty. Kapitał na świecie jest, trzeba się tylko do niego dobrać i przekonać decydentów, że to nasz projekt zasługuje nie tylko na wsparcie, ale na długofalową inwestycję. Mielśmy także okazję sprawdzić się w roli lidera i poznać naturalne cechy przywódcy, o tym traktowało kolejne spotkanie. Jak pracować w zespole, nie dać się wykończyć, ale jednocześnie inspirować grupę.

Jak w równoległym do realnego, czyli wirtualnym świecie nie tylko się nie zgubić, ale nad nim panować dowiedzieliśmy się na kolejnym etapie. Szukaliśmy także odpowiedzi na pytanie o to, jak tożsamość człowieka wpływa na jego zachowania na rynku. Czym jest praca i jak przechodzić pomysłnie rekrutację w taki sposób, żeby niczego nie żałować, czyli jak zdobywać i odkrywać kompetencje swoje i innych. Po takiej porcji wiedzy pora na następną, która – oby nam się przydarzyła”.

Daniel Bartoszewicz „Cykl szkoleń, w którym mieliśmy przyjemność uczestniczyć przez ostatnie miesiące, skupiał się przede wszystkim na rozwoju umiejętności skutecznej komunikacji. Bez wątpienia jest to jeden z kluczowych aspektów funkcjonowania w społeczeństwie. Oprócz teorii przekazywanej przez specjalistów w tej dziedzinie ogromnie ważna okazała się możliwość ćwiczeń na konkretnych przykładach. Skuteczna komunikacja to podstawa w wielu dziedzinach, jak m.in. członkostwo i zarządzanie organizacją, w której każdy ma swoje określone zadania, ale sukces całości zależy od efektywnego porozumienia.

Dzisiejszy świat często stawia nas w sytuacjach, kiedy musimy przenieść się do mediów i tam przekazać swoje komunikaty. Świat współczesnych mediów rządzi się swoimi zasadami, gdzie kluczem do sukcesu jest świadome ich używanie, tak aby nasz komunikat przyciągnął uwagę odbiorcy i nie zagubił się w tłumie innych. Najważniejsze jednak jest to, aby został odebrany zgodnie z naszym zamiarem. Wszystkie poznane w tym czasie zagadnienia i nabyte umiejętności z pewnością przyczynią się do jeszcze lepszego działania na wielu płaszczyznach i w wielu organizacjach”.

Katarzyna Paciorek „Na zakończenie chciałabym w imieniu wszystkich szczerze podziękować Pani Profesor Klaudii Cymanow-Sosin za zorganizowanie tak wspaniałego szkolenia, ale także Panom Doktorom, którzy z pasją prowadzili nas przez meandry zarządzania, ekonomii i finansów. Przyznajemy, że każdy z nas wyniósł wiele inspiracji z tych spotkań, a także dużo wiedzy – zarówno teoretycznej, jak i tej w wymiarze praktycznym. Jestem pewna, że to, co zostało w nas zasiane przez te kilka miesięcy, na pewno przyniesie owoce w naszej przyszłości”. ■

„Autorytet. Dar i świadectwo”. Wieczór pamięci Księdza Profesora Michała Drożdża w IDMİKS

tekst: Urszula Dyrzcz, Joanna Urbaś

15 czerwca 2023 r. życie Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej zatrzymało się na kilka chwil. Właśnie tego dnia do Domu Ojca odszedł Ksiądz Profesor Michał Drożdż – dziekan Wydziału Nauk Społecznych oraz pierwszy dyrektor IDMİKS. Strata, z jaką przyszło się zmierzyć instytucyjnej społeczności pracowników, studentów oraz doktorantów, sprawiła, iż zechcieli oni wspólnie uczcić pamięć Księdza Profesora. 14 listopada zorganizowali wyjątkowe spotkanie poświęcone Jego osobie – „AUTORYTET. DAR I ŚWIADECTWO. Pamięci Księdza Profesora Michała Drożdża”.

Zaplanowane na listopadowy wieczór spotkanie zgromadziło wielu obecnych, jak i byłych pracowników Instytutu oraz studentów i absolwentów. Wśród zaproszonych gości znaleźli się również przedstawiciele innych jednostek oraz uniwersytetów, którzy zechcieli wraz z naszą społecznością wspomnieć osobę Księdza Profesora. Miejsce spotkania nie było przypadkowe – odbyło się ono w sali 111, która pamięta początki działalności Instytutu. To w tej sali odbyły się pierwsze zajęcia kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Uczestnikom nie umknęła symbolika tego miejsca, co dało się usłyszeć w kularowych rozmowach.

Scenariusz spotkania składał się z czterech części mających na celu ukazanie osoby Księdza Profesora z różnych perspektyw: jako teoretyka i praktyka etyki w mediach, promotora i profesora akademickiego, współpracownika

i przełożonego oraz kapłana i przyjaciela. Myślą przewodnią został cytat zaczerpnięty z jednej z licznych publikacji autorstwa Księdza Profesora: „Bycie autorytetem należy traktować jako bycie darem dla innych, które zobowiązuje do autentycznego świadectwa”.

Przez 65 lat życia Księdza Profesora wokół Jego osoby zbudowała się pewna wspólnota ludzi – współpracowników, przyjaciół, studentów, doktorantów, towarzyszy na ścieżce naukowej, jak i prywatnej. Każdemu z nich oddano przestrzeń do podzielenia się własnymi doświadczeniami związanymi z osobą wspomnianego podczas spotkania Księdza Profesora. Na początek głos zabrał JM Ksiądz Rektor Robert Tyrała, który podzielił się z zebranymi gośćmi swoimi wspomnieniami i przemyśleniami związanymi ze stratą, jaka dotknęła naszą społeczność. W dalszych częściach swoimi refleksjami podzielili się także: dr hab. Katarzyna Drąg, ks. dr hab. Sławomir Soczyński oraz mgr Dorota Lazarowicz – współpracownicy Księdza Profesora na szczeblu instytucyjnym i wydziałowym.

Wypowiedzi zaproszonych gości zostały uzupełnione częścią artystyczną, podczas której studenci Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej, Karol Janiga oraz Gabriela Podgórska, zaprezentowali wiersze Karola Wojtyły, będącego jednym z największych autorytetów Księdza Profesora. Odczytane zostały także wspomnienia studentów i przyjaciół, a swoich głosów owym wspo-

mnieniom użyły: Faustyna Zaleśna, Wiktoria Ziábka oraz Kinga Gruca. O warstwę muzyczną zadbały absolwentki Instytutu: Justyna Lasiak i Natalia Kmiecik, które przy akompaniamencie pianina i gitary wykonały utwory dopasowane do uroczystej, podniosłej i nostalgicznej atmosfery spotkania. Na potrzeby owego wydarzenia został również przygotowany specjalny film składający się z wypowiedzi Księdza Profesora zaczerpniętych z licznych wystąpień uczelnianych i pozauczelnianych, a za jego montaż odpowiadał ks. Jarosław Raczak. Wydarzenie było moderowane przez wychowankę Księdza Profesora dr Martę Woźniak oraz doktorantkę Szkoły Doktorskiej Katarzynę

Wysocką. Za scenariusz spotkania odpowiadały Urszula Dyrz i Joanna Urbaś. Opiekę nad zespołem organizacyjnym pełniła dr hab. Katarzyna Drąg. Zapis spotkania w formie wideo jest dostępny na kanale YouTube JP2TV.

Wieczór wspomnień poświęcony osobie nieodżałowanego Księdza Profesora Michała Drożdża powstał z potrzeby serc i stanowił wyraz szacunku, oddania i pamięci instytutowej społeczności, której przewodnikiem był On przez wiele lat. Był to czas refleksji, zadumy nad przemijaniem, ale i możliwością zatrzymania w pamięci tego, co dobre, piękne i wartościowe. Tego, co warto z wdzięcznością ocalić od zapomnienia. ■

Finał XI Interdyscyplinarnych Warsztatów Filozoficznych dla Młodzieży

27 IV 2024

tekst, zdjęcia: WF UPJPII

W dniu 27 kwietnia 2024 r. odbył się finał ogólnopolskiego konkursu towarzyszącego XI Interdyscyplinarnym Warsztatom Filozoficznym dla Młodzieży. Wydarzenie zgromadziło 30 uczestników z 21 szkół z całej Polski. Dzięki temu niezwykłemu wydarzeniu mogliśmy spotkać się twarzą w twarz z uczestnikami, z którymi dotychczas kontaktowaliśmy się jedynie za pomocą platformy internetowej.

Laureaci konkursu

Finałiści w ostatnim etapie konkursu, mierząc się z tekstem Immanuela Kanta, próbowali odpowiedzieć na pytanie – czym jest prawdziwa przyjaźń? Prace konkursowe oceniło specjalne jury, które nie miało łatwego zadania, ponieważ finaliści wykazali się wysokim poziomem merytorycznym.

Po dokładnej analizie tekstów i dyskusjach jury udało się wyłonić laureatów tegorocznej edycji warsztatów filozoficznych. Oto oni:

Kacper Świerczyński, Zespół Szkół Zawodowych nr 2 w Dębicy

Helena Starak, I Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Złotowie

Kinga Klimczak, I Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego w Częstochowie

Magdalena Listek, V Liceum Ogólnokształcące im. Augusta Witkowskiego w Krakowie

Zuzanna Krzus, I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Żywcu

Magdalena Jeż, II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Nowym Sączu

Gabriela Siwek, Zespół Szkół nr 1 w Garwolinie im. Bohaterów Westerplatte
Nagrody dla laureatów

Laureaci otrzymali indeksy na studia filozoficzne, a zwycięzca – Kacper Świerczyński – dodatkowo otrzymał stypendium na pierwszy rok studiów filozoficznych! Serdecznie gratulujemy wszystkim laureatom!

Dziękujemy również wszystkim uczestnikom za udział w warsztatach. Tych z Państwa, przed którymi jest jeszcze chociaż rok do egzaminu dojrzałości, zapraszamy do kolejnych edycji naszego konkursu!

Konkurs szkół

W towarzyszącym warsztatom konkursie szkół zwyciężyło I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Żywcu. Uczestnicy tej szkoły zebrali łącznie 553,56 pkt. Szkoła otrzymała egzemplarze książek przeznaczone dla szkolnej biblioteki.

Kolejne miejsce zajęło Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich w Bieruniu, następne I Liceum Ogólnokształcące im. Marii Curie-Skłodowskiej w Złotowie. ■

Wystawa *Arduous Road to Statehood at the End of Imperial Rule. The case of Poland: Sacrifice – Cooperation – Tradition* – wyraz współpracy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie z Bethlehem University w murach Biblioteki UPJPII

tekst: Grzegorz Płaza

zdjęcia: Tomasz Kniaź, Jan Bulak, arch. Bethlehem University

Dnia 21 października 2022 r. delegacja Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie z rektorem UPJPII ks. prof. dr. hab. Robertem Tyrałą na czele wzięła udział w obchodach 50-lecia istnienia Bethlehem University. W ich trakcie podpisany został list intencyjny, nakreślający ramy współpracy naukowej, dydaktycznej i kulturalnej między uniwersytetami. W ciągu kolejnych miesięcy pracownicy obu uczelni wielokrotnie się spotykali. Wiosną 2023 r. – z inicjatywy prof. Sławomiry Zbierskiej-Salameh – przedsta-

wiciele Instytutu Historii z Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII rozpoczęli intensywną pracę nad organizacją wystawy zatytułowanej *Arduous Road to Statehood at the End of Imperial Rule. The case of Poland: Sacrifice – Cooperation – Tradition*. Zadaniem projektu było przybliżenie studentom z Betlejem losów Polaków od czasów utraty wolności w związku z agresją trzech zaborców aż do momentu powrotu naszego kraju na mapę Europy po zakończeniu I wojny światowej. Przy czym hasłami przewodnimi,

jakie przyświecały poszczególnym posterom wystawowym, były: poświęcenie, współpraca i tradycja.

Zainicjowane przez władze rektorskie oraz dziekana Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego przedsięwzięcie zaowocowało utworzeniem zespołu pod kierunkiem dr Joanny Małochy. W jego skład weszli: mgr Magdalena Ficoń (przedstawicielka doktorantów) oraz Grzegorz Płaza, Daniel Bartosiewicz i Konrad Cieślczka (studenci historii z Koła Naukowego „Phronesis”). Zadaniem zespołu było nakreślenie scenariusza wystawy, a na kolejnym etapie jego treściowe uszczegółowienie i rozszerzenie o archiwalne materiały graficzne wraz z cytatami. Istotną trudność stanowiło w tym względzie dokonanie takiego doboru treści, aby były one zrozumiałe dla przedstawicieli odmiennego kręgu kulturowego; a zarazem unaoczniały studentom z Betlejem polską determinację w dążeniu do odzyskania i budowania niepodległości. Kładziono więc nacisk nie tylko na przedstawienie faktów, ale także na oddanie atmosfery i emocji, jakie towarzyszyły historycznym wydarzeniom.

Praca nad poszczególnymi elementami wystawy doprowadziła do zgromadzenia szerokiego zbioru materiałów archiwalnych, które z natury rzeczy nie mogły znaleźć się na posterach. Stąd też stworzono kompatybilną z wystawą stronę internetową – w języku polskim i angielskim – na której archiwalia te można odnaleźć, odsyłają do nich QR kody zamieszczone na plakatach.

Swoją graficzną oprawę wystawa zawdzięcza zaangażowaniu dr Katarzyny Radnickiej-Dominiak. Ogromu pracy związanej z tłumaczeniem tekstów – tak posterowych, jak i zamieszczonych w internecie – dokonał mgr Tomasz Książ z Biura Współpracy Międzynarodowej UPJPII, które ponosiło ciężar związany z realizacją wystawy w przestrzeni Biblioteki Bethlehem University w końcu września 2023 r., a później, z Biurem Promocji UPJPII, współdziałało przy przygotowaniu polskiej prezentacji posterów w gmachu Biblioteki Głównej przy ul. Bobrzyńskiego 10. Tam też służą one obecnie jako jeden z elementów edukacyjnych prezentowanych studentom i wykładowcom, którzy odwiedzają naszą uczelnię w ramach programu Erasmus. Jednym z pierwszych gości był pdr Dominikas Burba z Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie.

W kompleks działań mających na celu upowszechnianie wiedzy historycznej ukazanej przez w/w wystawę wpisuje się też prelekcja wygłoszona 12 marca 2024 r. dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII przez dr Joannę Małochę oraz bazujące na posterach i nawiązujące do Powstania Wielkopolskiego oraz postaci jego przywódcy materiały dydaktyczne, jakie pracownicy Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego zamieścili na stronach internetowych dedykowanych dla nauczycieli. Na kanale YouTube UPJPII dostępny jest reportaż przybliżający genezę wystawy, jej cel i założenia. ■

ARDUOUS ROAD TO STATEHOOD AT THE END OF IMPERIAL RULE

THE CASE OF POLAND: SACRIFICE - COOPERATION - TRADITION

NATIONAL ENSLAVEMENT - 123 YEARS OF PARTITION AS A TEST OF PATRIOTISM AND DEVOTION TO THE HOMELAND

The progressive story of the Polish-Lithuanian Commonwealth from the mid-17th century marked the influence of the Polish-Lithuanian Commonwealth, a unique state with a unique system of governance, which led to the division of Poland-Lithuania into three parts in 1795. The Polish-Lithuanian Commonwealth was a unique state with a unique system of governance, which led to the division of Poland-Lithuania into three parts in 1795. The Polish-Lithuanian Commonwealth was a unique state with a unique system of governance, which led to the division of Poland-Lithuania into three parts in 1795.

(The Second Polish Republic founded by Prime Minister Józef Piłsudski)

Inaugural meeting of the Parliament of the reborn Second Republic, February 10, 1919

Roman Dmowski (1864-1939) - proponent of defending pre-partition Polish traditions

Józef Piłsudski (1867-1935) - Chief of State, socialist, represents party supporting social reforms and workers' rights

are different, we come from different parts of Poland, we have different interests, but we are united by one goal. This goal is the Poland, for which we want to live and work.

nan Dmowski

er Majesties, we do not want an inch of German land. We demand only, in accordance with the provisions of paragraph 13 of [U.S. President] Wilson's program, a Poland of our own, one, composed of the lands of the three partitions, with guaranteed access to the

You have to save the Homeland, you have to give it all - property, blood and life, because this sacrifice will be a hundredfold when we save the country from enslavement and disgrace.

Wincenty Witos

Królowa Jadwiga. 650-lecie urodzin

7 VI 2024

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Grzegorz Finowski

Otwierając konferencję, prof. Jacek Popiel zwrócił uwagę, że w auli Collegium Novum, w której odbywa się konferencja, od dziesiątków lat wisi portret królowej Jadwigi. Zaznaczył, że osoba Królowej łączy dwa uniwersytety: Uniwersytet Jagielloński i Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie wywodzący się z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Krakowskiego, „ponieważ jednak w Krakowie praktycznie większość uczelni ma swój początek w Uniwersytecie Jagiellońskim, mogę powiedzieć, że królowa Jadwiga łączy wszystkie krakowskie uniwersytety i uczelnie. Dziś rektorzy UJ i UPJPII realizują myśl, by 650. rocznicę urodzin św. królowej Jadwigi uczcić międzynarodową sesją naukową” – mówił rektor UJ.

Rektor Popiel powitał kard. Stanisława Dziwisza, korpus dyplomatyczny, rektorów i prorektorów uczelni krakowskich i małopolskich, studentów, uczniów, wszystkie osoby zainteresowane postacią i dziełem św. królowej Jadwigi, które przybyły do Collegium Novum bądź uczestniczyły w wydarzeniu online. „Celebруем w tym roku przynajmniej trzy rocznice związane ze św. Królową: 650-lecie jej urodzin, ale zarazem 640-lecie jej przybycia do Polski i koronacji na króla Polski oraz 625. rocznicę jej śmierci” – mówił rektor UJ. W krótkim wprowadzeniu rektor Popiel powiedział: „Skromną i bogobojną Królową, odnowicielkę Uniwersytetu Jagiellońskiego, autorkę kilku historycznych

fundacji już za życia otaczał nimb świętości. Aurę niezwykłości podsycał zwłaszcza spowiednik Królowej, prawnik, kaznodzieja i pierwszy rektor odnowionej Alma Matris Cracoviensis Stanisław ze Skalbmierza. Już w momencie złożenia trumny z jej ciałem do grobu uznał ją za świętą. Potwierdzeniem tego może być ostatnia utrwalona w liście wypowiedź Królowej, który krótko przed śmiercią wysłała do swego małżonka króla Władysława: „Już od dawna wyrzekałam się pychy, próżności tego świata, a tym mniej mogłabym o tym myśleć w chwili śmierci, która często wydarza się w połogu. A przeto nie blaskiem złota i pereł pragnę się podobać Ojcu Niebieskiemu, ale cichością duszy i pokorą”.

Rektor UJ przypomniał, że to, co udało się królowej Jadwidze, nie udało się nawet Kazimierzowi Wielkiemu, fundatorowi Uniwersytetu Krakowskiego. To jej udało się przekonać papieża Bonifacego IX do wyrażenia papieskiej zgody na zatwierdzenie dla ustanowienia Wydziału Teologicznego. Zwierzchnik Kościoła nie tylko w dniu 11 stycznia 1397 r. udzielił zgody, ale stwierdził, że „erygowany w Krakowie Wydział ma trwać po wieczne czasy”. Postanowił też, że uzyskujący w krakowskim Studium Generale (dziś Uniwersytet Jagielloński) stopień bakałarza, licencjata lub doktora teologii będą otrzymywać przywileje wolności i uprawnienia, które przysługiwały dotąd wyłącznie studentom teologii paryskiej, co było niezwykle ważnym hi-

storycznym aktem” – podkreślił rektor Popiel. „Podobnie jak fakt oddania przez Królową swoich klejnotów w celu odnowy upadającego wówczas Studium Generale, za co świat polskiej nauki nigdy nie przestanie być jej wdzięczny”.

Następnie głos zabrał ks. prof. Robert Tyrała, przypominając słowa papieża Bonifacego IX w dokumencie erygującym Wydział Teologiczny w Krakowie na prośbę króla Jagiełły i królowej Jadwigi, przez wypełnienie której rozszerza się cześć imienia Bożego i wiary katolickiej, utrzymuje się sprawiedliwość, z korzyścią toczą się sprawy państwowe i prywatne, pomnaża się wszelka ludzka pomyślność. Przypomniał także powołanie 8 grudnia 1981 r. przez Jana Pawła II Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie i rok 2009, kiedy to papież Benedykt XVI ustanowił Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. Stwierdził, że „z tej perspektywy, po 627 latach, można sobie uświadomić, jak bardzo mądrą i przewidującą kobietą była królowa Jadwiga Andegaweńska, która stanowi filar nie tylko krakowskiego, ale także polskiego środowiska akademickiego”.

Przypomniał dzień kanonizacji królowej Jadwigi, 8 czerwca 1997 r. na krakowskich Błonach i spotkanie Ojca Świętego Jana Pawła II z akademickim środowiskiem całej Polski w kolegiacie św. Anny, gdzie przypadający wówczas jubileusz 600-lecia utworzenia Wydziału Teologicznego na Uniwersytecie Krakowskim uczynił podstawą refleksji na temat wiodącej roli uniwersytetu w kulturze i w życiu społecznym. Wzywał do dążenia do prawdy, do wypełniania posługi myślenia, kładł nacisk na wrażliwość etyczną, integralną koncepcję osoby ludzkiej, gdyż uniwersytet powinien formować ludzi nie tylko kompetentnych w swojej specjalizacji, ale nade wszystko bogatych w autentyczną mądrość. Tylko tak uformowani, będą oni mogli wziąć na swe barki odpowiedzialność za przyszłość Polski, Europy i świata.

Rektor ks. Robert Tyrała na zakończenie swojego wystąpienia podziękował Rektorowi Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Jackowi Popielowi „za 4 lata wspólnej, pięknej, mądrej i twórczej drogi. Dla nas był to zaszczyt, że człowiek tego formatu kultury ducha przewodził (jako przewodniczący Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa [KRSWK]), naszej akademickiej społeczności w Krakowie i Małopolsce”. Rektor UPJPII wręczył kończącemu kadencję rektorowi UJ obraz przedstawiający Dom Długosza przy ul. Kanoniczej 25, kamienicę, w której mieści się rektorat UPJPII, jako czytelny znak zaproszenia. „Proszę pamiętać, że na Papieskim Uniwersytecie Jana Pawła II zawsze największym zaszczytem dla nas będzie w przyszłości Pana Rektora gościć” – mówił ks. prof. Tyrała.

Konferencja podzielona była na trzy sesje, podczas których badacze przedstawiali historię rodu Andegawenów, dzielili się ze słuchaczami kolejno odkrywaniem szczegółami biografii królowej, a także poruszali tematy związane z obecnie prowadzonymi badaniami, dotyczącymi pośmiertnej recepcji dzieła królowej.

Pierwszą sesję, która skupiła się na historii rodu Andegawenów, poprowadził prof. Dariusz von Guttner Sporzyński (Australian Catholic University). Prof. dr Daniel

Bagi (ELTE Budapeszt) mówił o polityce sukcesyjnej węgierskich Andegawenów, a przedstawiając filozofię historyczną rodu, tłumaczył zasady sukcesji tronu polegającej na pokrewieństwie (w tym przypadku Piastów z Andegawenami). Mowa była o Ludwiku, dziedzicu tronu polskiego, o Marii, która bez żadnych problemów przejęła rządy na Węgrzech, o Andegawenach w Italii, i stolicy apostolskiej, która nie na wszystko wyrażała zgodę. Podsumowując, prof. Bagi wskazał, że „z uwagi na to, iż nie było męskich potomków, w dziejach Andegawenów na Węgrzech jasno widać, że jedyną właściwą decyzją było przyjęcie tronu w Polsce. Co określiło też późniejsze losy Węgier i Polski”.

Łącząc się online z Neapolu prof. Vinni Lucherini (Uniwersytet Fryderyka II w Neapolu) podjęła temat pieczęci królowej Jadwigi w kontekście żeńskich gotyckich pieczęci królewskich. O królu węgierskim Ludwiku Wielkim na podstawie kronik włoskich mówiła dr Judit Csákó (Węgierska Akademia Nauk), a Alde Harmand (Toul) o biskupach francuskiego Toul i racjonalizmie krakowskiej Królowej. Bp Jan Kopiec (Uniwersytet Opolski) w wykładzie *Patronka królowej Jadwigi* przywołał postać Jadwigi Śląskiej, przyrównując jej cnoty do cnót Jadwigi Andegaweńskiej. Zauważył, że epoka, w której żyły, „wychowała ludzi, którzy mieli bardzo jasno postawione cele w swoim życiu”. Podkreślił, że zarówno Jadwiga Śląska, jak i Jadwiga wawelska miały jasno postawione cele życiowe, które nie ograniczały się jedynie do spraw politycznych czy ekonomicznych, ale również obejmowały formowanie ludzkiego ducha. Wystąpienie bp. Kopca stanowiło refleksyjne spojrzenie na postać św. Jadwigi Śląskiej, która w znaczący sposób wpłynęła na kształtowanie duchowego i społecznego dziedzictwa średniowiecznej Europy. Księżna Śląska, po rozbiciu dzielnicowym i braku centralnej władzy, wielce przyczyniła się do odbudowy tego regionu. Porównując dzieje obu wielkich kobiet, bp Kopiec zauważył też, że Henryk Brodaty, mąż Jadwigi Śląskiej, był kluczową postacią, która otwierała Śląsk na szersze kontakty międzynarodowe, nawiązując relacje z Czechami, Niemcami i Polską.

Jadwiga Śląska, mimo że nie była królem, stała się przewodniczką społeczeństwa śląskiego, pełniąc rolę duchowej matki. Królowa Jadwiga wawelska, znając historię swojej imienniczki, mogła czerpać inspirację z jej życia i postawy. Jadwiga Śląska była dla niej wzorem władczyni, która chrześcijaństwo traktowała bardzo poważnie, co z pewnością wpłynęło na jej własne działania. Bp Jan Kopiec w swojej prelekcji ukazał, jak wielki wpływ na królową Jadwigę miała postać jej patronki. Św. Jadwiga Śląska była symbolem duchowej siły, oddania chrześcijańskim wartościom i aktywnej roli w kształtowaniu społeczeństwa. Jej życie i osiągnięcia stanowią trwały przykład, jak duchowe i moralne zasady mogą przekształcić nie tylko jednostki, ale całe społeczności.

Prof. dr hab. Stanisław A. Sroka (Uniwersytet Jagielloński) poprowadził bardzo ciekawą prelekcję *Kiedy urodziła się królowa Jadwiga?* Prof. dr hab. Krzysztof Ożóg (Uniwersytet Jagielloński) podzielił się swoim spojrzeniem na *Królewskie rządy Jadwigi Andegaweńskiej w Polsce*.

W prelekcji *Relacje Królowej Jadwigi z Episkopatem Metropolii Gnieźnieńskiej i Halickiej*” dr hab. Tomasz Graff, prof. UPJPII mówił o przymiotach Jadwigi, która była nieustraszoną głosicielką kultu Bożego i przyczyniła się do rozprzestrzenienia wiary chrześcijańskiej. Cytował epitafium królowej przytoczone przez Jana Długosza, z którego dowiadujemy się, że „była wsparciem dla Kościoła, była bardzo o niego zatroskana, i dla wszystkich była życzliwa”. Wystąpienie ukazało złożone i wielowymiarowe relacje królowej z biskupami oraz jej wpływ na kościelne i polityczne struktury ówczesnej Polski. Mowa była o tym, jak wyglądały relacje Jadwigi z episkopatem, biorąc pod uwagę fakt, że za jej życia aż 22 razy zmieniały się obsady stolic biskupich w metropolii gnieźnieńskiej i halickiej.

Prof. Graff akcentował również w swoim wystąpieniu przychyłność i dobre relacje królowej Jadwigi z biskupami krakowskimi i innymi oraz jej wpływ na obsadę najważniejszych stolic biskupich. Jej relacje z biskupami były kluczowe dla polityki kościelnej, a jej współpraca z najbliższymi doradcami pozwalała realizować cele związane z odnowieniem Kościoła i Uniwersytetu Krakowskiego. Prof. Tomasz Graff przedstawił wnikliwą analizę relacji królowej Jadwigi z episkopatem, ukazując jej wpływ na politykę kościelną i szkolnictwo wyższe w Polsce. Podkreślił wielką rolę Jadwigi w kształtowaniu ówczesnego Kościoła i państwa, zauważył, że temat relacji Jadwigi z episkopatem należałoby poddać jeszcze głębszym badaniom, a na pewno postarać się o ich opisanie. Bardzo akcentowano, że małżeństwo Jadwigi i Władysława Jagiełły było „wspaniałym przykładem traktowania władzy partnersko. Nikt nikogo w małżeństwie nie zawłaszczył, nikt nie był podporządkowany nikomu, ale pełni chrześcijańskich cnót, które zakładają równość, uczynili ze swojego małżeństwa wzór, a mając taki w naszym kraju, jest na czym budować” – mówił prof. Graff.

„Fascynujące były też relacje między poddanymi a parą monarchów, którzy w dużej części objeżdżali prowincje. Jadwiga głównie Małopolskę i Ruś. W ówczesnym systemie trudno bowiem było rządzić z pozycji zamku królewskiego. Król Jagiełło wciąż był w drodze, gdyż musiał być w kontakcie z przedstawicielami wszystkich stanów. System komunikowania się był trudny, ale pewne było kierowanie się zasadami wiary katolickiej w sprawowaniu rządów” – podkreślał prelegent. „Co niezwykle ważne, Jadwiga pokojowo rozwiązywała konflikty. Jest wyzwaniem dla polityków współczesnych, którzy, jeśli tylko zechcą, mogliby wzywać jej pomocy i naśladować”.

Dr hab. Anna Zajchowska-Bołtomiuk, prof. IHPAN (Polska Akademia Nauk) wygłosiła wykład *Henryka Bitterfelda wizja świętości królowej Jadwigi. Wokół listu dedykacyjnego De vita contemplativa et activa*. Tematem była wizja świętości królowej Jadwigi. „W liście Henryk Bitterfeld przedstawia bowiem pewną propozycję drogi, która ma królową do tej świętości doprowadzić” – mówiła prof. Anna Zajchowska-Bołtomiuk. Poruszyła temat życia czynnego i kontemplacyjnego królowej Jadwigi w odniesieniu do dominikańskiej zasady czystości, posłuszeństwa i ubóstwa

na podstawie traktatu Bitterfelda. Mówiła o doskonałości miłości jako obrazie świętości, która jest najdoskonalszą formą życia chrześcijańskiego. Rozwinął tę myśl dr Jakub Turek w prelekcji *Czy Henryk Bitterfeld napisał dla królowej Jadwigi żywot świętej Jadwigi Śląskiej? (Dominikanie na dworze Jadwigi Andegaweńskiej)*.

Ks. dr hab. Andrzej Bruździński, prof. UPJPII (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie) wygłosił wykład *XVI- i XVII-wieczna hagiografia św. Jadwigi. Kształt i bezdroża*. W swoim wystąpieniu przedstawił wpływ prądów renesansowych i reformacyjnych na historiografię i hagiografię św. Jadwigi. Mówił, jak trudnym był wiek XVI, jako czas burzliwych przemian religijnych, społecznych i politycznych, które wpłynęły również na historiografię. Reformacja i jej teza sola fide kwestionowały kult świętych, co wpłynęło na zmniejszenie świadectw o ich życiu i oddawanej im czci. Autorzy XVI i XVII wieku piszący o Jadwidze mieli ograniczony dostęp do źródeł historycznych, często poruszając się w ramach wyznaczonych przez wcześniejsze dzieła, takie jak kroniki Długosza. Humanistyczne prądy renesansu oraz wpływy protestantyzmu wpłynęły na uwypuklenie jej zasług edukacyjnych i fundacyjnych, a mniej na nadzwyczajne wydarzenia i cuda. „Królowa Jadwiga w XVI i XVII w. była postacią szeroko omawianą – mówił ks. Bruździński – idealizowaną przez różnych twórców. Kronikarze i historycy podkreślali jej rolę polityczną, religijną i edukacyjną, ukazując ją jako wzór cnót królewskich i chrześcijańskich. Jej postać stała się symbolem idealnego, dalekowzrocznego władcy, co miało znaczący wpływ na kształtowanie świadomości historycznej i kulturowej Polski tamtego okresu”.

Na zakończenie konferencji dr Dariusz Niemiec (Uniwersytet Jagielloński) opisał arcyciekawie *Dzieje grobu św. Jadwigi okiem archeologa*.

Była to pierwsza międzynarodowa konferencja poświęcona królowi Polski, tak wybitnemu, jakim była Jadwiga. Dzięki tej konferencji była możliwość spojrzenia na św. Królową przez pryzmat wiary i mądrości. Goście z Polski, a zwłaszcza z Anglii, Węgier, Australii, Francji podkreślali, że konieczne jest, aby wiedza historyczna o tak wspaniałym władcy, jakim była królowa Jadwiga, była rozpowszechniana także poza Polską. Żeby referaty zostały opublikowane nie tylko w języku polskim, ale co najmniej chociaż w języku angielskim. Żeby wiedza o wybitnej królowej zataczała szersze kręgi. I że o historii Polski powinno więcej się mówić, nie tylko w Polsce. Na zakończenie konferencji zapowiedziano publikację wygłoszonych referatów w czasopiśmie wydawanym przez Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII „Folia Historica Cracoviensia”.

Konferencja była niezwykle cennym podsumowaniem dotychczasowej wiedzy nt. dzieła i życia św. królowej Jadwigi.

Msza św. w katedrze wawelskiej

O godz. 17.30 uczestnicy konferencji przeszli do katedry wawelskiej, gdzie odbyła się Msza św. pod przewodnictwem kard. Stanisława Dziwisza dla oddania czci św. Jadwidze Królowej. Ks. prof. dr hab. Jacek Urban w homilii przypomniał, jak dramatyczne koleje losu spotykały Jadwigę.

„Nad jej dziecięcą jeszcze głową zapadały dynastyczne decyzje. (...) Gdy miała 4 lata, zmarła jej siostra, w 6. roku życia traci ukochaną babcię, mając 8 lat, ojca, a w 13. roku życia matkę. Aż po śmierć dziecka, które miało być królem. (...) Cierpienie nie osłabiło jej wiary ani ufności, a dało siłę świadectwa”.

Ks. prof. Urban mówił o wychowaniu w chrześcijańskim domu i o tym, że „nie mając rodziców ani dziecka, stała się matką dla tych, którzy mieli ją za matkę. Zaskarbiła sobie wdzięczność, jak niewielu w naszych dziejach. (...) Niczego nie pragnęła dla siebie, a wszelkim materialnym i duchowym dobrem hojnie ubogacała swoją drugą ojczyznę. Położyła podwaliny pod wielkość piętnastowiecznej Polski. Ożywiła religijną i kulturalną współpracę między narodami. A jej wrażliwość na krzywdy społeczne, wielokrotnie były sławione przez poddanych. Widziała i wiedziała, że tak siła państwa, jak i siła Kościoła mają swoje źródło w starannej

edukacji narodu. Że droga do dobrobytu państwa i uznania państwa w świecie prowadzi przez uniwersytety. Dlatego z mężem, królem Władysławem, doprowadziła do powstania wydziału teologicznego i walczyła przyczyniła się do odnowienia kazimierzowskiego uniwersytetu. Jadwiga była niezwykła. Zajmując się polityką, dworem, małżeństwem, poddanymi, niczego nie zaniedbała. Zjawiskowa, kompletna i uniwersalna. Tacy ludzie rodzą się niezwykle rzadko. Tacy, którzy potrafią tak harmonijnie prowadzić życie duchowe i aktywne. Jadwiga jest fenomenem. (...) Oddając jej hołd, równocześnie zwracamy się do niej, aby nadal była naszą przewodniczką dla nas współcześnie żyjących” – mówił ks. prof. Jacek Urban. Na zakończenie wydarzeń dnia poświęconego św. królowej Jadwidze uczestniczący w nich goście spotkali się w sali senackiej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, gdzie był czas na podziękowanie wszystkim za udział i wkład w wagę tego dnia. ■

Konferencja z okazji 100-lecia IFCU w Rzymie z udziałem rektora UPJPII

18-19 I 2024

W dniach 18–19 stycznia 2024 r., podczas uroczystości rozpoczynających obchody stulecia Międzynarodowej Federacji Uniwersytetów Katolickich (IFCU/FIUC – Fédération Internationale des Universités Catholiques), zorganizowano międzynarodową konferencję na Uniwersytecie LUMSA w Rzymie we współpracy z Dykasterią ds. Kultury i Edukacji przy Stolicy Apostolskiej. Założona w 1924 r. i uznana przez papieża Piusa XII w 1949 r. FIUC dziś skupia ponad 240 afiliowanych uniwersytetów na wszystkich kontynentach.

Konferencja zatytułowana *Uniwersytet i Kościół: przyszłość uniwersytetów z okazji 100-lecia FIUC* zgromadzi-

ła rektorów i kanclerzy katolickich uniwersytetów z całego świata. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie reprezentował JM rektor ks. prof. dr hab. Robert Tyrała. Konferencja miała na celu umożliwienie owocnych dyskusji i była okazją do międzynarodowej refleksji oraz celebrowania 25-lecia konstytucji apostolskiej *Ex corde Ecclesiae*.

Podczas obrad pierwszego dnia konferencji dr Isabel Capelo Gil, prezydent FIUC i rektor Universidade Católica Portuguesa, podkreśliła w swoim przemówieniu, że FIUC jest nieodłącznie związana z misją Kościoła, dążąc do dobra ludzkości i społeczeństwa. Według niej uniwersytety wspierają „ruch twórczy”, kierując się zasadami wiary i przewo-

dząc w dziedzinie badań oraz zachowaniu i rozwijaniu wiedzy. Kard. José Tolentino de Mendonça, prefekt Dykasterii ds. Kultury i Edukacji, mówił o dialogu między Kościołem a społeczeństwem, podkreślając, że uniwersytet jest miejscem, gdzie jednostka rozwija swoją wizję i staje się bohaterem własnej historii. Zaznaczył, że dzisiejsze uniwersytety katolickie są bardziej socjologiczne, kulturowe, religijne i stanowią dom dla prawdziwej tożsamości chrześcijańskiej.

O. Patrick Valdrini, prezes Międzynarodowego Towarzystwa Prawa Kanonicznego, w swojej prezentacji wyjaśnił, że uniwersytet katolicki to wspólnota istniejąca jako katolicka wśród uniwersytetów, inspirowana dziedzictwem kościelnym i żyjąca tym, co proponuje i inspiruje. Ks. Dennis Holtschneider, prezes Stowarzyszenia Katolickich Kolegiów i Uniwersytetów w USA, podzielił się wyzwaniem i możliwymi rozwiązaniami dla *Ex corde Ecclesiae*, podkreślając,

że katolickie uniwersytety nie istnieją już tylko dla katolików, ale również dla osób innych wyznań, będąc błogosławieństwem dla szerszego świata. Prof. Helen Alford OP z Papieskiego Uniwersytetu Świętego Tomasza podkreśliła rolę tradycji katolickiej jako źródła innowacji w badaniach, wskazując na możliwość reakcji na obecne kryzysy i wspieranie misji Kościoła poprzez wiedzę i odpowiedzialność uniwersytetów. Pedro Rubens, rektor Katolickiego Uniwersytetu w Pernambuco w Brazylii, skupił się na „wyzwaniach i walkach”, przed którymi stoją uniwersytety katolickie Ameryki Łacińskiej w obliczu narastających totalitaryzmów ekonomicznych, politycznych i społecznych.

Konferencja była nie tylko świętowaniem stulecia FIUC, ale także platformą do głębokiej refleksji nad przyszłością edukacji katolickiej, jej roli w społeczeństwie i wyzwaniach, jakie stoją przed nią w obliczu współczesnych zmian. ■

Jubileuszowe międzynarodowe sympozjum XV editio Cracoviensis Cogitationis Ecclesialis: *Kościół a kultura*

tekst: Dawid Strzelczyk

Zrozumienie tajemnicy Kościoła jako wspólnoty Bosko-ludzkiej jest zagadnieniem, które dla większości pozostaje sprawą niepojętą. Mimo upływu tak wielu wieków ta tajemnica jest nadal odkrywana i stale przybliża nas do poznania Trójjedynego Boga jako Tego, który jest celem ludzkiego życia. W trosce o poszukiwanie prawdy i zgłębianie tajemnicy o Kościele, w dniach 4 - 5 marca 2024 r., odbyła się XV edycja sympozjum naukowego, którego myślą przewodnią był temat *Kościół a kultura*. Z uwagi na fakt odbywania się sympozjum w Rzymie – w kolebce chrześcijaństwa, Kościoła i europejskiej kultury było ono wyjątkowo szczególne i miało wzniosły charakter. Miejscem prowadzenia obrad była biblioteka Papieskiego Instytutu S. Maria dell'Anima, miejsce jakże mocno związane z Josephem Ratzingerem, późniejszym papieżem Benedyktem XVI.

Referaty prelegentów koncentrowały się wokół tematyki Kościoła i kultury, gdzie podstawowym celem było wydobycie zarówno jedności tych dwóch rzeczywistości, jak i ich odrębności. Sympozjum było efektem owocnej pracy naukowej wielu osób z różnych ośrodków naukowych między innymi: Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, rzymskiego Urbanianum, Katolickiego Uniwersytetu w Lublinie, rzymskiego Angelicum, watykańskiej Dykasterii ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego z Olsztyna, Międzynarodowej Komisji Teologicznej, z ośrodków naukowych niemieckiej Kolonii i Bonn, Papieskiego Instytutu S. Maria dell'Anima w Rzymie, Akademii Katolickiej z Warszawy, z ukraińskie-

go Mukacheva, z Wyższego Seminarium Duchownego z Pelplina.

W pierwszym dniu konferencji obrady uroczyste otworzył ks. prof. dr hab. Robert Tyrała, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, który wygłosił wykład *Piękno muzyki kościelnej wyrazem troski ludzi wiary o kulturę*. Następnie prelegenci i zgromadzeni goście zostali powitani przez organizatora symposium o. prof. dr hab. Andrzeja Napiórkowskiego OSPPE, dyrektora Instytutu Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu na UPJPII w Krakowie. Jako pierwszy ze swoim referatem wystąpił o. prof. dr hab. Andrzej Gieniusz CR z Urbanianum w Rzymie, który wygłosił prelekcję pt. *Żydowska i grecka kultura św. Pawła jako instrumentarium w przekazie Ewangelii*, szczególnie zaznaczając, że Apostoł Narodów, mimo swojego mocnego powiązania z kulturą oraz zwyczajami żydowskimi i hellenistycznymi, zawsze na pierwszym miejscu stawiał osobiste doświadczenie Chrystusa, które jest najważniejszym źródłem Pawłowej teologii. Grecki i żydowski bagaż kulturowy pozwalał mu na lepsze przepowiadanie chrześcijańskiego orędzia. Następnie ks. prof. dr hab. Piotr Szczur z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w Lublinie wygłosił referat pt. *Ojcowie greccy wobec kultury antycznej*, w którym zostały uwzględnione negatywne i pozytywne aspekty kultury antycznej. Sprecyzowane były przez wschodnich ojców Kościoła, m.in. poprzez podkreślenie krytycznego stosunku ojców Kościoła do szeroko rozumianej kultury antycznej, a przede wszystkim tych elementów, które były

niezgodne z wiarą chrześcijańską, zaś te, które się z nią utożsamiały, można było wykorzystać dla dobra Kościoła i pożytku wszystkich chrześcijan. Po tej prezentacji referat wygłosił o. prof. dr hab. Bazyli Degórski OSPPE z Angelicum w Rzymie, a jego wystąpienie nosiło tytuł *Kultura i filozofia pogańska w myśli łacińskich ojców Kościoła*. Ten teolog przyjął podobne stanowisko jak jego przedmówca, lecz w tym referacie kwestia dotyczyła świata zachodniego. Wskazał, że pogańskie wątki kulturowe i filozoficzne, które były niezgodne z doktryną chrześcijańską, zostały odrzucone przez zachodnich ojców Kościoła, a te, które utożsamiały się z chrześcijaństwem, zostały przyjęte dla ubogacenia teologii, m.in. od IV do VII w. wykorzystanie ówczesnych pojęć filozoficznych stało się szczególnie ważne dla rozwoju teologii trynitarniej i chrystologii. Następnym prelegentem był ks. prof. dr hab. Marek Jagodziński z Międzynarodowej Komisji Teologicznej, a temat jego wystąpienia brzmiał: *Teologiczne wymiary komunikacji wiary z kulturą świecką*. W tym referacie mówca zaznaczył, że Kościół musi komunikować się ze światem kultury, ponieważ jest to nieodzowny proces ewangelizacji, przez który dąży do odnowienia kultury i nadania jej kierunku ku Chrystusowi. Kolejnym prelegentem był Msgr dr Michael Kahle z Dicastero per Culto Divino e Disciplina dei Sacramenti / Vaticano, temat jego wykładu to *Der Kult schafft die Kultur*. Podkreślił w nim, że kultura jest tworzona przez człowieka od Boga i ku Bogu. Po tej prezentacji nastąpiła owocna dyskusja, podsumowująca pierwszą część wystąpień.

Kolejna sesja zaczęła się od wykładu o. prof. dr. hab. Andrzeja Napiórkowskiego OSPPE pt. *Kultura chrześcijańska i świecka w świetle (po)soborowej eklezjologii*. Referat ukazał konieczność ciągłego dialogu między Kościołem a światem, który ma się dokonywać szczególnie w przestrzeni kultury. O. Profesor uważył, że tak Kościół, jak i świat potrzebują kultury dla swojego istnienia i dalszego rozwoju. Oba te podmioty również wytwarzają kulturę. W drugiej kolejności przedstawił swoje wystąpienie o. prof. dr. hab. Marian Machinek MSF z UWM Olsztyn pt. *Kultura a moralność – współczesne wyzwania*, w którym podkreślił, że człowiek jest twórcą kultury, ale jest także przez nią kształtowany. Naturalnym środowiskiem jego rozwoju jako osoby jest właśnie środowisko kulturowe. W tym referacie została również ukazana konfrontacja kultury chrześcijańskiej z nową globalną kulturą, czyli inaczej tzw. kulturą laicką. Obydwie te kultury przyjmują własne wizje moralności. Współcześnie kultura laicka przyjęła formę dominującą, dlatego coraz trudniej osobie wierzącej jest praktykować swoje zwyczaje religijne, ponieważ nie zawsze może się to spotkać z tolerancją. Następnym prelegentem był o. prof. dr. hab. Witold Kawecki SCsR z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, który wygłosił referat pt. *Reinterpretacja chrześcijańskiej kultury w świecie ponowoczesności*. W tym wystąpieniu został przedstawiony kryzys kultury, który wciąż narasta. Kolejnym prelegentem był ks. prof. ucz. dr. hab. Przemysław Artemiuk z UKSW w Warszawie, który przedstawił referat pt. *Kultura jako „druga przestrzeń” i droga do wnętrza*. Ks. Profesor w swoim wystąpieniu odwołał się do twórczości Andrzeja Horubały, który uprawiając krytykę literacką, wyraźnie wchodzi w przestrzeń apologijną. Podejmując refleksję nad twórczością, szuka we współczesnych dziełach ich głębszego, duchowego wymiaru. Pisarze i poeci, stosując apologię w literackim słowie, stają w obronie Boga i przekazują innym jego obecność w świecie. Po tej prezentacji nastąpiła owocna dyskusja, podsumowująca drugą część wystąpień. Po południu odprawiona została Msza św. w kościele S. Maria dell’Anima, a po niej, w Casa Generalizia della CR / Via di San Sebastianello 11, miał miejsce „wieczór teologów”, na którym zaproszeni prelegenci i goście mieli możliwość bliższego wzajemnego poznania się oraz dyskusji na temat wrażeń z pierwszego dnia sympozjum.

Drugi dzień sympozjum zaczął się od Mszy św. na Watykanie, przy grobie naszego rodaka, Świętego Jana Pawła II, Papieża. Następnie udano się w miejsce obrad, gdzie o. prof. dr. hab. Andrzej Napiórkowski OSSPE powitał uczestników. Jako pierwszy ze swoim referatem wystąpił prof. dr. hab. Stefan Heid z Kolonii w Niemczech, temat przedstawionego referatu to *Kultur als Kristallisation der Liturgie*. W drugiej kolejności swój referat przedstawiał rektor UPJPII w Krakowie ks. prof. dr. hab. Robert Tyrała, którego tytuł brzmiał *Piękno muzyki kościelnej wyrazem troski ludzi wiary o kulturę*. Ks. Rektor w swoim wystąpieniu podkreślił wewnętrzne otwarcie duchowości ludzi wiary na akt muzyki kościelnej, która w swych zasobach skrywa bogactwo

talentów twórców i kompozytorów. Następnym prelegentem był rektor Papieskiego Instytutu S. Marii dell’Anima dr Michael Max z wykładem pt. *Die Kirche und die Gesellschaft im Blickfeld der Liturgie nach der Pandemie als Kulturraum*, podkreślając w nim pojawiające się zmiany kulturowe w społeczeństwie i Kościele wywołane przez restrykcje pandemiczne. Konsekwencją tego są do dnia dzisiejszego: mała liczba wiernych w kościołach, trudności w nawiązywaniu kontaktów, aspołeczności itp. Niewątpliwie są to dotkliwe skutki dla wspólnoty kościelnej, której zasadniczym celem jest budowanie relacji między wiernymi, otwartości i bratniej miłości. Kolejnym wykładem był referat pt. *Percepcja sztuki przez współczesnych teologów*, autorstwa rektora Akademii Katolickiej w Warszawie ks. prof. dr. hab. Krzysztofa Pawliny. Ostatnim prelegentem tej części sympozjum był ks. dr. Vasyl Pidhirskyi z Mukachevo na Ukrainie, z referatem pt. *La piete mariana come parte integrante della cultura*. Po tym referacie odbyła się dyskusja podsumowująca trzecią część sympozjum.

Czwarta część została rozpoczęta przez ks. dr. Wojciecha Węckowskiego z Wyższego Seminarium Duchownego w Pelpinie, który zaprezentował wystąpienie pt. *Informacja formą kultury medialnej*. Ks. Profesor podkreślił znaczenie i formę współczesnych środków przekazu, a wraz z nią ukazał niepożądane skutki, które doskwierają zwłaszcza młodym osobom, takie jak: liczne uzależnienia od smartfonów, kłopoty z koncentracją, nerwowość oraz zaburzenia psychiczne. Kultura w sieci może się umacniać tylko wtedy, kiedy jest szanowana godność osoby ludzkiej. Drugim z kolei wykładem tej części sympozjum był referat ks. prof. dr. hab. Henryka Sławińskiego pt. *Kultura jako istotny kontekst głoszenia Ewangelii*, który zaznaczył szczególną wartość i znaczące miejsce kultury w ewangelizacji. Ludzie różnych języków, narodowości i kultur utożsamiają się z teologią chrześcijańską i różnie ją przeżywają. Często stosują do wyrażania swoich duchowych emocji lokalne zwyczaje lub wzorce kulturowe. Kolejny referat pt. *Die Rolle der Medien für die Kultur der Freiheit* wygłosił dr Martin Lohmann z Publizist w Bonn. Ostatnim prelegentem sympozjum był o. dr. Lucjan Bartkowiak CR z Krakowa, tematem jego wystąpienia była *Sztuka sakralna wykładnią doktryny wiary*. Ten teolog podkreślił, że sztuka sakralna narodziła się wraz z pierwszymi chrześcijańskimi wspólnotami i na długo, zanim rolę wykładu przejęły teksty teologiczne, to ona jako pierwsza skrywała i odsłaniała, tłumaczyła i towarzyszyła chrześcijańskim zebraniom liturgicznym, w ten sposób zyskując miano „pierwszej wielkiej miłości” chrześcijańskiej teologii. Po tym referacie nastąpiła owocna dyskusja podsumowująca czwartą część sympozjum.

Podsumowując dwudniowe sympozjum, rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała powiedział: „15. jubileuszowa konferencja, która miała miejsce w Rzymie, była niezwykle wydarzeniem, przede wszystkim dlatego, że teolodzy, liturgiści, muzycy, ale i wielu innych uczestników sympozjum przybyłych z 15 ośrodków ze świata, podjęło bardzo ważny temat *Kościół i kultura*; kultura, która służy Kościołowi

i Kościół, który służy kulturze. Przygotował to doskonale o. prof. Andrzej Napiórkowski z naszego uniwersytetu. Stało się to ważnym sygnałem, że ten dialog, który przez wieki trwał i był istotny, jest także niezmiernie ważny dzisiaj. Ten dialog podtrzymywali i rozwijali ojcowie soborowi Soboru Watykańskiego II i przypominali o tym, jak bardzo jest ważny, potem to samo czynił Jan Paweł II, który jeszcze jako biskup krakowski czynił to bardzo skutecznie. Benedykt XVI i obecnie papież Franciszek też podejmuje rozmaite starania w tym względzie. Jego jedną z decyzji, myślę, że niezwykle ważną, jest połączenie dykasterii edukacji i kultury. To wszystko pokazuje, jak bardzo dzisiaj świat liczy

na dialog świata kultury z Kościołem i jak bardzo Kościół potrzebuje dialogu z kulturą”.

Jubileuszowym medalem uhonorowano osoby, które przyczyniły się do zorganizowania sympozjum w Rzymie.

Prelegenci oraz zaproszeni goście uczestniczyli także w spotkaniu z ambasadorem Adamem Kwiatkowskim w Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej przy Stolicy Apostolskiej.

Teksty konferencyjne ukazały się w monografii pod redakcją naukową o. prof. dr. hab. Andrzeja Napiórkowskiego OSPPE dostępnej pod adresem:

<https://doi.org/10.15633/9788363241964> ■

Symposium naukowo-duszpasterskie, współorganizowane przez UPJPII, częścią Kongresu Eucharystycznego

1 VI 2024

źródło, zdjęcia: Biuro Prasowe Archidiecezji Krakowskiej

Blisko 200 osób wzięło udział w symposium naukowo-duszpasterskim, organizowanym przez Archidiecezję Krakowską wraz z Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie w ramach Kongresu Eucharystycznego, który rozpoczął się w diecezji w Wielki Czwartek.

Witając wszystkich uczestników symposium w auli przy Sanktuarium św. Jana Pawła II w Krakowie, ks. Tomasz Szopa zwrócił uwagę, że ma ono charakter naukowy i duszpasterski. „To było charakterystyczne dla naszego świętego patrona, że w nim była synteza refleksji naukowej, intelektualnej, ale to nie była dla niego tylko teoria. Z refleksji naukowej wypływały wnioski praktyczne dla duszpasterstwa kard. Karola Wojtyły, a później św. Jana Pawła II. I w drugą stronę też – jego posługa duszpasterska inspirowała refleksję intelektualną, naukową” – mówił kustosz papieskiego sanktuarium na Białych Morzach.

Otwierając kongres, bp Robert Chrzęszcz przypomniał, że tego dnia Kościół wspomina św. Justyna, męczennika, który jest autorem pierwszych chrześcijańskich zapisów o Eucharystii. „Widać, jak bardzo dla niego było ważne, aby pokazać, jaki skarb mamy w Kościele. Myślę, że dzisiaj jesteśmy tu po to, aby jeszcze bardziej z tego skarbu czerpać, aby jeszcze się bardziej przekonywać, aby wzmacniać naszą wiarę” – mówił krakowski biskup pomocniczy.

Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Robert Tyrała w słowie wprowadzającym do konferencyjnych prelekcji wyraził radość i wdzięczność, że Uniwersytet Papieski mógł włączyć się w tym symposium w głos mówiący o wadze Eucharystii, która

jest „źródłem i szczytem życia Kościoła (LG 11). Kościół bowiem żyje dzięki Eucharystii (Jan Paweł II, encyklika *Ecclesia de Eucharistia*, 1), i która jest dla Kościoła światłem. (...) W jedności dwóch stołów – stołu Słowa i stołu Chleba – odnajdujemy swoją tożsamość. A sam Chrystus zwraca nam uwagę, że Ciało moje jest prawdziwym pokarmem, a krew moja jest prawdziwym napojem (J 6, 55)”. To on ma słowa życia, działa w nas i jest obecny w swoim Kościele pielgrzymującym na ziemi.

„Ten niezwykle związek z tym, co dzieje się w Archidiecezji Krakowskiej podczas Eucharystycznego Kongresu, odnajdujemy także my: profesorowie i pracownicy, studenci i doktoranci Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, bowiem w bulli *Beatis Hedvigis* z 8 grudnia 1981 r., erygując Papieską Akademię Teologiczną, papież Jan Paweł II nadał nam niejako tę samą tożsamość, zadając jako motto słowa tej właśnie Ewangelii: *«Idźcie i nauczajcie»*. My też więc, medytując Ewangelię, odczytujemy skierowane do nas słowa Chrystusowe: *«Ja jestem z wami!»* w naszej codzienności, ale i w przyszłości. W tym, co dzisiaj stanowi nasz Uniwersytet, w jego historii, ale także w jego krokach odczytywania znaków czasu, do czego wzywał nas papież Franciszek w 625. roku istnienia naszego Wydziału Teologicznego, pisząc w liście do naszego Wielkiego Kanclerza abp. Marka Jędraszewskiego: *«Wierni wielowiekowej tradycji, odczytujcie znaki czasu, podejmujcie z odwagą nowe wyzwania. (...) Niech Uniwersytet będzie wspólnotą, w której zdobywanie wiedzy łączy się z promocją szacunku do każdego człowieka (...) i z troską o kształtowanie*

serc i otwieranie ich na to, co najważniejsze (...) co nie przemija». (Franciszek, *List z okazji 625. rocznicy erygowania Wydziału Teologicznego*, 6 stycznia 2022 r.). To zatem jest nasza powinność i zadanie, a słowa Jezusa Chrystusa: „Ja jestem z Wami» umacniają i nas w posłudze Kościołowi” – mówił rektor UPJPII, który podziękował wszystkim, którzy przysłużyli się do organizacji sympozjum. „Bardzo się cieszę, że prelegentami są pracownicy i absolwenci naszego uniwersytetu, a także goście z Katowic i Wrocławia. To dowód, że *fides* i *ratio* to dwa ważne skrzydła życia Kościoła, także w Krakowie”.

Pierwszy referat zatytułowany *Obecność rzeczywista i substancjalna Chrystusa w Eucharystii* wygłosił ks. prof. Robert Woźniak. „Najgłębszym miejscem, wspólnotą prawdziwej i rzeczywistej obecności Chrystusa jest Kościół. Jeśli my dzisiaj mamy Kongres Eucharystyczny, to nie tylko po to, żeby się uczyć pobożności do Eucharystii, do postaci eucharystycznych, ale żeby pokochać Kościół jeszcze raz na nowo, jako pełnię wielorakiej obecności Chrystusa” – mówił dogmatyk z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, podkreślając, że obecność eucharystyczną – osobową i sakramentalną, prawdziwą, rzeczywistą i substancjalną – można odkryć tylko wtedy, kiedy odzyska się na nowo spójność wszystkich tajemnic w Kościele.

Referat *Kapłan i żertwa – o kapłaństwie służebnym i powszechnym* wygłosił ks. dr Krzysztof Porosło, który zauważył, że kapłaństwo służebne i powszechne różnią się co do istoty i są udzielane przez dwa różne sakramenty – święceń i chrztu, ale są sobie wzajemnie przyporządkowane – kapłaństwo ministerialne służy kapłaństwu powszechnemu i realizacji przez wszystkich wiernych celu, który jest wpisany w chrzest. „Żeby żyć łaską sakramentu chrztu, żeby wypełniać tę chrześcijańską tożsamość swojego życia, Chrystus ustanawia osobny sakrament, który przyjmują wybrani przez Niego mężczyźni po to, żeby oni przez swoją posługę, głównie sakramentalną i związaną z głoszeniem Słowa, pomogli nam wszystkim realizować naszą kapłańską tożsamość w sakramencie chrztu” – wyjaśniał centralny duszpasterz akademicki przy DA św. Anny, wykładowca UPJPII.

Kolejny referat zatytułowany *Owoce komunii świętej* wygłosił o. dr Marcin Drąg OFMConv, oparłszy go na analizie tekstów liturgicznych modlitw po komunii. Owoce, na które wskazał franciszkanin, to spełnienie duchowych pragnień, umocnienie, ożywienie miłości i uzdolnienia do życia w wolności, nasycenie nadprzyrodzonymi darami Ducha

Świętego, wzrost łaski, oczyszczenie z grzechów powszednich i ochrona przed śmiertelnymi. „Owoce Komunii Świętej określone czasownikami nasycić, posilić, udzielić, nakarmić są odpowiedzią na duchowe potrzeby człowieka. Dzięki temu wierzący dostępuje oczyszczenia, odnowienia sił” – mówił liturgista.

Pomiędzy przedpołudniową i popołudniową sesją uczestnicy sympozjum uczestniczyli w Eucharystii w Sanktuarium św. Jana Pawła II. Liturgii przewodniczył i Słowo Boże wygłosił bp Robert Chrzęszcz. Przypominał, że czczony 1 czerwca w Kościele św. Justyn, który zwracał uwagę, iż Eucharystia nie jest zwykłym obrzędem, ale głębokim misterium dostępnym tylko tym, którzy wierzą, którzy zostali ochrzczeni i starają się żyć zgodnie z naukami Chrystusa. „Wszelkie nasze zgłębianie tajemnicy Eucharystii niech prowadzi nas do przemiany naszego serca, obojętnie kim jesteśmy: biskupami, kapłanami, siostrami zakonnymi, osobami świeckimi, profesorami czy ludźmi niezajmującymi się nauką. Każde sympozjum, oprócz przytoczenia historii zagadnienia, omówienia aktualnego statusu, powinno wytyczać ścieżki możliwego rozwoju” – mówił Biskup, zachęcając, by nie poprzestawać na tym, co wczoraj i dziś, ale patrzeć też w przyszłość.

W sesji popołudniowej referat zatytułowany *Adoracja Chrystusa obecnego w Najświętszym Sakramencie* wygłosiła s. dr Anna Hyszek CHR. „Adoracja jest czasem oddawania się spojrzeniu Boga. To świętość Boga i Jego Osoby chce nas dotykać, chce stykać się z moim życiem, aby mógł ukształtować się we mnie Chrystus” – mówiła liturgistka.

Referat zamykający, zatytułowany *Znaczenie komunii świętej i sakramentu namaszczenia w życiu chorych*, wygłosił ks. dr hab. Jacek Froniewski, który zwrócił uwagę na uobecnianie zbawczej i terapeutycznej działalności Jezusa w sakramencie chorych. „W posłudze kapłana to Jezus przychodzi do chorego, by go uzdrowić w jego duszy i w jego ciele. Uwierzymy w to mocno. Szczególnie mówię to do księży. Kiedy idziemy do chorych, to wiara szafarza jest bardzo ważna, żeby umocnić wiarę chorego, aby móc naprawdę otworzyć się na łaskę” – mówił dogmatyk z Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu.

Sympozjum naukowo-duszpasterskie o Eucharystii odbyło się w ramach Kongresu Eucharystycznego, który trwał w Archidiecezji Krakowskiej do 15 czerwca 2024 r. i zakończył się Mszą św. beatyfikacyjną ks. Michała Rapacza w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach. ■

Obchody 100-lecia Polskiego Towarzystwa Teologicznego

tekst: ks. dr hab. Witold Ostafiński, prof. UPJPII, sekretarz PTT w Krakowie

zdjęcia: Biuro Prasowe Archidiecezji Krakowskiej

Wauli Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej przy ul. Podzamcze 8 odbyło się 22 lutego 2024 r. walne zebranie zamykające obchody 100-lecia Polskiego Towarzystwa Teologicznego. Uczestników przywitał jego prezes ks. prof. Kazimierz Panuś.

Następnie odbyła się konferencja naukowa pt. *Historyczny rozwój i wkład Polskiego Towarzystwa Teologicznego w teologię polską*. W trakcie konferencji wygłoszono następujące referaty:

- *Powstanie i początki Polskiego Towarzystwa Teologicznego w środowisku naukowym Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie*, ks. prof. dr hab. Józef Wołczański (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie),
- *Działalność pierwszych oddziałów Polskiego Towarzystwa Teologicznego w okresie międzywojennym*, ks. dr Wacław Umiński CM, (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie),
- *Polskie Towarzystwo Teologiczne w okresie powojennym – rozwój i zasięg (oddziały i sekcje)*, ks. prof. dr hab. Józef Marecki (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie),
- *Czasopisma Polskiego Towarzystwa Teologicznego. Historia i teraźniejszość*, dr hab. Evelina Kristanova, prof. Uniwersytetu SWPS (Uniwersytet SWPS w Warszawie),
- *Perspektywy rozwoju Polskiego Towarzystwa Teologicznego*, ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie).

Autorzy referatów podkreślali zasługi i wkład Polskiego Towarzystwa Teologicznego w rozwój polskiej teologii i konsolidacji naukowych środowisk. Założone 23 lutego 1924 r. przez profesorów Wydziału Teologicznego Uniwersytetu im.

Jana Kazimierza we Lwowie podjęło się ambitnego zadania ożywienia obumarłego w czasie zaborów ruchu naukowo-teologicznego i zainteresowania nim jak najszerzych kręgów duchowieństwa polskiego. Choć w środowisku lwowskim PTT funkcjonowało zaledwie 15 lat, to zapisało się w krajobrazie naukowym nie tylko Lwowa, lecz także całej Polski jako ważna instytucja o niezwykłej żywotności i dynamizmie. Skonsolidowała uczonych wokół idei własnego stowarzyszenia zawodowego, zachęciła wielu młodych adeptów nauki do podjęcia badań naukowych, ułatwiła, dzięki zjazdom naukowym i periodykom, wymianę wyników badań nie tylko na gruncie polskim, ale i zagranicznym. Wymierne rezultaty działalności PTT to: comiesięczne posiedzenia naukowe z prezentacją wyników badań teologów, filozofów, historyków i liturgistów; 20 tomów kwartalnika naukowego „Przegląd Teologiczny”/„Collectanea Theologica” 1920–1939; 2 tomy wydawnictwa „Nasza Myśl Teologiczna” 1930 i 1935; podróż naukowa do Ziemi Świętej z 54 uczestnikami w 1935 r.

Po przerwie wojennej PTT wznowiło działalność w 1946 r., kontynuując ją do chwili obecnej. Wydaje pismo „Ruch Biblijny i Liturgiczny” (od 1948) i „Analecta Cracoviensia” (w latach 1969–1993) oraz prowadzi działalność wydawniczą poprzez Wydawnictwo UNUM. W ramach towarzystwa działa 16 sekcji specjalistycznych i 16 oddziałów terenowych. Jego misją jest rozwój nauk teologicznych, propagowanie polskiej myśli teologicznej, współpraca z innymi towarzystwami, ośrodkami naukowymi i uczelniami w Polsce.

Po zakończonych obradach uczestnicy konferencji wzięli udział we Mszy św. celebrowanej przez abp. Marka

Jędraszewskiego w kolegiacie uniwersyteckiej św. Anny w Krakowie wraz z ks. abp. seniorem archidiecezji katowickiej Damianem Zimoniem i ks. bp. seniorem diecezji rzeszowskiej Kazimierzem Górnym. „Najgłębsze powołanie teologa to otwierać się na transcendencję, aby innych poprzez uprawianie teologii na transcendencję otwierać” – mówił abp Marek Jędraszewski. „Powołanie teologa wiąże się z Chrystusem – Drogą, Prawdą i Życiem, drogą ciągłego przewyższania siebie w zdążaniu do prawdy, która ma także wymiar moralny. A wszystko po to, by odkrywał najgłębsze przesłanie Ewangelii – przesłanie życia, bo do pełni życia zdążamy. A zdążając do pełni życia, mamy święty obowiązek wchodzenia w sprawy tego świata, niezależnie od tego,

czy będą kierowane wobec nas oskarżenia o wtrącanie się w politykę, bo trzeba bronić życia, każdego życia, od początku, od zaistnienia do naturalnej śmierci; by jednocześnie pokazywać, z wiarą pokorną, a przez to pełną mocy, że śmierć nie jest kresem, śmierć jest przejściem do pełni szczęścia, do pełni prawdy, do pełni dobra”.

Na zakończenie liturgii, prezes Polskiego Towarzystwa Teologicznego ks. prof. Kazimierz Panuś, wyrażając wdzięczność metropolicie krakowskiemu, wręczył mu medal jubileuszowy oraz księgę jubileuszową *100 lat Polskiego Towarzystwa Teologicznego 1924–2024*, która zawiera między innymi zapis debat przeprowadzonych w ubiegłym roku. ■

Wykład otwarty kard. Grzegorza Rysia *Dialog Kościoła z judaizmem w ramach programu „Akademia Sprawiedliwych”*

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Grzegorz Finowski

Wykład otwarty *Dialog Kościoła z judaizmem* wygłoszony przez ks. kard. Grzegorza Rysia zorganizowany został w ramach programu „Akademia Sprawiedliwych”, tworzonego wspólnie przez Muzeum Polaków Ratujących Żydów i Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, we współpracy z powołanym pod patronatem obydwu instytucji Polskim Towarzystwem Naukowym – Akademia Sprawiedliwych. Wydarzenie, połączone z dyskusją moderowaną przez ks. prof. Łukasza Kamykowskiego, odbyło się 26 kwietnia 2024 r. w Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie.

Witając przybyłych, Waldemar Rataj, dyrektor Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej, przybliżył ideę powołania i cele Towarzystwa Naukowego Akademia Sprawiedliwych. Głównie akcentował działalność Akademii na rzecz rozwo-

ju nauki o prawach człowieka i w ich kontekście odkrywanie polskiej szkoły oraz odnawianie ich klasycznej definicji.

Przypomniana została postać kard. Franciszka Macharskiego, który w 1992 r., w porozumieniu z europejskimi biskupami i przedstawicielami organizacji żydowskich, powołał Centrum Dialogu i Modlitwy w Oświęcimiu. Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. Robert Tyrała podkreślił, że kard. Macharski „nieustannie nas prowadził w linii działań dla dobra człowieka”. Podziękował kard. Grzegorzowi Rysiowi za przybycie i podjęcie tematu DIALOGU w ramach projektu „Akademii Sprawiedliwych”. Nadmienić należy, że kard. Ryś prócz tego, że zasiada w Radzie ds. Ekumenizmu, jest także przewodniczącym Rady ds. Dialogu Religijnego (od 2022 r.) i przewodniczącym Komitetu ds. Dialogu z Judaizmem (od 2022 r.). Rektor UPJPII przypomniał, że Uniwersytet Papieski w swoim zawołaniu, nadanym mu przez Jana Pawła II jako twórcy

Papieskiej Akademii Teologicznej, ma słowa: „Idźcie i nauczajcie”. „Postrzegamy to jako idźcie i nauczajcie do każdego i z każdym rozmawiajcie, i każdego nauczajcie, i każdego, przede wszystkim, słuchajcie” – mówił.

Kard. Grzegorz Rys na wstępie swojego wykładu powiedział, że 60 lat po Soborze Watykańskim II, podczas którego powstała m.in. deklaracja *Nostra aetate* (o stosunku Kościoła do religii niechrześcijańskich), wciąż jest kłopot z inicjacją tej reformy. Po wtóre, jeśli mowa o dialogu między Kościołem a Żydami, pojawił się trudny kontekst z uwagi na wojnę w strefie Gazy, o co wielu dziś pyta Kardynała, o stosunek do tej wojny. Kardynał przywołał dokument Dykasterii Nauki Wiary *Dignitas infinita*, zawierający papieskie magisterium ostatniej dekady. Mowa w nim o nieskończonej godności człowieka, którą naruszają w pierwszym rzędzie ubóstwo i wojna. Kardynał zachęcał do lektury tego dokumentu. Zapisano w nim, że wojna jest zawsze porażką ludzkości; wszystkie wojny są sprzeczne z ludzką godnością; wojna nie rozwiązuje problemów, lecz je pogłębia; aby budować pokój, trzeba wyjść z logiki legitymizacji wojny, a dokąd będziemy się o to spierać, dotąd nie będziemy budować pokoju. I ostatnia teza – wojna w imię religii staje się wojną przeciw religii. „I to nie jest takie pro-

ste i oczywiste myślenie – mówił Kardynał – by w Kościele w sposób radykalny nauczać i myśleć o pokoju. W Kościele nie można jednak patrzeć na rzeczywistość przez pryzmat polityki, ale trzeba sięgać głębiej”.

Podjmując temat relacji Kościoła do judaizmu, Kardynał przytoczył najważniejsze tezy z programowego dokumentu papieża Franciszka, z listopada 2013 r., jakim jest Adhortacja apostolska *Evangelia gaudium*, w której mowa o potrzebie budowania dobra wspólnego, czego metodą jest metoda dialogu. W *Evangelii* papież Franciszek ukazuje różne przestrzenie dialogu, a w tym dialogu z judaizmem. Kardynał zacytował słowa papieża: „Kościół, który dzieli z judaizmem ważną część pism świętych, uważa naród Przymierza i jego wiarę za święty korzeń własnej tożsamości chrześcijańskiej. (...) To jest wiara Izraela, wiara narodu Przymierza. (...) Jako chrześcijanie nie możemy uważać judaizmu za obcą religię. Razem z Żydami wierzymy w jednego Boga działającego w historii i przyjmujemy wraz z nimi wspólne Słowo objawienia – stąd wezwanie Franciszka do wspólnej lektury Biblii” – dodał Kardynał.

Zaakcentował też, że „przymierze Izraela z Bogiem nigdy nie zostało odwołane i Bóg nadal działa w narodzie wybranym, więc kolejny wniosek istotny jest taki, byśmy

się otwierali na skarby mądrości i wartości judaizmu. A to otwarcie jest dla Kościoła wielką szansą dla wzbogacenia refleksji i życia”. Tu padł cytat, który stał się tematem spotkania w Międzynarodowym Centrum Kultury: „Bo dary łaski i przesłania Boże są nieodwołalne”. Tytuł pochodzi z Listu do Rzymian (11, 29), pojawia się już w *Nostra aetate*, a w pełni wybrzmiewa w Konstytucji dogmatycznej o Kościele *Lumen gentium* (KK 16).

Przypomniał zachętę papieża Franciszka do dialogu, do przyjaźni, do wspólnego zaangażowania społecznego. „Tak wiele nas łączy, tym większy, jak pisze papież, szczerzy i pełen goryczy żal z powodu wszelkich aktów antysemityzmu, w których uczestniczą, albo uczestniczyli chrześcijanie” – przytaczał dalej Kardynał słowa Papieża. A mówiąc o tym, co łączy obie religie i gdzie szukać punktów stycznych, na przykładzie dzieł Naczelnego Rabina Wielkiej Brytanii, zmarłego w 2020 r. Jonathana Sacksa, angażującego się w dialog z innymi religiami, powiedział: „Po lekturze jego książek możesz być lepszym chrześcijaninem”. Kardynał mówił: „Historiozoficznie mamy tych samych rodziców (...) i dialog między chrześcijanami a Żydami to nie jest dialog obcych ludzi, to jest dialog w rodzinie”. Jan Paweł II określał Żydów jako „starszych braci w wierze”, Benedykt XVI nazywał wyznawców judaizmu „ojcami w wierze”.

Gdy mowa była o zagładzie Żydów, Kardynał mówił: „Zagłada nie zrodziła się z chrześcijańskiego antysemityzmu, ale bez niego by się nie dokonała. Gdyby nie miała kilkunastu wieków antysemityzmu, to zagłada by się nie dokonała. (...) Historia rodzeństwa na przestrzeni wieków była

coraz trudniejsza, aż doszło do dramatu zagłady” – podkreślił, przywołując biblijne bratobójstwo Kaina i Abla. O historii Żydów w Polsce mówił na przykładzie Łodzi, która była trzecim miastem w świecie pod względem liczebności Żydów (po Nowym Jorku i Warszawie). Mieszkało tam 250 tys. Żydów. Obok siebie żyli Żydzi, Niemcy (luteranie), Rosjanie (ponieważ Łódź w czasach zaborów należała do zaboru rosyjskiego) i Polacy. „Współdziałali w wielu dziełach. Dość powiedzieć, że witraże do łódzkiej katedry budowali właśnie Żydzi. A potem przyszyła wojenna zagłada. W Łodzi getto trwało najdłużej, zostało zlikwidowane jako ostatnie. Żydowskie synagogi w czasie wojny były przez Niemców zburzone. Komuniści w ich miejsce tworzyli parki. Obecnie gmina żydowska w Łodzi liczy 100 osób z rabinem” – podkreślał kard. Ryś. Nie wszyscy do gminy muszą należeć, nie mniej jest to zatrważający przykład skali zagłady.

Po wykładzie był czas na dyskusję prowadzoną przez ks. prof. Łukasza Kamykowskiego, którego określa się mianem teologa dialogu. Ks. prof. Kamykowski był prodziekanem Wydziału Teologicznego i prorektorem Papieskiej Akademii Teologicznej (obecnie Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie). Przez wiele lat pełnił funkcję dyrektora Międzywydziałowego Instytutu Ekumenii i Dialogu UPJPII oraz kierownika Katedry Chrystologii Wydziału Teologicznego UPJPII. Do 2013 r. był konsultorem Rady Episkopatu Polski ds. Ekumenizmu, obecnie jest konsultorem Rady KEP ds. Dialogu Religijnego. Zasiada w Komitecie Episkopatu ds. Dialogu z Judaizmem, jest referentem Duszpasterstwa Ekumenicznego. ■

Kościół w ujęciu historyczno-prawnym

tekst: Grzegorz Płaza

zdjęcie: Sebastian Granickowski

W dniach 10–11 maja 2024 r. odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa w 70. rocznicę usunięcia Wydziału Teologicznego ze struktury Uniwersytetu Jagiellońskiego pt. *Kościół w ujęciu historyczno-prawnym*. Wydarzenie to zostało zorganizowane przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Samorząd Doktorantów Uniwersytetu Papieskiego, Koło Naukowe „Phronesis” oraz Societas Scientifica Iuris Canonici. Konferencja zgromadziła wielu wybitnych naukowców, badaczy i studentów oraz doktorantów zainteresowanych tematyką historyczno-prawną dotyczącą Kościoła.

Konferencja była wspierana przez licznych patronów honorowych, w tym abp. Tadeusza Wojdę SAC, przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski, abp. Marka Jędraszewskiego, metropolitę krakowskiego, rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie – ks. prof. Roberta Tyrałę oraz Instytut Pamięci Narodowej, Oddział w Krakowie. Dodatkowego wsparcia – w postaci książek dla prelegentów – udzielili również partnerzy me-

dialni, tacy jak: Księgarnia Akademicka, Tygodnik Katolicki „Niedziela”, Katolicka Agencja Informacyjna oraz portal „Z pasji do liturgii”.

Otwarcia dokonał ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut, podczas którego przedstawiciele organizatorów oraz patronów honorowych powitali uczestników i zaprezentowali program wydarzenia. Następnie głos zabrał prof. dr hab. Jan Kopiec, biskup senior diecezji gliwickiej, który wygłosił wykład inauguracyjny. W ciągu dwóch dni odbyło się dziesięć sesji tematycznych z udziałem 39 prelegentów. Omawiane były m.in. kluczowe momenty i wydarzenia, które kształtowały historię Kościoła, zarówno w kontekście globalnym, jak i lokalnym. Dyskusje dotyczyły również ewolucji prawa kanonicznego, jego wpływu na prawo państwowe oraz współczesnych wyzwań, z którymi mierzy się Kościół w obszarze prawnym. Przedstawiono historyczne i współczesne relacje między Kościołem a państwem, analizując zmiany i ciągłość w tych relacjach na przestrzeni wieków.

Konferencja zakończyła się podsumowaniem obrad i dyskusji. Organizatorzy podkreślili znaczenie takich wydarzeń dla pogłębiania wiedzy i zrozumienia historycznych oraz prawnych aspektów funkcjonowania Kościoła. Uczestnicy natomiast wyrazili swoje zadowolenie z wysokiego poziomu merytorycznego prezentacji oraz możliwości wymiany myśli i doświadczeń.

Wydarzenie to było nie tylko okazją do pogłębienia wiedzy, ale także platformą do nawiązywania kontaktów naukowych i zawodowych. Dzięki wsparciu licznych instytucji oraz patronów konferencja *Kościół w ujęciu historyczno-prawnym* okazała się być znaczącym wydarzeniem w kalendarzu naukowym roku 2024.

Organizatorzy pragną serdecznie zaprosić do udziału w Konferencji za rok! ■

Sens metafizyki/ontologii. Przedmiot, metoda, koncepcja, uzasadnienie, krytyka

Że duch ludzki poniecha całkowicie badań metafizycznych, tego nie należy oczekiwać, podobnie jak nie oczekujemy tego, że kiedyś przestaniemy zupełnie oddychać, aby wciąż nie zaczerpywać powietrza zanieczyszczonego. Będzie przeto zawsze istniała na świecie metafizyka, i to u wszystkich ludzi, a zwłaszcza u ludzi myślących. W braku jasnych wskazówek każdy ją sobie sporządzi według własnego pomysłu. Trzeba przeto wreszcie (...) podjąć badania nad nią i poddać ją powszechnemu rozpatrzeniu, gdyż tylko w ten sposób można zaradzić owej palącej potrzebie, która jest czymś więcej jeszcze niż prostą żądzą wiedzy.

Immanuel Kant, *Prolegomena*

Jest zaiste coś niewyraźnego. To się uwidacznia, jest tym, co mistyczne.

Ludwig Wittgenstein, *Tractatus logico-philosophicus*

tekst: o. dr Konrad D. Rycyk OFM

zdjęcia: Biuro Promocji WSZOP w Katowicach

W dniach 6-7 czerwca 2024 r. w Katowicach miała miejsce międzynarodowa konferencja pt. *Sens metafizyki/*

ontologii. Przedmiot, metoda, koncepcja, uzasadnienie, krytyka. Część obrad oraz panele dyskusyjne toczyły się z tłu-

maczeniem symultanicznym. Konferencja została zorganizowana przez dwa współpracujące ośrodki: Wyższą Szkołę Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach, reprezentowaną przez dr. Rafała Katamay'a, i Wydział Filozoficzny UPJPII w Krakowie, który reprezentował o. dr Konrad D. Rycyk OFM.

Konferencja zgromadziła uczonych z ośrodków naukowych w kraju i zagranicą. Tematem dyskusji były fundamentalne zagadnienia przedmiotu, metody, koncepcji, uzasadnienia i krytyki metafizyki. Uczestnicy mogli wysłuchać 32 referatów przedstawicieli czołowych uniwersytetów i instytucji filozoficznych z Polski, Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii. Hybrydowy charakter konferencji umożliwił wymianę myśli w międzynarodowym środowisku. Wśród prelegentów znaleźli się: Peter van Inwagen (University of Notre Dame, Duke University, US), prof. Amie L. Thomasson (Dartmouth College, Thornton, Colorado, US), prof. Boris Kment (Princeton University, New Jersey, US), dr Justin Clarke-Doane (Columbia University, New York, US), dr Robert Trueman (University of York, UK), dr Edward N. Zalta (Stanford University, California, US), a z ośrodków krajowych m.in.: prof. dr hab. Jan Woleński, prof. dr hab. Stanisław Judycki, dr hab. Mariusz Grygianiec, dr hab. Janusz Kaczmarek, a także pracownicy naukowcy, studenci i doktoranci uczelni z Katowic, Krakowa, Warszawy i Wrocławia.

Z Wydziału Filozoficznego UPJPII w Krakowie swoje wystąpienia zaprezentowali:

- ks. dr hab. Adam Olszewski, prof. UPJPII, *Filozofia końca. Czy solipsysta może popełnić samobójstwo?*

- ks. dr hab. Wojciech Grygiel, prof. UPJPII, *Czy „esse” u Tomasza z Akwinu to tylko metafora?*

- ks. dr hab. Miłosz Hołda, dziekan Wydziału Filozoficznego, *Absconditeizm. Metafizyka Bożej ukrytości*
- mgr Damian Milewski, doktorant WF, *Metafizyka wobec wyzwania Wittgensteinowskiego kwietyzmu.*

Wystąpieniem otwierającym pt. *Pytanie o metafizykę* o. dr Konrad D. Rycyk OFM rozpoczął obrady konferencji. Następnego dnia na jej zakończenie poprowadził również panel dyskusyjny pt. *Co właściwie znaczy „meta” w metafizyce? Perspektywy historyczne i współczesne.*

Patronat merytoryczny nad konferencją objął Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie oraz Akademia Platońska.

Więcej informacji na temat konferencji oraz jej szczegółowy program można znaleźć pod adresami:

Konferencja Sens metafizyki/ontologii – W istocie rzeczy
Konferencja Sens metafizyki/ontologii – WSZOP ■

Biblia i społeczeństwo III. Człowiek, jego tożsamość i misja. Podziękowania dla ks. dr. hab. Stanisława Wronki

24 V 2024

tekst: ks. Bogdan Zbroja

W dniu 24 maja 2024 r., już po raz trzeci, w budynku dydaktycznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przy ul. Bernardyńskiej 3 odbyła się międzynarodowa konferencja biblijno-pedagogiczna *Biblia i społeczeństwo III. Człowiek, jego tożsamość i misja*. Tematem wiodącym konferencji była 45. rocznica ogłoszenia przez naszego Patrona, papieża św. Jana Pawła II, jego pierwszej encykliki *Redemptor hominis*.

W konferencji uczestniczyli znani naukowcy z Polski, Słowacji i Ukrainy. Aktywny udział wzięli także doktoranci i studenci naszej uczelni. Wygłoszono 19 referatów, zaś uczestników było prawie 50 osób.

Szczególnym momentem, który rozpoczął naukowe obrady, było wręczenie przez ks. prof. dr. hab. Roberta Tyrałę, rektora UPJPII, dyplomu wdzięczności za długoletnią pracę naukowo-dydaktyczną na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie ks. dr. hab. Stanisławowi Wronce. W ten szczególny sposób składane jest podziękowanie za służonym dla uniwersytetu pracownikom, którzy przechodzą na emeryturę.

W roku 2025 planowana jest kolejna edycja konferencji „Biblia i społeczeństwo”, która ma się skupić na tajemnicy miłości i życia, którą przed 30 laty zawarł w swej encyklice *Evangelium vitae* nasz wielki Patron, św. Jan Paweł II. ■

Media, etyka i bezpieczeństwo. Wyzwania współczesnych mediów w krajach Trójmorza

tekst: Urszula Dyrzcz

W dniach 23–24 kwietnia 2024 r. odbyła się V Międzynarodowa Konferencja z cyklu „Media for Man”,

zorganizowana przez Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej na Wydziale Nauk Społecznych

Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Wydarzenie to zgromadziło ekspertów, naukowców, dziennikarzy oraz profesjonalistów z branży medialnej, którzy wspólnie debatowali na temat kluczowych zagadnień związanych z etyką mediów i bezpieczeństwem człowieka w krajach Trójmorza.

Konferencja, przebiegająca pod hasłem *Etyka mediów jako gwarancja bezpieczeństwa człowieka. Zagrożenia i wyzwania w krajach Trójmorza*, skupiła się na dogłębnej analizie relacji między etycznymi standardami w mediach a bezpieczeństwem jednostki w państwach regionu Trójmorza. W dobie szybkiego rozwoju technologii cyfrowych i mediów, tematyka ochrony godności osobistej oraz własności staje się coraz bardziej aktualna. Dyskusje obracały się wokół wpływu, jaki media mają na codzienne życie społeczne, a także wyzwań, jakie niesie ze sobą ich dynamiczna ewolucja. Uczestnicy szczególnie akcentowali konieczność stosowania etycznych zasad w mediach, aby chronić jednostki przed zagrożeniami wynikającymi z ich oddziaływania na społeczeństwo oraz prywatność.

Konferencja z cyklu „Media for Man” stworzyła wyjątkową i inspirującą platformę do wymiany wiedzy, doświadczeń oraz różnorodnych perspektyw na styku mediów, etyki i bezpieczeństwa, stając się przestrzenią dla owocnych i merytorycznych dyskusji. Dzięki obecności ekspertów z wielu krajów uczestnicy mieli okazję nie tylko pogłębić swoją wiedzę na temat najnowszych badań i praktyk w zakresie etyki mediów, ale również wymienić się doświadczeniami z różnych kontekstów kulturowych i prawnych. Debaty i panele dyskusyjne pozwoliły na krytyczną analizę wyzwań stojących przed mediami w dynamicznie zmieniającym się krajobrazie technologicznym, co dało uczestnikom moż-

liwość aktywnego udziału w procesie kształtowania standardów etycznych w mediach na poziomie międzynarodowym. Konferencja stanowiła również doskonałą okazję do nawiązania współpracy oraz budowania sieci kontaktów między uczestnikami. W murach Biblioteki Głównej UPJPII przez dwa kwietniowe dni gościliśmy ekspertów z Bułgarii, USA, Węgier, Austrii, Rumunii, Słowacji, Łotwy, Chorwacji, Czech, Litwy, Estonii, Kanady oraz Polski, którzy wygłosili łącznie blisko 50 referatów. Językiem konferencji był język angielski. Wydarzenie objęło swoim patronatem osiem placówek dyplomatycznych (Ambasada Słowenii w Warszawie, Ambasada Łotwy w Warszawie, Konsulat Generalny Austrii w Krakowie, Konsulat Generalny Węgier w Krakowie, Konsulat Republiki Chorwacji w Krakowie, Konsulat Honorowy Bułgarii w Krakowie, Konsulat Honorowy Rumunii w Krakowie, Konsulat Honorowy Estonii w Krakowie). Patronat naukowy zapewnili: Komitet Nauk o Komunikacji Społecznej PAN i Polskie Towarzystwo Komunikacji Społecznej.

Konferencja odbyła się w ramach projektu dofinansowanego ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą Społeczna Odpowiedzialność Nauki. Tytuł projektu: „Etyka mediów jako gwarancja bezpieczeństwa człowieka. Zagrożenia i wyzwania w krajach Trójmorza”. Wnioskodawcą projektu i pomysłodawcą wydarzenia był śp. ks. prof. Michał Drożdż. Konferencję zorganizowali dr hab. Katarzyna Drąg i dr Piotr Drąg wraz z zespołem organizacyjnym, w którym rolę sekretarzy pełniły mgr Urszula Dyrzcz i mgr Joanna Urbaś. Dziękujemy wszystkim uczestnikom za zaangażowanie i wkład w przebieg tego zakrojonego na szeroką skalę międzynarodowego wydarzenia naukowego. ■

XVIII Konferencja Naukowa Etyki Mediów *Troska o media – troski mediów* w hołdzie ks. prof. Michałowi Drożdżowi

tekst: Urszula Dyrzcz

W dniach 22–23 maja 2024 r. w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie odbyła się XVIII Konferencja Etyki Mediów, której organizatorem był Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej. Tegoroczna edycja zorganizowana pod hasłem *Troska o media – troski mediów* była dedykowana pamięci ks. prof. Michała Drożdża, którego praca i zaangażowanie przez lata kształtowały to coroczne, majowe spotkanie w Krakowie.

Dobór tematu nie był przypadkowy. To właśnie troska o różne medialne, jak i pozamedialne obszary zajmuje znaczną część dorobku naukowego Księdza Profesora, który jako zasłużony filozof i medioznawca przez wiele lat angażował się w promowanie wartości w przestrzeni medialnej. Jako twórca Krakowskiej Szkoły Etyki Mediów wielokrotnie

pochylał się również nad omawianym podczas tegorocznych dyskusji problemem troski i beztroski. W swoich licznych wystąpieniach i publikacjach podkreślał konieczność postrzegania mediów przez pryzmat wartości, co – jak sam pisał – „stanowi konieczność dla naprawy i poprawy jakości współczesnej mediosfery”. Jego refleksje na temat troski o media, człowieka w mediach, wartości przekazywane przez media oraz bezpieczeństwo osób korzystających z technologii komunikacyjnych były kluczowe dla rozwoju dziedziny i stały się inspiracją do powstania wielu tegorocznych wystąpień.

Podczas pierwszej sesji Ks. prof. Michał Drożdż *in memoriam*, której przewodniczyła prof. dr hab. Iwona Hofman, prezes Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, przedstawiciele ogólnopolskiego naukowego środowiska

podzielili się ze zgromadzonymi w auli oraz połączonymi poprzez transmisję online słuchaczami własnymi wspomnieniami, związanymi z osobą Księdza Profesora. Kolejne sesje – zarówno plenarne, jak i te odbywające się w trzech salach konferencyjnych – poświęcone były bardziej szczegółowym zagadnieniom dotyczącym troski o media, jak i troski mediów.

W trakcie dwóch konferencyjnych dni uczestnicy mogli wysłuchać ponad 60 wystąpień przygotowanych przez blisko 80 ekspertów i badaczy z całej Polski, jak i spoza granic naszego kraju. Dyskutowano m.in. o tym, jak media mogą przyczyniać się do rozwoju społeczności i jakie wartości powinny promować, aby nie szkodziły integralnemu dobru człowieka. Prelegenci zwracali również uwagę na konieczność diagnostyki problemów i zagrożeń związa-

nych z rozwojem technologii komunikacyjnych oraz na rolę mediów w kształtowaniu świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa.

Tegoroczna Konferencja Etyki Mediów miała na celu nie tylko uczczenie pamięci ks. prof. Michała Drożdża, ale również kontynuację jego misji oraz pielęgnowanie dziedzictwa, które po sobie pozostawił. Uczestnicy pochyliли się nad problemami, dylematami i wyzwaniem dzisiejszej mediosfery. Dyskutowano o jej wpływie na rozwój człowieka i społeczeństwa, podkreślając znaczenie etycznego podejścia do komunikacji i przekazu informacji. Był to zatem nie tylko hołd medioznawczego środowiska złożony Księdzu Profesorowi, ale również ważne, międzynarodowe forum wymiany myśli i refleksji nad aktualnymi wyzwaniami etycznymi, przed którymi stoją dzisiejsze media. ■

Służba chorym wyzwaniem dla współczesnego świata

tekst, zdjęcia: UPJPII, TPOCH Hospicjum św. Łazarza

W dniach 17–18 czerwca 2024 r. w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w krakowskich Łagiewnikach odbyła się ogólnopolska konferencja pt. *Służba chorym wyzwaniem dla współczesnego świata* zorganizowana przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Forum Hospicjów Polskich wraz z Towarzystwem Przyjaciół Chorych Hospicjum im. św. Łazarza, która zgromadziła wolontariuszy i pracowników z pozarządowych hospicjów.

Konferencję w pierwszym dniu otworzyli: honorowy rektor Sanktuarium bp Jan Zając oraz gospodarz Sanktuarium, obecny rektor ks. dr Zbigniew Bielas, którzy podkreślili rolę służby człowiekowi we współczesnym świecie, znaczenie opieki hospicyjnej jako służby miłosierdzia, a także potrzebę kształtowania postaw społecznych w tym zakresie. Jak podkreśla prezes Towarzystwa Przyjaciół Chorych Hospicjum św. Łazarza w Krakowie dr Jolanta Stokłosa: „Ruch hospicyjny, który powstał w Polsce w latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku stara się nie tylko nieść profesjonalną pomoc medyczną chorym, głównie na choroby nowotworowe w ostatnim okresie ich życia, ale także otaczać ich opieką duchową. Inną, jakże ważną kwestią w opiece hospicyjnej, jest udział wolontariuszy, którzy ofiarowują chorym swoją obecność, towarzyszenie w tym trudnym dla człowieka końcu ziemskiego życia”.

O wadze bliskości drugiego człowieka i trudach jej realizowania podczas pandemii mówił ks. dr hab. Grzegorz

Godawa, prof. UPJPII, dziekan elekt Wydziału Nauk Społecznych UPJPII w wykładzie *Jak zmieniła pandemia sprawowanie opieki hospicyjnej*. W swoim wystąpieniu dotyczącym wpływu pandemii na przeżywaną rzeczywistość, także tą w wymiarze opieki hospicyjnej, odwoływał się do pojęcia bliskości. Przedstawiając etymologię słowa, zwrócił uwagę na jej konotacje z wyrażeniem „blizna”. „Bliskość jest wymagająca, bliskości nie da się budować na ranach, ale na bliznach – tak”. W wystąpieniu przytaczane były również wypowiedzi osób sprawujących opiekę nad chorymi w warunkach pandemii, stanowiące komentarz do bliskości w przestrzeni restrykcyjnych zasad. Ks. Godawa zebrał bowiem wiele wypowiedzi ludzi służących chorym w hospicjach, którzy podzielili się swoimi przeżyciami organizowania spotkania chorych ze swoimi bliskimi w sytuacjach braku możliwości osobistego kontaktu. Jak trudny był to okres dla personelu medycznego, zebrani mogli potwierdzić z własnego doświadczenia tych trudności i dokładania wówczas wszelkich starań, aby kontakt z najbliższymi został w ograniczonym stopniu, ale jednak zachowany.

Krajowy Duszpasterz Służby Zdrowia ks. dr Arkadiusz Zawistowski w wykładzie *Wyobrażenia miłosierdzia* przybliżył postaci świętych, którzy swoje życie powiązali ze służbą na rzecz osób chorych i potrzebujących. Rozpoczynając od św. Fabiola, przez św. Kamila de Lellis, po św. Alberta Chmielowskiego, podkreślał przemianę ich własnego życia

oraz odkrycie charyzmatu służby miłosierdzia. Przywołanie tych, którzy na przestrzeni wieków tworzyli zakony opiekujące się osobami wymagającymi troski drugiego człowieka, poznanie działalności takich zakonów, jak: duchacze, bonifratrzy, albertyni, czy tak niezwykle postaci oddanych chorym i potrzebującym jak bł. Hanna Chrzanowska, pozwala czerpać z ich duchowości wzorce dla koniecznego obecnie uwrażliwienia społeczeństwa na cierpienie drugiego człowieka oraz przywrócenie śmierci prawdziwej jej godności w świadomości społecznej.

Ks. prof. dr hab. Andrzej Muszala, teolog, bioetyk, wykładowca UPJPII przedstawił praktyczny aspekt opieki duchowej nad chorymi na podstawie doświadczeń Kościoła francuskiego angażującego świeckich w posłudze, co jak podkreślił, jest niezwykle istotne wobec malejącej liczby powołań kapłańskich.

Część pierwszą konferencji zakończył panel dyskusyjny, w którym kapelani hospicjów dzielili się doświadczeniem udzielania wsparcia chorym. Wszyscy podkreślali wartość wsparcia ze strony świeckich.

Druga część konferencji pt. *Lokalne społeczności wspierające* rozpoczęła się od wystąpienia przedstawicielki

Zespołu Domowej Opieki Hospicyjnej Caritas Archidiecezji Łódzkiej dr Iwony Sitarskiej, która wspominała początki ruchu hospicyjnego po transformacji ustrojowej w 1989 r. Zwróciła uwagę na trudności, które się pojawiały, i zaznaczyła, że część z nich udało się przezwyciężyć, także dzięki ludziom dobrej woli, ich wsparciu finansowemu i wielkiemu zrozumieniu potrzeb. Należy pamiętać, że hospicja, które powstały w latach osiemdziesiątych, były grupami wolontariuszy skupionych przy parafiach, pomagających umierającym na raka.

W części konferencji poświęconej wolontariatowi hospicyjnemu ciekawe były wystąpienia praktyków, którzy zarówno organizują, jak i realizują wolontariat na rzecz hospicjów. Obecnie, oprócz profesjonalnej opieki medycznej, wolontariat hospicyjny wspiera tworzenie lokalnych grup pomocowych przy parafiach, osiedlach czy radach dzielnic. Szczególną uwagę warto zwrócić na profesjonalizację fundraisingu na rzecz hospicjów, zarówno domowych, jak i instytucjonalnych. Wartością dodaną było wystąpienie przedstawiciela ukraińskiego ruchu hospicyjnego, który przedstawił ich działania, także w czasie aktualnej wojny za naszą wschodnią granicą. Kapelani hospicyjni mówili

o opiece duchowej w hospicjach, podkreślając rolę kapelana w spotkaniach zarówno z wierzącymi, jak i niewierzącymi chorymi, bo ważne jest umożliwienie chorym dzielenia się refleksjami na temat życia, lękami, obawami, sukcesami i osiągnięciami. Tematem konferencji było także starzenie się społeczeństwa, z prognozowaną liczbą osób w wieku emerytalnym przekraczającą 35 proc. społeczeństwa.

Panel dyskusyjny na zakończenie pierwszego dnia konferencji poświęcony był m.in. pomocy rodzinie chorego i osieroconym, jak również kwestii, skąd hospicja mogą czerpać fundusze, borykając się z problemami finansowymi.

Drugi dzień konferencji uroczyście otworzył JM ks. prof. dr hab. Robert Tyrała. W swoim wystąpieniu porównał osoby niosące posługę i wsparcie osobom chorym oraz niepełnosprawnym do współczesnych samarytan, którzy swoim przykładem i codzienną pracą naśladują bł. Hannę Chrzanowską i św. Brata Alberta. W związku z obchodzonym w Kościele katolickim 17 czerwca wspomnieniem św. Brata Alberta przywołał osobę kard. Franciszka Macharskiego, któremu jako metropolicie krakowskiemu bardzo leżało na sercu los chorych. Przypomniął, jak w liście do Ojca św. Jana Pawła II, prosząc o beatyfikację dziś św. Brata Alberta, Kardynał określał go mianem „Patrona wyboru miłości jako większej wolności”, „Orędownikiem naraz miłosierdzia i sprawiedliwości w życiu człowieka i społeczeństwa”, „Orędownikiem wobec Chrystusa wyniszczzonego Miłosierdziem”. Studentom i wykładowcom kierunków: praca socjalna i nauki o rodzinie na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie rektor UPJPII życzył, „aby wszystkie przemyślenia naukowe i te wynikające z praktycznego doświadczenia, przedstawiane podczas tej konferencji, były impulsem do odważnego działania w nauce i dydaktyce, ale i w praktyce miłości”.

Całodzienne wystąpienia poświęcone były tematyce rozwoju usług społecznych w kontekście budowania opieki długoterminowej i opieki hospicyjnej, do czego wprowadziła dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII. Zaprezentowano w tym zakresie perspektywę działań Województwa Małopolskiego oraz Gminy Miejskiej Kraków. Dr Rafał Barański, zastępca dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie przybliżył zebranym plany w zakresie deinstytucjonalizacji oraz rozwoju usług środowiskowych. Natomiast Łukasz Bartkowicz, dyrektor naczelny Miejskiego Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielných w Krakowie ukazał działalność tego największego w Polsce

centrum opiekuńczo-leczniczego z perspektywą jego rozwoju. Z kolei prof. dr hab. Iwona Niewiadomska z KUL podkreśliła ważność wykorzystania zasobów kadr dla budowania silnego systemu wsparcia społecznego oraz wyzwania stojące przed edukacją oraz kadrami tego systemu. „Fachowości, wiedzy merytorycznej nie możemy stawiać przed kompetencjami emocjonalnymi. Empatia, współczucie, towarzyszenie i umiejętność komunikacji, zdolność do poświęcenia to wyzwania dzisiejszej edukacji” – powiedziała.

Odbył się też panel ekspertów. Ukazano początki ruchu hospicyjnego w Polsce, kierunki rozwoju w opiece hospicyjnej i medycynie paliatywnej, ważność diagnozy współczesnych zjawisk społecznych w zakresie pomocy osobom potrzebującym oraz codzienne wyzwania w opiece socjalnej. Dyskusja ukazała zarówno praktyczne aspekty działalności systemu wsparcia, jak i wyzwania dla jego rozwoju. Do głównych wyzwań zaliczono: budowanie odniesienia do wartości etycznych, szczególnie tych, które w swoim testamencie zostawiła bł. Hanna Chrzanowska, rozwój usług środowiskowych i pozyskanie specjalistycznych, profesjonalnych i empatycznych kadr oraz rozwój opieki holistycznej.

Rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała wyraził radość, że właśnie w takim gronie podczas wydarzenia poświęconego trosce o drugiego człowieka i przemyśleniom, w jaki sposób jeszcze lepiej służyć obłożnie chorym, może okazać wdzięczność dr Jolancie Stokłosie, prezes Towarzystwa Przyjaciół Chorych Hospicjum św. Łazarza w Krakowie. Przypomniął, że Jolanta Stokłosa w latach 2003–2007 prowadziła zajęcia dydaktyczne z opieki paliatywno-hospicyjnej na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Zgodnie z decyzją Senatu UPJPII Rektor Uniwersytetu wręczył Jolancie Stokłosie „Złoty Medal Zasługi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie”. „Dziękuję, że nas Pani mobilizuje do miłości bliźniego, dziękuję za współpracę z nami i dziękuję, że dzięki Pani ślad Chrystusa wyniszczonego Miłosierdziem jest tak widoczny! Ad multos annos!”.

Dwudniowa konferencja poświęcona służbie chorym, jak i cały III Zjazd Forum Hospicjów Polskich, w ramach którego się odbywała, stały się miejscem spotkania i refleksji polskiego środowiska ruchu hospicyjnego oraz opieki paliatywnej, praktyków i naukowców, osób świeckich i duchownych. Okazją do przedyskutowania problemów, z jakimi borykają się hospicja w różnych częściach naszego kraju i wspólnego szukania najlepszych dróg rozwoju ruchu hospicyjnego. ■

Lew Karsawin: droga rosyjskiego filozofa na Litwie

tekst: Nikolai Kostin, doktorant UPJPII

zdjęcia: krakowmeetings.upjp2.edu.pl

Dalszy ciąg studiów nad aktualnymi zagadnieniami z zakresu filozofii rosyjskiej i Europy Wschodniej! Konferencja *Lev Karsavin: The Way Of The Russian Philosopher*

In Lithuania została zorganizowana w ramach cyklu konferencyjnego „Krakow Meetings” w celu zbadania i zgłębienia filozoficznych i kulturowych idei Lwa Karsawina, wy-

bitnego rosyjskiego myśliciela, w kontekście jego życia na Litwie i emigracji.

Wydarzenie odbyło się w dniach 1-2 marca 2024 r. w Wilnie na Litwie i stanowiło platformę dla naukowców i badaczy z różnych krajów, w tym z Polski, Litwy, Włoch, Japonii, USA, Australii, Chin, Kanady, Francji, Włoch i Ukrainy, do dyskusji na temat znaczenia i wpływu twórczości Lwa Karsawina.

Miejsce konferencji, biblioteka NGO „Dialogues of Cultures” w Wilnie, miało symboliczne znaczenie, ponieważ biblioteka ta służy jako centrum wymiany kulturalnej i intelektualnej oraz stanowi symbol tradycji rosyjskiej filozofii okresu emigracji.

Uczestnicy konferencji zaprezentowali referaty dotyczące różnych aspektów myśli i spuścizny Lwa Karsawina. Przedstawili historyczne badania jego dzieł, porównawcze

odczyty dorobku filozofa i nowe materiały archiwalne, które dodały dodatkowe wymiary do zrozumienia jego idei filozoficznych.

Należy zauważyć, że konferencja, pomimo istniejących konfliktów wojkowych i politycznych, była symbolem niezłomnego ducha debaty naukowej i intelektualnej oraz podkreślała chęć zachowania i rozwijania więzi kulturowych. W symboliczny sposób połączyła również historyczne więzi między miastami Krakowem i Wilnem, ukazując ich znaczenie jako ośrodków życia intelektualnego.

Konferencja została zorganizowana przy wsparciu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, NGO „Dialogues of Cultures”, Northwestern University oraz pod honorowym patronatem czasopisma naukowego „Studies in East European Thought”. ■

Trzy kobiety. Trzy drogi. Patriotyzm jako misja Uniwersytetu

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia:

12 kwietnia 2024 r. Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie rozpoczęło projekt „Trzy kobiety. Trzy drogi. Patriotyzm jako misja Uniwersytetu”, włączając się w program „Z kobietami – patriotkami”.

Św. Jadwiga Królowa, Hanna Chrzanowska, błogosławiona pielęgniarka i Emilia Wojtyłowa, matka Ojca św. Jana Pawła II to trzy bohaterki projektu, którego celem jest popularyzacja ich życia i działalności, a także na przykładzie tych wyjątkowych kobiet próba odpowiedzi na pytanie: jak patriotyzm może stać się misją? Działalność na niwie rodzinnej, wspierająca, wychowująca dzieci w duchu najwyższych wartości, działalność społeczna czy polityczna – patriotyzm może mieć różne oblicza. Konferencja była też świetnym czasem dla refleksji, w jaki sposób z postaw tych trzech kobiet można czerpać wzorce na dziś.

„Uznaliśmy, że te kobiety bezpośrednio lub za pośrednictwem innych osób czy instytucji wpływały na losy zbiorowości, w tym także naszego świata akademickiego” – powiedziała Klaudia Cymanow-Sosin, prezes SAIP, witając zaproszonych gości, także tych, którzy dzięki transmisji telewizyjnej JP2TV mogli śledzić wydarzenie poprzez łącza internetowe. Przypominając cele statutowe Stowarzyszenia, dodała: „Misją Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół

Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie jest wspieranie Uniwersytetu i jego otoczenia społecznego, w szczególności działania związane z upowszechnianiem wiedzy o historii i teraźniejszości, promowanie wartościowych propozycji naukowych i dydaktycznych, organizowanie odczytów, seminariów czy konferencji (...)”.

Prelekcje i dyskusje w ramach wydarzenia, toczone wokół roli kobiet i ich znaczenia w świecie, rozpoczęto od przedstawienia postaci św. królowej Jadwigi, która jako król Polski działała na rzecz dobra państwa, Kościoła i swoich poddanych. O jej wyjątkowości mówił ks. prof. dr hab. Jacek Urban, dziekan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego. Przypomniwał, jak doszło do tego, że Jadwiga została uznana przyrodzoną (czyli naturalną) Panią Królestwa Polskiego i została ukoronowana na króla Polski w wieku 10 lat, by móc rządzić krajem po osiągnięciu dojrzałości, czyli po ukończeniu 12 lat. Przypomniwał trudne chwile i decyzje, z którymi musiała się mierzyć. „Można ją postawić w jednym rzędzie z najwybitniejszymi polskimi władcami. To ona sprawiła, że Polska rozszerzyła się terytorialnie poprzez unię z Litwą. Sięgała od Morza Bałtyckiego do Morza Czarnego. W 1387 r. Jadwiga przejęła i przyłączyła do Korony Ruś Halicką. Polska przez decyzje królowej Jadwigi stała się mocarstwem europejskim”. Ks. Urban mówił o tro-

sce Królowej o religię, kulturę, ludzi, język, a to właśnie jest patriotyzmem. Przypomniął historię *Psalterza floriańskiego*, którego Jadwiga jest fundatorką, a który stał się świadkiem języka polskiego tamtego czasu. I wreszcie przywołał kwestię jakże bliską uczestnikom konferencji, czyli odnowienie uniwersytetu przez królewską parę. „Umierając, wszystkie swoje kosztowności Jadwiga przepisuje na uniwersytet. A utworzenie Wydziału Teologicznego miało fundamentalne znaczenie, umożliwiało bowiem kształcenie pierwszego pokolenia duchownych dla nowo ochrzczonej Litwy. To ona – Jadwiga – sprawiła współistnienie Polaków, Litwinów i Rusinów, katolików i prawosławnych” – zaakcentował ks. prof. Urban.

Dr hab. Tomasz Graff, prof. UPJPII z WHiDK dopełnił opowieść o szczegóły z życia Jadwigi, fakty z jej dzieciństwa, ale także o relacje z mężem. Uważa, że według źródeł małżeństwo królewskie było trudne, ale wyjątkowo zgodne, jeśli chodzi o sposób rządzenia krajem. Wspólnie m.in. występowali do papieża o mianowania, zwłaszcza w kwestii nominacji biskupich, wybierali tych, którym ufali. „W oficjalnych pismach Jadwiga podkreślała, że to jest jej mąż ukochany” – mówił T. Graff. „Podkreślała, że jej małżeństwo jest prawowite. Chciała dać Jagielle i państwu polskiemu potomka. Przez wiele lat nie udawało się. Wreszcie była brzemienna. Prosiła o modlitwę i zaufanie Panu Bogu. Urodziła Elżbietę Bonifację, która zmarła po porodzie, tak jak Jadwiga”. Po przytoczeniu wielu faktów z życia Królowej, przywołaniu podejmowanych przez nią decyzji, dr Graff skłonił do: „Skryba po śmierci Jadwigi pisał, że była najwspanialszym władcą ze współczesnych”.

Na los drugiego człowieka, choć żyjąca w warunkach i czasach zgoła innych, nie była obojętna także Hanna Chrzanowska, polska działaczka społeczna, pielęgniarka, która poświęciła się chorym i najbardziej potrzebującym pomocy. Dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII, przywołując uroczystość jej beatyfikacji w 2018 r., przypominała, jakim wielkim przeżyciem to wydarzenie było dla samych pielęgniarek. „Była to bowiem możliwość zobaczenia i docenienia powagi zawodu pielęgniarki” – mówiła prof. Duda. „Hanna Chrzanowska pokazywała, że profesjonalizm nie będzie pełny, gdy nie będzie dostrzeżony drugi człowiek. Wiele było bohaterów bezimiennych, ale ona wprowadziła do tego zawodu bardzo ważny aspekt – dała podwaliny pielęgniarstwu domowemu. To ona zapoczątkowała pielęgniarstwo rodzinne, społeczne, środowiskowe. (...) Wsparcie czysto medyczne jest pierwszorzędne, ale otoczenie jest bardzo ważne. Człowiek musi czuć, że jest ważny. Bo nie ma nic gorszego, jak człowiek choruje i umiera sam”. Dlatego prof. Duda zwróciła się do uczestniczącej w konferencji młodzieży: „Zainteresujcie się wolontariatem, chociażby na chwilę, bo to dar, który nie każdy może posiadać, widząc człowieka chorego i słabszego”. Podziękowała wszystkim, którzy pomagają chorym i wymagającym pomocy, bo to niezwykle ważne, także w perspektywie starzejącego się społeczeństwa.

Ks. dr hab. Grzegorz Godawa, prof. UPJPII, kontynuując refleksję nt. życia i działalności Hanny Chrzanowskiej,

mówił o niej jako o patronce hospicjów domowych, pielęgniarek i pracowników socjalnych, bo wszyscy oni upatrują w błogosławionej swój wzór, do czego także ks. Godawa osobiście się przyznaje, zwłaszcza że pracuje i mieszka obecnie przy parafii św. Mikołaja w Krakowie, gdzie pochowane są doczesne szczątki Hanny Chrzanowskiej. Podkreślił, że Hanna Chrzanowska była mistrzynią budowania bliskości. „Ona czuła bliskość z drugim człowiekiem, z czego jest najbardziej znana, ale też z przyrodą, kulturą, z samą sobą, z Bogiem. Z Bogiem, od którego nabierała sił (m.in. przeżywając rekolekcje, dni skupienia w podkrakowskim Tyńcu, ale także podczas wypraw w Tatry), by wracać stamtąd umocniona do człowieka”. Ks. Godawa wspomniął też o jej bliskości z Karolem Wojtyłą, który uczył się od niej postępowania z chorymi. I dla nas „może być Hanna Chrzanowska nauczycielką, mistrzynią budowania bliskości – wymagającej, często trudnej, ale bardzo głębokiej, dającej jej i innym wiele satysfakcji i radości”.

Nela Łabińska, pielęgniarka, wiceprezes Katolickiego Stowarzyszenia Pielęgniarek i Położnych, kontynuatorka myśli Hanny Chrzanowskiej, przytoczyła słowa św. Ignacego Loyoli: „*«Żyj tak, aby ślady twoich stóp przetrwały Cię»* – tych śladów bł. Hanna Chrzanowska pozostawiła bardzo wiele” – mówiła. „Świat potrzebuje miłosierdzia. Urodzona w rodzinie prof. Chrzanowskiego, urodzona w salonach zeszła do piwnic, by tam ratować ludzi. Studiując polonistykę, wybrała zawód pielęgniarki. Uczyla, żebyśmy my pielęgniarki nie pochylały się nad chorym, ale przed chorym”.

Kolejną kobietą, o której dyskutowano w Sanktuarium św. Jana Pawła II, była matka trójki dzieci Emilia Wojtyła, z domu Kaczorowska, której patriotyzm realizował się w rodzinie. „Spotykały ją w życiu sytuacje dramatyczne. Ale ona nie uciekała od rzeczywistości. Jakby na przekór wszystkiemu ta kobieta miała w sobie ogromny optymizm i nadzieję. Wiedziała, że z problemami człowiek musi zmierzyć się sam” – mówił ks. dr Łukasz Piórkowski, dyrektor Muzeum Domu Jana Pawła II w Wadowicach, podkreślając, jak Emilia Wojtyłowa miłość do swojego kraju realizowała jako matka, żona, budując bardzo świadomie relacje w rodzinie i społeczeństwie. O. dr hab. Michał Legan OSPP odniósł się do zarzutów, jakie czasem padały w stosunku do Jana Pawła II, iż jego uwielbienie Maryi brało się ze straty i związane było ze śmiercią mamy. „Strata matki była momentem w młodości zapewne dla Karola Wojtyły najdramatyczniejszym, ale to Emilia Wojtyłowa wychowała Jana Pawła II do wielkiej i mądrej maryjności” – podkreślał o. Legan.

Ks. Tomasz Szopa, kustosz Sanktuarium, dodał, że to przekładało się z kolei na głęboki szacunek Jana Pawła II do kobiet, bez względu na ich wyznanie, narodowość czy wiek, co wiele z nich do dziś podkreśla. „A brało się to właśnie z wyjątkowej relacji z Matką Bożą” – podkreślił.

Wykład *O patriotkach na kartach Biblii – Starego i Nowego Testamentu*, podsumowujący wszystkie trzy panele, wygłosił o. dr Marcin Ciechanowski OSPEE, mówiąc o wzorze kobiecości i patriotyzmu.

Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Robert Tyrała podziękował za organizację konferencji Klaudii Cymanow-Sosin i wszystkim za uczestnictwo. „To nie tylko była okazja do tego, by te trzy wspaniałe kobiety lepiej poznać, ale popatrzyć na nie także jako na ważne filary Polski i Kościoła”. A mówiąc o ich wyjątkowych dziełach, przypomniał słowa dziennikarki, watykanistki, Valentyny Alazraki-Crastich na temat szacunku Karola Wojtyły i później papieża Jana Pawła II właśnie do kobiet. „Podczas swojego wykładu, tu w Sanktuarium św. Jana Pawła II, w styczniu 2023 r. doktor honoris causa naszego Uniwersytetu Valentina Alazraki mówiła o swoich spotkaniach z papieżem Janem Pawłem II. Mnie utkwił w pamięci ten fragment jej wystąpienia o szacunku Karola

Wojtyły do kobiet. Mówiła wówczas: «W papieskim samolocie na początku były tylko dwie dziennikarki, a on zawsze miał dla nas więcej gestów czułości i bliskiej relacji niż dla naszych kolegów mężczyzn. Miał głęboki podziw dla kobiet, z zamiłowaniem mówił o ‘kobiecy geniuszu’, ale to, co było naprawdę znamienne, to naturalność jego relacji z nimi. Zachowuję te obrazy i wspomnienia jako wielki skarb». Może i my powinniśmy zachować jako skarb w naszych sercach to spotkanie dzisiejsze z wyjątkowymi kobietami naszej Ojczyzny i Kościoła?» – zakończył ks. Rektor.

Na koniec spotkania wyświetlony został film pt. *Wojtyłowie. Drogi do świętości* w reż. Piotra Kota, opowiadający historię rodziny, z której wywodził się późniejszy papież i święty – Jan Paweł II. ■

Ks. dr hab. Piotr Majer, prof. UPJPII powołany do Rady Fundacji Świętego Józefa KEP

14 III 2024

tekst: (z Komunikatów KEP)

W dniach 13 i 14 marca 2024 r. odbyło się w Warszawie, pod przewodnictwem abp. Stanisława Gądeckiego, przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski, 397. Zebranie Plenarne Konferencji Episkopatu Polski, podczas którego dokonano wyboru nowego przewodniczącego KEP na pięcioletnią kadencję – został nim abp Tadeusz Wojda SAC, metropolita gdański. Wybrano również zastępcę przewodniczącego KEP, którym został abp Józef Kupny, metropolita wrocławski. Biskupi dokonali wyborów do gremiów Episkopatu oraz do instytucji kościelnych podległych Konferencji Episkopatu Polski.

Do Rady Fundacji Świętego Józefa KEP został powołany pracownik naukowy UPJPII ks. dr hab. Piotr Majer, profesor UPJPII na Wydziale Prawa Kanonicznego. Misją Fundacji Świętego Józefa KEP jest pomoc osobom skrzywdzonym wykorzystaniem seksualnym we wspólnocie Kościoła katolickiego, reagowanie na krzywdy i przeciwdziałanie im oraz wspieranie takich działań innych podmiotów.

Skład Rady po wyborach

- abp Wojciech POLAK – przewodniczący
- bp Artur G. MIZIŃSKI – wiceprzewodniczący
- Marcin ERENC
- ks. Piotr MAJER
- s. Joanna MOŚ RSCJ
- Małgorzata SKÓRZEWSKA-AMBERG
- o. Adam ŻAK SJ ■

Ks. prof. Wojciech Zyzak członkiem Rady Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej

28 marca 2024 r. odbyło się uroczyste, inauguracyjne posiedzenie nowo powołanej Rady Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej w jej siedzibie przy ul. Maksymiliana Kolbego 2A w Oświęcimiu. Zebranych przywitała dyrektor Muzeum Dorota Mleczko. Następnie Iwona Gibas, członek Zarządu Województwa Małopolskiego, wręczyła akty powołania

- Decyzją Zarządu Województwa Małopolskiego w skład Rady Muzeum wchodzi:
- Dorota Niedziela, wicemarszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
- Andrzej Kacorzyk, zastępca dyrektora Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu
- Jarosław Jurzak, prezes Zarządu Nadwiślańskiej Spółki Mieszkaniowej w Brzeszczach

- Radosław Włoszek, prezes Zarządu Kraków Airport
- Teresa Jankowska, członek Zarządu Powiatu w Oświęcimiu
- Wioletta Oleś, dyrektor Muzeum Zamek w Oświęcimiu
- Tomasz Kosecki, dyrektor Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie
- Władysław Kwiatkowski, dyrektor Centrum Historii i Kultury Romów w Oświęcimiu
- Beata Szydło, posłanka do Parlamentu Europejskiego IX kadencji
- dr Jarosław Szarek, dyrektor Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie
- ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak, profesor w Katedrze Teologii Duchowości Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie
- dr inż. Helena Wiśła, prezes Fundacji „Pomnik Hospicjum Miastu Oświęcim”
- Barbara Ledwoń, wicedyrektor Małopolskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli ds. Ośrodka w Oświęcimiu
- prof. dr hab. Jacek Chrobaczyński, historyk, emerytowany pracownik naukowo-dydaktyczny Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Przewodniczącym Rady został wybrany dr Jarosław Szarek, dyrektor Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie, a zastępcą przewodniczącego Tomasz Kosecki, dyrektor Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie.

Misją Muzeum, które działa od czerwca 2018 r., jest prowadzenie działań mających na celu upamiętnienie mieszkańców ziemi oświęcimskiej, ze szczególnym uwzględnieniem okresu II wojny światowej i pomocy, jaką niejednokrotnie z narażeniem życia nieśli oni więźniom KL Auschwitz. „Chcemy opowiedzieć o ich życiu, cierpieniu oraz pokazać, że ziemia oświęcimska to nie tylko miejsce znaczone bolesną historią, ale również jest to Ziemia, na której mamy piękną historię i tradycję” – pisał Zbigniew Starzec, były starosta oświęcimski oraz były wicewojewoda Małopolski. ■

Dr Jan Bulak laureatem I miejsca w konkursie im. prof. Juliusza Bardacha na najlepszą pracę doktorską

19 VI 2024

Jan Bulak otrzymał pierwszą Nagrodę im. prof. Juliusza Bardacha na najlepszą pracę doktorską traktującą o Wielkim Księstwie Litewskim. Tytuł doktoratu obroniono na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie i opublikowanego w zeszłym roku brzmi *Ekonomiczne aspekty funkcjonowania kościołów parafialnych w diecezji żmudzkiej (telszewskiej) w latach 1795–1844*. Promotorem nagrodzonej pracy był dr hab. Marian Wolski, prof. UPJPII.

Uroczystość wręczenia nagrody odbyła się 19 czerwca 2024 r. w ambasadzie Republiki Litewskiej w Warszawie. Przed uroczystością laureat miał możliwość uczestnictwa w corocznym walnym spotkaniu członków Instytutu Wielkiego Księstwa Litewskiego.

Nagroda im. J. Bardacha powołana przez Instytut Wielkiego Księstwa Litewskiego jest przyznawana od 2012 r. za najlepsze prace doktorskie poświęcone ideom i historii Wielkiego Księstwa, dotyczące problematyki spuścizny państwowej, prawnej i kulturalnej Wielkiego Księstwa Litewskiego w XIX–XX w. lub też analizujące problemy związane z historią co najmniej dwóch krajów ziem byłego Wielkiego Księstwa Litewskiego: Białorusi, Litwy, Polski i Ukrainy.

Dr Jan Bulak po powrocie do Krakowa z uroczystości wręczenia Nagrody im. prof. Juliusza Bardacha powiedział:

„To wielki zaszczyt, że moja praca została nagrodzona przez grono specjalistów z wiedzy o dziejach Wielkiego Księstwa. Wielokrotnie podkreśla się, że z Krakowa jest bardzo daleko do Wilna i dlatego badania dziejów Litwy nie są u nas popularne. Chciałbym wejść w tę lukę badawczą i swoimi badaniami ją choćby troszkę wypełnić. Tym bardziej, że patrząc przez pryzmat – tak ważnej dla naszej Uczelni i w ogóle dla społeczności akademickiej Krakowa – postaci św. królowej Jadwigi, wyraźnie widzimy, że nawet i z dalekiego Krakowa umiemy znajdować nić porozumienia z Litwinami, a nawet zjednywać ich serca... Przez ostatnie lata starałem się maksymalnie wykorzystać czas podróży oraz pieniądze przyznawane mi m.in. przez UPJPII. Mam teraz potwierdzenie, że ani jednego, ani drugiego nie zmarnowałem”.

Jan Bulak (ur. 1993)

Pracownik naukowy w Instytucie Historii Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, gdzie wcześniej studiował, a po magisterium został doktorantem UPJPII w latach 2017–2023. W czasie studiów doktoranckich był prezesem Koła Naukowego „Phronesis” UPJPII. Po obronie doktoratu w 2023 r. podjął pracę naukową na swojej macierzystej uczelni.

Zainteresowania naukowe dr. Jana Bulaka to: historia Kościoła, historia regionalna, ekonomiczne aspekty funkcjonowania Kościoła rzymskokatolickiego, historia Wielkiego Księstwa Litewskiego, losy Polaków na Litwie. Zajmuje się badaniem historii gospodarczej Kościoła na Litwie oraz dziejami podkrakowskiej parafii Zielonki. ■

Klaudia Cymanow-Sosin z Wydziału Nauk Społecznych powołana w skład grupy ekspertów ds. ochrony małoletnich w internecie

W Ministerstwie Cyfryzacji powstała grupa ds. ochrony małoletnich w internecie, w skład której weszli przedstawiciele takich instytucji, jak: Komitet Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach Polskiej Akademii Nauk, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Adama Mickiewicza, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej, Uniwersytet Warszawski i Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie.

Naukowcy będą pracować w porozumieniu z Rzecznikiem Praw Dziecka, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę, Fundacją Panoptykon, Fundacją Save the Children International Poland, Stowarzyszeniem Twoja Sprawa i Towarzystwem Przyjaciół Dzieci. Zadaniem tej grupy jest wypracowanie zasad zwiększających ochronę małoletnich przed powszechnie dostępnymi treściami, które mogą okazać się szkodliwe szczególnie dla dzieci i młodzieży.

Pierwsze spotkanie odbyło się 24 kwietnia 2024 r. w Warszawie i w sposób hybrydowy poprzez kontakt ze wszystkimi ośrodkami naukowymi. Celem było rozpoczęcie prac nad rozwiązaniami, które dotyczą „jednoznacznego określenia prawnego pojęcia treści szkodliwych, opracowania założeń skutecznej i bezpiecznej metody weryfikacji wieku online, szanującej prywatność użytkownika, wypracowania zasad blokowania dostępu do stron z treściami szkodliwymi i regulacji krajowej lub wsparcia działań w zakresie ochrony małoletnich podejmowanych na poziomie unijnym, dalsza edukacja dzieci, rodziców i nauczycieli w zakresie zagrożeń w internecie”. Ekspertki podzielili się wynikami własnych badań i uzgodnili zakres prac w obszarze legislacyjnym, ale i w sferze rekomendacji dla edukatorów, dzieci i młodzieży oraz ich opiekunów. ■

Dr Maciej Andrzejewski i doktorant Piotr Józef Janowski z UPJPII otrzymali stypendium Ministra Nauki dla wybitnych młodych naukowców

Minister Nauki przyznał stypendia 228 wybitnym młodym naukowcom, w tym 32 doktorantom, reprezentującym 53 dyscypliny naukowe i artystyczne. Laureaci konkursu będą przez 3 lata otrzymywali stypendia w wysokości 5 390 zł miesięcznie. Na ten cel przeznaczono ponad 44 mln zł. Do konkursu wpłynęło 1708 wniosków o przyznanie stypendium. Były one oceniane przez Zespół doradczy do oceny wniosków o przyznanie stypendiów ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki dla studentów i wybitnych młodych naukowców metodą punktową – w ramach poszczególnych dyscyplin nauki i sztuki. Dr Maciej Andrzejewski reprezentuje dyscyplinę prawo kanoniczne, a Piotr Józef Janowski nauki o sztuce.

Dr Maciej Andrzejewski jest adiunktem w Katedrze Norm Ogólnych i Teorii Prawa, na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Ukończył z wynikiem bardzo dobrym stacjonarne studia magisterskie na kierunku prawo, na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego, uzyskując tytuł zawodowy magistra oraz stacjonarne studia z prawa kanonicznego na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, uzyskując stopień naukowy licencjata prawa kanonicznego. W 2019 r. obronił dwa doktoraty, pierwszy na Uniwersytecie Jagiellońskim w dyscyplinie nauki prawne, ze specjalnością postępowanie karne oraz drugi na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w dyscyplinie prawo kanoniczne. Doświadczenie zawodowe zdobywał w czasie aplikacji adwokackiej oraz posługi w sądownictwie kościelnym jako adwokat kościelny i obrońca węzła małżeńskiego.

Dr Andrzejewski był wykonawcą w międzynarodowych grantach badawczych (projekt finansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki w ramach konkursu Harmonia, we współpracy z Justus-Liebig-Universität Gießen), jak i projektach krajowych (grant finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach projektów badawczych dla Młodej Kadry). Kierował również grantem przyznanym przez Narodowe Centrum Nauki w ramach konkursu Preludium. Obecnie jest kierownikiem grantu pt. „Znaczenie zasady domniemania niewinności w Kościele i państwie – komparatystyczne ukazanie problematyki praesumptio boni viri”, przyznanego w ramach I edycji konkursu na realizację projektów naukowo-badawczych dla młodych naukowców na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie.

Swoją wiedzę dr Andrzejewski służył jako ekspert Krajowej Reprezentacji Doktorantów podczas prac parlamentarnych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej VII kadencji w podkomisji stałej ds. nauki i szkolnictwa wyższego nad nowelizacją ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz ustawy o zasadach finansowania nauki, występując jako przewodniczący Komisji Prawnej tej instytucji. Obecnie jest ekspertem Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej w ramach zadań związanych z realizacją programów finansowanych z funduszy europejskich – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki, w tym instrumentu Międzynarodowe Agendy Badawcze.

Dr Maciej Andrzejewski: „Otrzymane stypendium Ministra Nauki dla wybitnych młodych naukowców traktuję przede wszystkim jako docenienie badań naukowych prowadzonych na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, na Wydziale Prawa Kanonicznego. W tegorocznej edycji było

1708 wniosków o przyznanie stypendium, z czego Minister Nauki przyznał 228 stypendiów, w tym w dyscyplinie prawo kanoniczne jedno stypendium.

Swoją wdzięczność w pierwszej kolejności kieruję do Boga – największego Nauczyciela – obdarzającego błogosławieństwem każdy dobry wysiłek i pomnażającego płynące z niego owoce. Jednocześnie pamiętam o słowach, które w swojej książce pt. *Wstańcie, chodźmy* z 2004 r. zapisał papież, św. Jan Paweł II: «Boża miłość nie nakłada na nas ciężarów, których nie moglibyśmy unieść ani nie stawia nam wymagań, którym nie moglibyśmy sprostać, jeśli wzywa, przychodzi z konieczną pomocą». Tak było również w przypadku aplikowania o stypendium Ministra Nauki, kiedy składając dokumenty konkursowe i poddając się ocenie merytorycznej Zespołu doradczego do oceny wniosków o przyznanie stypendiów ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki dla studentów i wybitnych młodych naukowców, efekty swojej pracy zawierzyłem Stolicy Mądrości.

Boża Opatrzność, która hojnie obdarza łaskami Ducha, nie gasi nadziei, przymnaża siłę i wytrwałość, posługując się wspańiałymi nauczycielami, zetknęła moje drogi naukowe z Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Uniwersytet, jak troskliwa matka, wychowuje i kształci oraz w swoim naukowym macierzyństwie «rodzi» umysły do wiedzy, uzdalnia do mądrości i tworzenia syntezy oraz kształtuje serca do wrażliwości i uważności. Dziękuję za bogactwo tradycji i nieustanne uświadamianie doniosłości prawdy oraz możliwości dzielenia się nią w miłości i chrześcijańskim budowaniu wspólnoty uniwersyteckiej, co jest niewątpliwie wielkim darem dla każdego członka społeczności akademickiej.

Otrzymanie stypendium nie byłoby możliwe bez osoby ks. prof. dr. hab. Tomasza Rozkruta, któremu dziękuję za przekazywaną wiedzę, cenny czas i zaangażowanie oraz z troską o dalszy rozwój naukowy. Jestem wdzięczny Księdzu Prorektorowi za to pierwsze, osobiste spotkanie na seminarium naukowym, które nie okazało się być ostatnim, a stało się inspiracją do mojej decyzji o podjęciu drogi naukowej. Za wsparcie i zaufanie przy stawianiu odważnych tez naukowych, a także nieustanną inspirację do rozwoju dziękuję również ks. prof. dr. hab. Piotrowi Kroczkowi, kierownikowi Katedry Norm Ogólnych i Teorii Prawa Wydziału Prawa Kanonicznego, z którym mogę na co dzień współpracować przy realizowanych projektach naukowych. Jestem niezmiernie wdzięczny Współpracownikom, na czele z ks. Dziekanem dr. hab. Andrzejem Wójcikiem, że mogę współtworzyć społeczność Wydziału Prawa Kanonicznego, w tym czerpać wiele dobra z twórczej współpracy i życzliwości. Wierzę głęboko, iż nieprzemijalność nauki tkwi nie tylko w przekazywanej prawdzie, ale również w autorytecie depozytariuszy tej nauki. Mam również świadomość, iż wiedzy nie można posiadać, ale trzeba ją stale zdobywać i tworzyć dla wspólnego dobra, stawiając nowe pytania badawcze.

Pragnę w końcu w tym miejscu podkreślić, iż troska o naukowy rozwój wykraczała poza mury uniwersyteckie, a jej źródło bije od zawsze w rodzinie. Bez pokładanej w nas wiary naszych najbliższych, ich determinacji i wyrozumiałości, nie byłibyśmy w stanie nawet wyruszyć w naukową drogę. Otrzymane Stypendium Ministra Nauki jest dla mnie zobowiązaniem do prowadzenia dalszych, intensywnych, interdyscyplinarnych badań naukowych i poszukiwania prawdy o przedmiocie Bosko-ludzkiej wspólnoty w jej prawno-kanonicznym aspekcie”.

Piotr Józef Janowski, absolwent historii sztuki w Instytucie Historii Sztuki i Kultury Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, ukończył studia w roku 2018, przedkładając pracę magisterską napisaną pod kierunkiem dr. hab. Kazimierza Kuczmana, prof. UPJPII, która została wyróżniona w tym samym roku nagrodą specjalną Fundacji Wspierania Kultury „IRSA” w konkursie im. prof. Mariana Sokołowskiego, a w roku 2022 otrzymał stypendium Fundacji Lanckorońskich na badania w Szwajcarii. Obecnie jest doktorantem historii na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII, gdzie pod kierunkiem dr. hab. Mariana Wolskiego, prof. UPJPII przygotowuje rozprawę *Trewanowie herbu własnego. Studium z dziejów asymilacji włoskiej rodziny do społeczeństwa Rzeczypospolitej czasów nowożytnych*.

Badania naukowe doktoranta koncentrują się na trzech przenikających się wzajemnie tematach dotyczących czasów panowania dwóch ostatnich Jagiellonów oraz Wazów. Zasadniczy obszar jego pracy wiąże się z przygotowywaną rozprawą doktorską i obejmuje on badania nad środowiskiem pochodzących z północnej Italii artystów, czynnych w Rzeczypospolitej w pierwszej połowie XVII w., ze szczególnym uwzględnieniem budowanych przez nich sieci społecznych, rekonstrukcją dróg ich karier oraz ich asymilacją w społeczeństwie staropolskim. W tym samym nurcie badawczym lokują się studia nad wzrostem majątkowym jednostek i rodzin, a przede wszystkim nad ich genealogią. Kolejny obszar badań Piotra Józefa Janowskiego wiąże się z oprawą artystyczno-ideową uroczystości żałobnych organizowanych w kraju i zagranicą po śmierci królów polskich w XVI w. oraz symboliką ceremoniału pogrzebowego, natomiast trzeci dotyczy historii i ar-

chitektury dawnego pałacu królewskiego w Łobzowie, rezydencji o prymarnym znaczeniu dla historii i kultury polskiej, za panowania Jagiellonów i Wazów.

W swoim dorobku naukowym Piotr Józef Janowski ma kilkanaście artykułów oraz rozdziałów w monografiach opublikowanych w czasopismach krajowych i zagranicznych (m.in. „Arts”, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, „Rocznik Krakowski”, „Klio. Czasopismo Poświęcone Dziejom Polski i Powszechnym”, „Biuletyn Historii Sztuki”, „Wiadomości Konserwatorskie”) oraz wydawnictwach naukowych. Publikacje doktoranta są w znacznej mierze oparte na nieznanych dotąd źródłach odnalezionych przez niego podczas zakrojonych na szeroką skalę kwerend w licznych archiwach krajowych i zagranicznych (m.in. w Szwajcarii, Włoszech oraz na Węgrzech). Doktorant brał także czynny udział w konferencjach naukowych o zasięgu międzynarodowym i ogólnopolskim, w tym prezentował wyniki swoich badań w Instytucie Sztuki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie: na posiedzeniu Zakładu Historii Sztuk Plastycznych (2019) oraz na 12. Seminarium Naukowym Zakładu Badań Podstawowych Historii Sztuki (2021).

Mgr Piotr Józef Janowski: „Stypendium Ministra Nauki dla wybitnych młodych naukowców jest dla mnie znaczącym wyróżnieniem, docenieniem mojej dotychczasowej pracy naukowej oraz motywuje mnie do podejmowania kolejnych wyzwań badawczych. Cieszę się, że udało mi się w jakimś stopniu przyczynić do wzrostu wiedzy na temat biografii artystów z pogranicza włosko-szwajcarskiego, którym sztuka polska tak wiele zawdzięcza. O potrzebie kontynuowania tych badań najlepiej przekonałem się podczas kwerend w Ticino, gdzie spotkałem ludzi żywo zainteresowanych losami swoich krajan. Chciałbym, aby moja praca przyczyniła się w przyszłości do zacieśnienia relacji między Krakowem a Lugano – dwoma miastami, które były domami kolejnych generacji wybitnych artystów. Uważam, że należy dążyć do budowania mostów między współczesnymi społecznościami, posiadającymi w jakimś zakresie wspólną historię. Ten praktyczny aspekt moich badań ma dla mnie ważne znaczenie.

Chciałbym jeszcze wspomnieć o promotorze mojej pracy magisterskiej, śp. prof. Kazimierzu Kuczmance, wieloletnim pracowniku Zamku Królewskiego na Wawelu oraz pracowniku naukowo-dydaktycznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, bez którego zachęty i wsparcia nie podjąłbym się zgłębiania biografii architekta Giovanniego Trevana. Cieszę się, że w pewnym stopniu mogę kontynuować badania mojego Mistrza historii sztuki”. ■

Centrum Innowacji PZN będzie prowadził doktor teologii Adam Chrapusta, absolwent UPJPII. Gratulujemy!

zdjęcia: Politechnika Krakowska

Polski Związek Narciarski podpisał list intencyjny o współpracy naukowo-technicznej z Politechniką Krakowską. Szef związku Adam Małysz stawia sobie za cel podniesienie konkurencyjności naszych kadrowiczów na arenie międzynarodowej. W tym celu w PZN powstała testowo specjalna komórka – Centrum Innowacji PZN, którą kierować będzie

dr Adam Chrapusta, absolwent studiów teologicznych na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, gdzie obronił doktorat.

Politechnika Krakowska niedawno uruchomiła Laboratorium Aerodynamiki Środowiskowej, wyposażone w unikalne narzędzia do badań związanych z inżynierią wiatrową. Inicjatywa ta wzbudziła zainteresowanie Polskiego Związku Narciarskiego, zwłaszcza nowo powstałej jednostki – Centrum Innowacji PZN. Wkrótce polscy skoczkowie narciarscy, a następnie inne dyscypliny narciarskie, będą miały dostęp do tego laboratorium, gdzie będą prowadzić prace nad innowacyjnymi rozwiązaniami, mającymi przynieść im przewagę nad konkurencją. Wśród pierwszych zadań jest budowa sieci współpracy z uczelniami, jak również z Ministerstwem Sportu i Instytutem Sportu.

Rozmowa z kierownikiem Centrum Innowacji Polskiego Związku Narciarskiego dr. Adamem Chrapustą, który na UPJPII obronił pracę doktorską pt. *Znaczenie postu dla rozwoju życia chrześcijańskiego w kontekście współczesnych uwarunkowań społeczno-kulturowych*.

MARTA MASTYŁO: Doktor, który obronił pracę w dyscyplinie nauk teologicznych na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, na obronie której grono z nas nawet miało szczęście być i wspomina wydarzenie wspólnie, to ta sama osoba, która odkrywa nagle swoje inne oblicze i kieruje Centrum Innowacji Polskiego Związku Narciarskiego. I o tę Pana nową drogę chciałabym zapytać.

ADAM CHRAPUSTA: O drodze, o którą Pani pyta mogę odpowiedzieć, że człowiek planuje, a Pan Bóg kieruje. Zawsze świat mnie zadziwiał i zadziwia. Szczególnie zadziwia mnie Boże prowadzenie. Chociaż muszę się przyznać, że nie zawsze byłem dzieckiem, które mogło podobać się Ojcu.

Zawsze interesowało mnie poszukiwanie czegoś nowego... i zawsze byłem pełen podziwu dla mojego taty. Jako budowniczy, oczywiście nie sam, z „niczego” potrafił zrobić „coś”. Nie było wieżowca... i nagle się pojawił. Do dzisiaj to mnie fascynuje. I taki sposób życia, taką aktywność mi przekazał – tworzyć coś. Przez kilkanaście lat prowadziłem i zarządzałem swoją firmą. Będąc elektronikiem z wykształcenia, otworzyłem działalność o tym profilu, a że jako chłopak lubiłem samochody, to mnie do nich ciągnęło. W latach 1991–2016, jako menager rozwoju i koordynator działań w firmie, wraz z moim zespołem tworzyliśmy innowacyjne oprogramowanie do sterowników silników samochodowych ECU. Było ono wykorzystywane nie tylko w wyczynowym sporcie samochodowym. Z naszego oprogramowania sterowników ECU korzystali odbiorcy także aut użytkowych. Koordynacja działań i doświadczenie owocują wieloletnimi umowami i współpracą na dostarczanie specjalistycznego, dedykowanego oprogramowania między innymi dla Generalnego Importera samochodów SEAT „Iberia Motor Company”, dla polskiej i ukraińskiej sieci sprzedaży, Volkswagen Racing Polska, Volkswagen Racing Cup, KIA Lotos Race, Gładysz Race Team, Firmy Honker, Firmy Andoria SA czy dla holenderskiego Pucharu VW Enduro Cup. W tamtym czasie podjąłem współpracę z wieloma istotnymi w branży motoryzacyjnej firmami, także z firmami zagranicznymi.

I nagle nastał taki okres w moim zawodowym życiu, w którym „zaczęłem czuć”, że powinienem coś zrobić, coś zmienić, pomimo iż wielu widziało we mnie człowieka tzw. sukcesu, ja osobiście odczuwałem w tamtym czasie pewien wewnętrzny deficyt. No i... rozpocząłem studiowanie teologii. Co też okazało się nie taką prostą sprawą. Decyzja dojrzała w połowie roku akademickiego, rekrutacja zamknięta, a i wiek mój, jak na studenta pierwszego roku, raczej wskazywał na dobre poczucie humoru niż na poważne zamiary. Ostatecznie moja determinacja i życzliwość kilku osób zaowocowały wpisaniem mnie na listę studentów pierwszego roku. To czas istotnych decyzji... Firmę oraz ciekawą i interesującą pracę postanawiam przekazać swoim pracownikom, a sam zostaję studentem teologii. I tu już zaczyna się czas, kiedy zaczynamy się poznawać...

O związkach z motoryzacją i to zawodowo nie wiedziałam, natomiast o powiązaniach ścisłych ze sportem oczywiście tak. Przecież poznaliśmy się, gdy organizował Pan dla naszych studentów zawody narciarskie o Puchar Rektora UPJPII w Szczyrku...

Życie nie znosi pustki, no i ja jakoś jej nie lubiłem, i nie lubiłem się nudzić. A że jako młody chłopak grałem w piłkę ręczną, to zostałem instruktorem tej dyscypliny sportu, a że lubiłem żeglować, to z tej „nudy” zostałem instruktorem żeglarstwa Polskiego Związku Żeglarskiego, a że lubiłem jeździć na nartach, to zostałem instruktorem narciarstwa Polskiego Związku Narciarskiego, a że lubię „coś” organizować, to zorganizowaliśmy zawody narciarskie o Puchar Rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Narciarstwo w Pana życiu to pasja, ale i sięganie dalej, aż do myślenia o nowoczesnych technologiach, które można zastosować w sporcie.

Tak. Ważne, żeby mieć pasję, zainteresowania, być ciekawym świata i być na ten „nasz” świat otwarty. W obecnej chwili kumulują się wcześniejsze moje aktywności i doświadczenia. To niezmiernie inspirujące pracować z najlepszymi trenerami, zawodnikami i polskimi naukowcami. To też wielka odpowiedzialność. Chcę korzystać z ogromnego potencjału polskiej nauki, polskich uczelni, polskich naukowców, aby połączyć te wieloaspektowe, interdyscyplinarne obszary dla wsparcia naszych reprezentantów. Oczywiście zadania są tak planowane, aby innowacje służyły także młodym zawodnikom, dbając o ich integralny rozwój.

Czym będzie zajmować się nowa komórka PZN. Jakie będą pierwsze działania?

Centrum Innowacji PZN to cichy towarzysz dla całych zespołów trenerskich wraz z trenerami technicznymi, fizjoterapeutami, biomechanikami, psychologami, lekarzami, serwisantami i wszystkimi osobami mającymi udział w dobrostanie zawodnika. To danie możliwie najnowszej, szeroko pojętej technologii zawodnikom i zespołom szkoleniowym. Rozpoczęliśmy już przygotowania do pierwszych projektów z naukowcami z Politechniki Krakowskiej, Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Politechniki Gdańskiej, Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach, Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie i Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku. Angażujemy także polskich przedsiębiorców.

Jak teologia wpłynęła na Pańskie myślenie o świecie, życiu? Czy czuł Pan, że rzeczywiście zgłębianie teologicznej wiedzy rozwija, ubogaca?

Ktoś zadał mi pytanie: Co ma wspólnego teologia z narciarstwem? Ma! Horyzonty! Teologia to świat w wymiarze horyzontalnym i wertykalnym. Łącząc te przestrzenie, człowiek otwiera się na świat, na cały świat, a nie jedynie na jego część.

Czy jeszcze raz, z dzisiejszymi doświadczeniami, zdecydowałby się Pan na podjęcie studiów doktoranckich na Wydziale Teologicznym UPJPII?

Oczywiście, że tak! To bogate doświadczenie, które cały czas żyje i dojrzewa we mnie. To piękny rozpoczęty proces. To piękne i bogate relacje z profesorami, kolegami studentami i wieloma pracownikami uczelni, bez których nie byłoby tego, co można nazwać dobrą atmosferą, drugim domem. Przy tej sposobności chciałbym wyrazić swoją wdzięczność wszystkim, których poznałem w murach „mojej” Uczelni.

Jak dotrzeć do młodego człowieka z informacją, że studia teologiczne pozwalają łatwo odnaleźć się we współczesnym świecie?

Przychodzi mi taka myśl, aby „ujawnili” się inni świeccy teologowie i opowiedzieli, jak teologia wpłynęła na ich życie. Przecież Theos Logos, to nie tylko nauka o Bogu, to nauka o nas samych...

Dziękuję za rozmowę i gratuluję w imieniu wspólnoty akademickiej UPJPII. Życzę, aby pięknie i pomyślnie realizowały się Pana plany z korzyścią dla polskiego sportu. ■

Podpisane porozumienia między Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, Archiwum i Biblioteką Krakowskiej Kapituły Katedralnej oraz Narodowym Instytutem Fryderyka Chopina w Warszawie

19 marca 2024 r. zostało podpisane porozumienie trójstronne pomiędzy Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, Archiwum i Biblioteką Krakowskiej Kapituły Katedralnej oraz Narodowym Instytutem Fryderyka Chopina w Warszawie. Porozumienie dotyczy dalszej współpracy przy opracowaniu naukowym, digitalizacji i udostępnianiu bezcennych zasobów starodruków i rękopisów muzycznych z kolekcji katedralnej, a także innych kolekcji kościelnych. Instytut Chopina wykonał już we współpracy z UPJPII digitalizację kolekcji wawelskich muzykaliów, które udostępnione są na stronie Dziedzictwo Muzyki Polskiej Archiwum – Krakowskiej Kapituły Katedralnej.

W planowanym projekcie badaniom, zabezpieczeniu i digitalizacji poddane zostaną bezcenne muzykalia: księgi liturgiczne, starodruki, ale także archiwalia dotyczące życia muzycznego katedry i innych ośrodków.

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie reprezentował podpisujący porozumienie rektor ks. prof. dr hab. Robert Tyrała, w imieniu Krakowskiej Kapituły Katedralnej podpis złożył jej dziekan ks. prof. dr hab. Jacek Urban, w imieniu Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina porozumienie podpisał dyrektor Instytutu dr Artur Szklener.

Uroczystości podpisania porozumienia towarzyszyła promocja książki *Friederike Müller: listy z Paryża 1839–1845. Nauczanie i otoczenie Fryderyka Chopina w świetle korespondencji jego ulubionej uczennicy* i spotkanie z jej autorką Utą Goebl-Streicher, muzykolożką, prawniczką uczennicy Fryderyka Chopina, która w 2009 r. dokonała odkrycia uznawanych za zaginione listów Friederike Müller-Streicher.

Uczennica Chopina opisuje niemal każdą z około 170 lekcji, które z nim odbyła. Zbiór 231 listów – spisanych „na gorąco” relacji ze spotkań z Chopinem i opowieści z życia artystycznego Paryża – ukazał się na początku 2023 r. w polskim tłumaczeniu w wydawnictwie NIFC. Zebrane przez Utę Goebl-Streicher listy dostarczają bezcennych informacji o stylu nauczania kompozytora, a w przytaczanych bezpośrednio rozmowach ujawniają tę stronę charakteru, którą rezerwował jedynie dla najbliższych.

Podczas spotkania fragmenty książki czytał Piotr Wojciechowski, wcielając się w postać Chopina, oraz Teresa Nowak, obydwie z Działu ds. Nauki i Wydawnictw NIFC. ■

Konsul Generalna Słowacji z wizytą na UPJPII

15 V 2024

Wśród 15 maja 2024 r. wizytę na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie złożyła Konsul Generalna Republiki Słowackiej w Krakowie Zlata Šipošová.

Podczas spotkania z Rektorem Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. Robertem Tyrałą poruszone zostały kwestie związane z doskonałymi relacjami krakowsko-słowackimi i omówione perspektywy ich dalszego rozwijania. Oczywiście Pani Konsul i Ksiądz Rektor głównie omawiali pola współpracy pomiędzy Uniwersytetem a Konsulatem Słowacji i słowackimi uczelniami wyższymi. Zwłaszcza, że UPJPII prowadzi intensywną współpracę z partnerami ze Słowacji w ramach:

- umów dwustronnych z następującymi uczelniami: University of Presov, Catholic University in Ružomberok, Pavol Jozef Šafárik University in Košice, The University of Ss. Cyril and Methodius in Trnava,
- programu Erasmus+: University of Presov, Catholic University in Ružomberok, Comenius University Bratislava, Matej Bel University in Banská Bystrica, Trnava University, Constantine the Philosopher University in Nitra, Pavol Jozef Šafárik University in Košice,
- programu CEEPUS: Slovak University of Technology in Bratislava; University of Economics in Bratislava,

• projektów Erasmus i Funduszy Wyszehradzkich The University of Ss. Cyril and Methodius in Trnava:

1. "Fostering creativity and creative thinking in marketing communications education" 2022-1-SK01-KA220-HED-000087258
2. "The digital map of pilgrimage sites of the V4 countries" Project 222320181

Konsul Zlata Šipošová objęła kierownictwo Konsulatu Generalnego Republiki Słowackiej w Krakowie 15 lutego 2023 r. Wcześniej, tuż po otrzymaniu dokumentu exequatur, słowacka dyplomata odwiedziła stolicę Małopolski, aby wziąć udział w uroczystości jubileuszowej 20-lecia Konsulatu Generalnego Słowacji, obchodzonego 15 grudnia 2022 r. Od pierwszej wizyty w Krakowie chętnie powtarzała, że jest zauroczona miastem.

Konsul Šipošová ma duże doświadczenie w pracy dyplomatycznej. Wcześniej pracowała w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Republiki Słowackiej oraz w Konsulacie Generalnym w Monachium, następnie w ambasadzie w Berlinie, Bernie i w Wiedniu. Na zakończenie spotkania Rektor UPJPII wręczył Pani Konsul jedną z najnowszych publikacji z serii Dzieła Karola Wojtyły *Dzieła teologiczne*, tom I *Początek drogi naukowej. Święty Jan od Krzyża*. ■

Rycerze Kolumba z wizytami na UPJPII

21 i 29 V 2024

21 maja 2024 r. rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Robert Tyrała spotkał się w rektoracie uczelni z Andrzejem Anasiakiem,

Najwyższym Kustoszem Rycerzy Kolumba, pierwszym Polakiem i członkiem zakonu z Europy, który objął ten

urząd w organizacji, którą w Stanach Zjednoczonych założył bł. ks. Michael McGivney.

A. Anasiak pełnił urząd Delegata Stanowego Rycerzy Kolumba w Polsce w latach 2014–2017. Wybór Polaka do Rady Najwyższej był docenieniem działalności wszystkich Rycerzy Kolumba w Polsce, gdzie zaczęli prężnie działać w 2006 r. Najwyższy Kustosz Rycerzy Kolumba odwiedził UPJPII po raz pierwszy. W spotkaniu z rektorem UPJPII uczestniczył także Szymon Czystek, dyrektor Rycerzy Kolumba ds. Międzynarodowego Rozwoju w Europie.

Przedstawiciele Rycerzy Kolumba rozmawiali z ks. prof. Robertem Tyrałą nt. współpracy Rycerzy z Uniwersytetem,

która miałyby polegać na promowaniu tożsamości Jana Pawła II na uczelni, pomocy w procesie ewangelizacyjnym i docieraniu z nim do środowisk młodych ludzi.

„Liczę na dalszą współpracę między Rycerzami Kolumba a Uniwersytetem Papieskim i na jej dalszy rozwój” – mówi Szymon Czystek. „Cieszy nas zaangażowanie Księdza Rektora Roberta Tyrały w tę współpracę. Dzięki temu mogliśmy podczas spotkania mówić o szerokiej perspektywie budowania partnerstwa, wzajemnych relacji między instytucjami działającymi dla Kościoła. Jestem przekonany, że siła każdej instytucji wynika właśnie z siły partnerstwa i bardzo cieszymy się, że możemy być tego częścią”. ■

Prof. dr hab. Wiesław Delimat gościem Kurmangazy Kazakh National Conservatory

21 II 2024

tekst, zdjęcia: Kurmangazy Kazakh National Conservatory

21 lutego 2024 r. władze Narodowego Konserwatorium Kurmangazy w Kazachstanie powitały gościa honorowego z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie – prof. dr. hab. Wiesława Delimata, organistę, dyrygenta i kierownika Katedry Muzyki Kościelnej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Prof. Delimat po raz pierwszy gościł w uczelni muzycznej w Kazachstanie. Na spotkaniu administrację Konserwatorium reprezentowali Galiya Begembetova, prorektor ds. działalności naukowej, twórczej i współpracy międzynarodowej, dziekani wszystkich wydziałów oraz Damir Urazymbetov, kierownik Działu Międzynarodowego.

Podczas spotkania z profesorem Konserwatorium Gabitem Nesipbayevem, zasłużonym artystą Kazachstanu

i dziekanami wydziałów dyskutowano o sztuce organowej w Kazachstanie i różnicach w metodach nauczania w Konserwatorium i na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, o roli organów w muzyce kościelnej kościołów katolickich. W spotkaniu wziął udział także były rektor Akademii Muzycznej w Krakowie prof. Stefan Krawczyński.

Po części oficjalnej prof. Delimat poprowadził w Wielkiej Sali Koncertowej im. E. Rakhmadiyeva kurs mistrzowski pt. *Rola organisty w wykonawstwie muzyki sakralnej J.S. Bacha* dla studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych, poprzedzony krótkim wykładem na temat kantat Bacha. Po przeprowadzonym kursie był czas na indywidualne rozmowy ze studentami Konserwatorium. ■

Spotkanie zespołu projektowego Artificial Intelligence for Studies and Support in Higher Education (AISS)

Kowno, 23-24 V 2024

23–24 maja 2024 r. w Kownie na Litwie odbyło się drugie międzynarodowe spotkanie zespołu projektowego Artificial Intelligence for Studies and Support in Higher Education (AISS). Podczas dwudniowego spotkania zostały omówione najważniejsze etapy projektu i zrealizowane cele. Zespół Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie był liderem pierwszego półrocza projektu i zarazem ko-

ordynował pracę nad pierwszym rezultatem intelektualnym: kompendium wiedzy dotyczącym wykorzystania sztucznej inteligencji w edukacji wyższej. Opracowane kompendium zostało zaprezentowane naukowcom z Uniwersytetu Technicznego w Kownie podczas zorganizowanego przez gospodarzy spotkania informacyjnego. Koordynatorem projektu z ramienia naszego uniwersytetu jest prof. Bożena Majerek. ■

ERASMUS+

tekst, zdjęcia: Bożena Tuszewska

„Omnes viae Romam ducunt” – głosi łacińska sentencja. Na jej potwierdzenie starożytni Rzymianie wskazywali kamień milowy, znajdujący się na Forum Romanum, od którego to kamienia rozchodziły się najważniejsze drogi Cesarstwa.

Dzięki programowi Erasmus +, w dniach 16–19 kwietnia 2024 r., drogi owe zawiodły do Wiecznego Miasta troje starszych wykładowców z Międzywydziałowego Studium Języków Obcych UPJPII. W wyjeździe udział wzięły: zastępca kierownika MSJO mgr Marta Krzanowska, dr Monika Małecka oraz mgr Bożena Tuszewska.

Pośród licznych aktywności zaplanowanych do zrealizowania w trakcie wyjazdu na pierwszym miejscu znalazło się spotkanie z kierownictwem Studium Językowego Uniwersytetu La Sapienza. Wzięliśmy ponadto udział w zajęciach z języków: niemieckiego, włoskiego oraz łacińskiego. Były to grupy na różnych poziomach zaawansowania. Zajęcia prowadzone są w sposób bardzo podobny jak na naszej uczelni. Obok tradycyjnych metod lektorzy korzystają z nowoczesnych technologii, platform elearningowych, np. Moodle, MS Teams.

Uniwersytet Rzymski La Sapienza powstał w 1303 r. na mocy bulli papieża Bonifacego VIII. Kształcił wówczas studentów w dziedzinie prawa, medycyny, filozofii i teologii. Jego nazwa pochodzi od pierwszej lokalizacji, tj. Palazzo Sapienza, znajdującego się przy Piazza Navona. Obecnie Uniwersytet La Sapienza jest największą publiczną instytucją edukacyjną, kształcącą w dziedzinie: inżynierii, nauk przyrodniczych, biomedycznych i humanistycznych. Najliczniejszą grupę stanowią studenci nauk medycznych.

Studium Językowe zapewnia wszystkim studiującym szeroką ofertę językową. Oferuje bowiem naukę języków

nowożytnych z prawie całej Europy i Azji, z których większą popularnością cieszą się: koreański, japoński i chiński, a z europejskich: angielski i hiszpański. Języki klasyczne realizowane są w ramach Filologii Klasycznej i Studiów Starożytnych. Warto tu dodać, że według rankingu uczelni międzynarodowych to najbardziej prestiżowe studia na kierunku filologia klasyczna w Europie. W ramach programu studiów studenci wszystkich kierunków zobowiązani są do pięcioletniej nauki 2 języków nowożytnych od poziomu A1 do C1. Realizują naukę języków na 3 poziomach: praktycznej nauki, konwersacji oraz translacji. Oprócz praktycznej nauki języka mają również zajęcia z lingwistyki. Zaliczenia i egzaminy przeprowadzane są w formie elektronicznej. Grupy lektoratowe liczą ok. 15 osób. Studenci z niepełnościami uczestniczą w zajęciach z całą grupą dzięki zapewnieniu im dostępu do najnowszych technologii, umożliwiającym pełną i efektywną naukę. W strukturze administracyjnej uczelni istnieje jednostka, która koordynuje ich pracę i decyduje o sposobie dostosowania egzaminu do ich potrzeb. Studium Językowe przeprowadza również egzaminy certyfikowane Cambridge i British Council, a także egzaminy w ramach programu Erasmus.

W programie wyjazdu, który miał charakter hospitacyjno-dydaktyczny, udało nam się wygospodarować czas na zwiedzanie Wiecznego Miasta, świętującego właśnie 2777 rocznicę swego powstania (według datowania Warrona założonego 21 kwietnia 753 roku a. Ch. n.). Rzym bowiem fascynuje zarówno swoją przeszłością stolicy Imperium Romanum, jak i teraźniejszością miasta papieża (Sedes Apostolica).

Wyjazd dał nam po pierwsze możliwość wymiany doświadczeń związanych z zasadami funkcjonowania Studium

Językowego (zakres administracyjny i dydaktyczny), a z drugiej strony dostarczył okazji do kontaktu z innymi ciekawymi i oddanymi swej pracy ludźmi. Z pełnym przekonaniem

zachęcamy studentów i pracowników UPJPII do wyjazdów w ramach programu Erasmus +. ■

Uniwersytet w Coimbrze – wyjazd pracowników administracji w ramach Erasmus+ Staff Mobility For Training

tekst: s. Anna Kopińska CHR

zdjęcia: Małgorzata Chudzio, Anna Kopińska CHR

Uniwersytet w Coimbrze gościł w dniach 22–25 maja 2023 r. w ramach programu Erasmus+ Mobility Agreement Staff Mobility For Training przedstawiciele różnych europejskich uczelni wyższych, m.in.: z Chorwacji, Rumunii, Węgier, Włoch, Grecji, Słowenii, Hiszpanii. Z Uniwersytetu Papieskiego w spotkaniu uczestniczyły Małgorzata Chudzio z Kancelarii Rektora oraz s. Anna Kopińska CHR z Biura Oceny Jakości Działalności Naukowej.

Spotkanie miało na celu wymianę doświadczeń pracowników administracji szkolnictwa wyższego oraz zaprezentowanie każdej z uczelni z jej specyfiką, kierunkami studiów, współpracą międzynarodową i wymianą studentów w ramach Erasmus+.

W czasie kilku wspólnych dni uczestnicy programu Staff Mobility For Training wzięli udział w warsztatach dotyczących różnych aspektów pracy uniwersyteckiej, mogli wymienić się swoimi doświadczeniami, podzielić ciekawymi rozwiązaniami pomagającymi im w pracy i nawiązać przydatne kontakty. Uczestnicy mieli też okazję zwiedzenia najstarszej części Uniwersytetu w Coimbrze wraz z piękną, zabytkową biblioteką oraz zwizytowania kilku uniwersyteckich biur, gdzie możliwa była dalsza wymiana spostrzeżeń z pracownikami zajmującymi się obsługą studentów i doktorantów.

Portugalski Uniwersytet w Coimbrze jest jednym z najstarszych i najbardziej renomowanych uniwersytetów w Europie. Od momentu swojego założenia w 1290 r. w Lizbonie, a następnie przeniesienia do Coimbra w 1308 r., uczelnia ta odegrała znaczącą rolę w rozwoju nauki, kultury i edukacji w kraju. W ramach swojej długiej historii Uniwersytet w Coimbrze uczestniczył również w programie Erasmus+, który umożliwia studentom międzynarodowe doświadczenia edukacyjne. Uniwersytet składa się z ośmiu głównych wydziałów: Nauk Matematycznych i Fizycznych, Farmacji, Medycyny, Ekonomii, Nauk Społecznych i Humanistycznych, Prawa, Psychologii i Nauk o Edukacji oraz Nauk o Życiu. Aktualnie na Uniwersytecie studiuje około 23 tys. studentów. Zatrudnionych jest również około 2 tys. wykładowców, zapewniających wysoką jakość nauczania.

Uczelnia posiada bogatą infrastrukturę, która wspiera zarówno naukę, jak i codzienne życie studenckie. Kampus jest rozmieszczony na dużym obszarze, który obejmuje róż-

norodne budynki, wydziały i obiekty. Na kampusie znajduje się wiele sal wykładowych, w których odbywają się zajęcia i wykłady. Sale są wyposażone w odpowiednie środki multimedialne i zapewniają komfortowe warunki nauki. Uniwersytet posiada rozbudowane laboratoria, które umożliwiają studentom i pracownikom naukowym prowadzenie badań, eksperymentów i praktycznych zajęć z różnych dziedzin nauki. Dysponuje również salami komputerowymi, w których studenci mogą korzystać z komputerów, oprogramowania specjalistycznego i dostępu do internetu. Na kampusie znajdują się centra badawcze, które koncentrują się na różnych dziedzinach nauki. Te centra stanowią miejsce dla prowadzenia zaawansowanych badań, projektów naukowych i innowacyjnych inicjatyw. Kampus uniwersytecki oferuje również różnorodne restauracje, kawiarnie i stołówki, gdzie studenci mogą zjeść posiłek i odpocząć między zajęciami. Uniwersytet posiada także infrastrukturę sportową, taką jak: boiska, korty tenisowe, baseny i sale do ćwiczeń.

Biblioteka uniwersytecka została założona w 1537 r. i od tego czasu pełni ważną rolę w wspieraniu badań, nauki i edukacji. Posiada bogate i zróżnicowane zbiory, które obejmują ponad 1,7 mln woluminów. Znajdują się tam książki, czasopisma, mapy, rękopisy, dokumenty archiwalne i wiele innych materiałów z różnych dziedzin wiedzy. Biblioteka mieści się w imponującym budynku, znanym jako Biblioteca Joanina. Jest to barokowy kompleks, który został zbudowany w XVIII w. i jest jednym z najważniejszych zabytków architektonicznych w Portugalii. Miejsce to służy zarówno studentom, jak i pracownikom naukowym Uniwersytetu. Zbiory są również dostępne dla badaczy, studentów z innych uczelni oraz ogółu społeczeństwa. Biblioteka oferuje różnorodne usługi, takie jak: wypożyczanie książek, czytelnie, dostęp do elektronicznych baz danych, poradnictwo biblioteczne, katalogi online i wiele innych. Istnieje również możliwość korzystania z usług skanowania i kopiowania materiałów. Biblioteka ma ogromne znaczenie kulturowe i jest uznawana za jedno z najważniejszych miejsc nauki i badań w Portugalii. Jej zbiory są cenne zarówno pod względem naukowym, jak i historycznym.

Uniwersytet w Coimbrze jest znany z licznych tradycji, które sięgają wielu wieków wstecz. Jednym z najbardziej znanych wydarzeń jest „Queima das Fitas” (Spalenie

Wstążek), ceremonia, która odbywa się na zakończenie roku akademickiego i obejmuje przemarsz studentów w tradycyjnych strojach. Czas programu Erasmus+ Staff Mobility For Training był czasem świętowania „Queima das Fitas”, w którym można było uczestniczyć. Podczas „Queima das Fitas” studenci noszą tradycyjne stroje, które składają się z czarnych tog i specjalnych kapeluszy. Każdy wydział ma swoje własne charakterystyczne kolory wstążek, które są przypinane do tog. To symboliczne dodatki, które reprezen-

tuja przynależność do konkretnego wydziału. Ceremonia „Queima das Fitas” obejmuje różnorodne wydarzenia i aktywności, takie jak: parady, koncerty, występy artystyczne, tradycyjne tańce, a także tradycyjne potyczki z wodą w roli głównej, przypominające nieco polski śmigus-dyngus.

Wyjazd na Erasmus+ daje nie tylko możliwość zobaczenia innych miejsc i spotkania interesujących ludzi, ale poznania też bogatej historii regionu i cieszenia się kulturalnymi doświadczeniami. ■

Spotkanie opłatkowe studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII

tekst: UTW

zdjęcia: Grzegorz Finowski

16 stycznia 2024 r. w kaplicy uniwersyteckiej przy ul. Bernardyńskiej 3 odbyło się spotkanie opłatkowe studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII w Krakowie. W uroczystej koncelebrze wziął udział prorektor UPJPII ks. dr hab. Antoni Świerczek, prof. UPJPII oraz dziekan Wydziału Teologicznego, a zarazem kierownik ds. UTW ks. prof. dr hab. Jan Dziedzic.

Na wstępie Mszy św. głos zabrał ks. dr hab. Antoni Świerczek, prorektor UPJPII w Krakowie, który nawiązując do tradycji kolęd, przekazał przesłanie i wartości, które one zawierają. Przepiękne treści kolęd pomagają każdemu człowiekowi w spotkaniu z Chrystusem nowo narodzonym jeszcze bardziej i godniej przeżyć ten wspaniały czas – aby Bóg prawdziwie rodził się w naszych sercach. Jesteśmy stworzeni na obraz i podobieństwo Pana Boga.

Ks. prof. Jan Dziedzic w głoszonej kazaniu przypomniał o najwyższych wartościach dla każdego człowieka. „Musimy powiedzieć głośno Tak dla Pana Boga. Gdy Bóg nas woła, trzeba powiedzieć: mów Panie, bo sługa Twój słucha. Oto jestem, poślij mnie. Albo tak jak Maryja: Niech mi się stanie według słowa Twego. Otwarcie na Boga byli pasterze i mędrcy. Oni udali się pospiesznie do Betlejem. I my też do Jezusa idziemy z ufnością. Idziemy także jako

Uniwersytet Trzeciego Wieku. Nie możemy żyć tak, jak byśmy byli na parkingu, bez żadnego ruchu do przodu. Kto nie chce opuścić miejsca postoju, ten nie pogłębia więzi z Jezusem. Jesteśmy wtedy zahamowani jak pojazd i nasza wiara nie rozpali serca, nie szukamy Boga, nie chcemy podjąć ryzyka, aby wyruszyć w drogę. Stoimy, stoimy bez ruchu. Trzeba ruszyć z miejsca (...) mamy być aktywni w rozwoju naszego życia religijnego, naszego życia duchowego, aby szukać Boga. Mamy wyruszyć jako aktywny senior, aby szukać Boga. Kto szuka Boga, ten Go znajdzie...”

Licznie przybyli słuchacze UTW pięknie przygotowali oprawę liturgiczną i przyłączyli się do śpiewu kolęd intonowanych przez Chór UTW oraz grupę artystyczną „Niesiemy radość”, działającą przy Towarzystwie Przyjaciół Skawiny.

Po błogosławieństwie, zakończonej Eucharystii i wspólnym kolędowaniu wszyscy uczestnicy prowadzeni przez gwiazdę betlejemską przeszli do refektarza, gdzie odbyła się dalsza część uroczystości. Wspólne łamanie się opłatkiem, wzajemne składanie życzeń, dalsze kolędowanie i poczęstunek przygotowany przez studentów UTW wprowadziły uczestników w duchową, świąteczną atmosferę, ale i radosny nastrój, w którym jakże miło powracało się seniorom do swoich domów. ■

Droga krzyżowa słuchaczy UTW

tekst: UTW

zdjęcia: Grzegorz Finowski

Wczwartkowe popołudnie, w dniu 21 marca 2024 r., w kaplicy uniwersyteckiej przy ul. Bernardyńskiej 3 odbyła się droga krzyżowa przeznaczona dla studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII. Uroczystości prze-

wodniczył dziekan Wydziału Teologicznego, a zarazem kierownik ds. UTW ks. prof. dr hab. Jan Dziedzic.

Drogę krzyżową rozpoczęła procesja, w której uczestniczyli studenci niosący krzyż i świece oraz słuchacze czytający poszczególne stacje drogi krzyżowej. Chór Uniwersytetu

Trzeciego Wieku, prowadzony przez panią mgr Alicję Wolińską, towarzyszył uczestnikom poprzez śpiew pieśni podczas procesji. W czasie uroczystości jej uczestnicy modlili się za swoich bliskich, naszą Ojczyznę, świat i siebie samych. Procesję zamykał ks. prof. dr Jan Dziedzic.

Na zakończenie drogi krzyżowej ks. prof. Jan Dziedzic podsumował rozważania, dziękując obecnym za przybycie. Nabożeństwo zakończyła modlitwa w intencji papieża i naszej uczelni. Finalnym akcentem nabożeństwa był koncert pieśni w wykonaniu Chóru UTW. ■

Rozważania biblijne „Święci wyjaśniają Biblię”

tekst: UTW

W dniu 25 kwietnia 2024 r. w auli przy ul. Bernardyńskiej 3 Jacek R. Szewczyk, doktorant w Szkole Doktorskiej UPJPII, wygłosił kolejny wykład z cyklu „Święci wyjaśniają Biblię” zatytułowany *Mąż chwiejny, niestały we wszystkich swych drogach*. Słuchacze rozważali fragment Listu św. Jakuba (1, 6-8), a przewodnikami byli św. Jan od Krzyża

i św. Teresa od Jezusa. Wykład stanowił okazję do niecodziennej medytacji nad Słowem Bożym przez pryzmat życia i słów wybranych świętych. W czasie zajęć poruszano takie tematy, jak: wiara i jej relacja z uczuciami, poczucie oschłości na modlitwie, wierność i wytrwałość. ■

Uroczyste zakończenie roku akademickiego 2023/2024

tekst: UTW

zdjęcia: Grzegorz Finowski

17 czerwca 2024 r., w dniu, w którym przypada wspomnienie liturgiczne św. Brata Alberta Chmielowskiego, Mszą św. o godz. 15.00 w kaplicy uniwersyteckiej przy ul. Bernardyńskiej 3 rozpoczęło się uroczyste zakończenie roku akademickiego 2023/2024 słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII. Uroczystej Mszy św. przewodniczył JM Rektor ks. prof. dr hab. Robert Tyrała, a koncelebrowali: dziekan Wydziału Teologicznego i kierownik ds. UTW ks. prof. dr hab. Jan Dziedzic, ks. dr hab. Jan Klimek oraz ks. dr hab. Stanisław Witkowski, prof. UPJPII.

W słowie wstępnym ks. prof. Jan Dziedzic zaznaczył, odwołując się do słów św. Jana Pawła II, że starość jest wyzwaniem, na które trzeba umieć odpowiedzieć. Ta odpowiedź studentów UTW wyraża się w aktywności uniwersyteckiej. Studenci realizują się poprzez udział w wykładach otwartych, projektach, wśród których należy wymienić niezwykle ważny, jakim jest „Aktywny senior z przyszłością!”. Kaznodzieja, odwołując się do słów św. Jana Pawła II, podkreślił, że starość ma być czasem nowych możliwości. Seniorzy, dzięki wykładom, wyjściom poświęcanym na zwiedzania miasta, wspólnemu spędzaniu czasu, pokazują, że starość jest czasem twórczym. Pomimo różnych trudności, słabości, czy ograniczeń fizycznych wynikających z wieku, nasi drodzy studenci pokazują wszystkim pokoleniom, że starość jest czasem aktywności, spełniania marzeń, jak również czasem realizacji swoich pasji.

Rok akademicki 2023/2024 obfitował w wiele różnorodnych, ciekawych, inspirujących wykładów. Trzeba podkreślić, że odbyło się 36 wykładów plenarnych, które wygłosili pracownicy naszej Alma Mater oraz zaproszeni goście z innych uczelni.

Dyplom, który otrzymali nasi słuchacze, świadczy o pasji i zaangażowaniu w rozwój swojej osobowości. Wiara i rozum, jak pisał św. Jan Paweł II, musi ze sobą współgrać. I tu udało się nam pogodzić wykłady i zajęcia dodatkowe.

Po błogosławieństwie, zakończonej Eucharystii i wręczeniu dyplomów przez JM ks. prof. Roberta Tyrałę i ks. prof. Jana Dziedzica wszyscy uczestnicy przeszli do refektarza,

gdzie odbyła się dalsza część uroczystości. Wspólny poczęstunek przygotowany przez studentów UTW, rozmowy, śpiew przy akompaniamencie grupy artystycznej „Niesiemy radość”, działającej przy Towarzystwie Przyjaciół Skawiny zakończyły wspólny rok akademicki słuchaczy UTW UPJPII. ■

Uniwersytet UTW pielgrzymuje do Kęt, do św. Jana Kantego

tekst, zdjęcia: ks. dr Piotr Góra

Pomysł na zorganizowanie pielgrzymki do wybranych sanktuariów diecezji bielsko-żywieckiej był jednym z owoców wykładu ks. dr. Piotra Góry zatytułowanego *Sanktuaria – skarby Kościoła. Narodziny i rozwój sanktuariów*, wygłoszonego 23 kwietnia 2024 r. w ramach zajęć Uniwersytetu Trzeciego Wieku Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Wybrana data pielgrzymki, dwa miesiące później, 25 czerwca, okazała się doskonała nie tylko ze względu na wspaniałą pogodę, ale także wpisała się w Rok Jubileuszowy przeżywany w diecezji bielsko-żywieckiej z okazji 550-lecia śmierci św. Jana z Kęt.

Pielgrzymi wyruszyli z Krakowa o godzinie 8.00, zostawiając za sobą dostojne wieże królewskiej katedry wawelskiej oraz niezapomniane frontony kolegiaty św. Anny w Krakowie, w której spoczywa św. Jan z Kęt, jak również mury Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie pracował św. Jan.

Swoje pierwsze kroki pielgrzymi skierowali do kęckiego kościoła parafialnego pod wezwaniem św. św. Małgorzaty i Katarzyny. To w tym kościele czczony jest obraz Matki Bożej Pocieszenia – gotycki typ bizantyjskiej Hodegetrii. Maryja trzyma na ręku Jezusa i wskazuje na Niego prawą dłonią, jakby mówiła: „Czyńcie, cokolwiek wam powie”. Wizerunek pochodzi prawdopodobnie z lat 1460–1470. Został koronowany koronami biskupimi 18 września 1988 r. przez kard. Franciszka Macharskiego. W dekrete potwierdzającym koronację koronami ks. Kardynał zapisał: „Niech ten akt koronacyjny będzie wyrazem wdzięczności Matce Bożej za Jej opiekę nad Kętami i okolicą oraz niech stanie się okazją do ożywienia i pogłębienia pobożności i kultu maryjnego wśród ludu Bożego naszej Archidiecezji, a szcze-

gólnie tamtejszej okolicy”. Od tamtego dnia kościół pod wezwaniem św. św. Małgorzaty i Katarzyny w Kętach określany jest mianem sanktuarium maryjnego.

Ks. Kamil Bywalec oraz ks. Kamil Jurek – wikariusze parafii – prezentując piękny wystrój i bogatą polichromię kościoła, wskazali na kolejne ważne miejsce. W nawie bocznej tego samego kościoła znajduje się sarkofag bł. Celiny Borzęckiej oraz jej córki, Czcigodnej Służebnicy Bożej Jadwigi Borzęckiej. Matka i córka są założycielkami Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa (CR), zwanego popularnie siostrami zmartwychwstankami. Pielgrzymi zanosili swoje modlitwy przy ich sarkofagu.

Z kościoła parafialnego pielgrzymi przeszli do stojącego – dosłownie kilka metrów obok – kościoła św. Jana Kantego, wybudowanego zgodnie z przekazem tradycji na miejscu, w którym stał niegdyś dom św. Jana. Przepięknie odnowiona świątynia z bogato zdobionym ołtarzem głównym i ołtarzami bocznymi wzbudziła zachwyt nawiedzających. Dojrzały barokowy styl i wyraziste malowidło zdobiące kopułę prezbiterium, sprawiające wrażenie, jakby zaglądało się wprost do nieba, sprzyjały modlitwie i wzmagaly odczucia odświętności i wyjątkowości tego pielgrzymiego spotkania.

Kolejnym punktem na pielgrzymim szlaku było Muzeum im. Aleksandra Kłosińskiego w Kętach. Pracownicy muzeum przedstawili wystawy poświęcone historii Kęt, opowiedzieli o świątobliwej Ludowice, pochodzącej z Kęt, która pielgrzymowała pieszo z Kęt do Rzymu, tam pomagała pielgrzymom i tam też została pochowana w kościele pod wezwaniem św. Stanisława. Zaskoczeniem dla odwiedzających muzeum były wiadomości dotyczące związków Józefa Piłsudskiego z Kętami.

Zanim pielgrzymi opuścili Kęty, udając się do pobliskich Wilamowic, odwiedzili jeszcze klasztor sióstr klarysek w pobliżu kęckiego rynku. Jest to kolejne sanktuarium mieszczące się w Kętach. Sanktuarium Wierzytwej Adoracji Najświętszego Sakramentu w kościele sióstr klarysek pw. Trójcy Przenajświętszej ustanowiono 26 października 1999 r., jednak siostry klaryski adorują w tym miejscu Jezusa pod postacią Chleba nieprzerwanie od 114 lat.

W Wilamowicach pielgrzymów powitał kustosz sanktuarium Świętego Arcybiskupa Józefa Bilczewskiego ks. prałat Stanisław Morawa, zarazem proboszcz tamtejszej parafii pw. Przenajświętszej Trójcy. Sanktuarium poświęcone św. Józefowi Bilczewskiemu jest jedynym na świecie pod tym wezwaniem. Zostało ustanowione 20 października 2012 r.

W tym pięknym kościele, przyzywając orędownictwa św. Arcybiskupa, Mszę św. w intencji pielgrzymów, ich rodzin, a także zmarłych z ich rodzin, sprawował ks. dr Piotr Góra, który towarzyszył pielgrzymom w czasie pielgrzymki. Pobyt w wilamowickim sanktuarium zakończyła agapa, w czasie której parafianie wilamowscy podjęli pielgrzymów przesmacczym bigosem i wysmienitymi ciastami. Opuszczając sanktuaria diecezji bielsko-żywieckiej, uczestnicy wyjazdu wracali do Krakowa z pragnieniem zorganizowania kolejnej pielgrzymki, by poznać inne miejsca święte tejże diecezji. Oprócz przeżyć i wspomnień w swych sercach zabrali ze sobą dary duchowe, które otrzymali w czasie pielgrzymki. ■

III Ogólnopolska Konferencja Kół Naukowych *Razem czy osobno? Perspektywy międzypokoleniowej współpracy – rozwój dzieci, dorosłych i starszych*

tekst: Dorota Nowak

zdjęcia: Izabela Szuba

10 czerwca 2024 r. odbyła się III Ogólnopolska Konferencja Kół Naukowych *Razem czy osobno? Perspektywy międzypokoleniowej współpracy – rozwój dzieci, dorosłych i starszych* zorganizowana przez Instytut Rodziny, Pedagogiki i Pracy Socjalnej Wydziału Nauk Społecznych oraz Koło Naukowe Studentów Pracy Socjalnej UPJPII, przy współpracy ze Stowarzyszeniem SEDA.

Tematem przewodnim konferencji były relacje międzypokoleniowe a celem prezentacja wyników badań prowadzonych przez doktorantów i studentów kierunków z zakresu nauk społecznych, takich jak: praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, socjologia czy psychologia.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonał JM Rektor UPJPII ks. prof. dr hab. Robert Tyrała, który powitał uczestni-

ków zgromadzonych w Lektorium przy ul. Bernardyńskiej 3 i tych, którzy uczestniczyli w wydarzeniu zdalnie, na platformie MS Teams.

W czasie konferencji zaprezentowano 16 wystąpień, wpi-
sujących się w zaproponowaną tematykę. Przygotowane
referaty i postery opierały się na krytycznej analizie dostęp-
nej literatury oraz prezentowały wyniki przeprowadzonych
przez uczestników badań własnych. Poruszana tematyka
dotyczyła relacji rodzinnych, komunikacji międzypokole-
niowej w różnych środowiskach, znaczenia nowoczesnych
technologii, zagrożeń z nimi związanych, propozycji roz-
wiązań aktualnych problemów, szczególnie wynikających

z uzależnień od mediów społecznościowych. Mowa była
także o kwestii tak istotnej jak organizacja przestrzeni ak-
tywności dla dzieci i młodzieży.

W czasie konferencji Stowarzyszenie SEDA zaprezen-
towało projekt „4Talents”, którego celem jest pomoc mło-
dym ludziom w sprecyzowaniu ścieżki kariery, odnalezieniu
mocnych stron i talentów, które pomogą znaleźć odpowied-
nią pracę. Proponowane w ramach projektu narzędzia tak
przygotowano, by mogły pomóc w identyfikacji i nazwaniu
istotnych umiejętności życiowych, mogąc służyć jednostce
pomocą w odnalezieniu dla siebie miejsca na rynku pracy. ■

X Ogólnopolski Tydzień Pracy Socjalnej na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie

tekst: Dorota Nowak, Koło Naukowe Studentów Pracy Socjalnej UPJPII

zdjęcia: Koło Naukowe Studentów Pracy Socjalnej UPJPII

W dniach 18–22 marca 2024 r. na Uniwersytecie Papieskim
Jana Pawła II w Krakowie odbył się X Ogólnopolski
Tydzień Pracy Socjalnej. Został zorganizowany przez
Instytut Rodziny, Pedagogiki i Pracy Socjalnej, Katedrę
Polityki Społecznej i Pracy Socjalnej oraz Koło Naukowe
Studentów Pracy Socjalnej UPJPII. W ramach obcho-
dów zaplanowano szereg wydarzeń ukierunkowanych na
wzmocnienie zawodów pomocowych, uwrażliwiających
studentów na ich przyszłe perspektywy zawodowe na polu
szeroko pojętej pracy socjalnej.

Uroczystego otwarcia obchodów dokonał JM Rektor
UPJPII ks. prof. dr hab. Robert Tyrała, podkreślając po-
trzebę kształcenia przyszłych „profesjonalnych pomagaczy”
wrażliwych na drugiego człowieka, potrzebującego wsparcia,
i kierując słowa uznania za podejmowane przez pracow-
ników i studentów działania.

Uczestnicy mieli okazję wysłuchać wykładu mgr Wioletty
Wilimskiej, dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Spo-
łecznej w Krakowie, która przedstawiła szeroką perspekty-
wę przyszłości polskiej pracy socjalnej, obszary zapotrze-
bowania na wsparcie pracowników służb społecznych oraz

możliwości wykorzystania innowacji w pracy z różnymi
grupami społecznymi. Dopełnieniem pierwszego dnia TPS
był spektakl pt. *Kocham Cię*, będący opowieścią o samotno-
ści, tęsknocie za drugim człowiekiem, przyjaźni i radości
ze spotkania, w wykonaniu uczestników Środowiskowego
Domu Samopomocy w Wieprzu.

W kolejnym dniu obchodów środowisko akademickie
zostało zaproszone do refleksji na temat działalności pro-
jektowej w obszarze szeroko pojętego wsparcia społecznego.
Kolejne wydarzenie przybliżyło uczestnikom teoretyczne
i praktyczne aspekty poszukiwania sensu życia i rozwija-
nia swojego potencjału, wykorzystując elementy logoterapii
Wiktora Frankla.

Na zakończenie obchodów X TPS dr Bartosz Łuka-
szewski i Jeff Wojciechowski przybliżyli uczestnikom prak-
tyki instytucjonalne na rzecz dzieci i młodzieży w USA
 („New York Cops&Kids”) oraz w Polsce (Klub Młodzieżowy
 „Alternatywa” w Warszawie). Uczestnicy mieli także okazję
zapoznać się z polskimi działaniami na rzecz migrantów,
które przedstawiła Maria Pamuła z UNHCR Polska. ■

Speech Valor i Media Valor: Promowanie wartości w mediach – konkursy na UPJPII

tekst: IDMiKS

Dwa konkursy, jeden cel – to hasło towarzyszyło nam podczas organizacji konkursów Speech Valor i Media Valor. Konkursy są częścią projektu dofinansowanego ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą Społeczna Odpowiedzialność Nauki, tytuł projektu: „Forum Standardów Etycznych Mediów w Polsce”. Realizatorem projektu był Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, kierownikiem projektu ks. dr hab. Sławomir Soczyński, prof. UPJPII.

Konkursy Speech Valor i Media Valor łączył wspólny cel promocji wartości w mediach. Oddaliśmy głos młodym ludziom, którzy mogli wypowiedzieć się na temat etyki mediów, a także ukazać dobry świat za pośrednictwem mediów. Do obu konkursów zaprosiliśmy uczniów szkół ponadpodstawowych oraz studentów.

Gala finałowa odbyła się 21 maja 2024 r. w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Uroczystość zorganizowały i poprowadziły koordynatorki merytoryczne obu konkursów: Jolanta Kogut (Speech Valor) i Bernadetta Cich (Media Valor).

Konkurs Speech Valor

Zadaniem uczestników konkursu Speech Valor ŚWIAT MEDIÓW – ŚWIAT WARTOŚCI było opracowanie wystąpienia publicznego na temat współczesnych mediów.

Konkurs Speech Valor daje możliwość zabrania głosu przez młodych ludzi na bardzo ważny temat, a mianowicie świata mediów. Dana jest im platforma, na której mogą się otwarcie wypowiedzieć, jakich wartości szukają w mediach i czy świat mediów to jest również świat wartości? Organizatorzy w regulaminie zawarli kilka pytań, które mogły być pomocą dla uczestników konkursu, np. czy wyobrażają sobie świat w ogóle bez mediów, czy we współczesnych mediach może toczyć się prawdziwa debata, a może nawet głębiej – czy prowadzone rozmowy, debaty w mediach społecznościowych zagrażają demokracji, czy wręcz przeciwnie potrafią ją budować?

„Gdy myślało się kiedyś o mediach, to mowa była jedynie o telewizji, radiu i prasie. Dziś mamy internet, w którym znajduje się wszystko. I teraz rodzi się pytanie, jak młodzi ludzie korzystają z tych nowych mediów. Czy to media wykorzystują was? Czy wy kreujecie media? Czy media są dla ludzi, czy ludzie dla mediów? I kto za tym wszystkim stoi? Jak wykorzystywana jest technologia? Jak na nas działa? To, o czym będziecie opowiadać, stanie się punktem wyjścia do poważnej dyskusji. Bo najwyższy czas rozmawiać o mediach, a Speech Valor daje wam taką możliwość!” – mówiła do uczestników konkursu Jola Kogut.

Ks. Piotr Studnicki, jeden z jurorów konkursu Speech Valor, mówił: „W pracy konkursowej najważniejsza będzie kreatywność, tzn. to, w jak zaskakujący sposób ukażecie się, przedstawicie się, ale też w odniesieniu do wartości. Chodzi o to, by wasza praca niosła pozytywne, dobre przesłanie”.

Konkurs odbył się na dwóch etapach. Na pierwszym z nich Komisja Konkursowa oceniała nadesłane wypowiedzi video i na tej podstawie zakwalifikowała do drugiego etapu 9 uczestników. 21 maja 2024 r. w Bibliotece Głównej laureaci pierwszego etapu wystąpili na żywo przed publicznością i Komisją Konkursową.

Po wysłuchaniu wszystkich wystąpień Komisja w składzie: red. Wojciech Bronowicz, dr hab. Katarzyna Drąg, dr Paulina Guzik, dr Aleksandra Urzędowska oraz ks. dr Piotr Studnicki przyznała 3 nagrody główne oraz 6 równorzędnych wyróżnień.

Nagrody główne otrzymali:

I MIEJSCE: Natalia Kapustka, studentka dziennikarstwa Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, nagroda: 1800 zł

II MIEJSCE: Bartosz Guz, uczeń II Liceum Ogólnokształcącego im. Piotra Firleja w Lubartowie, nagroda: 1600 zł

III MIEJSCE: Mateusz Pilch, student dziennikarstwa Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, nagroda: 1400 zł

Komisja Konkursowa postanowiła przyznać 6 wyróżnień równorzędnych w wysokości 200 zł każde.

W imieniu Komisji Konkursowej red. Wojciech Bronowicz podziękował wszystkim uczestnikom konkursu za zaangażowanie i poruszenie bardzo ważnych tematów dotyczących współczesnych mediów, a także za odwagę prezentowania własnych poglądów.

Konkurs Media Valor

Celem konkursu było uchwycenie dobra, które wyraża się w rzeczywistości. Widać je w ludzkich działaniach, postawach i relacjach. Dobro może przejawiać się na różne sposoby i łączy się z wieloma wartościami. Konkurs jest odpowiedzią na potoki negatywnych treści w mediach o większej „klikalności” i wysokich wynikach sprzedaży. Dobro jest mniej medialne, a zatem trudniej zrobić materiał, który będzie interesujący, będzie zatrzymywał uwagę widza i zarazem pokazywał ludzi, którzy swoimi działaniami i postawami budują dobry świat.

Dawid Kaczmarczyk, jeden z jurorów konkursu Media Valor, mówił: „W pracy konkursowej najważniejsze jest to, żeby pokazać dobro w mediach. Gdy patrzymy obecnie na media, to dobro być może nie jest dostrzegane, wiadomo, że treści negatywne są trochę bardziej medialne w sposób

naturalny, a my chcemy właśnie to dobro zobaczyć, chcemy zapytać, czy w sposób jakościowy, rzetelny, w sposób piękny jesteście w stanie zaprosić nas do waszego dobrego świata i go w sposób szczerzy pokazać”.

Spośród 30 nadesłanych prac Jury przyznało trzy nagrody główne oraz cztery wyróżnienia. Werdykt został odcytany podczas gali.

Nagrody główne otrzymali:

I miejsce: Karolina Bania, nagroda: 5000 zł

II miejsce: Katarzyna Błachut, nagroda: 4000 zł

III miejsce: Mateusz Reptak, nagroda: 3000 zł

Cztery wyróżnienia, każde po 1000 zł, otrzymali: **Filip Kuczała, Julia Adrianna Hołyńska, Natalia Toropiła, Mateusz Pilch.**

Podczas gali wręczenia nagród publiczność miała okazję zobaczyć i usłyszeć nagrodzone prace, które wywołały wiele wzruszeń i emocji. Galę zakończył pokaz specjalny reportażu Dawida Micała i Michała Liguza *Anoreksja – fałszywa przyjaciółka*. ■

III Konkurs Nagroda Młodych Dziennikarzy

tekst, zdjęcia: Organizatorzy Nagrody Młodych Dziennikarzy im. Bartka Zdunka

15 maja 2024 r. w Krakowskim Forum Kultury przy ul. Mikołajskiej 2 w Krakowie odbyła się XIII Gala Finałowa Konkursu Nagroda Młodych Dziennikarzy. To był wieczór pełen emocji, radości, podczas którego ujawniło się wiele dziennikarskich talentów.

Laureatami kategorii Debiut Publicystyczny zostali: **Mikołaj Grabowski** za artykuł *Wieczna wojna w Ziemi Obiecanej* oraz duet **Justyna Arlet-Głowacka i Olga Sochaczewska** za swoją pracę pt. *Mamy na studiach*. Nagrodę wręczyli Olimpia Górską-Żukowska, wykładowczyni i pre-

zenterka telewizyjna oraz Adrian Burtan, redaktor i dziennikarz, a także laureat Nagrody Młodych Dziennikarzy im. Bartka Zdunka. Docenili oni dobór i ujęcie tematów przez zwycięzców kategorii.

Nagrodę w kategorii Reportaż – po debiucie im. Pawła Migasa zdobyła **Monika Lender-Gołębiowska**. Doceniona została za swój reportaż *Purpurowe dzieci*, który poruszał tematykę wcześniaków i był jednocześnie osobistą historią jej córki. Jednocześnie laureatka podkreśliła, że w pracy dziennikarza najważniejsze jest kierowanie się tematami, które są warte napisania i dostrzeżenia. Nagrodę wręczył Bogdan Gancarz, kierownik redakcji „Gościa Niedzielnego”, która jest fundatorem tejże nagrody.

W kategorii Młodzi Twórcy Filmowi im. ks. Andrzeja Baczyńskiego triumfował **Jakub Juhnke** za film pełnometrażowy pt. *To Polacy z Markowej*, przedstawiający historię bł. rodziny Ulmów, która za swój bohaterski czyn zapłaciła najwyższą cenę – życie. Nagrodę wręczyły Barbara Pajchert, wykładowczyni i dziennikarka oraz Karolina Woźniacka, dziennikarka Telewizji Polskiej i wieloletnia liderka działu wideo Nagrody Młodych Dziennikarzy im. Bartka Zdunka, doceniając tegoroczny poziom przesłanych w tej kategorii prac.

Pierwszym w historii laureatem w najnowszej kategorii konkursowej Obiektyw Młodych im. Andrzeja Stawiarskiego

za swój cykl fotograficzny „Katalog ludzi przeróżnych” został **Maciej Piórek**. Nagrodę wręczyła Marta Łysek, redaktorka, pisarka i blogerka, która ogłaszając laureata, nawiązała do wspomnień o śp. Andrzeju Stawiarskim, zmarłym w 2023 r., który swoim fotograficznym dorobkiem i niezwykłą osobowością zarażał innych, podsycając w nich pasję do działania.

Tym razem w kategorii Inicjatywa Roku nie zostały przyznane nagrody.

Finał XIII edycji Nagrody Młodych Dziennikarzy stał się prawdziwym świętem młodego dziennikarstwa. Wieczór uatrakcyjnił muzycznie zespół jazzowy Bartłomiej Leśniak Trio. Gałę poprowadzili studenci Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie: Aleksandra Bajno i Karol Janiga.

Organizatorami konkursu od 2011 r. są studenci i absolwenci dziennikarstwa Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Dziennikarskie Koło Naukowe działające w Instytucie Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej UPJPII, Oddział Krakowski Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, redakcja „Gościa Niedzielnego” i Fundacja im. ks. prof. Andrzeja Baczyńskiego. Partnerem jest Fundacja im. Świętej Królowej Jadwigi dla UPJPII w Krakowie. Patronem konkursu jest tragicznie zmarły w 2010 r. student dziennikarstwa i komunikacji społecznej na UPJPII Bartek Zdunek. ■

Media UPJPII w czasie pandemii. Wyzwania – wczoraj i dziś

Ich rola – mediów UPJPII – była nie do przecenienia w okresie pandemii. I o tym właśnie rozmawia Łukasz Talarczyk, student III roku dziennikarstwa i komunikacji społecznej z ks. dr. Pawłem Kaszubą, dyrektorem mediów akademickich, adiunktem i wykładowcą Wydziału Nauk o Komunikacji Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Na wstępie pragnę podziękować Księdzu Doktorowi za możliwość rozmowy, ale i doświadczenie, jakie zdobyłem podczas pracy w tym zespole, a także za udostępnienie zdjęć z działań redakcji z tego trudnego czasu. W jakich warunkach rozpoczęła swoją działalność Redakcja Produkcji i Realizacji Programów i Emisji na Żywo, czyli JP2TV?

Sytuacja pandemiczna dla pracy i funkcjonowania mediów akademickich stała się poważnym wyzwaniem organizacyjnym. Uniwersytet, jak każda instytucja publiczna, musiał przyjąć odpowiednie regulacje prawne oraz dostosować dydaktykę i wydarzenia związane z pracą naukową do specjalnych wymogów, co wiązało się z podjęciem licznych zabiegów strukturalnych i systemowych. Przepisy i ograniczenia dotyczące zakazu spotkań i przemieszczania się sprawiły, że Redakcja JP2TV musiała przenieść większość działań organizacyjnych do Sieci. Zostały zatrzymane dotychczasowe podstawowe formaty telewizyjne, spotkania i odprawy kolegium redakcyjnego.

Ksiądz dr został powołany jako osoba odpowiedzialna za redakcję. Czy z perspektywy czasu może Ksiądz dr stwierdzić, że udało się sprostać nowym warunkom pandemicznym?

We wrześniu 2020 r. dziekan i dyrektor Akademickiego Centrum Medialnego ks. prof. Michał Drożdż powierzył mi obowiązki redakcyjne i odpowiedzialność za infrastrukturę w JP2TV z zaznaczeniem, aby dostosować prace tv do warunków nadzwyczajnych. W przygotowanym planie zaproponowałem rozwiązania strukturalne i technologiczne oraz utworzenie Redakcji Produkcji i Realizacji Programów i Transmisji na Żywo. Zadaniem redakcji było przeniesienie możliwie dużo działań oraz wydarzeń uniwersyteckich, naukowych i strukturalnych do Sieci i aplikacji mobilnych. Zastana sytuacja wymusiła zastosowanie w pracy nowej redakcji technologii informatycznych połączonych z produkcją i dziennikarstwem telewizyjnym.

Jeszcze jako doktorant ks. prof. Drożdża i twórca telewizji internetowej dla swojej diecezji, uczestniczyłem w przygotowaniu projektu uzupełnienia infrastruktury technicznej, wyposażenia studia telewizyjnego i radiowego naszej uczelni – między innymi zakupu systemu mobilnego TriCaster nowych kamer i rozwiązań bezprzewodowego przesyłu dźwięku, na których już wcześniej pracowałem. To umożliwiło znacznie szybszą, wymaganą od nas reakcję i dostosowanie się do wymagań czasu pandemii.

Co było największym wyzwaniem dla redakcji?

Kolejnym wyzwaniem było zbudowanie wyspecjalizowanej i ukierunkowanej redakcji, szkolenia, włączyliśmy także (zgodnie z prośbą ks. dziekana M. Drożdża) większą liczbę studentów do realizacji praktyk redakcyjnych. Z wiadomych przyczyn większość podmiotów, łącznie z redakcjami mediów, zamknęły się na praktyki studenckie. Odpowiednia komunikacja oraz koordynacja z uwzględnieniem przepisów pandemicznych pozwoliła zbudować skuteczny zespół produkcji i realizacji JP2TV.

JP2TV działa tylko w obrębie uniwersytetu, czy otrzymuje też zlecenia z zewnątrz?

Udało się sprostać potrzebom naszego Uniwersytetu, ale także nasza wiedza i profesjonalizm zostały zauważone i docenione przez inne uczelnie i instytucje, które prosiły o realizację swoich przedsięwzięć przez naszą telewizję.

Co zmieniła pandemia w pracy telewizji?

Praca zespołu, którą kieruję, zaowocowała do dziś setkami projektów, produkcji i realizacji, także w innych kanałach internetowych. Łącznie przepracowano kilka tysięcy osobogodzin. Otrzymana przy tej okazji sporadyczna pomoc finansowa została przeznaczona na zakup, wymianę i konserwację podstawowego sprzętu telewizyjnego. Warto tu nadmienić, że czas pandemii był okazją do prac remontowych studia tv – odmalowania na nowo *greenskrinu* i montażowni tv, przeglądu i naprawy studyjnego TriCastera i kamer.

Jak wyglądały przygotowania do transmisji w pandemii?

Wielkim wyzwaniem było tempo działań – nawet kilka realizacji w ciągu jednego dnia. Potrzeba, nawet kilku transmisji równoległych z różnych miejsc w różnych lokalizacjach, wymusiła zakup dodatkowych systemów produkcji, takich jak program *vMix* i system *Blackmagic*. Warto nadmienić, że często napotykalismy niedostosowanie infrastruktury informatycznej, odpowiedniej przepustowości łącz w wielu miejscach. Na naszą prośbę specjalnie przeprojektowano odpowiednią infrastrukturę. Tysiące osobogodzin, na które zwróciłem uwagę, to także: postprodukcja, montaż nagrań,

przygotowanie skrótów i zapowiedzi, spotów i promocji, grafik i linków rozsyłanych do wielu zainteresowanych. To także relacje z patronatów medialnych, o które proszono naszą redakcję, przygotowanie i transport sprzętu.

Jak pokonywane były ewentualne przeszkody?

Wdrożono nowe systemy realizacji „po infrastrukturze Sieci”, jak: formaty NDI – przesyłania obrazu i dźwięku za pomocą łącz internetowych, współpracy między aplikacjami *Zoom*, *Teamsy* czy *Skyp* z transmisją i realizacją systemu *TriCaster* na kanałach platform YouTube czy Facebook, a nasze mobilne studia wyglądały często jak serwerownie czy zaplecze planu filmowego. Nasza praca to także edukacja i przekaz wiedzy o mediach dla tych, którzy stanęli przed koniecznością przeniesienia swojej pracy i działań do sieci, a którzy znali telewizję tylko od strony ekranu.

W jaki sposób wzrost ilości transmisji wpłynął na rozwój kanału i w ogóle uniwersyteckiej telewizji JP2TV?

Jako praktyk i twórca mediów wiem, że najlepszym przygotowaniem do zawodu jest praktyka – zaufanie do uczących się i towarzyszenie ze swoją wiedzą w konkretnych realizacjach, bycie ze studentami, dyspozycyjność, konieczność ciągłego zaangażowania i komunikacji, szkoleń i współpracy. Dzięki tej formie udało się nam zbudować zgrany, sprawdzony i rozpoznawalny, nie tylko na uczelni, zespół studentów i wykładowców, którzy po przejściu praktyk, w wielu przypadkach pozostają w redakcji i rozwijają nasze media akademickie. Od tego czasu udało się mocno rozwinąć telewizyjny kanał JP2TV, wzrosła o ponad tysiąc sto liczba subskrypcji z ok. 900 do 2170 do końca 2023 roku. Warto podkreślić, że niektóre materiały i transmisje cieszyły się kilkutyśieczną oglądalnością, co przekłada się na oddziaływanie społeczne mediów akademickich edukację i promocję oraz aksjologiczno-etyczne rozumienie mediów.

Co, według Księdza, jest największym osiągnięciem telewizji uniwersyteckiej?

Myślę, że największym osiągnięciem są zawsze ludzie – studenci, którzy wynoszą konkretne wartości i uczą się nie tylko zawodu, ale realizują swoje pasje, budują wieloletnie przyjaźnie i relacje zawodowe, dojrzewają do rozumienia odpowiedzialności za zasady etyczne w mediach i pracy dziennikarskiej: prawdy, odpowiedzialności i rzetelności w połączeniu z profesjonalizmem w służbie społeczeństwu. Udało się także zbudować rozpoznawalną markę JP2TV w środowiskach akademickich Krakowa.

W jakim kierunku będzie podążać JP2TV w przyszłości?

Na pewno nowe technologie sieciowe, programy i aplikacje, także te wykorzystujące AI wchodzące do praktyki dziennikarskiej, ciągła wymiana i poszukiwanie nowych rozwiązań sprzętowych, programowych i systemowych, przede wszystkim budowanie redakcji telewizji. Tym samym produkcja różnych kontentów, jak: dokumenty, reporterze, redakcja newsowa, ale także rozwój mediów społecznościowych. Okazją do tego będzie konwergencja naszych mediów akademickich przez umieszczenie ich na jednej tworzonej stronie wydziału, która w formie portalu będzie oknem na świat.

W jaki sposób wygląda ewaluacja?

Ewaluacja to ciągle zadawanie pytań, co można i co trzeba zrobić lepiej, poszukiwanie „rynków zbytu” – naszego kontentu – którym jest konkretny produkt telewizyjny czy radiowy, docieranie do widza i słuchacza, którego interesuje nasza oferta, poszukiwanie nowych form i nowej jakości medialnego przekazu, rozwój kompetencji medialnych i cyfrowych oraz promocja krakowskiej szkoły personalizmu etycznego w mediach. Warto zauważyć, że mimo ogólnych trendów szybkiego i łatwego, czy wręcz powierzchownego kontentu medialnego, stosujemy zasadę, że w tym, co tworzymy, warto ciągle dbać o jakość i treść oraz promocję wartości. Należy też pamiętać, że w centrum funkcjonowania tv są studenci i społeczność uniwersytecka. Rodzi to zobowiązania, ale jednocześnie jest to miejsce kreowania talentów, poszukiwań naukowych samych studentów i wreszcie edukacji i badań, dlatego materiały mogą nie być jeszcze idealne, mogą zawierać błędy produkcyjne, czy realizacyjne, szczególnie w materiałach na żywo, ale myślę że widzowie to wiedzą i przyjmują z dużą życzliwością dla pracy i nauki młodych adeptów dziennikarstwa. Warto tu też podkreślić, że redakcja to zaangażowanie wolontariackie, to okazja do nauki praktyki i sprawdzenia się pod okiem pracowników uniwersytetu, a wysiłek podjęty przez studentów, często podkreślany i doceniany jest przez tych, którzy proszą o obsługę medialną. To także współpraca z biurem promocji, samorządem studenckim, wydziałami, administracją, informatykami, instytucjami kultury i nauki, zespołami tłumaczy symultanicznych, z TVP, innymi mediami. To także dla studentów okazja do poznania infrastruktury miasta, niesamowitych miejsc, w których organizujemy nasze studia – od przeróżnych, nieprzy-

stosowanych do tego pomieszczeń, jak: zaplecza, korytarze, piwnice, zakrystie, podziemia, salki, aule, balkony, hole, po miejsca plenerowe, ale także profesjonalne pomieszczenia kultury i nauki.

Dziękuję ks. doktorowi za tę rozmowę, ale i za możliwość i doświadczenie pracy w tym zespole oraz za zdjęcia z działań redakcji z tego trudnego czasu.

To właśnie jest przygoda bycia dziennikarzem. Ja również dziękuję i zapraszam nowych adeptów do redakcji Radia i Telewizji w UPJPII. ■

Kolędy polskie w opracowaniach chóralnych wyśpiewali studenci muzyki kościelnej. Jest kontynuacja!

tekst, zdjęcia: IMK UPJPII

Studenci i pedagodzy Instytutu Muzyki Kościelnej zainicjowali w roku akademickim 2022/23 serię koncertów pt. „Koncerty w murach UPJPII”. Pomysł ten był kontynuowany w roku akademickim 2023/24 w kilku kościołach Krakowa. Dwa koncerty odbyły się w kościele akademickim

św. Marka. Pierwszy z nich był koncertem adwentowym (20 grudnia 2023 r.), podczas którego studenci prezentowali utwory gregoriańskie i wokalne z okresu Adwentu. 24 stycznia br. odbył się koncert kolęd i pastorałek *Kolędy polskie w opracowaniach chóralnych* w wykonaniu zespołu kame-

ralnego Instytutu Muzyki Kościelnej UPJPiI. Dyrygentami byli sami studenci, którzy przygotowywali się pod okiem swoich pedagogów – prof. Wiesława Delimata, o. dr. Dawida Kusza, prof. Włodzimierza Siedlika. 19 marca br. w kościele

św. Agnieszki zabrzmiały utwory pasyjne gregoriańskie i wielogłosowe. Wystąpiła Schola Gregoriana Sancti Joannis Pauli II oraz chór UPJPiI „Psalmodia”. ■

Wyjazd naukowy słuchaczy podyplomowych studiów z monodii liturgicznej do Włoch

28 IV – 3 V 2024

W dniach 28 kwietnia – 3 maja 2024 r. słuchacze podyplomowych studiów z monodii liturgicznej uczestniczyli w wyjeździe naukowym, podczas którego mieli okazję zapoznać się z archiwami w Vercelli (Fondazione Tesori del Duomo di Vercelli), Aoście (Archium seminaryjne) oraz Trydencie (Biblioteca musicale Laurence K.J. Feininger w zamku del Buonconsiglio).

Pod czujnym okiem prof. Gionata Brusy (archiwa w Aoście i Vercelli) oraz prof. Marco Gozziego (archiwum w Trydencie) zgłębili wiedzę na temat rękopisów i nauczyli się, w jaki sposób poprawnie je opisywać. Był to bardzo cenny wyjazd, dzięki któremu słuchacze mogli poznawać i zgłębiać muzyczne bogactwo Kościoła! ■

ZBUDUJMY OGRÓD SENSORYCZNY

DLA DZIECI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Dotknij serca, daj nadzieję! Studenci tworzą ogród sensoryczny dla dzieci z niepełnosprawnościami

tekst, zdjęcia: IDMiKS

WMaltańskim Centrum Pomocy rozkwitła nowa inicjatywa, która połączyła w sobie pasję, zaangażowanie i wielkie serca młodych ludzi. Studenci Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej postanowili uczynić swoje ostatnie miesiące na Uniwersytecie wyjątkowymi, organizując akcję charytatywną pod hasłem „Dotknij serca, daj nadzieję!”. Chcieli uczynić coś dobrego i pomóc dzieciom z niepełnosprawnościami i ich rodzinom. Swoim celem uczynili zebranie funduszy na budowę ogrodu sensorycznego dla dzieci z niepełnosprawnościami.

Ogrody sensoryczne to miejsca, gdzie natura staje się terapią. W kolorowym, pełnym zieleni zakątku dzieci mogą rozwijać swoje zmysły, bawić się i doświadczać świata w sposób dla nich bezpieczny i dostępny. Ogród sensoryczny to miejsce zaprojektowane z myślą o dzieciach z różnymi potrzebami, gdzie terapia łączy się z zabawą i relaksem. W Maltańskim Centrum Pomocy taki ogród stanie się częścią codziennej terapii, wspierając rozwój psychofizyczny podopiecznych.

Misja połączyła studentów, a inicjatywa stała się czymś więcej niż tylko projektem. Jak sami mówili: „Działamy, bo widzimy w tym wielką potrzebę i chcemy pomóc! Przed nami sporo pracy organizacyjnej, ale damy radę, bo widzimy w tym duży sens”. To niezwykle przedsięwzięcie nie tylko miało wesprzeć dzieci z niepełnosprawnościami, ale również było znakiem zaangażowania i solidarności młodych ludzi z lokalną społecznością.

Studenci, działając pod okiem opiekuna projektu dr Hanny Wesołowskiej-Starzec, rozpropagowali akcję, m.in. przeprowadzili wywiady z założycielem ośrodka i dyrektorką Maltańskiego Centrum Pomocy, które wyjaśniały problem i popularyzowały wiedzę o ogrodach sensorycznych jako miejscach rehabilitacji fizycznej i psychicznej dzieci z niepełnosprawnościami, ukazywały historię i motywacje stojące za Maltańskim Centrum Pomocy. W końcu zorganizowali zbiórkę funduszy, by zrealizować wspólne marzenie o ogrodzie, który odmienić może życie wielu rodzin, stając się prawdziwą oazą terapii i radości dla wielu małych serc. ■

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Zmarł prof. dr hab. Juliusz Chrościcki, były pracownik Instytutu Historii Sztuki i Kultury UPJPII

Juliusz Antoni Chrościcki, profesor nauk humanistycznych, historyk sztuki, badacz sztuki nowożytnej polskiej i europejskiej oraz nowożytnej kultury europejskiej. Nauczyciel akademicki na Uniwersytecie Warszawskim i na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. W zakres Jego badań wchodziły związki sztuk plastycznych i polityki, nowożytna ikonografia, ceremoniał i propaganda monarchii europejskich oraz monarchiczna kultura funeralna.

Był związany z Uniwersytetem Warszawskim, zwłaszcza z Wydziałem Historycznym. Do roku 2012 był profesorem zwyczajnym tej uczelni. Pełnił funkcję prodziekana Wydziału Historycznego w latach 1985–1990 oraz dziekana w latach 1990–1992.

Od 2012 r. zatrudniony był w Instytucie Historii Sztuki i Kultury Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie (od 2014 r. profesor zwyczajny). Prowadził zajęcia ze sztuki średniowiecznej europejskiej. „Jego wykłady, kursowe i monograficzne, cieszyły się powodzeniem wśród studentów. Podejmował we współpracy działania na rzecz wzrostu personalnego i merytorycznego instytutu, troszczył się o kontakty międzynarodowe. Służył radą i pomocą młodszym kolegom. Był gorącym patriotą i opowiadał się za sferą wartości chrześcijańskich. Potrafił bronić tych wartości z wielką odwagą. W roku akademickim 2019/2020 pełnił funkcję kierownika dyscypliny nauki o sztuce. Cierpliwie wprowadzał nauczycieli akademickich i studentów w wymogi nowego prawa o nauce i szkolnictwie wyższym. Po odejściu na emeryturę utrzymywał z nami życzliwe kontakty oraz interesował się stanem i rozwojem instytutu. Był człowiekiem życzliwym, cierpliwym, empatycznym, umiejącym dzielić się wiedzą i doświadczeniem. Odznaczał się troską o młodzież studencką i o młodszych pracowników nauki” – napisali po śmierci Profesora pracownicy Instytutu Historii Sztuki i Kultury Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. ■

Zmarł Michał Pieczka, student III roku ochrony dóbr kultury I stopnia UPJPII

Wnocy z 9 na 10 lutego 2024 r. w wieku 21 lat w Bielsku-Białej zmarł Michał Pieczka, student III roku ochrony dóbr kultury I stopnia Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Michał przebywał w szpitalu od 6 stycznia po wypadku samochodowym. ■

Zmarł ks. prof. Arkadiusz Baron, były prorektor i dziekan Wydziału Teologicznego UPJPII

Ks. prof. dr hab. Arkadiusz Baron, teolog i profesor nauk teologicznych. W latach 2010–2014 pełnił funkcję prorektora ds. nauki i współpracy międzynarodowej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, w latach 2014–2020 był dziekanem Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Był też kierownikiem Katedry Patrologii i Historii Dogmatu Wydziału Teologicznego UPJPII.

Urodził się 9 lutego 1960 r. w Żywcu. Po maturze zdanej w tamtejszym liceum ogólnokształcącym wstąpił w 1979 r. do Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej i rozpoczął studia teologiczne na Papieskim Wydziale Teologicznym. Na podstawie odbytych studiów, przedłożonej pracy z zakresu patrologii oraz złożonego egzaminu magisterskiego uzyskał w 1985 r. tytuł magistra teologii. Przez rok (1985–1986) pełnił posługę wikariusza w parafii św. Mikołaja w Chrzanowie. Studia licencjackie odbył na Wydziale Teologicznym Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. W maju 1987 złożył pracę licencjacką pt. *Łacińskie komentarze okresu patrystycznego do Listu św. Pawła do Tytusa. Studium porównawcze* pod kierunkiem ks. doc. dr. hab. Edwarda Stańka, którą obronił w czerwcu 1987 r., składając egzamin licencjacki.

Po ukończeniu studiów filozoficzno-teologicznych na Wydziale Teologicznym Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie podjął studia doktoranckie w Instytucie Katolickim w Paryżu w latach 1987–1988. Następnie kontynuował naukę w Instytucie Patrystycznym Augustinianum w Rzymie w latach 1988–1993, gdzie uzyskał doktorat z teologii oraz nauk patrystycznych na podstawie pracy *L'inno cristologico Phil. 2, 5–11 nell'esegesi di Mario Vittorino. Studio analitico*.

Po powrocie do Polski w 1994 r. podjął pracę jako asystent w Katedrze Patrologii na Wydziale Teologicznym Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. W latach 1996–1997 wykładał patrologię w Salvatorian Major Seminary w Morogoro w Tanzanii, afiliowanym do Papieskiego Uniwersytetu Urbanianum w Rzymie, gdzie wykładał w języku angielskim poza

patrologią również metodologię teologiczną oraz uczył greki biblijnej i łaciny. Po powrocie do kraju kontynuował pracę adiunkta na Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie.

W październiku 2006 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk teologicznych w zakresie patrologii, następnie uzyskał tytuł profesora. Był kierownikiem Katedry Historii Dogmatu na Wydziale Teologicznym PAT (UPJP II). Od 2009 do 2010 r. był prodziekanem tego Wydziału. W latach 2010–2014 pełnił funkcję prorektora ds. nauki i współpracy międzynarodowej UPJP II. W 2014 r. został wybrany dziekanem Wydziału Teologicznego, którą to funkcję sprawował do 2020 r.

Na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie prowadził wykłady z patrologii, metodyki nauk humanistycznych oraz seminarium naukowe z patrologii i historii dogmatu. Był kierownikiem Katedry Patrologii i Historii Dogmatu. Ponadto wykładał patrologię w Instytucie Teologicznym im. św. Jana Kantego w Bielsku-Białej.

Arkadiusz Baron był współredaktorem „Myśli Teologicznej” oraz serii patrystycznej „Źródła Myśli Teologicznej”. Ponadto tłumaczył teksty soborowe i synodalne oraz komentarze patrystyczne, między innymi do ksiąg biblijnych (Augustyn z Hippony, Jan Chryzostom, Hieronim, Mariusz Wiktoryn, Pelagiusz).

Społeczność Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie podkreśla oddanie pracy naukowej Księdza Profesora Arkadiusza Barona, Jego nieoceniony wkład w rozwój uczelni i niezwykle budującą postawę duchownego.

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie żegnał ks. prof. Arkadiusza Barona podczas uroczystości pogrzebowych w kolegiacie św. Anny

(20 II 2024)

„Ks. prof. Arkadiusz Baron zdawał sobie sprawę z tego, że Pan Bóg dał Mu te niezwykle talenty, a przede wszystkim Słowo, w które uwierzył, by z Niego uczynić treść własnego życia, a także treść świadectwa, które płynęło z jego katedry” – powiedział abp Marek Jędraszewski w homilii podczas Mszy św. pogrzebowej, której także przewodniczył w kolegiacie św. Anny w Krakowie.

Rektor UPJP II ks. prof. dr hab. Robert Tyrała podkreślił, że Ksiądz Profesor był wielkim pasjonatem, głęboko wierzącym człowiekiem, oddanym swoim studentom, kochającym studentów i słuchaczy oraz mówiącym o Bogu całym swoim życiem. Przypomniął, że jego pasją była patrologia, nauczanie ojców Kościoła, którzy jako pierwsi komentowali nauczanie Jezusa. „Księżu Profesorze, dziękujemy Ci za wszystkie lata, Twoje naukowe dociekania oraz za piękną i wspaiałą dydaktykę. (...) Dziękujemy za to, co zrobiłeś dla naszej uczelni, byłeś dla niej ważnym filarem. (...) Dziękujemy za Twoje życie, kapłaństwo, które rozpoczęło się w 1985 r., i Twoje naukowe posługiwanie Kościołowi i Bogu” – powiedział rektor Uniwersytetu Papieskiego.

Rodzony brat ks. prof. Arkadiusza Barona, ks. Antoni Baron (proboszcz parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Krakowie-Luboczy) podzielił się refleksjami związanymi z powołaniem kapłańskim śp. ks. Arkadiusza Barona i swoim. Ks. Antoni Baron wyraził ogromną wdzięczność obecnemu na Mszy św. pogrzebowej ks. prof. Edwardowi Stańkowi, któremu obaj bracia zawdzięczają wiele, a i sam prof. Staniek jest obecnym świadkiem wzrastania do kapłaństwa i kapłańskiej drogi obu braci, poczynawszy od pierwszych rekolekcji, jakich wysłuchał mówiący te słowa, a później „poniósł je do domu, by podzielić się z bratem tym rozumieniem ewangelii, jakie dane było mu wysłuchać w słowach ks. E. Stańki. Wkrótce potem Antoni Baron wstąpił do Wyższego Seminarium Archidiecezji Krakowskiej, a żegnany dziś śp. Arkadiusz Baron poszedł wówczas w ślady brata.

Ks. Antoni Baron opowiedział także o dramatycznych losach rodziny podczas II wojny światowej, o rodzeństwie ojca, z którego większość wymordowali hitlerowcy w obozach koncentracyjnych. Ojciec księży cudem uszedł śmierci, ale wyszedł z wojny silny wiarą i tę wiarę przekazał swoim synom i córce. Podkreślił, że ks. prof. Arkadiusz Baron był człowiekiem wyjątkowego talentu i niesamowitej pracowitości, a jednocześnie był wewnętrznie dobry. Nie krytykował, a wszędzie i we wszystkim starał się szukać plusów. Kończąc, ks. Antoni Baron jeszcze raz podziękował ks. prof. Edwardowi Stańkowi „za to, że oglądał owoc swojego życia i może Bogu zanieść również żywot mojego brata i dzieło jego życia”. ■

Sztuka i wiara – nowa publikacja ks. prof. Andrzeja Witko

29 II 2024

źródło: Instytut Cervantesa w Krakowie

zdjęcia: Zofia Jakubowska-Pindel (Instytut Cervantesa w Krakowie)

Instytut Cervantesa w Krakowie oraz Wydawnictwo AA zorganizowały w siedzibie Instytutu przy ul. Kanoniczej 12 prezentację najnowszej książki ks. prof. Andrzeja Witko, historyka sztuki, wybitnego znawcy i badacza malarstwa hiszpańskiego Złotego Wieku, kierownika Katedry Historii Sztuki Nowożytnej w Instytucie Historii Sztuki i Kultury na Wydziale Historii Sztuki i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Nowa publikacja to *Sztuka i wiara. Programy ikonograficzne Sewilli w XVII i XVIII wieku*, w której autor przenosi nas do początków sztuki hiszpańskiej.

W monumentalnym dziele wyselekcjonowanych zostało dwanaście znakomitych programów ikonograficznych, powstałych na przestrzeni XVII i XVIII stulecia w Sewilli, a zrealizowanych przez najwybitniejszych artystów sztuki europejskiej tego czasu, wśród których wymienić trzeba Francisca Pacheca, Alonsa Vázquez, Francisca de Zurbarána, Bartolomé Estebana Murilla, Matías Arteaga, Juana de Valdésa Leala oraz innych. Odkrywają one na kanwie dziewięciu rozbudowanych cykli obrazowych oraz sześciu zachowanych do dziś kościołów ekscytujący świat idei, dotyczący m.in.: mądrości, świętości, pokory, prostoty, kapłaństwa, miłosierdzia, śmierci, Eucharystii, Niepokalanego Poczęcia czy dzieła wykupu niewolników chrześcijańskich z rąk pogańskich, wskazując tym samym, jak w ówczesnej epoce sztuka służyła wierze.

Dzieło w znakomity sposób oddaje artystyczny i duchowy klimat siedemnastowiecznej i osiemnastowiecznej Hiszpanii, pokazany przez pryzmat Sewilli. Jednak *Sztuka i wiara* to nie tylko tekst, lecz przede wszystkim zbiór reprodukcji dzieł, ich liczba sięga prawie trzystu. Album został wydany przez krakowskie Wydawnictwo AA, słynące z tego typu publikacji.

W spotkaniu wzięli udział, obok ks. prof. Andrzeja Witko, prof. Paweł Pencakowski z Zakładu Historii Sztuki i Teorii Konserwacji ASP oraz Andrzej Mardyla, dyrektor Wydawnictwa AA, a poprowadziła je dyrektorka Instytutu Cervantesa w Krakowie Beatriz Hernanz Angulo. W wydarzeniu uczestniczył również rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała.

Z wielką satysfakcją rekomenduję książkę Andrzeja Witko pt. *Sztuka i wiara* jako ważne i nowatorskie dzieło o międzynarodowej skali oddziaływania, podejmujące w świecie historii sztuki interdyscyplinarne badania nad arcydziełami dziedzictwa kultury chrześcijańskiej. Tekst tej monografii przyczyni się do rozwoju wiedzy, stanowiąc ważny wkład polskiego naukowca w rozwój światowej nauki.

/Juliusz A. Chrościcki, Warszawa/

Otrzymujemy nieodparcie przekonującą relację o obywatelskiej i religijnej tożsamości Sewilli w okresie, gdy korporacyjny przekaz, uczona egzegeza i powszechna pobożność łączą się w serię obrazów świadczących o zdumiewającej, płodnej inwencji artystycznej. Lecz ks. Witko posunął się o krok dalej, poszukując rekonstrukcji ich znaczenia w oryginalnym kontekście i w relacji do szerszych tematów chrześcijańskich, które odzwierciedlają np. Pokorę, Prostotę, Drogę do Boga i Miłosierdzie jako lek na śmierć. Autor ma szczególne kwalifikacje, by tak czynić – jako ksiądz i historyk sztuki, który od ponad dwóch dekad poświęca się sztuce Hiszpanii, a w sposób szczególnie odszyfrowaniu wielokrotnie przeplatających się tematów sztuki i wiary w Sewilli Złotego Wieku.

/Gabriele Finaldi, Londyn/

Ksiądz Andrzej Witko w swej najnowszej książce pragnie zabrać nas do źródeł sztuki hiszpańskiej. Relacjonuje on oryginalny kontekst powstałych w Sewilli arcydzieł, służących głównie Kościołowi w epoce kontrreformacji. Ta publikacja stanowi nie tylko „podręczną” lekturę dla podróżnych wybierających się do Sewilli, ale może być pomocna przede wszystkim dla osób interesujących się związkami sztuki z mistyką, osób poszukujących śladów Boga w codzienności „i w kuchni także, wśród garnków i rondli”, jak pisała św. Teresa z Avili, które to tak genialnie malował jeden z najbardziej rozpoznawalnych mistrzów sewilskich – Bartolomé Esteban Murillo.

/Adam Organisty, Kraków/ ■

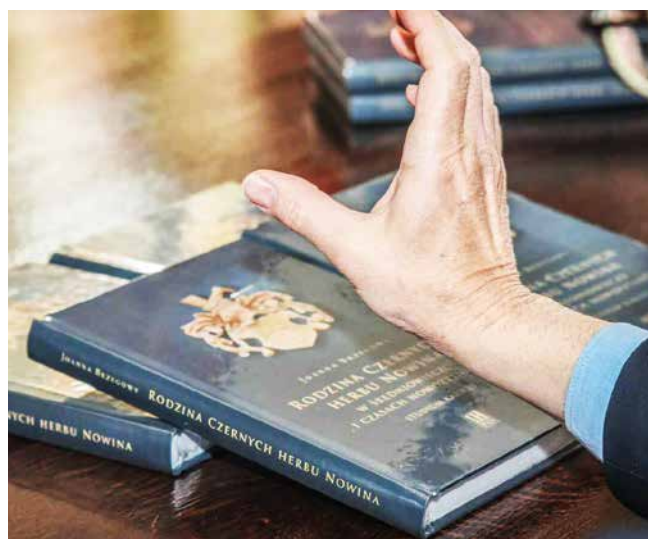
Rodzina Czernych herbu Nowina... – wydanie publikacji poświęconej jednej z najstarszych krakowskich rodzin

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Grzegorz Finowski

Na zaproszenie Rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr. hab. Roberta Tyrały do rektoratu UPJPII przy ul. Kanoniczej 9 w dniu 17 maja 2024 r. przybyli potomkowie jednej z najstarszych krakowskich rodzin – Czernych, herbu Nowina. W spotkaniu władze Uniwersytetu Papieskiego reprezentował także ks. dr hab. Antoni Świerczek, prof. UPJPII, prorektor UPJPII.

Gościliśmy w murach uczelni Jacka Stokłosę, znanego grafika i fotografika, krakowianina z urodzenia i obecnego miejsca zamieszkania. Z Niemiec przyjechał mąż siostry Jacka Stokłosy – zmarłej w ub. roku Jolanty Sekutowicz – prof.

Jacek Sekutowicz. Niestety zabrakło też w tym gronie ks. kanonika Wojciecha Stokłosa (brata Jolanty i Jacka), zmarłego 16 października 2021 r., znakomitego duszpasterza, proboszcza w krakowskich parafiach, który był jednym z prekursorów współczesnych mediów w Kościele, twórcą filmów religijnych, a który był zarazem wielkim Dobrodziejem naszej uczelni. 22 grudnia 2011 r. uczelnia przyjęła uchwałą senatu darowiznę od ks. Wojciecha Stokłosa, jaką było mieszkanie przy ul. św. Krzyża w Krakowie, którego był właścicielem.

Uczelnia, pozostając w kontakcie z rodziną, postanowiła przyczynić się do upamiętnienia jej historii i dofinansować projekt badań nad genealogią rodziny. Dzieło podjęła, jako swoją doktorską pracę, Joanna Brzegowy, doktorantka UPJPII. Promotorem został dr hab. Marian Wolski, prof. UPJPII. Publikacja ukazała się pod tytułem *Rodzina Czernych herbu Nowina w średniowieczu i w czasach nowożytnych. Studium kariery*. Książkę wydał Instytut Historii PAN, a dofinansował jej wydanie Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie.

Podczas spotkania w rektoracie prof. Marian Wolski wygłosił szczegółową relację na temat skomplikowanych i żmudnych badań prowadzonych przez Joannę Brzegowy. Profesor zaznaczył, że „aby napisać książkę tej objętości, trzeba było całych lat codziennych kwerend źródłowych, dobrej znajomości łaciny, znajomości paleografii łacińskiej, bo bez tego nie zrozumie się źródła”. Podkreślił również, że podstawą tych badań były księgi sądowe, które nie są zindeksowane, co wymagało „przewertowania każdego tomu, znalezienia nagłówka, a jeśli go nie ma, to w tekście szukania nazwiska, dopiero potem, pracowania na tym materiale”.

Joanna Brzegowy rozpoczęła swoje badania od archiwów krakowskich, ale jej kwerenda objęła również Warszawę, Lwów, Wiedeń i Lublin, co czyniło ją „olbrzymią i niezwykle czasochłonną”. Prof. Wolski z uznaniem mówił o autorce, stwierdzając: „Mają państwo ogromne szczęście, bo autorka wyrosła na tej pracy do miana wschodzącej gwiazdy z zakresu historii średniowiecznej i wczesnonowożytnej”. Profesor nie ukrywał, że praca z Joanną Brzegowy była wyzwaniem, ale jednocześnie przyniosła mu wiele satysfakcji.

Efektom jej pracy było zrewidowanie dotychczasowej historiografii w zakresie identyfikacji Czernych ze Szwarcami. Prof. Wolski podkreślił, że „to jest jej indywidualny, bardzo wartościowy wkład w rozwój naszej dyscypliny naukowej”. Dzięki tej monografii rodzina Czernych „zaistniała w świadomości, oczywiście najpierw badaczy, bo to jest jednak specjalistyczna książka, skierowana przede wszystkim do historyków”. Profesor wyraził również wdzięczność wobec Uniwersytetu za możliwość finansowania tych badań poza systemem stypendialnym, kierując swoje podziękowania do księdza rektora i władz Uniwersytetu za wsparcie projektu.

Z kolei ks. prof. dr hab. Jacek Urban, dziekan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII, podkreślił znaczenie monografii rodzinnych dla zrozumienia historii miast. „To miasto potrzebuje takich monografii” – mówił ks. prof. Urban, zwracając uwagę na pięciowiekową historię rodziny, od średniowiecznego Krakowa po współczesność. „Miasto tworzą ludzie, miasto to osoby. Tych rodzin, które możemy historycznie wyprowadzić w Krakowie od początku, nie jest znów taka wielka liczba. Wiele z nich zakończyło już swój żywot. Natomiast państwa rodzina – tu zwrócił się ks. prof. do członków rodziny uczestniczących w spotkaniu – ma ten przywilej długowieczności. Z tego można by wyprowadzić 500 lat historii Krakowa”.

Ks. prof. Urban wskazał na wartość książki jako „podręcznikowej dla tych, którzy zajmują się genealogią”, i dodał, że „ta książka jest więc znakomitą przykładem na pokazanie dziejów Krakowa przez pryzmat dziejów jednej z rodzin

krakowskich”. Dziekan wyraził również zadowolenie, że rodzina odstąpiła od pierwotnego programu prowadzenia badań genealogicznych samodzielnie. Ks. prof. Urban wyraził uznanie dla prof. Wolskiego, podkreślając, że „trafił ten temat w ręce promotora, który jest jeśli nie najwybitniejszym, to jednym z najwybitniejszych genealogów w Polsce. I świetnie się stało, że to trafiło na tę właśnie naszą studentkę, która jest rzeczywiście żywiołem, i jest w niej tyle energii” – podkreślił.

Na zakończenie dziekan nawiązał do innych prac prof. Mariana Wolskiego dotyczących rodzin krakowskich, takich jak Potoccy i Meysztowiczowie, dodając: „Natomiast mamy świadomość, że prof. Marian Wolski sam się wszystkim nie zajmie. I po to są też ci nasi doktoranci, żeby pomnażać nasz zasób wiedzy na temat starych rodzin”. Ks. prof. Urban zakończył słowami gratulacji dla wszystkich zaangażowanych w projekt: „Jesteśmy dzisiaj w takim punkcie, w którym mogę pogratulować wszystkim tutaj obecnym, którzy na różne sposoby są autorami tego sukcesu”.

Jacek Stokłosa, zabierając głos, mówił, że był pełen podziwu, widząc, z jaką determinacją jego mama (Maria Stokłosa) podjęła trud spisania historii rodziny. „Próbowałem pomagać jak umiałem” – mówił. „Robiłem więc setki zdjęć do tej pracy. Nie ma ich jednak w tej publikacji, gdyż zdjęcia obrazują czasy najnowsze, a w książce historia rodziny jest opisana od początku, ale jednak do XIX w.”. Poruszył też kwestię herbu rodu Czernych – Nowina, który w książce jest pokazany i został szczegółowo opisany, jednak on pamięta nieco inaczej wyglądający na jednym z rodzinnych grobowców, gdzie widoczny jest motyw podkowy. Prof. Marian Wolski wyjaśnił, że w herbie Nowina jest wyobrażona zawiasa kotłowa, tak jak to widać na kościele w Brzesku małopolskim, należącym w pewnym okresie do rodziny Czernych. „Ale o wszystkich historycznych niuansach związanych z herbem można dowiedzieć się właśnie z prezentowanej tego dnia książki” – poinformował promotor.

„To, co mama (Maria Stokłosa) zrobiła, to był wysiłek, który służył rodzinie do wzmacniania więzi” – mówił w późniejszej rozmowie Jacek Stokłosa. „Mama bardzo ceniła historię rodziny i wszyscy wiedzieli, że czyni się coś wielkiego. To, że potem zostało to przejęte przez specjalistów, to wielka sprawa i dzięki temu wyjdzie ta wielowiekowa historia z kręgu rodziny i trafi do szerszego grona odbiorców. Mama zaczęła tę pracę nad historią rodziny ok. 10 lat przed śmiercią. Robiła kwerendę po kościołach, bibliotekach, archiwach akt dawnych. Doprowadziła do tego, że zebrało się ok. 10 tomów, w tym teksty ilustrowane. Oczywiście nie był to tekst naukowy. Ale była to podstawa do tego, aby myśleć o przekuciu tego w prawdziwą naukową książkę. Jak ja pamiętam moje młodościowe lata? Czy czułem, że to rodzina z tradycjami? Oczywiście tak. Urodziłem się przy ul. Siennej 7, a na kredensie stał srebrny król kurkowy, który teraz jest w muzeum. Pamiętam, jakim wielkim zdziwieniem było dla mnie to, że babcia pisała gotykiem. A w domowej bibliotece były pierwsze wydania Mickiewicza, Słowackiego. To była taka typowa mieszczańska rodzina, osiadła w Krakowie od pokoleń. Teraz jesteśmy wdzięczni i z wielką radością przyjmujemy tę naukową publikację o dziejach naszej rodziny, którą będziemy z wielką ciekawością i na pewno z dużym wzruszeniem studiować”.

Joanna Brzegowy, *Rodzina Czernych herbu Nowina w średniowieczu i w czasach nowożytnych. Studium kariery*, Kraków 2024

Prezentowana publikacja stanowi opracowanie dziejów Czernych herbu Nowina – rodziny, z którą, ze względu na częstotliwość występowania w księgach grodzkich i ziemskich, zetknęła się większość badaczy podczas kwerend w tychże seriach ksiąg krakowskich bądź lubelskich. Podstawowymi celami pracy były: rekonstrukcja kolejnych pokoleń rodziny i uporządkowanie dotychczasowej wiedzy o nich, a także odpowiedź na pytania o pochodzenie Czernych, ich kontakty z mieszczańską rodziną niemieckiego pochodzenia – Szwarcami, czas i okoliczności nabycia Witowic, z których się następnie pisali, oraz określenie ich związków z arystokratyczną rodziną Schwarzenbergów, których herbem posługiwali się w wieku XVIII, wreszcie wyjaśnienie dróg awansu z pozycji ubogiej szlachty zamieszkałej w Krakowie do poziomu senatorskiego.

Z noty redakcyjnej

Rozprawa doktorska przedstawia dzieje rodziny Czernych na przestrzeni ponad 400 lat. Ramy chronologiczne pracy wyznaczają wiek XIV, kiedy to pierwsi Czerni pojawili się w Krakowie oraz trzeci rozbiór Rzeczypospolitej w roku 1795. O ile pierwszą z tych cezur determinuje zachowana podstawa źródłowa i pojawienie się w źródłach pierwszego przedstawiciela rodziny, o tyle druga data może wydawać się kontrowersyjna ze względu na pominięcie dwóch wieków (XIX i XX) w bogatej historii rodziny Czernych. Uzasadnioną przesłanką była sytuacja na dawnych ziemiach Rzeczypospolitej włączonych do państw zaborczych i spowodowana tym zmiana prawa, języka urzędowego, praktyki kancelaryjnej, wreszcie stosunków społeczno-ekonomicznych. Niemniej praca nie zamyka się w sztywnych ramach roku 1795, ponieważ omówiono również dzieje tego pokolenia rodziny, które urodziło się po połowie wieku XVIII, a żyło i było aktywne w początkach następnego stulecia.

Słowo do publikacji (fragment): Joanna Brzegowy ■

Promocja książki *Ksiądz Łukasz Kamykowski – teolog dialogu*

28 II 2024

tekst: Łukasz Rzepka

zdjęcia: Grzegorz Finowski

Promocja książki *Ksiądz Łukasz Kamykowski – teolog dialogu*, która odbyła się w auli Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przy ul. Bernardyńskiej 3, była wyjątkową okazją, by zgłębić życie i naukę jednego z najbardziej wpływowych teologów krakowskich. Książka ukazuje ks. Kamykowskiego nie tylko jako wybitnego naukowca związanego z Uniwersytetem Papieskim, ale także jako człowieka dialogu, którego praca naukowa i życiowe postawy były zawsze ukierunkowane na budowanie mostów między ludźmi, a przez to między religiami i kulturami.

W publikacji znajdziemy analizę jego bogatej twórczości skupionej wokół dialogu jako głównej kategorii teologicznego myślenia, ale także osobiste wspomnienia współpracowników i studentów, które rzucają światło na jego niezwykłą osobowość. Na uwagę zasługuje rozdział *Matka Boska Kamykowska* autorstwa Violetty Szydłowskiej-Cygan, który ukazuje profesjonalizm Księdza Profesora jako dziekana, ale także jego niezwykłą empatię, gotowość do pomocy i troskę

o dobro innych. Tytuł rozdziału pochodzi od przydomka, którym obdarzyli go studenci, podkreślając w ten sposób jego opiekę i wsparcie dla nich.

Spotkanie z udziałem ks. prof. Łukasza Kamykowskiego, ks. prof. Roberta Tyrały, rektora UPJPII, ks. prof. Jana Dziedzica, dziekana Wydziału Teologicznego UPJPII oraz współautorów publikacji prowadzone było przez ks. prof. Tadeusza Dzidka.

Na koniec przytoczmy krótki dialog jaki wywiązał się między bohaterem wieczoru a prowadzącym spotkanie:

- Przeczytałeś książkę o sobie?
- Tak.
- Czy coś Cię zaskoczyło?
- Wszystko! – skwitował ks. Kamykowski.

Zainteresowanych publikacją zapraszamy do odwiedzenia platformy

<https://monografie.upjp2.edu.pl/wn/catalog/book/101>. ■

Największy w Polsce leksykon medialny z udziałem pracowników naukowych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Ukazał się *Leksykon terminów medialnych* (Toruń 2024) największa tego typu publikacja na polskim rynku medioznawczym. W pracach nad jej opracowaniem brali udział pracownicy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Leksykon powstał według pomysłu i pod redakcją naukową Kazimierza Wolnego-Zmorzyńskiego oraz przy współpracy Krystyny Doktorowicz, Pawła Płanety oraz Ryszarda Filasa. *Leksykon terminów medialnych* liczy 3 tys. haseł, zarówno definicyjnych, jak i problemowych. Jest jedynym tak szczegółowym i obszernym zbiorem informacji o mediach polskich i światowych na naszym rynku wydawniczym. Powstał w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Medialnej Uniwersytetu Śląskiego przy współpracy 200 badaczy mediów wywodzących się z najważniejszych polskich ośrodków naukowych, w których są prowadzone studia medioznawcze, a także badania nad mediami i komunikacją społeczną. Autorami haseł są również dziennikarze, przedstawiciele branży reklamowej i PR. Ze względu na to, że nauka o mediach i komunikacji społecznej jest interdyscyplinarna, w gronie autorów haseł znajdują się m.in.: ekonomiści, filmoznawcy, historycy, językoznawcy, kulturoznawcy, literaturoznawcy, medioznawcy, politolodzy, prawnicy, socjolodzy i teolodzy.

Hasła do *Leksykonu* były opracowywane w ramach 12 sekcji tematycznych. Brali w nich udział również pracownicy naukowcy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie:

- **dr Olimpia Górską** koordynowała dział *Media audiowizualne w teorii i badaniach, pragmatyka telewizji* oraz opracowała hasła z tego zakresu,
- **mgr red. Bernadetta Cich** opracowała hasła z zakresu dziennikarskich form telewizyjnych i technologii mediów,
- **dr hab. Klaudia Cymanow-Sosin** przygotowała wybrane hasła z dziedziny PR,
- **ks. prof. dr hab. Michał Drożdż** – hasło problemowe z zakresu etyki mediów,
- **ks. dr hab. Sławomir Soczyński** – hasło problemowe na temat medialnego tabu.

Publikacja to efekt projektu w ramach programu „Nauka dla Społeczeństwa” (NdS/530026/2021/2021), finansowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. ■

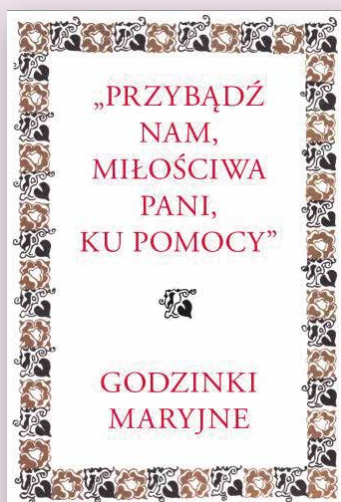
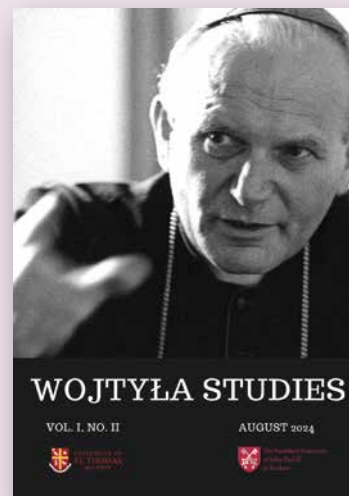
recenzje

Nowy periodyk "Wojtyła Studies" pod red. prof. Johna Hittingera i ks. prof. Grzegorza Hołuba (UPJPII)

"Wojtyła Studies" to recenzowany periodyk poświęcony badaniu myśli filozoficznej i teologicznej Karola Wojtyły, którą rozwijał przed wyborem na papieża Jana Pawła II, a mianowicie do połowy 1978 r. Czasopismo ukazuje się dwa razy w roku w wersji online i jest wspólnym przedsięwzięciem Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie i University of St. Thomas w Houston (USA). Uczeń z tych uniwersytetów tworzą radę redakcyjną; rada naukowa składa się z uczonych z Europy i USA. Pod koniec każdego roku oba numery będą opublikowane także w wersji papierowej.

Redaktorami są: prof. John Hittinger, ks. prof. Grzegorz Hołub.

wojtylastudies.org ■

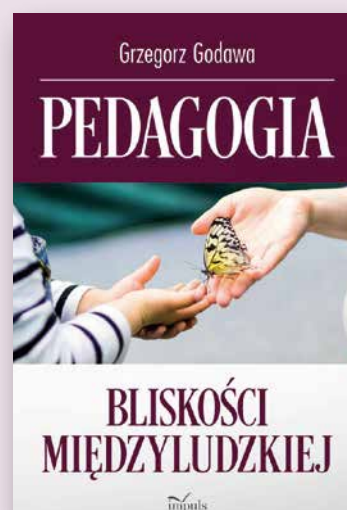
Anna Gąsior, Karol Kluza, Janusz Królikowski, Szymon Wilk, Przybądź nam, miłościwa Pani, ku pomocy. Godzinki maryjne, Kraków 2023

W niniejszym zbiorze, kontynuując przywracanie godzinek polskiej tradycji duchowej i religijnej, zwłaszcza w jej nurcie maryjnym, a także tradycji literackiej, przekazujemy do dyspozycji kolejną antologię godzinek, tym razem związanych z Maryją Matką Bożą. Antologia obejmuje dwie grupy godzinek, a mianowicie godzinki z XVIII w. (część pierwsza) oraz godzinki z XIX i XX w. (część druga). Niektóre godzinki z drugiej części mają pochodzenie wcześniejsze, ale nie udało się jeszcze dotrzeć do ich pierwowzorów, dlatego zostają opublikowane w wersji, w której były do dyspozycji. ■

Grzegorz Godawa, Pedagogia bliskości międzyludzkiej, Kraków 2023

Autor książki, ks. dr hab. Grzegorz Godawa, profesor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, porusza ważne zagadnienie bliskości międzyludzkiej. Nabiera ona szczególnego znaczenia obecnie, gdy w postpandemicznym społeczeństwie nie brak napięć, sporów i podziałów. Ale nie sytuacja społeczno-polityczna stała się obszarem badań autora. Przeprowadził je wśród osób leczących i pomagających chorym. Wypowiedzi rozmówców ks. Godawy są interesującym wyjaśnieniem, czym jest bliskość międzyludzka, jakie jest jej znaczenie, a przede wszystkim jak ją budować w trudnych życiowych sytuacjach.

Bliskość jest fenomenem, który towarzyszy ludzkości od jej zarania, łącząc ludzi i dając im poczucie przywiązania. Na bliskości buduje się więź małżeńska, rodzicielska i przyjacielska, a człowiek, dotychczas postrzegany jako obcy, przestaje być zagrożeniem. Bliskość z drugim człowiekiem jest także otwarta na otaczający świat, doświadczany w wymiarze empirycznym i duchowym. Bliskość ma wymiar naukowy, kulturowy, społeczny, a także religijny. Istotą bliskości stanowi miłość, która jest siłą organizującą życie społeczne. W tworzeniu fenomenu bliskości wzniosła natura miłości staje wobec wolności drugiego człowieka, proponując mu wspólne przeżycia w konkretnym czasie i warunkach. Okoliczności towarzyszące powstawaniu bliskości nie zawsze sprzyjają jej rozwojowi. Współczesne zmiany społeczne powodują, że bliskość wydaje się coraz większym wyzwaniem.

/z noty Wydawcy/ ■